

ספר

שיח שרפי קודש

והם

השיחות והסיפורים אמרות קדושות וטהורות
המנהגים וההדרכות מרבינו הקדוש צדיק יסוד עולם

רבינו נחמן מברסלב זצ"ל

ותלמידיו ותלמידי תלמידיו

שנמסרו מפה לאוזן בין החסידים זה כמה דורות

ולא באו בכתובים עד הנה

ונשמעו מזקן אנ"ש שבדור האחרון

ה"ה הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה

חלק ז

נערך ונכתב והובא לדפוס

על ידי

אברהם נחמן שמחה ווייצהנדלר

בסיוע

אגודת משך הנחל

הדפסת והפצת ספרי

מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זצ"ל

פעיה"ק ירושלים תובב"א

תשס"ט

כל הזכויות שמורות למחבר

ת.ד. 5719 מיקוד 91056

טל. 02-6273120

ירושלים

מונטז' ולוחות דיגיטליים

"לאור" בע"מ

02-5371268

שיח שרפי קודש

מכתב ברכה והסכמה

בס"ד

ח' אלול תשמ"ח

שמועה שמעתי ושמח לבי על אשר השתדלו מנהלי אגודת "משך הנחל" להוציא לאור עולם את השיחות והסיפורים מרבינו הקדוש ותלמידיו זי"ע, אשר היו מתהלכים עד הנה בקרב אנ"ש ולא נאספו ונלקטו ונכתבו מעולם בספר אחד, כדי שיהיה מוכן ועומד לפני כל דורש ומבקש ה', ומחמת כן גם עלו בהם שיבושים וטעויות.

אשר ע"כ לדבר גדול וזכות נשגב ייחשב הדפסתם והפצתם.

והנה המביאים לבית הדפוס עברו עמי כמה פעמים על הנדפס ומצאתים נכונים ואמתיים ראויים להדפיסם ולפרסמם על פני תבל.

ואין לי אלא לבוא בקריאה קדושה לכלל אנ"ש שיחיי לבוא לעזרתם לעודדם ולחזקם כדי שיוכלו לברך על המוגמר להוציאו לאור עולם ביופי והידור רב כדרכם בקודש.

הכ"ד לוי יצחק בנדר

לזכרון עולם ולעילוי נשמת

האי גברא רבא ויקירא, שייף עייל שייף נפיק,
פה מפיק מרגליות שהיה משמש ומשקה ודולה בתורות
ועניני רבינו הקדוש עשרות עשרות בשנים ומפיו
שמענו רוב רובם של הדברים הנדפסים בספר זה

ה"ה פאר חבורתינו

הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר

ב"ר אברהם נח זצ"ל

נלב"ע כ"ב תמוז תשמ"ט

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

הקדמה

אודה את ה' בכל לבב על אשר זיכני להביא לקהל אנ"ש שוחררי תורה וחסידות מרנן ורבנן, השיחות והסיפורים, העובדות והלימודים וההנהגות המופלאות מרבינו מוהר"ן מברסלב זצ"ל ותלמידיו ז"ל, אשר לא באו בכתובים עד הנה זה כמה דורות, וחפץ ה' בידי הצליח להוציא לאור עולם מאז שנת התשמ"ח ששה כרכים מלאים כל טוב,

ונקבע שמם ונתקבל בישראל בשם

שיח שרפי קודש = ברסלב

אשר כל פרט ופרט וכל ידיעה וידיעה אשר היה אצל רבינו ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, הינם אוצר בלום לדעת להבין ולהשכיל בכל דרכי החיים, והמפורסמות אין צריכים ראייה. ועתה כמעשינו בכרכים הקודמים שבסדרת הספרים, כן עתה בכרכים חדשים אלו חלקים ז - ח, בלולים וכלולים הם ממעשיות ושיחות, חידושי תורה, מנהגים ונוסחאות, מרבינו הקדוש, ומתלמידיו ותלמידי תלמידיו, ומקדושים אשר בארץ, המה הצדיקים שבדורות האחרונים, תכלית כולם לעורר לבבינו לעבודת ה', לפי דרכו הקדושה והסלולה של רבינו הקדוש אשר אף להזכיר שמו ירתת ויזוע כל לב מביין.

וברוך ה' אשר זכינו כיום לראות דברי תורתו ז"ל, מתבדרים בכל העולם על ידי הספרים המודפסים והמופצים, עד אשר כל חפץ באמת יכול לראות ולהתבשם מצוף תורתיו, וכל אחד יכול לגשת ולטעום,

להנות ולהתבשם מצוף דברי תורתו הקדושה והנוראה. וכל אלו השיחות הנכתבים באלו החיבורים הינם באים כדי לתת מראה ובבואה, ובבואה דבבואה. כדי להבין מתוך השיחות חולין והמעשיות הלך רוחם שיחם ושיגם של רבינו ותלמידיו ותלמידי תלמידיו הם אנשי שלומינו היקרים, שהלכו וחיו ומסרו נפשם על כל קוץ וקוץ שבהלכה על פי התעוררות לבם ויראתם, שינקו מתורות רבינו ומתלמידיו ומהמעשיות והסיפורים והשיחות, עד דורינו אנו.

ועוד גם זאת שנוספו לחיבור סיפורים ואמרות טהורות מכלל הצדיקים קדושים אשר בארץ המה שלא נודעו עד הנה וכנזכר. וראה בליקוטי מוהר"ן סי' רלד, גודל מעלת עצם הסיפור של מעשיות מצדיקים ממה שארע להם. וראה שם לעיל בסימן קמ, שאי אפשר להכיר את הצדיק כי בו עצמו אין לנו שום תפיסה, ורק על ידי אנשיו שרואים שהם אנשי מעשה יראים ושלמים, ובהם יש לנו תפיסה והשגה עיי"ש.

וחסד ה' אשר מעולם לא עזבנו ועברו הדברים מדור לדור מרב לתלמיד עד דורינו אנו, שזכו כל החפצים להכיר ולשמוע הדברים יוצאים מפי האי גברא רבא ה"ה הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, ולאחר כמה שנים של רשימת הדברים אחת הנה ואחת הנה שלא כסדרן, זכיתי שקבע עמי שיעור בביתו מדי יום ביומו משך כמה שנים, וזאת אחר שהפצרנו בו רבות על כך, ואחר שהמליצו לפניו בזה חשובי אנ"ש, ה"ה הרה"ח ר' נחמן ישראל בורשטיין שליט"א וכן הרה"ח ר' אליעזר ברלנד שליט"א, והשקיטו את פחדו מלמסור את הנצור עמו משך שנים,

בידאתו וחששו פן ושמא לא ידע ויבין היטב השומע לכתוב הדברים כראוי, ולמסרם ולהפיצם ברבים לכלל הציבור הצמאים לדעת הדברים, לפי קבלתו והרגשתו ורצונו, בפרט שלא להגזים ולהפריז מאמיתת הדברים כמו שהן, וכמו שהיה תדיר רגיל על לשונו להזכיר מאמר רז"ל שאמרו 'למד לשונך לומר איני יודע'. ומשום כן נזהר והזהיר שלא לדמיין שום פרט, מכפי מה ששמע וקיבל או ראה בעיניו. ולא נבהל לומר מאות פעמים 'איני יודע', כי לאמת היתה כל תשוקתו, והיה נקי מדמיונות והגזמות. ובס"ד עוד חזון למועד לספר בנפרד השתלשלות אלו הפרטים.

וכל הלימוד והשיעור הזה היה כדי ללבן עמו הדברים ולהניח לפניו את כל השאלות שעלו והצטברו מדי יום. מלבד רשימות הדיבורים שנדברו ונשמעו מפיו פעם אחר תפלת הותיקין, ופעם בדרך נסיעותיו לכותל ובחזרה, ובליויי שהיו מלווים אותו מדי יום בדרכו לביתו אחר תפילת ערבית, ובנסיעותיו למירון בעיתים ידועים, ועוד ועוד.

מלבד זאת שזכו כמה מחשובי האברכים בפרט הרה"ח ר' משה ראובן בינשטוק שליט"א (בהשראתו ובעידודו של הרה"ח ר' אליעזר ברלנד שליט"א) להקליט כל שיעוריו הן בשיעוריו הקבועים בספר ליקוטי מוהר"ן, ודיבוריו ושיחותיו שמסרם מדי יום בין מנחה לערבית, וכן בהליכותיו ובנסיעותיו, ובזה זכו כלל אנ"ש שנשאר ממנו אחרית ושארית של אוצר אשר לא יסולא בפז לדורות עולם, וצריך לקבוע תודה וברכה מיוחדת להשי"ת על חסד זה שעשה עמנו בדורותינו אלה, אשר בזה נתקיים שוב הבטחת הכתוב 'כי לא תשכח מפי זרעו'.

והנה מחמת רצף הכתיבה הן במקומם לפי ערכם והן שלא במקומם פעמים רבות מתקיים בהם 'דברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר', ומה שחסר כאן נשלם במקום אחר, היינו בכרכים הקודמים, ופעמים רבות להיפך. אשר על כן עוד חזון למועד שנזכה לסדר הדברים דבר דבור על אופניו כסדר מתחילה ועד סוף.

ופעמים יראה לקורא כאילו נכפלו הדברים שלא לצורך, אתי תלין משוגתי כי היה זה מחמת רוב היגיעה לזכור את כל הנכתב מכבר. אבל ברוב הפעמים כשישים הקורא עינו החדה לבדוק הדברים יראה שחזרו הדברים על עצמם מפאת שום תוספת ושום הארה וידיעה חדשה אשר לא נראה היה ולא הובחן קודם.

וב"ה איכשר דרא ונמצאים בין אנ"ש נפשות יקרות כל אחד לפי מעלתו, והנני לתת להם תודה רבה על כל ההארות וההערות החשובות והמחכימות כמו הרה"ח ר' אברהם יוחנן יארבלום שליט"א, וכמו כן להרה"ח ר' אליעזר חשיין שליט"א וכן על עזרתו בהגשת החומר, ובפרט לר' אהרן חשיין שליט"א אשר סייע לי רבות בהשוואת השיחות ועוד.

ובאו הדברים כאן כתובים וחתומים הן ממה שכתבנו מכבר והן מזכרון והן מאנ"ש המזכירים, והן משמיעת הקלטות שנשאר ממנו ז"ל לברכה.

ואף גם זאת ראינו להביא שוב להדפסה את הספר 'גידולי הנחל' שהודפס על ידינו זה למעלה משני עשורים (שנת תדשמ). והוא תמצית השמות והפרטים מאנשי שלומינו, ועוד חזון למועד להוסיף לערכיו עוד

רבים מאנשי שלומינו שלא נזכרו ולא נכללו בו. וכן להוסיף עוד פרטים המופיעים בכרכים החדשים על אלו הקיימים והנזכרים.

ובזה אבוא לקראת אנ"ש לבקשם לבוא לעזרתינו לתמכינו ולסעדינו כי עוד רבות אשר לפנינו להגדיל שם רבינו בעולם ולפאר שמו עד שיתפשט אור תורתו ואמיתת דרכו לכל העולם, שעל ידי זה יתקרבו כולם להשי"ת באמת ובתמים בכל לב, אשר רק לזאת היתה כל שאיפתו ורצונו הקדושה, להיותינו אנשים כשרים עושים רצונו יתברך באמת ובתמים, ולהתעלות בתורה ובהשגות אלקות מדרגא לדרגא, ומחמת רוב פעולותינו וכו' וכו' אין ביכלתנו כלל וכלל לעמוד לבדינו בהוצאות רבות כאלו.

ומכאן קריאתינו ובקשתינו לכל החפץ לראות עוד ועוד ביקרת אור תורת רבינו זצ"ל יחזקינו כפי יכולתו ויותר מכך, ובוודאי זכות רבינו הקדוש יעמוד לו לטובה ולמליץ יושר לנצח.

ובזה אסיים שוב בתודה לה' על אשר הפליא ה' חסדו עלי בפלאי פלאות לזכות בזכות הרבים כזה ולשרת את רבינו ותלמידיו ותלמידי תלמידיו בחסד חנם ממש.

וכאן המקום עמי לתת תודה להרה"ח ר' שלום בן ימנה שליט"א. ולהרב ר' אליהו בן רות שליט"א. וחסיד כמותם ה"ה הרב ר' אברהם בן

גניה שליט"א. אשר עמדו לי לעזר וסיוע בהדפסה זו, וזכות כל הצדיקים
יעמוד להם ולנוות ביתם ולבניהם אחריהם ולדורות עולם אמן.

ומי יתן ואזכה לפרוע את חוב תודה זו. ולזכות לראות עוד שאר
החיבורים אשר עמנו יוצאים לאור עולם. כי כמה וכמה חיבורים אשר
לפנינו ועדיין המלאכה רבה.

ובזה אבוא גם בבקשה לפני כל אחד שיש לו שום הערה = הארה,
או תוספת שישמיענו את דברו ונלמדם ונתייחס לדברים כראוי.

**השי"ת יזכנו לזה מתוך רוב נחת וכבריאות הנפש
והגוף אושר עושר וכבוד דקדושה אמן.**

הכ"ד

המחבר והמסדר והמביא לבית הדפוס

אברהם נחמן שמחה ווייצהנדלר (בן איטה)

ברכת רפואה שלמה ואריכות ימים ושנים
טובות רוב נחת של עושר אושר וכבוד
יחול על כל יוצאי חלציו של

הרה"ח ר' נחמן ב"ר מרדכי קנילסקי שליט"א אמן

ברכת בריאות הנפש והגוף הצלחה חן
וחסד ורוב נחת יחול על

הרה"ח ר' משולם יהודה מרגנשטרן שליט"א

ולרבנית מרת צירל מרגנשטרן תחי' נכדת רבינו ז"ל

ר' יצחק בן ר' נחמן קנילסקי שליט"א

ועל זוגתו מרת ברכה חנה תחי' בת מרת רחל תחי'

ועל כל בני ביתו הלא הם

גד בן ר' משולם יהודה מרגנשטרן הי"ו נכד רבינו ז"ל

ולזוגתו מרת אביבה בובא בת ר' יצחק תחי'

ר' שמעון בן ר' יצחק הי"ו וזוגתו מרת אדל תחי' בת ר'

משולם יהודה שליט"א

לזכרון עולם ולעילוי נשמת

הרה"ח ר' מרדכי ב"ר נתן קנילסקי זצ"ל

נלב"ע כ' תמוז התרצ"ב

וזוגתו מרת שרה בתיה בת ר' בן ציון ז"ל

נלב"ע ל' שבט תשל"ב

מו"ר חמי ר' אברהם ב"ר ישראל זצ"ל

נלב"ע י' טבת תשמ"ט

מו"ר סבי ר' יעקב חג'י ז"ל

נלב"ע כ"ו אדר"ב ת"ש

סבתי אביבה בובא בת ר' יעקב ז"ל

נלב"ע י"ד ניסן תשמ"א

תנצב"ה

ל לזכרון עולם ולעילוי נשמת ל

האשה החשובה

מרת פורטונה (מזל) בת ר' יעקב זצ"ל

נלב"ע ב' חשון תשנ"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

הונצח ע"י בנה

הר"ר יצחק קנלסקי שליט"א

זכות רבינו הקדוש ותלמידיו הקדושים יעמוד לו לזכות

עולם להתברך ברוב נחת אושר ועושר בבריאות הנפש

והגוף אריכות ימים ושנים טובות אמן

לזכרון נצח ולעילוי נשמת

הרב החסיד

ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה וויצהנדלר ז"ל

נלב"ע ל' כסלו תשמ"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמות

ר' שלמה יהודה ב"ר ישראל יצחק וויצהנדלר ז"ל

נלב"ע כ"ז אד"ב תשכ"ה

וזוגתו מרת חיה ב"ר אשר יעקב ז"ל

נלב"ע כ"ד אד"ב תשל"ה

ר' דוב בעריש ב"ר אלימלך הלברטל ז"ל

נלב"ע ז' השון ת"ש

מרת ברכה ב"ר אריה לייב ז"ל

נלב"ע ז' כסלו תשכ"ה

הילדה רחל יהודית ב"ר אלעזר ז"ל

נלב"ע י"א כסלו תשכ"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

ולעילוי נשמת

הרה"ח ר' יהושע אליקים ב"ר יחיאל גוגנהיים ז"ל

נלב"ע כ"ד אדר ב' התשמ"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

לזכרון עולם ולעילוי נשמת

אבי מורי היקר

ר' מכלוף בן סוליקה ז"ל

נלב"ע ג' ניסן תשמ"ד

אמי מורתי הצדקת

מרת ימנה בת אסתר ז"ל

נלב"ע כ"ה תשרי תשס"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח על ידי בנם הרה"ח

ר' שלום ארוש שליט"א

זכות רבינו יעמוד לו להתברך בכל טוב

ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה מתוך בריאות הנפש והגוף

ומתוך רוב נחת ושמחה אמן

ר' אמנון בן רבקה נעמי ז"ל

נלב"ע ו' חשוון תשס"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

מפתחות חלק ז

- א ליקוטים
- ט רבינו ז"ל
- כג מוהרנ"ת ז"ל
- לט תלמידי רבינו ז"ל
- מה אנשי שלומינו ז"ל
- קיז אמרות טהורות כלליות אנ"ש
- קלט אמרות טהורות ספרי רבינו
- רז ר' אברהם ב"ר נחמן מטולטשין ז"ל

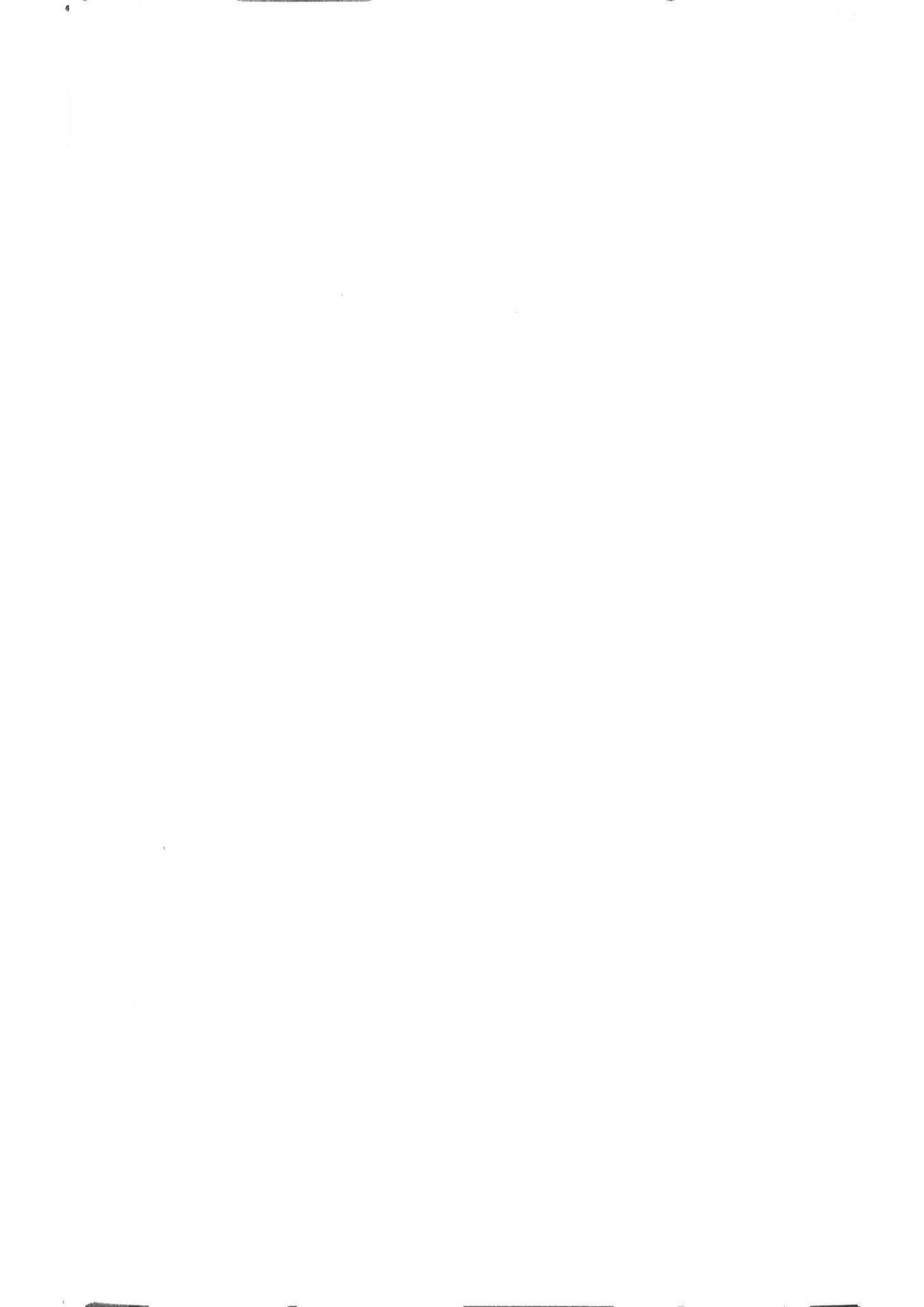

שיח שרפי קודש

ליקוטים

ז - א

אמר אדוננו מורנו ורבונו ז"ל (ליקו"מ ח"ב סימן נג) שהמחשבה יש לה כח גדול, ואמר שיש בזה נסתרות הרבה. ואפלו מה ששמעתי והבנתי בזה (מוהרנ"ת ז"ל) אי אפשר לבאר מכל שכן מה שלא גלה רק ברמז מעט. וכן רואין בחוש. (ליקו"ה ברכת השחר ה, עח)

ז - ב

הזהיר רבנו ז"ל מאד מאד וצעק בקול גדול לבלי להיות זקן ח"ו. כמבאר שיחה קדושה זאת בספר שיחות הר"ן סימן נא והיא שיחה לתורה ואת הערכים צויתי לכללך. (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ד. עיי"ש. ובלקוטי הלכות ברכות השחר ה, פג)

ז - ג

אמרו רז"ל (עפ"י במדבר רבה יט, טו) אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כאינו יודע. כאשר ראינו זאת בעינינו מאדוננו מורנו ורבונו ז"ל כמה פעמים, שבכל פעם היה אומר שעתה אינו יודע כלל, וכמה פעמים נשבע על זה שעתה אינו יודע כלל, ואחר כך תוך כדי דבור פתח פיו הקדוש וגלה מה שגלה, וכן היה המעשה בזאת התורה בעצמה שאנו עוסקין בה עתה (ליקו"מ ח"ב סי' עח), ואחר שגלה מה שגלה ונודע לו מה שנודע לו. חזר ואמר שאינו יודע כלל, וכן היה פעמים אין מספר (וזה בחינת פשוטה לפניך ופשוטה לאחריה של התרועה שהיא עקר קול שופר, כי תרועה היא בחינת התורה כי תרועה' הינו תורה - ע'. בחינת השבעים פנים שיש לתורה שאי אפשר לגלותם בעולם כי אם על ידי בחינת הפשיטות לפניך ולאחריה). (ליקו"ה הלכות בית הכנסת ה, יט).

ז - ד

העולם אומרים בשם הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, כי תורת ה' תמימה - עדין. כי לא נגעו עדין. (עד כאן) נמצא שלכל

הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד עד שנתחיל לגע בהתורה, מכל שכן לבוא חדריה ולירד לעמקא. על פן כל הספרים הקדושים שנתחברו עד הנה, עדין אינם חלק מעצם רבוי הספרים שיתגלו עוד בעת שיתגלו סתרי רזי התורה האמתיים. על פן צריכים להזהר לבלי להלעיג ולבזות חס ושלום. שום ספר ההולך על פי דרכי התורה הקדושה. על פי הגמרא ומדרשים וספרי הזהר וכתבי האר"י ז"ל, כי כלם צריכין להעולם.

...וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטין אלו הספרים והם מחיין עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין עצמן בספרים אחרים ויקא. (ליקו"ה קידושין ג, כא).

ז - ה

באמת אין שום יאוש בעולם כלל, כאשר צעק רבנו ז"ל קול גדול ולא יסף, (בזה הלשון גיוואלד זייט אייך נישט מיאש. ומשך מאד תבת גיוואלד וכו'. (ליקו"ה ה' פסח ט, כא).

ז - ו

זה כלל שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, וכמו ששואלין את הצדיק פן הוא משיב, ומזה באים כל העצות המקלקלות שנדמה לו שמאת ה' הם, או שהצדיק יעץ לו כן, ובאמת הכל ממנו בעצמו כמו שכתוב אולת אדם תסלף דרכו וכו', על פן מי שרוצה לחוס על עצמו באמת צריך לבקש מאד בתחנונים רבים את השם יתברך, ואת הצדיקי אמת ששימו לבם היטב על מה שנעשה עמו באפן שיתנו לו עצה אמיתית ונצחית שיצליח על ידה לנצח. (לקו"ה הלכות תענית ד, ח).

ז - ז

... לפעמים נופל האדם לספקות ועצות חלוקות כל כף, עד שאי אפשר לו בשום אופן לידע האמת איך להתנהג, וכל מה שהתר לעצמה עצה שלמה מבלבלין עצתו בכמה פעמים, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל, שיש לפעמים שנדמה להאדם שהוא צריך להתנהג כף וכף, ונגמר בדעתו בסברות חזקות שפך הוא צריך לנהג בודאי, ואחר כף כשיגמר בדעתו לנהג כף, בתוך כף עולה על דעתו סברא אחרת עד שנסתרת עצתו הראשונה לגמרי ועולים סברות בדעתו שצריך להתנהג בהפוך ממש ממה שחשב העצה, וזהו בחינת עצות חלוקות. ולפעמים מתגבר חלקת העצה לכאן או לכאן, וכשהאדם רואה בעצמו שהוא מנח בחשף זה זמן רב, והוא רוצה בכל פעם לחתור ולמצא עצה לצאת מן החשף לאור, ותהי תוחלתו נכזבה. ועודנו לא ישוב מהחשף שנלכד בו עד שנדמה לו, שאין לו עצה איך לצאת ממה שצריך לצאת, ועצתו חלוקה מאד, אזי זהו בעצמו תקנתו שיצחק על זה בעצמו להשם יתברך שנפל כל כף, עד שאינו יודע העצה שלמה, איך לצאת מחשף לאור. כי בודאי אין שום יאוש בעולם כלל.

...ובודאי גם במקומו נמצאים עצות איך לצאת מחשף לאור מרע לטוב רק שבעונותיו נעלמו ממנו העצות בבחינות (איוב לח) מי זה מחשיף עצה במלין. על כן תקנתו שידע על כל פנים האמת שנפל כל כף ונתרחק כל כף עד שאינו יודע שום עצה. ויצחק על זה בעצמו להשם יתברך שיורהו העצה ונהדרך איך להתנהג באמת כמו שדוד המלך עליו השלום צעק על זה הרבה. כמו שכתוב עד אנה אשית עצות בנפשי (תהלים יג). (ליקו"ה הל' גיטין הלכה ג).

ז - ח

כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֵה שְׂמֵחוֹ נִתְּבַלְבֵּל מֵעֲבוּדָתוֹ שְׁעֶסֶק אֵיזָה שְׁעוֹת
(בְּעֲבוּדַת ה') בְּהִכָּרַח הוּא צָרִיךְ לָתֵת נִיחָא לְהַמְחִין וּלְהַתְבַּטֵּל מֵעֲבוּדָתוֹ,
וְלִישׁוֹן קִצָּת, אוֹ לְדַבֵּר שִׁיחוֹת חֲלִין עִם בְּנֵי אָדָם וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. שְׂזָהוּ
גַם בֵּן בְּחִינַת שְׁנָה, כְּמוֹ שְׂשִׁמְעֵתִי מִפִּי רַבְּנוֹ, זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה. (ליקו"ה
נדה ב, יב).

ז - ט

שְׂמֵעֵתִי מִפִּי קְדוֹשׁ אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ גֵרוֹ יְאִיר, וּמְכַלֵּל דְּבָרֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים הַיִּתִּי שׁוֹמֵעַ שְׁשֵׁם עֲשִׂיהָ הִיא צְדָקָה. (ליקו"ה יו"ד הלכות צדקה
הלכה א).

ז - י

מוֹבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב ז"ל שְׂצָוָה לוֹמַר כְּמָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים
עַל קְבָרֵי הַצְּדִיקִים. וְזֶה בְּחִינַת עֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים שְׂגִלָּה רַבְּנוּ ז"ל
וְצָוָה לְאַמְרָם עַל קְבָרוֹ. (ליקוטי הלכות קרחה וכתובת קעקע הלכה ג, ה).

ז - יא

שְׂמֵעֵתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ שְׂהַמְלִבוֹשִׁים מְטָרִידִין מְאֹד אֶת הָאָדָם, כִּי
אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, יְכוֹל הָאָדָם לְהַתְּפַרְנֵס בְּהוֹצָאָה קְלָה, אֲבָל הַמְּלִבוֹשׁ
מְטָרִיד מְאֹד, וְכֵמוֹ שְׂמְבֹאָר עַל פְּסוּק וַתִּתְּפֹשֶׂהוּ בְּבִגְדוֹ שְׂהַסְטָרָא
אֲחֵרָא תּוֹפְסֵת אֶת הָאָדָם בְּבִגְדוֹ דִּיקָא וְכוּ'. עֵינֵי שָׂם בְּסִפְרֵי שִׁיחוֹת
הַר"ן סִימָן ק. (ליקו"ה הלכות חזקת מטלטלין ה, ו).

ז - יב

רַבְּנוּ ז"ל קָדָם הִסְתַּלְקוּתוֹ שְׂאָז אָמַר הַתּוֹרָה הַנּוֹרְאָה בְּרֵאשׁ
הַשְּׁנָה הָאֲחֵרוֹן (הֵינּוּ תּוֹרָה ח' ח"ב) וְאָז אֲחַר אֲמִירַת הַתּוֹרָה הַנִּ"ל הִזְהִיר
אוֹתִי בְּיֹתֵר לְכַתֵּב אֲזַהָרָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת שְׂצָרִיכִין לְזַהֵר בְּנַפְשׁוֹ מְאֹד

מאד לבקש ולחפש הרבה אחרי הצדיק האמת שיש לו בחינת רוח הקדש, כי עקר אמונת חדוש העולם שהוא עקר היהדות נמשך על ידו דיקא. (ליקו"ה הלכות שלוחין ה, ה).

ז - יג

שיך למאמר וביום הבכורים שבלקוטי מוהר"ן סימן סז. זאת התורה נאמרה בשבועות על זה הפסוק אבל לא זכינו לשמע באור הפסוק בעצמו על פי התורה הזאת, רק אחר כך שמעתי מפיו הקדוש קצת באור רק על התחלת הפסוק 'וביום הבכורים' שהוא בחינת 'הולדת הנפש וגדול הנפש' כמבאר שם. 'מקרא קדש' זה בחינת ש'הכבוד שהוא קדש, כמו שכתוב 'ונקדש בכבודי קורא וכו' עין שם בספר. ונראה לי לבאר שאר הפסוק וכו' עיי"פ. (ליקו"ה הלכות חובל בחבירו הלכה ג', יט).

אמר רבינו לענין הקיבוץ הקדוש של אנשי שלומינו הבאים אליו לראש השנה: את אנשי, גומר אני את דינם כבר בלילה הראשון מיינע לייט פאטער איך שוין די ערשטע נאכט.

שיח שרפי קודש

רבינו ז"ל

ז - יד

בין דבריו ז"ל בענין השמחה בנקודות טובות הנמצא בכל אחד מישראל אמר גם ענין זה. "גם על זה הדבר שכשהיה האדם ילד יהודי קטן וכשהלך בבקר לחיידר ללמד תורה בימות החורף הקשה והעז, ונגע באצבעותיו על ידית הדלת של החיידר כדי לפתחו, ומחמת הקר הגדול, קרה וקפואה הייתה ידו ונצרכה מחמת הקר והתיסר בזה, גם על זה עוד יקבל שכרו. (וראה עוד מה שכתב מוהרנ"ת ז"ל בעלים לתרופה מכתב תסו).

ז - טו

בתחלת התקרבותו של ר' יודל לרבנו ז"ל אמר לו רבנו בין דבריו. 'אני שונא את המשחקים והמנהגים הנלוזים האלו שיש להחסידיים', 'איך האב פיינט די חסידישע שטיק' ונעמד משתומם לשמע הדברים, והסביר לו רבנו שמתפון פדגמא עניני סדר הנקיות שהיו נוהגים בו אלו מהחסידיים שמחמת שהיו חפצים לנקות עצמם לתפלה, היו שוהים הרבה בבית הפסא ומכינים לעצמם קדם לכה את עשון המקטרת, והולך לבית חברו לשאל ממנו איזה גחל אש להדליק את המקטרת ופעמים אין שכנו בבית, ויכול אף לבוא מזה לאסור יחוד, כי בגלל הצורך לגחל אש הוא עלול להכנס לפנים הבית לטל משם גחלת להדליק המקטרת. וכך המשיך ואמר לו כמה וכמה קלקולים היוצאים ובאים ומעוד כהנה וכהנה הנהגות משנות ומשתלשלים מחמת זה הנהגות משנות.

ז - טז

ספור החלום שבספר חיי מוהר"ן סימן צא נאמר בליל שבת בהשתלשלות זאת. שבאותו שבת המתינו אנשי שלומינו זמן רב שיכנס רבנו לערך שלחן השבת, ולא נכנס, ולא היה מי שיגש לחדרו,

ואז האין והעז רבי שמעון משמשו לילך לחדרו ולראות ולבדק סבת האחור ופתח דלת חדרו בקלות בהחזיקו בידית החדר וראה את רבנו עומד בשלולית של דמעות עד שנשמע הרטיבות בתנועות המנעל של רבנו, ונבהל מאד, וסגר הדלת אחריו. אחר כך נכנס רבנו למקום הצבור וספר החלום לקהל הנמצא ורמז בדבריו שעוד יגיע זמן ועת כזה שיתעורר מחלקת גדולה עליו, ולא ישארו עמו כי אם חמשה אנשים, וכן היה אחר כך בעת המחלקת הגדולה שהתעוררה על מוהרנ"ת ז"ל שהחזיקו עמו ולא עזבוהו ועליהם התגברה עקר המחלקת כי אם חמשה אנשים הלא המה ר' יצחק בנו שתמך בו בכל אותו העת ור' נחמן מטולטשין ז"ל, ור' מרדכי המכנה 'מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה' במפרסם. ור' נתן ב"ר לייב ב"ר ראובן ז"ל ומוהרנ"ת בראשם.

ז - יז

ידוע הדבר שרבנו ז"ל מאד לא סבל הדבר שיידלגו בתפלה על אף שמתר לעשות כן על פי ההלכה, כמו בעת שמאחרים לתפלה בשום סבה. ואפלו כשמאריך בתפלה ומחמת כן עליו לדלג כדי להתפלל יחד עם הצבור. ומחמת כן צריך להזהר להקדים ולבוא לתפלה כראוי שלא יגיע לידי כך. ואמר רל"י ז"ל שכן אמר גם המגיד להרב הבית יוסף, כי מחמת כן מתקלקלים צנורות השפע. (ה"ה ועי' משנ"ב סימן נב ס"ק א)

ז - יח

רבנו ז"ל נתן לרבי יודל רשות ללמד קבלה וכתבי האר"י ז"ל אולם אמר לו במפרש שלא יתפלל עם פונות רק שהתפלה תהיה בפשיטות בפרוש המלות. (וראה לעיל חלק ב סימן רעה. וראה ליקו"מ ח"ב סימן קכ.)

ז - יט

נהגו בבית רבנו לקבל השבת ולהדליק נרות השבת זמן רב קדם השבת, ובקמים הארכים אף כשעתים קדם. וכן נהגו בבית אמו עוד מקדמת דנא.

ז - כ

נחלה פעם בנו של רבי יודל ז"ל עד מאד מאד, והסתפק אם לבוא ולהכנס אל רבנו לבקשו על זה, או לאם בראותו צרת בנו הקשה נכנס ובא אל רבנו, וספר לו רבנו ספור: ה"ה מלך אחד שהיתה לו טחנת קמח מיחדת שהיתה טוחנת על ידי עשרים וארבעה אבנים, ומוציאה קמח רב. והיתה אותה המדינה מתפארת בטחנת הקמח המשכללת והמהירה כל כך, יום אחד הפסיקה מלפעל ולא ידעו מפעיליה הסבה משום מה, לחזור ולהפעילו עד שפנו אל חכם אחד, והוא אמר להם שכל זה מעשה שדים, ועצתם היא שיקחו אבן אחת מאותן האבנים ויגדרו אותה במקום מיחד, ועל ידי זה יעבדו שאר האבנים פראשונה וכן עשו, ואכן חזרו למלאכתם הראשונה. כשחזר אחר כך רבי יודל לביתו ראה שבנו חזר לבריאותו התקינה חוץ מאצבע קטנה אחת, (שהיא אחת מעשרים וארבעה ראשי אברים שיש לאדם כמו שאמרו חז"ל) שנשארה משתקת ולא חזרה למצבה הראשון, והבין. (וראה לעיל חלק א' סימן רפא)

ז - כא

בהמשך לספור המובא בחלק ב' סימן קמז מה שאמר רבנו להרב בעל התניא זצ"ל לענגן דודו הצדיק רבי ברוך שלא יצליח להשלים עמו, אכן כך היה. שכשהגיע הרב אל רבי ברוך ישב הצדיק רבי ברוך מעטר בתפלין והיו אלו תפלו של הבעל שם טוב זצ"ל, ועמד אצלו הרב והצדיק רבי ברוך ישב, ולא הזמינו רבי ברוך לשבת

כְּנֵהוּג, וְלִקַּח הָרַב בְּעֵצְמוֹ כֶּסֶף לְשֹׁבֵת וְיָשָׁב אֶצְלוֹ. פָּנָה אֵלָיו רַבִּי בְרוּךְ
 וְאָמַר לוֹ "וְכִי אֵין לָכֶם דְּרֹךְ אֶרֶץ מִפְּנֵי תִפְלִיּוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב
 זַצ"ל. עָנָה לוֹ הָרַב כְּמִצְטַעַר 'אֲבָל תִּפְלִיּוֹ פְּסוּלִים הֵם', וּמְיַד הוֹרִידֵם
 רַבִּי בְרוּךְ וּנְתַנֵּם לְבְרִיקָה וְאֲכֵן הָיָה חֶסֶד שֵׁם אוֹת י', וְאָמַר לוֹ רַבִּי
 בְרוּךְ בְּקִפְיָה: אַתֶּם לְקַחְתֶּם מִתִּפְלֵי תִפְלִין שֶׁל סְבִי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב
 ז"ל אוֹת יוֹד, יִקַּח ה' מִמְּכֶם גַּם יוֹד אֶחָד, וְאֲכֵן הַשְּׁפִיעָה קִפְדָּתוֹ וְאֲבָד
 אֶת בְּנוֹ שִׁיצָא וּפְקַר ר"ל.

ז - כב

כִּידוּעַ הָיָה מְנַהֵג רַבְּנֵי לְעֶרְךָ שֶׁלְחָן מִיַּחַד בְּשָׂמִינֵי עֲצָרַת עִם
 הַבַּעַלִּי בַּתִּים תּוֹשְׁבֵי הָעִיר בְּלִבָּד, וְלֹא הוֹרְשׁוּ הַחֲסִידִים לְשֹׁבֵת אֹז
 עִמָּהֶם, וְאַחַר כֵּן בְּסִיּוּמוֹ הָיוּ מְלוּיִם אֶת רַבְּנֵי תַחַת חֲפָה עַד לְבֵית
 הַכְּנֶסֶת לְקִרְאֵת הַהַקְפּוֹת שֶׁבְּשִׂמְחַת תּוֹרָה וְאֹז בְּדֶרֶךְ הַלּוּכִם הוֹרְשׁוּ
 כְּבָר הַחֲסִידִים לְהַצְטַרֵּף, (וּכְמוֹבֵא לַעִיל ח"א סִימָן רב) מְנַהֵג זֶה עוֹד נִהוּג
 הָיָה אֶצְלָ סְבוֹ הַבַּעַל טוֹב זַצ"ל שֶׁהָיוּ עוֹרְךָ שֶׁלְחָן מִיַּחַד עֲבוּר אֲנָשִׁי
 בַּעַלִּי הַתְּהַלִּים הַמְּכַנִּים 'תְּהַלִּים זֶאגְעָרִס', שֶׁהָיָה לָהֶם אֶת בֵּית הַמְדַרְשׁ
 הַגְּדוֹל שֶׁבְּעִיר שֶׁהָיוּ מִתְאַסְּפִים שָׁם וְהָיוּ מִתְפַּלְלִים שָׁם יַחְדָּיו, וְאַחַר
 הַתְּפִלָּה נִהוּגִים הָיוּ לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהַלִּים.

ז - כג

יְדוּעַ שֶׁרַבְּנֵי ז"ל הָיָה מְהֵדָר וְאוֹכֵל בְּתוֹךְ הַסֵּכָה אִף אֶת סְעוּדָה
 שְׁלִישִׁית שֶׁל שֹׁבֵת שֶׁחָל בְּשָׂמִינֵי עֲצָרַת, אִף לֹא הָיָה יֹשֵׁן אֹז בַּסֵּכָה.
 (וּרְאֵה מַג"א ס"י תְּרַסח, סק"ב)

ז - כד

זֹאת יְדוּעַ בְּבִירוֹר שֶׁאֵת הַחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל סֵפֶר הַמִּדּוֹת חִבֵּר רַבְּנֵי
 בְּיַלְדוּתוֹ עוֹד קָדָם הָיָה בֶּן בַּר מִצְוָה.

ז - כה

כְּשֶׁהָיָה רַבֵּנוֹ אוֹמֵר תּוֹרָה בְּסֵעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת הָיוּ נִכְנָסִים אֵלָיו אַחַר כֶּף הַחֲשׂוּבִים אַחַר תְּפִלַּת מַעְרִיב לְחֹזֵר וּלְדַבֵּר עַל הַנֶּאֱמָר, וּמִזֶּה הַשְּׁתַלְשֵׁל הַמְבֹאָר בְּתוֹרָה ו' לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' מִן ד"ה וְכָלֵל כָּל הָעֲנִיָּן וְכו'. (וראה בספר חיי מוהר"ן סימן ב).

ז - כו

כְּשֶׁחֲזַר רַבִּי זְלַמֵּן הַמְכֵּנָה רַבִּי זְלַמֵּן הַקָּטָן מִשְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁשָּׁלַחֻו רַבֵּנוֹ עֲבוּר קְבֵלַת הַהִסְפָּמוֹת עַל הַלְקוּטֵי מוֹהַר"ן וְהַשְׁתַּתָּה בְּדֶרֶךְ זֶה מִשָּׁף כְּשָׁנָה אַחַת, כְּשֶׁחֲזַר אָמַר לוֹ רַבֵּינוֹ: 'הָיָה לְךָ שָׁנָה נִקְיָה', 'הָאִסְט גִּיהֵאט אַרִיין יָאָר'.

ז - כז

תִּכְרַף אַחַר נִשְׁוֹאָיו שֶׁל רַבֵּנוֹ הַתְּנָה תְּנָאֵי עִם זוּגְתּוֹ, שֶׁתְּסַתִּיר אֶת הַנְּהַגוֹתָיו וְלֹא תִפְרָסְמָם, כִּי הָיָה מְסַתִּיר אֶת סֵדֵר תְּעַנְיּוֹתָיו וְלֹא נוֹדַע מִזֶּה לְחוֹתְנּוֹ וְחַמּוֹתוֹ כָּלֵל, וּבְרֹב הַפְּעָמִים אָף לֹא לְזוּגְתּוֹ. וְרָאָה עוֹד לְעֵיל חֶלֶק ב, קסד. ג, נא.

ז - כח

בְּהַמְבֹאָר בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן כ"ט בְּעֲנִין בְּגָדִים לְבָנִים וְכו' עֵינֵן שָׁם. הָיָה זֶה אַחַר שֶׁהֵבִיא אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ לְרַבֵּנוֹ בְּגָדִים לְבָנִים לְכַבּוֹד חַג הַשְּׁבוּעוֹת וְאִז נִכְלָל עֲנִין זֶה בְּתוֹף הַמְאָמָר, וּבְמוֹצָאֵי הַחֵג בְּעֵת שֶׁבֵּא לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ מִשֶּׁהַ חִינְקֵעַס וְטִינָה לְפָנָיו צָרְתּוֹ שֵׁישׁ לוֹ מִהָאֲדוֹנִים שְׁבוּיֵינִיצָא אָמַר וְאֲשֶׁר לוֹ רַבֵּנוֹ 'הָרִי כְּבָר אִמְרַתִּי תּוֹרָה עֲבוּר זֶה' אִיךְ הָאֵב דָּאךְ גִּיזְאָגֵט אַ תּוֹרָה וְוֵעֲגֵן דְּעַם' בְּהַתְּכַוְּנוֹ עַל זֶה הַמְאָמָר.

ז - כט

עם פטירת רבי שלמה אפרים ז"ל בן רבנו בכ"ה זוגתו מאד. ואמרו וספרו זאת מוהרנ"ת ז"ל ורבי נפתלי ז"ל לרבנו שהיא בוכה מאד ומתאוננת ואומרת בין דבריה, 'אלו היה רבנו רוצה הרי שהבן היה נשאר חי. ואז אמר רבנו בלשון תמיהה: איר טוט וויי דאס קינד און מיר נישט? לה כואב מפטירת הילד ולי לא, ואז החל לבכות וכמספר בספר ימי מוהרנ"ת, סימן יא, עין שם, (כד"ה אמר המעתיק).

ז - ל

ידוע היה שאחד מהטעמים שמחמתם עבר רבנו לדור באומן היה כדי לשבר את רוח האפיקורסים שהיו שם, שהיו תלמידיו של משה דאסובער מברלין ימ"ש על אף שהשלישה האפיקורסים כבר נשבה בהם רוח אמונה מאז שרבנו עבר שם כשמונה שנים קדם הסתלקותו, והמעשה שנכנסו אל רבנו עם הספר יין לבנון המזכר בחלק א' תקפח היה בחצי שנה האחרונה לימי חייו.

ז - לא

כידוע חבר נפתלי וייזל את הספר 'יין הלכנון', ושם בספר מקשה קושיות גדולות באמונה ועל חלק מהם ענה תרוץ ועל חלק נשאר בקושיא, ועם קושיא אחת מאלו הקושיות שבספר נכנסו האפיקורסים שבאומן הינו חייקל והירש בער לשאל רבנו קושיתו וכו' במספר לעיל ח"א סימן תקצא. והם היו דבוקים ברבם מאד ואחזו אותו לחכם הגדול שבעולם וכו'.

ז - לב

רל"י ז"ל ראה את שטר הכתבה של רבנו מזווג השני והיתה חתימתה של זוגתו חתימה נאה כשאל מלמדת, פי בן היתה.

היא המליצה בעת בכייתה על הסתלקות רבנו בהיותה בחדרה ממול 'אדמף אכנף ולא ידעתיך' (בפיוט אנעים זמירות). ותיכף קבלה כסף נדונייתה שהיה שמור וצורר בארון בסף שלש מאות רענדליף. (ראה לעיל ב, ריח).

ז - לג

ידוע היה שרבנו לא דבר בשום פעם נגד מי מגדולי הדור שלא הלכו בדרך החסידות. והיה אומר רבי לוי יצחק ז"ל שאף על פי שבודאי אלו היה יונקים גם מתורת החסידות היו גדולים במעלה עוד יותר ויותר, אבל גדולים במעלה היו בודאי.

ז - לד

כל התחלת המעשה עם האפיקורסים שבאומאן היה בעת שעבר שם רבנו בשמונה שנים קדם הסתלקותו, ששהה שם שבת אחת אצל רבי אברהם חיים, וכבר אז בקשו הם מרבנו ז"ל שישאר לגור באומן. ואמר להם 'עדין לא'. ונדחה הדבר שמונה שנים, ואז כשנכנסו אל רבנו, ישב אז ודבר עם אנשי שלומינו פדרכו ונכנס מדבריו לחשבון עמק ונעמד ונעצר בקושיא גדולה שגם הם כמלמדים לא ידעו לענות ולבאר החשבון עד שפנו לרבנו שיפתר הוא את החשבון, ופתר להם והתפלאו מאד וכו'. וכמספר לעיל חלק א' סימן תקפז, תקפח.

ז - לה

כשהיה רבנו אצל הרב בעל התניא זצ"ל היה זה בשבת 'חזון' ואז אמר הרב תורה ארכה משך שש שעות, והפציר ברבנו כמה פעמים שיאמר תורה ולא אבה.

ז - לו

סמוך לציון רבנו ז"ל היה קים עד השנים האחרונות שלפני מלחמת העולם השנייה, אהל של קבר בשם הכנוי 'קבר המגיד' ז"ל.

שְׁהִיָּה צְדִיק גָּדוֹל שֶׁנִּטְמָן שָׁם כְּמֵאָה שָׁנִים קֹדֶם לְרִבְנוּ ז"ל, (וְסָמוּךְ וְקָרוֹב מִמֶּשׁ לְצִיּוֹן רְבִינוּ הִיָּה קָבֵר עִם מִצְבֵּה שֶׁל אֶחָד לֹא יָדוּעַ מֵאֵן הוּא).

ז – לז

אָמַר פֶּעַם רַבְנוּ לְעֲנִין כְּלָלִיּוֹת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּפִרְטִיּוֹת, וְכֵן בְּכָלִיּוֹת הָעוֹלָם. שְׂאָף עַל פִּי שֶׁכֵּן הָאֱמֶת מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, אֲבָל בֵּינָתִים הַזְּמַן פּוֹרֵחַ וְעוֹבֵר וְהַזְּמַן לֹא מְתִיחַס לְמֵה שְׁעוֹבֵר בְּאִמְצַע דְּרָכּוֹ. וְדוּמָה הַדָּבָר לְבֵית שְׁבוּעֵר וְנִשְׂרָף וְהַשְּׁעוֹן שְׁבִבִית לֹא אֲכַפֵּת לוֹ וְאִינוּ מִתְרַגֵּשׁ מִכָּל הַסּוֹכֵב, וּמִמִּשִּׁיף לְעַבֵּד וְלִהְקִישׁ כְּדָרְכּוֹ. וְאָמַר בְּזֵה הַלְשׁוֹן 'הַבֵּית בּוֹעֵר וְהַשְּׁעוֹן הוֹלֵךְ' דִּי שְׂטוּב בְּרַעְנָט אֹן דְּעַר זַיִגְעַר גִּיִּיט' כִּי שְׁעוֹן הַזְּמַן אֵין מִפְּסִיק הַלּוֹכִיו בְּגַלֵּל הַשְּׂרָפוֹת וְהַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְּגִיעוֹת וְהַבְּלוּבּוֹלִים הָעוֹבְרִים בְּעוֹלָם בְּפִרְטִיּוֹת וּבְכָלִיּוֹת. (ר' אֶלְהוּ חַיִּים רוֹזִין ז"ל).

ז – לח

כְּשֶׁדָּבַר פֶּעַם רַבְנוּ מְעַנִּין בְּנֵי אָדָם בְּעֲלֵי הַבְּחִירָה, שְׁקִשָּׁה לְהוֹצִיאָם מִמְּקוֹמָם כְּרָאוּי, מֵאַחַר שֶׁתְּמִיד הַבְּחִירָה הִנֵּה חֲפָשִׁית בְּיַד הָאָדָם אִם יַעֲשֶׂה אִם לֹא. אוֹלָם הַתְּנַחֵם בְּאֵלוֹ שְׁכָבֵר אֵינָם בֵּין הַחַיִּים וְאָמַר: בָּהֶם אֲנִי כָּבֵר בְּטוֹחַ וְיוֹדַע מְקוֹמָם הָאֱמֶתִי (וּכְמִבּוֹאֵר כִּבֵּר בַּסֵּפֶר חַיִּי מוֹהַר"ן), וְהַמִּשִּׁיל מִשָּׁל לְגַדֵּל חֲלִישַׁת הַפֶּחַ שֶׁל הַבְּעֲלֵי בְּחִירָה: כְּמוֹ שֶׁהַחֲלָבֵן בָּא לְחֵלֵב אֶת הַפָּרָה, אַחַר שְׁכָבֵר יָגַע וְטָרַח הֵיטֵב עַד שֶׁמָּלֵא מִמֶּנָּה כֵּד הַחֲלָב, הָרִי לֹא פֶּעַם נִמְצָא שְׁבִפְנֵיָה אַחַת שְׁפוּנָה הַפָּרָה הוֹלְכֶת וּבוֹעֵטֶת בְּכַד הַחֲלָב הַמָּלֵא שֶׁהִתְיַגַּע עֲבוּרָה הַחֲלָבֵן כָּל כָּף, וְאֵין שָׂמָה עַל לֵב וְאֵין מְבִינָה כְּמֵה קִלְקֵלָה, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ שֶׁהַצְּדִיק מִתְיַגַּע וּמִשְׁתַּדֵּל לְדָלוֹת הַטּוֹב שֵׁישׁ בְּכָל אֶחָד מֵהַמְּקַרְבִּים וְעַמֵּל וְיַגַּע לְהַעֲלוֹתוֹ עוֹד וְעוֹד מִמְּדֻרְגָּה לְמְדֻרְגָּה. וְיֵשׁ חֲלִילָה כְּאֵלוֹ שְׂאָף אַחַר

כָּל זֹאת בּוֹעֲטִים בְּכָל הַטּוֹב בְּרָגַע אַחַת וְהַכֵּל הוֹלֵךְ לְאִבּוֹד וְצָרִיף
הַצְדִּיק לְחֹזֵר שׁוֹב עַל פְּעֻלָּתוֹ וְלִהְתַּחִּיל הַכֵּל מֵהִתְחַלָּה. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז - לט

מִסְפָּר שְׁבַהֲרִיגָה הַגְּדוּלָּה שֶׁהָרְגוּ הַרוֹצְחִים אֶת הַיְהוּדִים
שְׁבָאוּמָאן עַל יְדֵי מְנַהִיגֵם הַרוֹצֵחַ גְּאֲנֻטֵעַ ימ"ש, הָרְגוּ תַּחֲלָה אֶת
הַמְּבַגְרִים וְאַחַר כֵּן אֶת הַנְּעָרִים הַקְּטַנִּים, וְכִדֵּי שְׂאוּלֵי אַחַר רְאוּתָם
רְצִיחַת הַמְּבַגְרִים, יִשְׁתַּכְּנְעוּ וַיִּסְפְּימוּ הֵם לְעֵבֵר תַּחַת הַחֲפָה שֶׁעָשׂוּ
בְּמִקּוֹם הַשְּׂתִי וְעָרַב עָמַד בּוֹ, וְאַף עַל פִּי כֵּן לֹא הָיָה אֶחָד שֶׁיַּעֲבֹר
דִּרְכּוֹ. וְהִיָּתָה זֹאת קְדוּשַׁת ה' גְּדוּלָּה כְּזֶה שֶׁלֹּא הָיָה כֵּן מֵעוֹלָם. שִׁיְהָרְגוּ
כָּל כֵּן הַרְבֵּה מִיִּשְׂרָאֵל אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטָף בְּמִקּוֹם אֶחָד עֲבוּר זֶה שֶׁלֹּא
הִסְפִּימוּ אֶפְלוּ רַק לְעֵבֵר תַּחַת חֲפָה שֶׁעָמַד שָׁם כְּשֶׁשְׂתִי וְעָרַב. (הרה"ח
רבי יחיאל מיכל דורפמאן ז"ל)

ז - מ

הַגִּיעַ פַּעַם רַבְּנוּ אֶל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמִינוּ, וּבְאוֹתוֹ זְמַן מִמָּשׁ
נִחְלַתָּה בְּתוֹ עַד כְּדֵי גְּסִיסָה מִמָּשׁ וְהוּא לֹא יָדַע לְהַשִּׁית עֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ,
לְרַפּוּאָתָהּ, וּבְאֲמָצַע זֹאת הִהְמוּלָּה הַגִּיעַ וּבָא אֵלָיו רַבְּנוּ ז"ל, וְסוֹבֵב
כֵּן הַדְּבָרִים שֶׁרַבְּנוּ יַעֲבֹר דֶּרֶךְ חֲדָרָה שֶׁל בְּתוֹ הַחוֹלְנִית וְשִׁירָאָה רַבְּנוּ
גְּדָל קָשִׁי צָרְתוֹ, וּכְשֶׁנִּכְנַס חֲיִף וְאָמַר: הֲרֵי טוֹבָה הִיא לְזוּוֹג עֲבוּר
פְּלוּנִי, וְהָיָה הַדְּבָר מִשְׁנָה עַד מְאֹד לְכָל הָעוֹמְדִים, פִּי כָּבֵר הַכִּינוּ
עֲצָמָם לְקַבּוּרָה עֲבוּרָה וּבְכָאן עוֹמֵד רַבְּנוּ כְּמַחֲיָף וּמְצִיעַ לָהּ שְׂדוּף.
וְאִכֵּן כֵּן הָיָה שֶׁבְּתוֹף כְּמָה יָמִים הַבְּרִיאָה וְהִתְאַרְסָה אַחַר כֵּן עִם בֶּן
זוּגָה הַנ"ל כְּשֶׁהָיָה הַדְּבָר כְּבָר אַחַר הַסְּתַלְקוֹת רַבְּנוּ. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז - מא

אָמַר הַלְּשׁוֹן שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְעֵנִין הַפְּתוֹת הַשּׁוֹנוֹת שֶׁבְּסִפּוּרֵי
מַעֲשִׂוֹת. בְּמַעֲשֵׂה מֵהַבְּעַל תַּפְּלָה שֶׁאֵלוּ הֵינּוּ שׁוֹמְעִין סְבָרָא אַחַת

מסבדותיהם הייתם מרימים שולי בגדיהם ורצים ונוהים אחריהם. כף
אמר: 'ווען איר וואלט גיהערט אין סברא פון זייערא סברות.
וואלט איר גיהופין די פאלעס און זיי נאך גילאפין' וראה
בספר שיחות הר"ן. לקוטי מוהר"ן סי' קכג. ח"ב סימן לב. ודבלקוטי
תפלות סימן כא. נה.

ז - מב

באומן היו דרים בזמן רבנו ולאחריו הרבה תלמידי חכמים בעלי
מפרשי הש"ס המכנים בשם 'מפרשי הים' והיה פעם שאחד מבני
המשפחה נשא לאשה את בתו של אחד מגדולי התלמידי חכמים
שבאוקראינא, והיתה חתנה גדולה ומפרסמת שבאו ונקבצו לשם כל
גדולי הרבנים, פנה אז רבנו לרבי מרדכי הדין מטעפליק. ואמר לו:
ברצוני שתהיה בחתנה זו, ונסע. באמצע החתנה התעורר וכוח גדול
בהלכה בענין איזה ברכה מברכת הנהנין, וכל אחד אמר דעתו ואמר
אף רבי מרדכי את דעתו, והחל החתן להתוכח עמו בוכוח גדול
בלמדנות וחרירות גדולה, וכך הלכו והתוכחו והתעצמו, עד אשר
פנה אבי החתן אל בנו ואמר לו בני, למה אתה מתוכח עמו הרי
הצדק עמו והוכיח אף הוא לבנו את צדקת דעתו להלכה של רבי
מרדכי ז"ל, והיה מזה קדוש ה' על כל עדת החסידים כי תכף שאלו
מי הוא זה התלמיד חכם הזה, עד שנודע שהוא מתלמידי רבנו
ומקרב לעדת החסידים, ואמרו זה לזה לא ידענו שיש בין החסידים
תלמידי חכמים מפלגים כאלו, וכשחזר לרבנו ספר לו ממה שארע
שם אמר לו רבנו: אכן זאת היה פונתי בשליחות ששלחתיך. 'דאס
האב איך טאקי גימיינט' (ר' אליהו חיים רוזין ז"ל)

אחר כך עקרו מושבם מאומן ובזמן רבי לוי יצחק ז"ל (משנת
תרע"ה ולאחריה) כבר לא נשארו תושבים מבני המשפחה הזו באומן.

ז - מג

לענין הספור שהיה לרבנו עם תלמידו רבי שמעון ז"ל המוכא
 בחלק ב' סימן רלד, מספר המשך לספור, שאחר כך בדרך חזרתו
 נקלע לאיזה ישוב שהיו דרים שם יהודים, ובמקום אכסנייתו היתה
 מקשה לילד זה כמה ימים, שאחר ששהתה אצלה המילדת (הנקראת
 באפע) ולא ילדה, הלכה וחזרה לביתה לסדר כמה דברים כשכדעתה
 לחזור, ופתאם פרעה היולדת ללדה ולא היה די זמן ללכת לקרא
 למילדת והיה בעלה אויב עצות מה יעשה, ובלית בררה עזר רבי
 שמעון ליהודי זה לילד התינוק, ועבר הכל בשלום, והיה דומה אצלו
 רבי שמעון כמלאך מושיע ממש ולרב שמחה מזג על השלחן כוס
 לחיים, ורבי שמעון שהיה אדם מתבודד ודבוק בה' היה אז בבחינת
 מה שאמר רבנו ז"ל בתורה ע"ה חלק א' על הפתוב 'יברכנו אלקים
 ויראו אותו כל אפסי ארץ' שמרב הבטול והאפסיות שתפסו התבטל
 לפניו הגשמיות לגמרי ונעשה בבחינת אפס ואין, ופתאם נעלם כוס
 השתיה ואיננו וכאלו לא היה. והיה לפלא. (ר' אליהו חיים רוזין ז"ל)

ז - מד

לאחר הסתלקות רבנו ז"ל שמענו פעם אחת את החולק הזקן
 הידוע, מכה על לבו בעת אמירתו 'על חטא' שאומרים בתפלות יום
 הכפורים. וכלל שם באמירתו, על חטא שחלק על רבנו, ועל
 הסתלקותו של רבנו קדם זמנו, ועל שגרים מה שגרים. וזה מלבד
 הידוע שבעת ימי השבעה שאחר הסתלקות רבנו הקדוש התאונן
 ובכה על הפסד הגדול שבעולם מהסתלקות רבנו שהיה אור גדול
 בעולם, ואיך שאין העולם יודעים מה שהפסידו. כאשר ספר זאת
 שמשו לאחר זמן.

ז – מה

מֵאֵמֶר רַל"ו שֶׁבְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן ח"א. אָמְרָה רַבְּנֵנוּ עַל אֶחָד
מֵהַגְּדוּלִים שֶׁכָּף עָלְתָה לוֹ.

ז – מו

הַשִּׁיחָה הַמּוֹבֵאת בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן ס"י קִצָּג נֶאֱמַר לְעַנְיָן הָאֶפִיקוֹרְסִים
שֶׁהִתְקַרְבוּ אֵלָיו בְּהִיּוֹתוֹ אִזּוּ בְּאוֹמֶן. וְהָיוּ נִכְנָסִים לְשִׁמְעַ חֲכָמָתוֹ.

ז – מז

יְדוּעַ הוּא שׁוֹרְבֵי שְׂמִחָה אָבִי רַבְּנֵנוּ שֶׁמֶשׁ כָּבַעַל תְּפִלָּה בְּמַעֲזָבוֹז,
אֲחֵר הַרְבֵּה שְׁנוֹת עֲבוֹדָתוֹ בְּהִסְתָּר וּבְהַעֲלֵם גְּדוּל.

ז – מח

בְּחַיֵּי רַבְּנֵנוּ הָיָה מִלְּשָׁה חִינְקֵעַס אֶחָד מִשְׁלֶשֶׁת הַנְּגִידִים הַקְּבוּעִים
שֶׁתָּמְכוּ בְּרַבְּנֵנוּ, וַיְכַמוּ רַבִּי מִלְּשָׁה בֶּן הָעַנְיָא הַמְּכַנֶּה מִלְּשָׁה הָעַנְיָעַס ז"ל
וְרַבִּי מְרַדְכֵי רֶאֱטְנִזִּיט ז"ל.

ז – מט

רַבִּי יִשְׂרָאֵל בֶּן שָׂרָה בַּת רַבְּנֵנוּ ז"ל נָשָׂא לְאִשָּׁה אֶת בִּתּוֹ שֶׁל רַבִּי
אֶהֱרֹן מִטְּשָׁרְנוּבִיל בֶּן הַצַּדִּיק רַבִּי מְרַדְכֵי זצ"ל וְהָיָה דָר בְּעֵירָה סְמוּךְ
לְטְשָׁרְנוּבִיל וְלֹא הָאָרִיךְ יָמִים, וְהָיָה יְדוּעַ לְחֻכְם גְּדוּל. בְּנֵנוּ רַבִּי גְּדַלְיָה
זצ"ל נִקְרָא בְּשֵׁם זֶה עַל שֵׁם הַצַּדִּיק רַבִּי גְּדַלְיָה מְלִינִיץ זצ"ל שֶׁהָיָה
חֹתֵנוּ שֶׁל רַבִּי אֶהֱרֹן מִטְּשָׁרְנוּבִיל זצ"ל. וְאֵף הוּא נֶהֱגַ בְּאֶדְמוֹרוֹת.

ז – נ

לְפִי הַיְדוּעַ, הָרִי שֶׁכִּמְעַט וְלֹא יָצָא רַבְּנֵנוּ מִזְּלֹאֲטִיפְאֵלִי כָּל זְמַן
מִשֶּׁן הָיִיתוֹ שֵׁם, עַל אֵף שֶׁסָּבַל שֵׁם תְּרִיתִי גִיְהֵנִם מִמֶּשׁ כָּמוֹ שֶׁאֶמַר
מִפְּרֶשׁ בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן קטו.

שיח שרפי קודש

מוהרנ"ת ז"ל

ז - נא

הגאון רבי דוד צבי חותנו של מוהרנ"ת ז"ל המכנה רבי דוד צבי הגדול היה רב ואב בית דין מטעם שלש קהלות גדולות הלא הם מאהלוב קרעמיניץ ושאריגראד עם כל העירות הסמוכות להם שהיו ביחד פשמונים עירות וכפרים, והיה צאצא לרבנים גדולי עולם מכמה וכמה דורות, הוא התייחס מאביו בהיותו כבן שבע או שמונה שנים, בימי השבעה היתה אמו בוכה ומיללת מאד מה יהיה עם בני ומי ילמדו תורה פראוי, ובא אליה בעלה עוד בימי השבעה ואמר לה: אני אלמד עמו, וכך היה שהיה בא ומופיע מדי ערב ולומד עם בנו היתום כמה שעות ונמשך הענין כמה שנים ולא ידע מזה שום אדם. וכשנודע הדבר לבריות פסק ולא בא יותר. (וראה לעיל חלק א סימן תרח)

ז - נב

שהיה פעם מוהרנ"ת ז"ל איזה שבת אצל חותנו אחר התקרבותו לדרך רבנו והחסידות ואז התאכסן באורח אצלו אחד מגדולי הרבנים שלא הסתפק בכתיבת מכתבי שאלות ותשובות עמו, אלא בא אליו במיחד ללבן כמה שאלות סבוכות בהלכה, כשחזרו מבית הכנסת מוהרנ"ת ז"ל ברב התלהבותו הלך לתדר סמוך ואמר שם את השלום עליכם בהתלהבות. גדולה פדרפו, וחותנו עם האורח המתינו לו שיסיים כדי שיוכלו לקדש על היין, והיה נראה לו כחצפה מצד מוהרנ"ת הגורם להמתנתו של הרב הגדול והמפורסם כל כך, שצריך להמתין ללא טעם וסבה לחתנו הצעיר בשנים, עד כדי כך ששאל האורח את חותנו על הדבר, ענה לו הרב 'מה אעשה והוא מתפונן לזה ברצינות' - 'ער מיינט דאס הערינסט', אחר כך כשסיים וקדשו על היין וישבו לאכל. והתחילו לדבר ביניהם דברי תורה

התפעל הלה מלמדנותו של מוהרנ"ת ז"ל ואמר לחותנו: אכן רואה אני שהוא גם יודע ללמד היטב.

ז - נג

כידוע נאמרה תורה ה' שבלקוטי מוהר"ן חלק א', בראש השנה של שנת תקס"ג. תכף עם התקרבותו של מוהרנ"ת ז"ל. ועקר התלהבות מוהרנ"ת ז"ל במאמר הזה היה מפרושו את הכתוב 'אזן שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין' וכו', כפי אשר אמר בפרוש. ואמרו אנ"ש שהעקר שהתלהב מפרוש הפסוק: 'אזן שומעת וכו' שבמאמר הזה היה מחמת שהתישב לו הקושיות שהיה שומע בבית חותנו הצדיק רבי דוד צבי זצ"ל. בענין המריבות שבין הצדיקים (כמבואר בחלק א, תקו) ובפרוש הכתוב כפי שפרשו רבנו היתה זאת לו למשיב נפש להבין לבלי לשמע למריבות שבין הצדיקים השלמים, ובזה גלה לו רבנו דעתו שצריך להאמין שכל מריבה ומצותא שבין הצדיקים הרי היא ענין גבוה כמחלקת שבין הצדיקים המבאר פנים. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז - נד

הרב רבי דוד צבי חותן מוהרנ"ת ז"ל דאג לקראת הפסח לגבות עבור עניי העיר 'קמחא דפסחא', וכדרך הנהג בכל ישראל. והיה איזה שנה שבקש ממוהרנ"ת ז"ל שילף הוא יחד עם עוד אברך חשוב אל בתי הגבירים ולהתרימם עבור זה. והנה הגיעו לאיזה עשיר אחד להתרימו, והוא מחמת קמצנותו לא הביא להם תרומה פראוי לו, ועל בן הלכו להם בלא לקחת ממנו כלל, והנה הבחין בדמיונו אחר צאתם שחסר לו שום כלי זהב, ותכף חשד בהם פדעת בעלי בתים שמחמת שלא נתן להם תרומה הראויה גנבו ממנו הכלי. ותכף עשה מזה ספור מעשה ובא בטרוניא להרב וספר לו הדבר, איך בא זאת שמחמת

שלא נתן להם התרומה גנבו מביתו הפלי זהב. ובזה רצה גם להשפיל את מוהרנ"ת ז"ל בידעו מתרעמת הרב על מוהרנ"ת על התקרבותו לרבנו ז"ל ורצה בזה להשפילו עוד בעיני הרב. פנה אליו הרב בחכמתו ואמר לו אספר לך משל.

היה פעם סוחר גדול של יהלומים שבא ליריד ופתח שלחנו כדי להראות סחורתו לסוחרי היהלומים, ובא סוחר אחד ובדק הסחורה והחל להתמקח עמו והסכים עמו לסך של כששים או שמונים אחוז ממה שבקש המוכר ולא הסכים לו המוכר והלך, וכך הלכו ובאו כמה סוחרי יהלומים וכל אחד ונמוקיו עמו בכמה לקנותו, אחר כך עבר שם אחד ואמר לו ראה אני מוכן לשלם לך עשרים אחוז מהמחיר שאתה מבקש ובא ונגמר העסק, אמר לו המוכר ראה אלו שבאים אלי ונוקבים סכום של ששים אחוז או שמונים אחוז וכדומה הרי שבזה נפר שאכן מבינים הם בפחורה ויש להם שום זכות לוכוחם עמי, ואף שאיני מסכים עמהם פי אני מבין באבנים שלי יותר מהם, אבל אתה שאתה בא ואומר לי מחיר פחות בזה עבור האבנים הטובות הרי שאתה מגלה שאינך אלא אולי סנדלר טוב, אבל לא סוחר באבנים טובות. והפטיר ואמר לו ר' דוד צבי ז"ל: הרי אלו האברכים משולים הם באבנים טובות מאד ואף אני שאני קצת מבין באבנים טובות עדין איני מבין במעלתם עד תמס, אולם אתה שאינך מבין כלל בכאלו אברכים מוציא שם רע עליהם וטוען שגנבים הם. הרי שאתה שווה חרם על כך והחרימו עד שיבקש את סליחתם. (סיפור רבי נשקע מטולטשין ז"ל לרא"ח רוזין ז"ל)

הלכו פעם מוהרנ"ת ז"ל עם הרב רבי אהרן, הרב מברסלב יחדיו, וכך בדרך הלוחם הבחין הרב במוהרנ"ת ז"ל הדבוק בשרעפיו, ואף כשדבר אליו לא שמע ולא הבחין בפגיתו, עד כדי כך ששאל

אותו הרב: רבי נתן במה חשבת והתדבקת כל כך במחשבתך? ענה לו מוהרנ"ת ז"ל: חשבת והרהרתי שהנה בנהג שבעולם כשאחד הולך ושוכר דירה לזמן קצוב אזי אף שמוצא בדירה זו שום חסרון כזה וכזה מותר על הדבר באמרו הרי אף לזמן קצר אני שוכר את המקום ומה בכך אם אסבל קצת, אולם כשבא לקנות מקום לשנים הרבה, אינו מותר על החסרונות רק דואג שיהיו כל הדברים נכונים ומסדרים כראוי, כי לשנים הרבה הולך להשתמש בהם, כמו כן חשבת פאן בהליכתנו, מביט הייתי אל המקום והבית שאנו עתידים לילך ולשהות שם שנים הרבה הוא מקום הקבר המתעד לנו וחשבת פמה וכמה צריך אני לדאג שיהיו שם כל הדברים מסדרים ומוכנים היטב היטב.

ז - נו

אמר רל"י ז"ל: מוהרנ"ת ז"ל זכה שהיה לו כאלו תלמידים גדולים במעלה שלרב גדלתם בתורה ויראה וקדשה רבה כזו היו דבוקים בהשם יתברך ממש, ואכן היו יכולים לצאת להתבודדות מחוץ לעיר ללילות שלמים והומים שם כחיות ביער פרצון רבנו ז"ל. ולא התבטאה דבקותם במטרה כדי להשיג משהו. אלא היו בבחינת הכתוב הנאמר בדרך 'אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה' (תהלים עז). שמרב התלהבות דבקותם היו להוטים ודבוקים בהשם יתברך והומים ושואגים אליו בהתלהבות שאין נתן לתאור כלל, וזכה לכאלו תלמידים, שרבנו בעצמו לא היו לו כמותם.

ז - נו

אמר ראבר"נ ז"ל בשם מוהרנ"ת, שפעם כשדברו מקץ הפלאות הנה וגדל קשי הגלות, בפרט מה שאמרו הצדיקים מגדל הנסיונות והיסורים שעוד יעברו על ישראל בעקבות משיחא, אמר שמצד אחד

דוֹקא מדְבָרִים וְעֵתִידוֹת אֱלוֹי שְׁאֲמְרוּ הַצְּדִיקִים עַל הָעֵתִיד לָבוֹא עָלֵינוּ
מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ הוּא מִתְחַזֵּק, שְׁאֵם רָאוּ מַה שְׁרָאוּ בְּיָדָיו רַחֲמוֹ עַל הַדּוֹר
וְהַפְּצִירוֹ בְּתַפְלָה שְׁנוּכַל לְעַמֵּד בְּמַצְבִּים קָשִׁים וְנִסְיוֹנוֹת מְרִים אֱלוֹ.

ז - נח

עִיר קִיבְּלִיטְשׁ עַל אֶף הַיּוֹתֵה עֲיָרָה קֶטְנָה, הִיָּה מִתְקִים בָּהּ יָרִיד
גָּדוֹל כַּמָּה פְּעָמִים בְּשָׁנָה, וְהָיוּ מִתְאַסְּפִים שָׁם הַסּוֹחָרִים וְהַקּוֹנִים מְכַל
הָעֵירוֹת. וְהָיָה מְכַנֶּה בְּשֵׁם הַכְּנּוּי 'קִיבְּלִיטְשֶׁר יָרִיד'. וְכָל הָעֲשִׂירִים
וְהַנְּגִידִים הָיוּ בָּאִים לְשֵׁם לְקַדֵּם עֲסָקִיהֶם וּמִסְחָרֵיהֶם. וְאָמַר פֶּעַם
מוֹהֲרֵנ"ת בְּצַחוֹת: מִהָיִיד שֶׁל קִיבְּלִיטְשׁ אֵין נוֹסְעִים לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.
'פּוֹן קִיבְּלִיטְשֶׁר יָרִיד פֶּאָרֵט מְעַן נִישְׁט קִיִּין אָרֶץ יִשְׂרָאֵל',
כְּאוֹמֵר שְׁלֵא יִתְכַן שְׁמֵה־תּוֹצָאָה מִהָעֲסָקִים שְׁבִירִיד שְׁיָקוּם מִי שֶׁהוּא
וְיִסַּע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. וְהוּא דִּגְמָא כְּלָלִית לְכָלֵל עֲבוֹדַת ה', שְׁלֵא
מִהָיִידִים תִּצָּא תּוֹרָה יִרְאָה וּקְדוּשָׁה, אֶף שְׁמַצְלִיחִים בָּהּ בְּמִמּוֹן כָּשֶׁר,
וְלֹא בְּאֵלֶּה תִּפְאָרְתָּנוּ, וְלֹא מְצָאנוּ מֵאֱלוֹי הַמְּצַלִּיחִים שְׁבִירִידִים שְׁיָקוּמוּ
לִילָף וְלָבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְלִהְתְּעַלּוֹת מִמֶּנָּה בְּקְדוּשָׁה שֶׁל מַעֲלָה.

ז - נט

בְּעִיר בְּרֶסֶלָב דֵּר יְהוּדֵי אֶחָד שֶׁהָיָה מְקַרֵב מְעַט לְמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל,
וְהָיָה מִסְחָרוֹ הָיָה בְּעֲסוּקִים כְּנֶגֶד חֹק הַמְּמַשְׁלָה, וּמוֹהֲרֵנ"ת הִזְהִירוֹ
בְּכָל פְּעַם לְבָלִי לְעֵסֶק בְּעֲסוּקִים כְּאֱלוֹי שְׁהֵם נֶגֶד דִּין הַמְּלָכוֹת, אוֹלָם
הוּא לֹא עֹמֵד בְּנִסְיוֹן זֶה, כִּי הִתְעַשֵּׂר בְּדֶרֶךְ זֶה בְּקִלּוֹת. וְלֹא עָבְרוּ יָמִים
מוֹעֲטִים וְתִפְסוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ לְמִשְׁפָּט, וּפְסָקוֹ דִּינוֹ לְמֵאָסֵר. וּכְשָׁבָא
מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל לְבַקְרוֹ בְּכֵלָאוֹ וְתִינָה לְפָנָיו צָרְתּוֹ אָמַר וְהוֹדָה
לְמוֹהֲרֵנ"ת: מִתְחַרֵּט אָנִי כְּעַת עַל זֶה שְׁלֵא שְׁמַעְתִּי אֲזוֹ לְקוֹלְכֶם וּכְמָה
צוֹדְקִים הָיוּ דְבָרֵיכֶם לְבָלִי לְעֵסֶק בְּאֱלוֹי הַמְּסַחְרִים. אָמַר לוֹ מוֹהֲרֵנ"ת

בצחות, אינך מתחרט על זה שעסקת בדברים אלו, אלא מתחרט אתה על שלא הצלחת להערים על השלטונות יותר ולא היית נתפס. ועד שלא תבין לגער בעצמך ולומר לעצמך 'גנב' עדין אינך נקרא מתחרט. (וראה ליקוטי עצות אות בטחון סימן ד, ולעיל חלק ב סימן קלה)

ז - ס

אמר מוהרנ"ת ז"ל: כל מי שיתמיד בתפלה על שום דבר שבקדושה משך ארבעים יום ברציפות מחייב הדבר שיהיה לו מזה שום שנוי לטובה.

ז - סא

מוהרנ"ת ז"ל היה פידוע 'בעל מחשבה', ומשום כן היה קשה לו לפני התקרבותו לרבנו ז"ל להתרכז ולהתפלל בפשיטות תבה אחר תבה, פעם לפני התקרבותו לרבנו ז"ל כשהלך בליל שבת אחר התפלה לביתו, כשעבר דרך איזה בית של יהודי פשוט אחד ושמע איך שאומר 'רבון העולמים' וה'אשת חיל' קדם הקדוש שאמרו תבה אחר תבה בתמימות ובפשיטות התקנא ואמר בכאב: 'רבנו של עולם איך זוכים לזה'.

ז - סב

תבערת לבבו של מוהרנ"ת ז"ל בתחלת התקרבותו היתה גדולה כל כך שהיה מתפלל בהתלהבות נוראה כזו עד שמחמת צעקותיו שבתפלה גרשוהו המתפללים מבית הכנסת והיה מכרח להתפלל בכניסת בית הכנסת הינו הנקרא פאליש, והתפלל כל כך בהתלהבות עד שגם תפלותיו שם לא היה בלח הצבור לסבלו, והיה מכרח לצאת לחוץ ששם היתה הסכה ושם עמד והתפלל כרצונו.

ז - סג

כְּשֶׁהִקְשָׁה פַּעַם אֶחָד מִגְדוּלֵי תַלְמִידֵי רַבֵּנוּ ז"ל אֶת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
 אַחֵר שָׁמְעוּ אוֹתוֹ לְהַפְלִיג מְאֹד בְּשִׁבְחֵי רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ 'מֵאַיִן אַתֶּם
 לוֹקְחִים לְהַפְלִיג כָּל כֶּף בְּשִׁבְחָיו'. 'פּוֹן וּוְאֵיט נְעַמֵּט אִיר דָּאס',
 נִחְלַשׁ בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וְהִחְרִישׁ וְשָׁתַק וְלֹא עָנָהוּ דְבָר. וּפְנָה
 אֵלָיו אַחֵר כֶּף אֶחָד מִתַּלְמִידָיו וְאָמַר לוֹ: 'רַבִּי נָתַן!! מִדּוּעַ תַּחֲלֹשׁ
 דַּעְתְּכֶם'. הָרִי אַתֶּם בְּעֵצְמְכֶם שְׁמַעְתֶּם מִרַבֵּנוּ ז"ל שְׁאָמַר: 'אֲנִי יוֹדֵעַ
 נִגּוֹן כְּזֶה שְׂזָה יִהְיֶה הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים' וְעוֹד כְּהֵנָּה
 וְכֵהֵנָּה דְבוּרִים וְשִׁיחוֹת בְּגִדְלָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ 'וּמִדּוּעַ תַּחֲלֹשׁ דַּעְתְּכֶם'.

ז - סד

כִּידּוּעַ שְׁפַעַם אַחַת כְּשֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הַהֲגָדָה אָמְרָה
 בְּהַתְּלַהֲבוֹת כְּזוֹ שְׁכַשְׁהֲגִיעַ לְתַבּוֹת 'וּבְמִוְרָא גְדוּל זֶה גְלוּי שְׂכִינָה'
 הַתְּעַלְף, וְהָיָה פַּעַם שְׁלֹרֵב הַתְּלַהֲבוֹתוֹ בְּאֲמִירַת הַהֲגָדָה כִּסָּה פָּנָיו
 הַנִּלְהַבִּים וְכֵן פְּעָמִים בְּעַת הַתְּלַהֲבוֹתוֹ בְּשִׁבַת קֹדֶשׁ.

ז - סה

פַּעַם כְּשֶׁיָּשָׁב בְּטַעֲפְלִיק בְּסַעוּדָה שְׁלִישִׁית אֶצֶל רַבִּי אֶלְטָעֵר
 טַעֲפְלִיקָעֵר ז"ל, דְּבָר וְסִפֵּר מֵעֵינֵן פְּרָסוּם שֶׁל שְׁקָר, וּבְמָה שְׁאוּמֵר
 רַבֵּנוּ לְעֵינֵן זֶה שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת מַלְכוּתָא בְּלֹא תְּגָא שְׁנוּטְלִין כְּבוֹד
 לְעֵצְמָם וּמוֹשְׁלִים עַל עַם דֵּל בְּחֻנָּם וְלֹא קִבְּלוּ כַּחַם מִן הַשָּׁמַיִם כָּלֵל
 וְהֵם בְּבַחֲיִנַת וְהַפְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ הִמָּה רוּעִים. וְכַמְבָּאָר בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרַנְ"ת
 ח"א סִימָן כב וּבַתּוֹרָה סא וּבַחֲלֵק ב' סִימָן ה'. וְסִפֵּר שְׁפַעַם יָשָׁב
 מוֹהֲרַנְ"ת בְּסַעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שִׁבַת וּכְשֶׁשְׁרוּ הַזְּמִירוֹת וְהִגִּיעַ לְתַבַּת
 שְׁבוּזָמֵר 'בְּנִי הֵיכְלָא' 'לְבַר נְטֻלִין וְלֹא עָאֲלִין הֵינִי כְּלַבִּין דְּחֻצִּיפִין'
 צָעַק וְאָמַר לְעֵצְמוֹ כְּלָב צָא מִמְּנִי צָא מִמְּנִי, "כְּלָב גְּעָה אַרוּיס פּוֹן
 מִיר, גְּעָה אַרוּיס" בְּהַתְּכַוְּנוֹ עַל הַתּוֹרָה פְּרָסוּם וְכַבוֹד.

וְכַף הָאָרֶץ בְּדַבּוּרוֹ, וְתַכְף בְּמוֹצְאֵי שַׁבָּת, הַתִּישָׁב רַבִּי אֶלְטֶעֶר ז"ל
וְכַתֵּב דְּבָרָיו הַנִּלְהָבִים. (וראה חלק ב, תשכז)

ז - 10

נִסַּע פַּעַם מוֹהֲרֵנ"ת עִם כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ בְּעֵגְלָה, וְכַף בְּנִסְעָם
דְּבַר מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל דְּבוּרִים חֲמִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדַרְכּוֹ, וּלְפַתֵּעַ
מַחֲמַת הַדֶּרֶךְ הַקְּשָׁה נִתְהַפְּכָה הַעֲגָלָה עַל יוֹשְׁבֵיהָ, אוּלָם בְּדֶרֶךְ גַּם לֹא
נִפְגַּע שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם וּמִמִּילָא כָּבֵר נִפְסַק דְּבוּרָם יַחַד, אַחֵר כֶּף אָמַר
מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל: הִיְתָה זֹאת אִךְ וְרַק מִצַּד 'הַבַּעַל דְּבַר' שְׁרָצָה שִׁיפְרַע
שִׁיחַתָּם וַיִּקְטַע הַהֲתַעוּרוֹת שֶׁנִּתְעוּרוּ. וּמַחֲמַת זֶה גָרַם מָה שֶׁגָרַם
לְהַפְרָעָתָם.

ז - 10

הָיָה לוֹ לְמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל קְבִיעוֹת לַמּוֹד יַחַד בְּחִבּוּרָה עִם כַּמָּה
מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ הֵן בְּעֵצָם הַלְמוּד וְהֵן בְּשֵׁאֵר עֲנִינֵי עִבּוּדַת ה'
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְאִךְ בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים וְכַדוּמָה. וַיְדוּעַ שְׁבִין
הַקְבִיעוֹת לַלְמוּד הָיָה גַם סֵדֵר לַמּוֹד שֶׁל שְׁנֵי פְרָקִים מְשֻׁנוֹת בְּכָל יוֹם.
לְר' נִשְׁקַע טוּלְטְשִׁינְעֶר ז"ל הָיָה הָעֵתֶק מִכְּתַב יַד הַהֲתַחֲיבוֹת וְהַקְּבָלָה
שֶׁהָיָה בִּינֵיהֶם. וְזֶה הָיָה מְנַהֵגָם לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹת רַבְּנוּ ז"ל.

ז - 10

מְסַפְרִים שְׁבַהֲתַקְבָּצוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ אֶצֶל מוֹהֲרֵנ"ת לְשָׁבוּעוֹת
הַגְּדוֹל' הַשְּׁתַתֵּף אִז גַּם רַבִּי שְׁמֻעוֹן תַּלְמִיד רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהִגִּיעַ אִז מֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּבַטָּא בְּשַׁבַּח עַל מוֹהֲרֵנ"ת בְּנִסְחָ זֶה "חֲשַׁבְתִּי שֶׁהוּא
תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבְּנוּ כָּעֵת אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא הָרַבִּי בְּעֵצְמוֹ". אִיךְ הָאֵב
גִּימִינֵט אִז עַר אִיז אַ תַּלְמִיד, אִיֶּצֶט זְעָה אִיךְ אִז עַר אִיז דְּעַר
רַבִּי אֵלִיין".

ז - סט

כִּידוּעַ הַקְּפִיד הָרַב הַצְּדִיק מֵאַפְטָא עַל זֶה שֶׁהַדְּפִיסוֹ אֶת הַסְּפוּרֵי
מֵעֲשִׂיּוֹת וְכַשְׁגָּגָה יֵצֵא מִפִּי הַשְּׁלִיט וְקָלֵל וְאָמַר עַל זֶה שִׁיעֵזוּ לְהַדְּפִיסוֹ
בְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב: בְּכֹרוֹ יִסְדְּנָה וּבְצַעֲרוֹ יֵצִיב דְּלִתֶּיהָ (קָלֵל יְהוֹשֻׁעַ
הַבּוֹנֶה אֶת יְרִיחוֹ, יְהוֹשֻׁעַ ו'). וְאָכֵן נִתְקַיְמָה קָלְלָה זוֹ בַּמְּדַפְּסִים. כְּקָלֵל חָכָם
שֶׁבָּאָה אֶפְלוֹ עַל הַשׁוֹגֵג. מוֹהֲרֵנ"ת עֲצָמוֹ אָמַר: מֵאַחַר שֶׁאָמַר רַבְּנוּ
בַּמְּפָרֵשׁ שֶׁכֶּף רְצוֹנוֹ שְׂאֵכֵן יִדְפֵס בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וּבִשְׂפַת הָאִידיִשׁ
וַיִּתְפָּרֵסם בְּרַבִּים עַל כֵּן אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְקָלְלָתוֹ.

ז - ע

פַּעַם בְּעֵת הַמַּחְלָקָת בְּחַג הַסְּכוּת הַבְּחִין רַנ"ט ז"ל אִיךְ שֶׁמָּשָׂה
חִינְקָעס מִתְקָרֵב לְבוֹא לְבֵית מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל, וְכַשֶּׁהוּדִיעַ זֹאת לְמוֹהֲרֵנ"ת
ז"ל בְּקֶשׁ מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל מִמָּנוֹ וְאָמַר לוֹ: תֵּצֵא וְאֵל תִּהְיֶה נוֹכַח
בְּמַפְגָּשָׁנוֹ. וַיֵּצֵא רַנ"ט מֵהַסְּפָה, אוֹלָם מִחֲמַת סְקָרְנוֹתוֹ לְשִׁמְעַ מַה יָּבוֹא
בְּשִׁיחְתָּם הַתְּחַבָּא מֵאַחֲרֵי הַסְּכָף לְשִׁמְעַ דְּבִרְיָהֶם, וְשָׁמַע אִיךְ
שֶׁמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל פּוֹנֶה אֵלָיו וְאָמַר לוֹ בְּלִשׁוֹן תְּמוּהָ: "שָׁגַם אֶתָּה תַחֲלֵק
עָלֵינוּ" !!! וְכִי מֵהֵיכֵן זְכִיתָ לְבָנִים אִם לֹא מִמֶּנִּי שְׂאֵנִי אִמְרֵתִי לְךָ דְּבִרְיָ
רַבְּנוּ וְאָכֵן הִתְקַיְמוּ דְּבִרְיוֹ ז"ל, וְאֶתָּה תַעֲמֹד וְתַחֲלֵק עָלֵינוּ? עַד שֶׁאָמַר
וְעָנָה לוֹ 'אֲנִי מִתְחַרֵּט עַל הַתְּנַהֲגוּתִי וְהֵלֶךְ. אוֹלָם אַחַר כֵּן שׁוֹב חִזַּר
לְחַלֵּק מְאֹד עַל מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל עַד שֶׁכָּנְהוּ מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל מָשָׂה הַמְּהַפֵּךְ
לְשִׁמָּה.

ז - עא

פַּעַם בְּשִׁמְיֵי עֲצָרָת בְּיָשְׁבוּ עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וְדִבְרוּ מֵהַמַּחְלָקָת
הַגְּדוּלָּה שֶׁהִתְעוֹרְרָה אָז, וְכֵן בְּדִבְרָם שָׁמְעוּ קוֹל הַבּוֹקֵעַ מְקַהֵל
הַמִּתְפַּלְלִים שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁבְּעִיר בְּאֶמְרָם (אַחַר הַתְּפִלָּה כְּכֹר מְעֵרִיב שֶׁל
שְׁמִינֵי עֲצָרָת) "אֶתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת" כְּנֶהוּג. נִעְנָה מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל וְאָמַר:

ממי מדברים אנו כאן מיהודים שצועקים 'אתה הראית', אבל מה שנעשה מקדם לה ולאחריה זה יודע רק השם יתברך. פון וועמען רעדן מיר דא פון אידן וואס שרייען 'אתה הראית'. אבער וואס סי טוט זאך פאר דעם און נאך דעם ווייסט נאר ה' יתברך.

ז - עב

היה צריך פעם רבי נחמן מטולטשין ז"ל לדאג עבור צרכי פלה ממשפחתו ונסע עבור זה לעיר אדעס לאסוף ממון עבורה, ושאל למוהרנ"ת וכי אין הקדוש ברוך הוא יכול לעשות נסים עמי כאן במקומי ומדוע עלי לכתת רגלי עבור זה, ענה לו מוהרנ"ת יכול להיות שכל נסיעתך הוא בכלל עבור דבר אחר, אולי למשל כדי שתמצא אדם זה וזה ותעוררהו ליראת שמים וכדומה. ודרך אגב אתה גם עוסק במצוה זו של הכנסת פלה. וכאומר לו שהמכון האמתי של נסיעתו יכול מאד להיות שהשתלשל מלמעלה עבור הרבה ענינים רוחניים אחרים לגמרי. (רא"ח רוזין ז"ל) נראה ליקוטי הלכות פקדון הלכה ה' סעיף לט].

ז - עג

שיחה א - תקנט שמעתיו גם בנסח פזה. בברסלב היה דר אחד מאנשי שלומינו שהיה מלמד תינוקות לפרנסתו, ואמר לו מוהרנ"ת אחר הכירו היטב בגדל מעלתו "באותן השעות שאתה מלמד תינוקות אותן השעות תקדיש לתורה ועבודה. ואחר שתתבייש בעניותך תתפלל ותבקש בתפלה במפרש גם על פרנסתך. ואזי תראה שתצליח ותגמור יפה יותר "וועסט שענער אויס פירן".

ז - עד

עקר מעלת מוהרנ"ת לגבי שאר תלמידי רבנו ה"ה בזה שהבין שכל ענין רבנו תלוי ברבנו בעצמו הינו באור הצידיק, שהוא הוא המבחר שבכל צדיקי הדור וכמו שאמר זאת בפרוש, שממנו עד משיח לא יהיה חדשות בעולם (חיי מוהר"ן סי' רכט. רעט).

ז - עה

בענין המבאר בתורה ה' חלק ב' בענין 'צעקת הלב' בבחינת צעק לבם אל ה', ידוע בין אנשי שלומינו שפעם הדגימו מוהרנ"ת בפעל, כשרצה להבהיר הדברים.

ז - עו

פרש מוהרנ"ת ז"ל הנאמר בזמירות יום השבת: יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי דאנון את בשמיה כפילא וקלישא. והינו שהי"ב חלות של לחם הפנים מרמזים הם כנגד אותיות שם הו"ה ביי"ב צרופים שלה, אולם האות ה' שבשם הו"ה הוא בא בכפילות והוא כפול ביסודו כי הוא האות הקל והקלוש ביותר מכל הכ"ב אותיות שבתורה ביותר והינו ה"ה. כי הוא בא בהכרתו בכפילות כי כל ה' בא ונאמר עם ה' הבא עמו והינו כפילא וקלישא. (והיי"ב חלות מרמזים הם גם באות הו"ו הנכפל אף הוא בהכרתו ועולה בגימטריא יב.). וזהו 'דאנון', הינו הי"ב חלות הם מרמזים באות שמו.

ז - עז

בנשואין השניים של בת רבנו מרת חיה עם רבי אהרן המכנה ר' אהרן נכד הרב בעל התניא, נסע מוהרנ"ת אליהם לשמחת החתונה ואז צרף בדבריו את שני המאמרים שבלקוטי מוהר"ן סימן יב וסימן כח, בענין המבאר פנים מענין החולקים והמתנגדים על

הצדיק והמחרפים את יראי ה' וכו', וההלכה שעליה המובאת בהלכות תלמוד תורה הלכה ג. ובתוף דבריו תפס עצמו שחשש שלא ידמה בנפשו חלילה שמתכונן אליו, כי הוא היה למדן גדול ומפלג והיה לו משרת רבנות בקרימנטשוק ובחארקוב, והיה זה כשגגה היוצאת מפיו. להם נולדו כמה ילדים יקרים וגדולים במעלה, כי מזווגה הראשון עם רבי יעקב יוסף לייבארסקי ז"ל היה לה רק בן יחיד הלא הוא רבי נחמן המכנה רבי נחמן חילעס ז"ל. ואמרו אנשי שלומינו שעוד בהיות הרב בעל התניא אצל רבנו ז"ל בנסיעתו אל הרב רבי ברוך פבר אז נרמז בדבריהם ענין השדוף הזה.

ז - עח

כשהיה מוהרנ"ת ז"ל בגאליצ'יא ועבר בדרך נסיעתו גם בעיר בראד וחל אז יום תשעה באב, ושאלוהו שם באיזה ספר קינות הוא רוצה לקונן אם לפי גסח אשכנז או פולין, אמר בכאב: אלו היו מרגישים את החרבן לא היו שואלים שאלה זו "איזה קינה לומר"

ז - עט

בני מוהרנ"ת ז"ל הלא הם. הבכור הלא הוא רבי שכנא ז"ל והשני הוא רבי יצחק ז"ל שנקרא על שם אבי סבו. והשלישי רבי דוד צבי נקרא על שם חותנו, והרביעי רבי נחמן שנקרא על שם רבנו ז"ל, ורבי יוסף יונה הקטן שבהם, פלם אהובים וברורים. וספר רל"י ז"ל בשם אנשים שעוד הכירו את רבי יצחק ז"ל היטב והפליגו מאד במדת הזריזות שבו שהיה להפליא, מלבד שאר מעלותיו הנעלות. רבי נחמן היה דומה ביותר למוהרנ"ת בדרך ה'עבודה' הינו בעבודתו את ה'. וכשהיה מתפלל היה נדמה להשומעים שמוהרנ"ת ז"ל הוא המתפלל.

ז - פ

ידוע שבַּעַת הַמַּחֲלָקֶת הַתּוֹרָה דָּמוּ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְגַמְרֵי עַד כְּדֵי כֶּן שֶׁהִבְטִיחַ בְּרַבִּים כָּל מִי שֶׁיִּפְגַּע בּוֹ נֶפֶשׁ הָרִי שֶׁהוּא מְזַמֵּן לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

ז - פא

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הָיָה חֲפֵץ מְאֹד לְדוֹר בְּאוֹמֵן כְּדֵי לְהִיּוֹת סְמוּךְ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ אֶלָּא לֹא עָשָׂה כֶּן מִחֲמַת שְׂרָפֵי נִפְתְּלֵי הָיָה דָר שָׁם, וְכַדְבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימָן ס"ה שֵׁישׁ שֶׁצָּרִיף לְהַרְחִיק בֵּין הָאֵילָנוֹת וְהַעֲשָׂבִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְחִישׁ אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ.

ז - פב

אַחַר פְּטִירַת בְּנוֹ שֶׁל הָרַב מְסֵאוֹרָאן ז"ל, נִשְׁבַּר לְבוֹ, שֶׁל הָרַב עַד שֶׁפַּעַם כָּשָׁבְאוּ אֵלָיו לְטַעַן לְפָנָיו אֵיזָה רְכִילוֹת וְטַעֲנוֹת עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, נִעְנָה וְאָמַר: שֶׁכָּבַר דֵּי וּמִסְפִּיק הַטְּעִיתֶם אוֹתִי עַד הַנָּה, וְלֹא אָבָה לְשִׁמְעַע יוֹתֵר דְּבוּרֵי שְׁלִילָה, כִּידוּעַ הָיָה בְּנוֹ מְצַדִּיק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ בְּפָנָיו אָבִיו וְהָיָה אוֹמֵר לוֹ 'הָרִי אַנְשִׁים כְּשָׂרִים הֵם חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב וְלָמָּה לְהוֹמֵם וּלְרַדְּפָם'.

ז - פג

צָוָה פַּעַם מוֹהֲרַנ"ת לְרַנ"ט ז"ל שֶׁבְּאוֹתָם הַזְּמַנִּים שָׂאִינוּ שׁוֹהָה מוֹהֲרַנ"ת בְּבֵיתוֹ לֹא יָבֹא לְבֵיתוֹ, וְאִף לֹא עִם אַחֵרִים.

ז - פד

בְּאוֹתָם שָׁלַשׁ שָׁנִים שֶׁהָיָה מוֹהֲרַנ"ת ז"ל מְגַרֵּשׁ מִבְּרֶסֶלֶב וְשָׁהָה אֶז בְּנַעַמִירוֹב, שָׁלַח אֵלָיו רַבֵּי הַיֵּרֶשׁ לֵיב בֶּן רַבֵּי אֶהְרֹן הָרַב מִבְּרֶסֶלֶב

ז"ל, את שני בניו ה"ה הרב מטשעהרין ואחיו רבי חיים זצ"ל, כדי שישמעו ויקבלו תורה ממנו.

ז - פה

ספר רבי אברהם שטרינהרץ ז"ל לרבי ברוך רובינזאהן ז"ל שסבתו אמרה לו פעם: אם אתה רוצה לראות את המלשין הגדול הנקרא בשם שניאור זוד, שהיה מלשין על מוהרנ"ת לפני הרב החולק לך ותראהו בכניסת בית הכנסת שבעיר ששכב שם משתק חצי מת חצי חי, והלך לראותו וכשדבר עמו על עברו אמר לו: מכתי וחולאתי נזקף לזכות סביך מחמת היסורין שגרמתי לו, אבל זו לא אשמתי שלי ומה יכלתי לעשות שקרבוני כל כך ואף כבדוני ברבים לקרן ברפת המזון ברבים.

שיח שרפי קודש

תלמידי רבינו ז"ל

ז - פו

רבי שמואל אייזיק ז"ל לרב התלהבותו היה מתפלל תפלת מנחה של ערבי שבתות במשך כ-4 שעות, בליל ראש השנה אחר תפלתו, אכל סעודת הקג פנהוג וחזר תכף למעמדו ועמד כף דבוק בשרעפיו כל הלילה עד למחרת אחר תפלת המוסף ברצף כשכלו בווער בחרם ובהתלהבות עד שלא יכלו לעמד אצלו בסמוך (ראה עוד בחלק ג סימן רד) וזכה גם לתלמידים מפלגים במעלה מאד.

ז - פז

פעם אחת נסע רבי שמואל אייזיק לאומן ורצה להגיע בערב ראש חודש אולם לא הספיק והגיע בראש חודש עצמו ומשום כבודו הלך עמו ולהומו מוהרנ"ת לציון רבנו. אף שבדרך כלל לא עלה להשתטח על ציון רבנו בראש חודש.

ז - פח

על המוכא לעיל חלק ג סימן רל, במה שאמר רבי שמואל אייזיק ז"ל על הצאר 'או הוא או אני'. אמרו אנשי שלומינו שאדם גדול מורם מעם כזה כמו רבי שמואל אייזיק ז"ל מחמת גדל מעלתו היתה זאת כשגגה היוצאת מפיו, ואף שלטובה בודאי נתפון אף על פי כן פגע בו בעצמו דבורו והסתלק לעולמו באותה שנה. מה גם שלפי דעת רבנו צריך להיות הדבור כלפי מעלה אף ורק בנחת ושוכה וברחמים ולא בדין.

ז - פט

היו אנשי שלומינו מפליגים בשבחו של רבי יודל תלמידו של רבנו שהתקרב אליו עוד בהיות רבנו במעוןוודיבקע, שאף על פי שהיה רבי מפרסם ואדמו"ר לעדת חסידים במקומו, אף על פי כן

תכף כשראה בתלמידו רבי בער שום שנוי לטובה ביראת שמים, תכף הלך ונסע עם חסידיו ובא לרבנו, והיה זה דרך נסיעה ארפה מעירו דאשיב המרחק ממעודיבקע, והיה זה מצדו מסירות נפש גדול מאד בפרט שהיה מבגר מרבנו בכמעט שני עשור שנים והיה שמו הולך לפניו בתלמידו של הצדיק רבי פינחס מקאריץ זצ"ל, ואף על פי כן תכף כשראה והבחין שום שנוי לטובה בתלמידו התלהב ועזב כל עברו ובא ונסע לרבנו ושהה אז אצלו משך ששה שבועות ברצף, ואחר כך אמר: איך אפשר לדור כל כך רחוק מהרבי ועקר דירתו ועבר לדור למעודיבקע כחסיד נלהב. אשרי לו.

ז - צ

רבי יודל ז"ל התקרב לרבנו בשנות תקנב-תקנה עוד קדם נסיעת רבנו לארץ ישראל והוא היה חשוב כרב בעירו דאשיב וזה היה אחר הסתלקותו של הצדיק רבי פינחס מקאריץ זצ"ל. ואחר כך כשעבר לגור במעודיבקע התקבל שם לרב. ונהג בנו רבי ישעיה שלום ברבנות אחריו ואחריו בנו רבי זלמן ז"ל. והוא כבר לא זכה לבנים, ופסקה השושלת.

ז - צא

רבי יודל התקרב לרבנו ז"ל אחר פטירת רבו רבי פנחס מקאריץ זצ"ל שנפטר בשנת תקנ"א, והוא היה אז כבן שלשים ושבע שנים.

ז - צב

רבי אברהם פּעטערבורגר ז"ל היה אדם מלמד וכתבן גדול עד שהיה עורך מכתבי בקשות למלך וכדומה, מלבד מסחריו בפּעטערבורג. ועל שם זה נקרא 'פּטורבורגר' מקום מגוריו, ומוצאו היה בארדיטשוב.

ז - צג

כידוע שְׁהָה רַבִּי אֶפְרַיִם ב"ר נַפְתָּלִי תַלְמִיד רַבְּנֵי בַּחֲזָרְתּוֹ מֵאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל מִשָּׁךְ זְמַן אֶצֶל רַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטָשִׁין ז"ל, וְהָיוּ הַשְּׂכָנִים
 שׁוֹאֲלִים אֶת רַבִּי נַחֲמָן: מִי הוּא זֶה הַמֵּתְאַרֵחַ אֶצְלְכֶם שְׁבוּכָה חֲצִי יוֹם
 וְרוֹקֵד וְשֹׁמֵחַ חֲצִי יוֹם. כִּי הָיָה קָם חֲצוֹת לַיְלָה כְּנֶהוּג וּמְתַבֹּדֵד
 וּמְתַפְּלֵל תְּפִלוֹתָיו בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹל וְכוּ', וְאַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם כְּשֶׁחֲזָר
 מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְסַעַד סְעוּדָתוֹ הָיָה אַחַר כֵּף לֹמֵד בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְעָנָה
 לָהֶם רַבִּי נַחֲמָן בְּצַחוֹת לְשׁוֹנוֹ: יְהוּדֵי זֶה אֶצְלוֹ חֲצִי יוֹם הוּא יוֹם כְּפוּר
 וְחֲצִי יוֹם שִׂמְחַת תּוֹרָה.

ז - צד

מִשֶּׁה חִינְקַעַס שֶׁהִפִּיךְ אֶת עוּרוֹ לְחֶלֶק עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, הָיָה אִישׁ
 מְלַמֵּד בְּנוֹ שֶׁל רַב מְלַבֵּד שֶׁהָיָה גַם עֲשִׂיר, וְהָיָה מְכַנֶּה 'מִשֶּׁה בְּהַרְבֵּ'
 כַּמּוּבָא בְּסִפְר עָלִים לְתַרוּפָּה, וּבְזוּוּגוֹ הַשְּׁנִי נִשְׂא לְאִשָּׁה אֶת אַחוֹתָיו
 שֶׁל הָרַב מְטֵא־מִשְׁפִּיל שֶׁהָיָה מְאַנְשִׁיו הַחֲשׁוּבִים שֶׁל הָרַב הַחֹלֵק
 מִסְּאֹרָאן, הַחֲתָנָה עֲצָמָה אֵף הִיא הִתְקַיְמָה בְּסֹאֲרָאן, וּמְזוּוּג זֶה נוֹלְדוּ
 לוֹ כַּמָּה בָּנִים, וְכָל זֶה עָשָׂה עַל פִּי דְבָרֵי מוֹהֲרַנְ"ת שֶׁאָמַר לוֹ אֶת אֲשֶׁר
 שָׁמַע מִרַבְּנֵי שֶׁאָמַר: כְּשִׁמְשָׁה יִתְגַּרֵּשׁ וְיִתְחַתֵּן שׁוֹב אֲזִי יִזְכֶּה לְבָנִים.

ז - צה

רַבִּי יוֹדֵל וְרַבִּי שְׁמוּאֵל אֵיִיזִיק, וְעוֹד שְׁאָר הַתַּלְמִידִים ז"ל לֹא הָיוּ
 בְּאוּמָאן בְּחַג הַסְּכוֹת בְּעַת הַסְּתַלְקוֹתָיו שֶׁל רַבְּנֵי.

שיח שרפי קודש

אנשי שלומינו

[אין מוקדם ומאוחר]

ז - צו

אנשי שלומינו אמרו בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטִישִׁין ז"ל, אֲשֶׁרִיו וְאֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ, שֶׁמֶלֶבֶד רַבּוּי מְעֻלּוֹתָיו הֶעֱצוּמוֹת עוֹד זָכָה גַם כֵּן לְבֵן כְּזֶה כְּמוֹ רַאבְרָ"נ ז"ל.

ז - צז

הַרְבַּ מְטֻשְׁעֵהֲרִין זצ"ל הָיָה אִישׁ בְּרִיא וּבַעַל גּוּף, וְאִף עַל פִּי בֵן הָיָה עוֹמֵד עַל רַגְלָיו בְּתַפְלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּל עֵת הַתְּפִלָּה צָמוּד לְקִיר מִבְּלִי לְשֵׁבֶת בְּאֲמָצֵעַ, וּכְשֶׁהָיָה פַּעַם סוֹבֵב אֶת פָּנָיו לְצַבּוֹר רְאוּ אִיף שֶׁפָּנָיו הָיוּ פָּנֵי לְהַבִּים עַד לְהַבְּהִיל.

ז - צח

אָמַר רַבִּי נַחֲמָן טוּלְטִישִׁנְעֵר ז"ל לְעַנְיָן הוֹכּוּחִים שֵׁישׁ עִם הָאֲפִיקוֹרְסִים אוֹ הַמְתַּנַּגְדִּים, שֶׁמֵּאַחַר שִׁיּוּדֵעַ שָׂאֵם יַעֲנֶה לָהֶם תְּשׁוּבָה הוֹגֵנָת, הָרִי יִשְׁחִיזוּ אֶת חֲרָצְבוֹת פִּיהֶם לְבְּלִי חֶק וְיַחֲרִפוּ עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל כֵּן מְלַכְתַּחֲלָה אֵינוֹ מִתְחִיל עִמָּהֶם בְּשׂוֹם וּכּוּחַ דְּבָרִים אִם לֹא שְׂרוּאָה בְּעֵלִיל שִׁיּוּאִיל בְּדַבְּרָיו. וְיִכְנָסוּ דְּבָרָיו בְּלֵב הַמְתַּנַּגֵּד.

ז - צט

סֵפֶר רַבִּי חֲנָא פֶּאֶרְבֵּעֵר ז"ל לְרַבִּי בִּירְךְ רּוֹבֵנְזָאֵהֵן ז"ל, שֶׁזּוֹכֵר שְׁבִלִיל יוֹם כְּפוּר הַתְּפִלָּל בְּטֻשְׁעֵהֲרִין עִם אַנ"ש. וְהָיָה הַרְבַּ מְטֻשְׁעֵהֲרִין ז"ל עַר בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ כָּל הַלֵּילָה, וְהִבְחִין אִיף שֶׁבְּאֲמָצֵעַ הַלֵּילָה כְּשִׁישְׁנוּ בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ אֵלוֹ שֶׁנִּשְׁאָרוֹ שֵׁם וְסַבֵּב הַרְבַּ וְהַבֵּיט בְּפָנָיו כָּל אֶחָד מֵהִישָׁנִים.

ז - ק

רַבִּי יִשְׂרָאֵל בֶּן הַרְבַּ מְטֻשְׁעֵהֲרִין ז"ל הָיָה דָר בְּסַמִּילֵעַ וּבְזוּוּג שְׁנֵי נִשְׂאָ אִשָּׁה חֲשׂוּבָה מְקַרִּימְנֻטְשׁוּק, הִיא הָיְתָה גַם אִשָּׁה נְגִידָה וּכְשֶׁהָיְתָה בָּאָה עִמוֹ לְבָרְסָלָב הָיְתָה תּוֹמְכֶת כְּהֵגֵן בְּעַנְיֵי אַנְשֵׁי שְׁלּוּמֵינוּ.

ז - קא

ספר רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, שהרב מטשעהרין ז"ל אמר לו בשכבו על ערש דוי ממש קדם מיתתו שיעין בשלחן ערוך יורה דעה (סימן שלח) ויראה לפי המבאר שם אם אכן נפריס בו כבר סימני הגסיסה, ובקש ממנו שילמד לפניו את התורה דרשו ה' ועזו שבלקוטי מוהר"ן סימן לז, ובזה המאמר נסתלקה ועלתה נשמתו לגנוזי מרומים. *

ז - קב

רבי נחמן ב"ר פסח המכנה נחמן פסח'ל'ס ז"ל היה דר בכרסלב והיה אדם מורם מעם, ולאחר הסתלקות מוהר"ן ז"ל חשב לעצמו שהוא ינהיג וינדיף את אנשי שלומינו אחר שהיה להם לב נשפר גדול עם הסתלקותו של מוהר"ן ז"ל, ופעם בישבם פשאמרו בכאב מה נעשה היום עם הסתלקותו של מוהר"ן ז"ל, ענה ואמר פמנחמם גם היום יש שארית וכדומה. והיה לו גם בית כנסת פרטי בעיר, הוא היה הבעל תוקע בראש השנה. פעם בעמדו לפני התקיעות האריך בהכנותיו, וכן האריך מאד באמירתו את הזהר בבכיה ובהתעוררות, עד שרבי נפתלי ז"ל תלמיד רבנו פנה ואמר למה ומדוע מאריך הוא בזה כל כך (והוא טרחא דצבורא) ובאמרו זאת ידעו והבינו אנשי שלומינו שמשום קפידתו, לא יצליח לתקע בשופר ואכן כך היה שלא הצליח בשום אופן לתקע בשופר כראוי, עד ששלחו את רבי מאיר לייב בלעכער ז"ל שהוא יתקע ואכן הצליח ומני אז היה הוא הבעל תוקע בכל שנה.

ז - קג

ספר רל"י ז"ל ששמע מאנשים שהכירו עוד היטב את רבי נחמן ב"ר יצחק לייב ז"ל, וספרו לו שאין ביכלתם לספר לו גדל היראה

והפחד שְהִיָּה בְקִלּוּזֵי בָּעֵת עָבְרוּ לְפָנֵי הָעַמּוּד כְּשִׁלְיָה צְבוּר בַּתְּפִלַּת
מְנַחָה שֶׁל עָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה. (וראה בחלק ד תרלז)

ז - קד

רַבִּי אֶהְרֹן לִיפְיוּעֶצְקֶעַר ז"ל, הָיָה דָר בְּסוּף יָמָיו בְּעִיר זְדַאמִּינְקֶע
וְשֵׁם הָיָה לְבָנָיו בֵּית הָאֲרָחָה הַנִּקְרָא 'קָרְעֵטְשְׁמֶע'. וְהוּא יָשַׁב שָׁם עַל
הַתּוֹרָה וְהָעֲבוּדָה, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל בְּכַחוֹת וּבְהַשְׁתַּפְּכוֹת לֵב נִפְלֵא עַד כְּדֵי
כִּן שְׂאֵפְלוּ הַגּוֹיִים שֶׁבָּאוּ לְשָׁם הָיוּ אוֹמְרִים לְבָנָיו 'בְּנִסְעָנוּ בְּדֶרֶךְ
הַחֲלָטְנוּ לָבוֹא אֵלֵיכֶם לְהִתְאַרַח כְּדֵי שְׁבַעַת אֲכִילְתָּנוּ נִשְׁמַע אֶת אַבִּיכֶם
מִתְפַּלֵּל תְּפִלוֹתָיו הָעֲרָבוֹת'.

ז - קה

עִם הַתְּקָרְבוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי מְנַדְּלֵי לִיטְוּוּאק ז"ל לְדֶרֶךְ רַבְּנוֹ הַתְּקָרְבוֹ
עָמַד עוֹד כַּמָּה וְכַמָּה, וְרַל"י ז"ל עוֹד הַפִּיר אֶחָד מִחֲבוּרָתָם בְּשֵׁם רַבִּי
שְׁמַעוֹן שֶׁהִתְקָרַב אֵף הוּא עִמָּהֶם, וְאֵף רַבִּי בְרוּךְ אֶפְרַיִם ז"ל בְּעַל
מַחְבֵּר הַפְּרוּשׁ 'בְּאֵבֵי הַנַּחֲל' עַל לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, הָיָה אֵף הוּא מֵאֵלוֹ
הַמְּקָרְבִים.

ז - קו

רַבִּי זְלַמֵּן הֶרֶב מִמְּעַדְוֵדִיבְקֶע ז"ל הָיָה דָר בְּסוּף יָמָיו בְּעִיר
בְּאַבְרִינִיץ, מִחֲמַת שְׂרָדְפוֹ אוֹתוֹ בְּעִירוֹ, וְהָיוּ אַנְשֵׁי שְׁלּוּמִינוּ דְשָׁם
תּוֹמְכִים בּוֹ, כִּי עָנִי הָיָה וְהוּא בְּרָצוֹתוֹ לְחֻזְקָם כְּשֶׁהָיוּ נוֹתְנִים לוֹ שׁוּם
סְכוּם הָיָה אוֹמֵר לָהֶם בְּזֶה שְׁבַרְתֶּם חֵלֶק זֶה שֶׁל הָאֲכֻזְרִיּוֹת שְׁבִלְב,
וְכִשְׁתָּתְנוּ עוֹד תִּשְׁבְּרוּ עוֹד וְעוֹד מִהָאֲכֻזְרִיּוֹת וְהוּא עַל פִּי הַמְּבָאָר
בַּתּוֹרָה ד' חֵלֶק ב'.

ז - קז

ספר רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל לרבי הירש לייב ליפל ז"ל בשבט חבורת העובדים שבטרהויץ, שפעם כשהגיע לשם להתארח באיזה שבת, התבלבל לגמרי מתפלתם היגעה והארכה בכחות ובקולות שלא נתן לתאור כלל וכלל. ורבי ישראל טרהויצער ז"ל שהיה גם הוא מחבורתם היה פעם שראהו מתפלל מזמור רננו צדיקים שבמזמורי התפלה של שבת למעלה משעה. (וראה עוד חלק ד סימן רעד)

ז - קח

ספר אחד מאנשי שלומינו פעם כשהלך רבי מיכלי ב"ר יצחק ז"ל ברחוב ראהו אחד שיצע שידבר עמו הרבה בעבודת השם יתברך. והלך והתחמק ועבר לצדו השני של הרחוב, ועבר רבי מיכלי ז"ל אף הוא לצד השני של הרחוב ובא פנגדו ואמר לו בחמימות אחי היקר שמא פן ואולי תוכל לייעץ לי איך אזכה כבר פעם להיות איש כשר. ועוד דבורים חמים וכבר דברו יחד לנכון.

ז - קט

רבי מיכל ברבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל בבואו לאומן היה מתאכסן בבית רבי שמשון בארסקי ז"ל כי רבי מיכל היה דודו כי היה חתן רבי שמשון הגדול. הוא נזהר מאד משום גנוני כבוד עד שלא היה נותן בשום אפן שיסיעוהו בשום סיוע כמו לעזר לו ללבש הבגדים בהיותו במקוה וכדומה. מרב חששו משום צד גדלות, אף שלפעמים לקח לו זמן עד שמצא אחד מבתי ידיו, ואף על פי כן לא הניח לשום אחד לסיעו. כי כן היו אנשי שלומינו זהירים מאד מאד בשום נטילת כבוד, ושום הבצעת גדלות ועליונות חס ושלום. (וראה עוד חלק ד-תכח)

ז - קי

אָמרוּ בְּשִׁבְחָהּ שֶׁל זִוְגָתוֹ הַכְּשֵׁרָה שֶׁל רַבִּי מִיכָל ב"ר יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנ"ף ז"ל, שֶׁמֶשֶׁף עֲשָׂרוֹת בְּשָׁנִים הֵיְתָה מְכִינָה לוֹ בְּקִבְיָעוֹת אֶת הַדִּיּוּסָא 'גְּרִיץ' תַּכְף בְּבִקְרָה מִקֶּדֶם מִיַּד עִם חֲזֵרְתוֹ מֵהַתְּפִלָּה.

ז - קיא

מְסַפְּרִים עַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוּ ז"ל שֶׁהָיָה חוֹלָה וְכָאֵב לוֹ הַחֲלִי מְאֹד עַד שֶׁהָיָה נֶצְרָף לוֹ לְצַעֲקָה בְּכָל פַּעַם צִעֲקַת אוֹי אוֹי. וְאָמַר בְּצַחוֹת לָמָּה לִי לֹא אוֹי אוֹי בְּגִיחָהּ וּבְעֶצֶב אוֹמֵר אוֹי אוֹי אוֹי בְּנִעִימַת נִגּוּן וְשִׁירָה וְכֵן עָשָׂה בְּכָל פַּעַם שֶׁתִּכְפּוּהוּ כְּאָבִיו, עַד שֶׁנִּתְרַפָּא. *

ז - קיב

הָיוּ מִבֵּין אַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוּ אַנְשִׁים רַמֵּי מַעַלָּה כְּאֵלוֹ, שֶׁהָיָה יְדוּעַ שֶׁבְּכַחֵם לַעֲשׂוֹת אֶף מוֹפְתִים, אוֹלָם מִחֲמַת שֶׁדָּבָר זֶה הֵבִיא אוֹתָם לְפָרְסוּם וְכַבּוּד וְשׁוֹם שְׁרָרָה. לֹא הָיָה הַדָּבָר לְרִצּוֹן אַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוּ שֶׁיִּנְהָגוּ בְּכֵן. וְאָמְרוּ: אֵין זֶה מִדְּרָכּוֹ הַצְּרוּפָה שֶׁל רַבְּנוֹ, וְלֹא בְּאֵלָה הַתְּפָאָרוֹתוֹ.

ז - קיג

הָיוּ כְּאֵלוֹ מֵאַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוּ עוֹבְדֵי ה' הַמְתִּיגְעִים בַּתְּפִלָּה כָּל כֵּן, שֶׁמִּחֲמַת שֶׁהָיוּ מְהֻדָּרִים גַּם לְהַתְּפַלֵּל תַּכְף וּמִיַּד מִזְמַן הַמֶּתֶר, וּמִחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם בְּמִקוֹמָם מִנְיָן לְהַתְּפַלֵּל כְּרַאוּי, הָיוּ מִתְּפַלְּלִים בִּיחִידוֹת כָּל סֵדֶר הַתְּפִלָּה עַד לְתַפְּלַת הַי"ח. וּמִחֲמַת שֶׁרִצּוֹ לְהַתְּפַלֵּל תַּפְּלַת י"ח בְּמִנְיָן הָיוּ מִתְּפַלְּלִים בְּכָל הַכַּחוֹת וּמְאָרִיכִים כָּל כֵּן בַּתְּפִלָּתָם עַד

שְׁנַעְמָדוֹ לְתַפְלַת הַי"ח עִם צְבוּר הַמְתַּפְּלָלִים בְּמַנְיָן שְׁנִי, וּכְשָׁבְאוֹ לְתַפְלָה לֹא יָדְעוּ הַצְּבוּר שְׁכָבֵר הַחֲלוּ תַּפְלָתָם קִדְּם הַרְבֵּה לְפָנָי הַגִּיץ הַחֲמָה. וְכֹל זֶה מַחֲמַת עֲנוּתָנוֹתָם שְׁלֹא יָדְעוּ מִי מִהַצְּבוּר שֶׁהַתַּפְּלָלוֹ כָּבֵר כְּוַתִּיקִין וְקִדְּם לָהּ, וְכִף הָעֲלִימוֹ אֶת יְגִיעָתָם הַגְּדוּלָה בְּתַפְלָה. עַד שְׁלֹא יָדְעוּ הַמְתַּפְּלָלִים שְׁכָבֵר הַתַּפְּלָלוֹ מִשָּׁךְ זְמַן רַב.

ז – קיד

הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי טְרַהוּיץ שֶׁנִּתְעוֹרַר לְבוֹ לְכַתֵּב סֵפֶר סְפוּרֵי מוֹפְתִים מֵרַבְּנוֹ, וְסֵפֶר שָׁבָא אֵלָיו רַבְּנוֹ בְּחִלּוֹם וְאָמַר לוֹ "זֶה לֹא הָעֲנִין שְׁלִי" "דָּאֵס אִיז נִישְׁט מִיִּין זַאךְ" וּמִשָּׁךְ יָדוּ מְזַה. וְהַסְּבִיר רַל"י ז"ל כִּי רַצוֹן רַבְּנוֹ הָיָה רַק שֶׁיִּדְבְּרוּ מִמֶּנּוּ בְּעֲנִינֵי עֲבוֹדַת ה' וְאִין תַּהֲלִתוֹ בְּסְפוּרֵי נְסִים וּמוֹפְתִים.

ז – קטו

פַּעַם בְּנֹסֵעַ אֶחָד מִחֲשׁוּבֵי אַנ"ש ז"ל עִם כַּמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵינוֹ לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל וְהַפְּלִיג בְּדַבּוּרָיו בְּגִדְל מַעְלַת רַבְּנוֹ ז"ל וְגִדְל הַהֲרַגְשׁ הַנִּדְרָשׁ בְּבוֹאָנוּ לְהַשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, אָמַר: הִבָּה וְלֹא נִהְיָה וְנִדְמָה ח"ו כְּהַסּוּסִים הַהוֹלְכִים וּבָאִים הֵם אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ.

ז – קטז

וְרָאָה מָה שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל בְּעֲצָמוֹ בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן סִימָן שְׁלֵה. שְׁאִינוֹ חִפֵּץ שְׁנֹסֵעַ וְנִבּוֹא אֵלָיו בְּלֹא יְדִיעָתָנוּ עֲבוּר מָה אָנוּ בָּאִים אֵלָיו וְעִם מָה אָנוּ חוֹזְרִים מִמֶּנּוּ חַס וְשְׁלוֹם. וְעַל כֵּן בְּהַכְרַח לְהִרְחִיב הַדַּבּוּרִים בְּכָל פַּעַם בְּגִדְל מַעְלָתוֹ ז"ל וּבְגִדְל כַּחוֹ וּזְכוּתוֹ לְרַפְּאוֹת אוֹתָנוּ בְּרַפּוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף בְּרוּחָנוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת עַל יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת וְתוֹרוֹתָיו הַעֲמֻקּוֹת וְהִרְחַבּוֹת מִנֵּי יָם.

ז - קיז

הִיָּה אָדָם יָקָר אֶחָד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁנָסַע מְפוֹלֵיץ לְהַגִּיעַ לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן וְלֹא הִצְלִיחַ וְנִשְׁאַר בְּכַפֵּר שֶׁל גּוֹיִים הֶרְחֹק כֶּסֶף 20
קִילוֹמֶטֶר מְאוֹמֵן וְלֹא שָׁמַע קוֹל שׁוֹפֵר וְהִתְפַּלֵּל בְּלֹא מִנְיָן. כְּשֶׁהִגִּיעַ
לְאוֹמֵן אַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְסִפֵּר סִפּוּרוֹ כְּאֵב וְחָרָה הַדְּבָר מְאֹד לְאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵינוּ, בְּהִטְעִימָם מֵאַחֵר שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ: שֶׁכָּל עֲנִיָּנוּ הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וּמִצְוֹת הַיּוֹם בְּעֶקְרוֹ הוּא בְּמִצְוֹת הַשׁוֹפֵר, וְאִיךָ לֹא הִשְׁגִּיחַ וְאַחֵר
בְּדָבָר. וְאָמְרוּ מִשׁוֹם בֵּן, שֶׁאִם אֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ בְּבִרוֹר שְׁיֻכַּל לְהַגִּיעַ
בְּזִמָּן הַנִּכּוֹן הִרִי שֶׁאֲסוּר לוֹ לְצֵאת לְדֶרֶךְ כְּזוֹ בְּלִי לְקַחַת עִמּוֹ שׁוֹפֵר
שְׁיֻכַּל לְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל תְּקִיעַת שׁוֹפֵר. כִּי אִיךָ מִתָּר לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ
אֶף לְסַפֵּק שֶׁל בְּטוֹל מִצְוֹת עֲשֵׂה דְאוֹרֵיתָא.

ז - קיח

פַּעַם הִגִּיעַ אֶחָד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ עִם יְלָדָיו הַקְּטָנִים לְקְלוּז, וְיְלָדָיו
אֶחָד חֶבֶק וְנִשְׁק, וְאַחֵר כֶּסֶף לְיִלְדוֹ הָאַחֵר שֶׁהִתְפָּרַע נִתֵּן סְטִירָה,
אָמְרוּ לוֹ הַזְקָנִים, בְּבֵית כְּנֻסָּת לֹא מְנַשְׁקִים וְלֹא סוֹטְרִים, "אֵין אֶ שׁוּל
קוֹשֵׁט מֵעַן נִישֵׁט אוֹן מִפֶּאטֵשׁ נִישֵׁט". (וּרְאֵה בַחֲלֵק ב סִימָן רִיב).

ז - קיט

בְּכָל עֵת הַמַּחְלָקָת הָיוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מְקַפִּידִים מְאֹד מְאֹד לְבְּלִי
לְעֲשׂוֹת שׁוֹם פְּעֻלוֹת כְּנֻגַד הַחֻלְקִים וְאֶף לֹא בְּסִגְלוֹת וְלֹא בְּתַפְלוֹת
שְׁיֻפְלוּ וְיֻכְלוּ, אֲלָא רַק זֹאת הִתְפַּלְלוּ שְׁיִתְגַּלֶּה אֶף לָהֶם הָאֱמֶת, וְשֶׁלֹּא
יִצְלִיחוּ חֵס וְשָׁלוֹם בְּמִזְמַתָּם לְמַנַּע אוֹרוֹ הַגְּדוֹל שֶׁל רַבֵּנוּ שְׁיִתְגַּלֶּה
בְּעוֹלָם, וְאִם הִיָּה פַעַם מָאן דְּהוּ עוֹשֵׂה שׁוֹם פְּעֻלָּה כְּנֻגַדָם הָיוּ אוֹמְרִים
'אֵין זֶה מִהַנְּלֻמָּד בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ אֲלָא הַשְׁתַּרְבֵּב אֲצִלְנוּ מִשְׁדוֹת
זָרִים'.

ז - קכ

מחמת שבאומן הזמן שבין שקיעת החמה לצאת הכוכבים הנו משך זמן של 72 דקות על בן אלו שמאנשי שלומינו הזהירים בקימת חצות היו הולכים ואוכלים את סעודת הערב מהנמצא להם, וחזרו להתפלל ערבית ותכף בגמרם תפלת הערבית קראו את קריאת שמע שעל המטה בעודם בקלויז, ומיד חזרו לביתם, וכדי להזדרז בשנה ושיוכלו לקום פראוי בחצות לילה לעבודת ה' בתורה ובתפלה שהיא העקר שבעבודת ה' של איש הישראלי כמו שאמר רבנו ז"ל. (וראה בחלק ד סימן קמב)

ז - קכא

אלו העשרים ושבע איש מאנשי שלומינו היקרים שתפסום השלטונות למאסר ולא חזרו, לא היה להם מה לאכל בפסח, כי לא נתנו לזוגותיהם להביא להם אכל והיו נזונים רק בספר ומים וכך שהו בתענית כל ימי הפסח, הי"ד. וכך גם היה בשנות הרעב הקשות לרב אנשי שלומינו.

ז - קכב

לקראת ראש השנה של שנת תר"פ היה ספנה עצומה לנסע לאומן. עד כדי כך שכשעמד רבי יצחק דאחוונוע ז"ל לנסע לראש השנה פנתה אליו זוגתו בכאב רבי יצחק הרי אפה מסתפן בחייד בנסיעה זו. וענה לה אני נוסע לאומן בכל אפן. ואם חס ושלום אמות בדרך ארויח שלכל הפחות הייתי בראש השנה הקודם באומן, אולם להשאר כאן ולא לנסע עדיף לי ממנו המות, ונסע וחזר בשלום. לעבן און נישט זיין אויף ראש השנה קען נישט זיין וועט מיר שיסן אויפן וועג!! בין איך דאך פאר א יאר גיווען.

ז - קכג

אָפּלוּ סוּחֲרֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וְהַבְּעָלִי בְּתִים הָיָה נֶכֶר בָּהֶם בְּאֵלּוּל שְׁמִירָתָם וְהַקְּפָדָתָם עַל הַזְּמַן שְׁלֵא הָיוּ מְדַבְּרִים כְּמַעַט שׁוּם דְּבוּרִים מֵרַב לְחִיצַת הַזְּמַן לְהַסְפִּיק מֵהַ שְׁיֹתֵר בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְאַמִּירַת סֵפֶר הַתְּקוּנֵי זֶהר וְנִ"ף וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל כֹּל אֶחָד לְפִי סִדְרוֹ.

ז - קכד

רַב הַבְּעָלִי בְּתִים שְׁפָאֲנֵשִׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁפָאוּמָן לֹא הָיוּ נוֹהֲגִים לְצֵאת מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְפָנָי לְמוֹדֵם סֵדֵר יוֹמָם, כְּמוֹ מְשֻׁנוּת, וְעֵינַי יַעֲקֹב אוֹ גְמָרָא, מְדַרְשִׁים, שְׁלַחַן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ', פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ וְכוּ' תַנ"ף. וְסֵדֵר בְּכַמָּה סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, מִלְּבַד אַמִּירַת תְּהִלִּים וְלְקוּטֵי תְּפִלוֹת.

ז - קכה

מִסִּפְרֵים עַל עֲדִינּוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל אֶחָד מִגְּדוּלֵי הָעוֹבְדִים (שְׁבִדּוֹר הַקֶּדֶם לְזַמְנוֹ שֶׁל רַל"י ז"ל). שְׁפַעַם כְּשֶׁחָזַר מִבֵּית הַכְּנֶסֶת בְּלֵיל שַׁבָּת, וְהַבְּחִין בְּזוּגָתוֹ הַנִּרְדָּמָת, רַחַם עָלֶיהָ שְׁמַחְמַת הָעֵבוּדָה הַקְּשָׁה שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת הַתְּעִיפָה עַד שֶׁנִּפְּלָה עָלֶיהָ תְּרִדְמָה, וְחָשַׁב וְהִרְהַר לְעֲצֹמוֹ אִיךָ לְהִתְנַהֵג וְחָזַר לְבֵית הַכְּנֶסֶת לֹאמַר שֶׁם אֵת הַשְּׁלוֹם עֲלֵיכֶם וְרַבּוֹן כֹּל הָעוֹלָמִים בְּהַתְּעוֹרְרוֹת וּבְקוֹלוֹת כְּדַרְכּוֹ, וּכְשֶׁסִּיְמוֹ חָזַר לְבֵיתוֹ לְעִרְיַכַת הַקְּדוּשׁ וְשֶׁם כְּבָר מֵצֵא אֵת זוּגָתוֹ הַנִּיעוֹרֶת וְעִרְףָה אֵת הַשְּׁלַחַן כְּרֵאוֹי וּלְנִכּוֹן. וְהָיָה סְפוּר זֶה לְלִמּוּד גְּדוֹל עַל דְּרָף אֶרֶץ וְהַשְּׁמִירָה עַל כְּבוֹד וּבְרִיאוֹת הָאִשָּׁה. וַיֵּשׁוּב הַדַּעַת הַנִּכּוֹן שְׁבַע עוֹבְדַת ה'.

ז - קכו

הָעוֹבְדֵי ה' הַגְּדוּלִים הָיָה אֶצְלָם הַחַיּוֹת וְהַשְּׁמַחָה מְעַבְדַת ה' גְּדוֹל כָּל כָּף. רַב הַרְבָּה בְּיוֹתֵר מֵאֵלּוּ הָיָה גִּתָּן לְדַמוֹת אֵת סֵדֵר קִימַת חֲצוֹת לֵילָה וְהַתְּבוֹדָרוֹת וְהַלְמוּד בְּאוֹתוֹ עַת רְצוֹן מִגּוֹשׁ זֶהָב שֵׁשׁ

לְעֹשִׂיר, כִּי הִסְפוּק וְהִשְׁמַחָה שֶׁבְדַבְּקוֹת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּקְדוּשָׁה הָיָה שׁוֹה אֶצְלָם רַב בְּהִרְבֵּה מְזֵה, וְזֶה הָיָה נִרְאָה בְּחוּשׁ לְכָל עוֹמֵד מִן הַצַּד. כִּי מֵאִסּוֹ בְּפִיָּהֶם וּבְמַעֲשָׂם אֶת כָּל רְדִיפַת הַמָּמוֹן וְגִנוּנֵי הַכְּבוֹד וְהַפְּרָסוֹם הִנְהוּג בְּעוֹלָם לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי.

ז – קכז

גִּדְל הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ וְהִשְׁפְּלוֹת שֶׁהָיָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוֹ שֶׁבְּאוֹמֵן וְכָלל אַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוֹ שֶׁבְּאוֹקְרָאִינָא אֶחָד כָּלְפֵי הַשְּׁנֵי אֵין נָתַן לְתַאוּר כָּלֵל, כִּי דוֹקָא מִחֲמַת זֶה שָׂרֵב הָעַם הָיוּ אַנְשֵׁים פְּשוּטִים וְלֹא לְמַדְנִים כְּאַנְשֵׁי פּוֹלְנִיָּא וְלִיטָא הָיוּ שְׁפָלִים וּמִתְבַּטְּלִים אֶחָד לְחִבְרוֹ, בְּפִרְט כָּלְפֵי מִי שִׁידְעוּ בּוֹ שִׁידְעַ לְלַמֵּד, וְעַל כֵּן גַּם הָיוּ פּוֹנִים בְּפִשְׁטוּתָם אַף לְהַבְּחוּרִים שֶׁבְּאוֹ מִפּוֹלְנִיָּא לְאוֹמָאן בְּלִשׁוֹן כְּבוֹד לּוֹמֵר לָהֶם 'אַתֶּם' 'אִיר' בְּלַע"ז, וְכִשְׁשָׂאֵל פֶּעַם רַל"י ז"ל לְאַחַד עַל זֶה עָנָה לוֹ הֲלֹא אַתֶּם הֲרֵי יוֹדְעִים לְלַמֵּד טוֹב יוֹתֵר מֵאַתָּנוּ. (וראה חלק ה, תא)

ז – קכח

וְאַף שֶׁהָיָה הַכְּבוֹד וְהַנִּימוּס גְּדוֹל כָּל כֶּף אַף עַל פִּי כֵּן אָמְרוּ הַזְּקֵנִים שֶׁבְּאוֹתוֹ דוֹר אֵלוֹ הָיוּ הַזְּקֵנִים שֶׁבְּדוֹרוֹת עֶבְרוּ קָמִים הַיּוֹם לְתַחֲזָה הָיוּ קוֹבְרִים עֲצָמָם שׁוֹב מִחֲמַת הַבוּשָׁה עַל גִּדְל הַשְּׁנוּי שֶׁחַל בְּשָׁנִים הָאַחֲרוֹנִים בְּהַתְּנַהְגוֹת הַשְּׁלִילִית שֶׁל בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ.

ז – קכט

הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוֹ שֶׁהָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִם הַתִּינוּק הַשׁוֹכֵב בְּעֵרִיסָה דְּבוּרֵי יִרְאָה וְעִבּוּדַת ה' וְחִסְדוֹת וְכִשְׁשָׂאֵלָה אוֹתוֹ זוֹגְתוֹ וְהֲרֵי אֵינוֹ מְבִין אֶת מַה שֶׁבִּפִּיָּךְ אָמַר לָהּ בְּצַחוֹת, הוּא שׁוֹמֵעַ וּמְבִין אוֹתִי הַיֵּטֵב, הַגְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ הֵם אֵינָם שׁוֹמְעִים וְאֵינָם רוֹצִים לְהִבִּין דְּבָרֵי. וְהִסְמִיךְ לְזֶה רַל"י ז"ל אֶת מֵאֲמָרָם ז"ל שֶׁאָמְרוּ עַל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן

חַנְנִיָּה אֲשֶׁרִי יוֹלְדָתוֹ (אבות פ"ב). וְעַיִן שָׁם בְּפְרוּשׁ הָרַע"ב, מִיּוֹם שְׁנוּלֵד
 לֹא הוּצִיָּאָה אוֹתוֹ מִבֵּית הַמְדָרְשׁ שְׁלֵא יִפְנְסוּ בְּאֲזְנֵי אֶלָּא דְבָרֵי תוֹרָה.

ז – קל

בְּאַחַת מֵהַשָּׁנִים הַקְּשׁוֹת שֶׁל שְׁנוֹת הַמֶּהֱפָכָה לֹא הִגִּיעַ שׁוּם אֶתְרוּג
 לְמַחֲזוֹזוֹת לֹא לְאוּמָן וְלֹא לְשָׂאֵר עִירוֹת, וְרַק לְאִיזָה עֲשִׂיר אֶחָד גָּדוֹל
 מֵעִיר טַארְנַאָוְקֶע (נִמְצָא בֵּין טַעֲפֵלִיק לְאוּמָן) הִגִּיעַ לוֹ אֶתְרוּג, בְּאוּמָן הָיָה
 דָּרִים אֲזִי כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף נַפְשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי
 מַעֲשֵׂה וְכֵן בְּשָׂאֵר עִירוֹת לְאַלְפִים וְלָרַבּוֹת. וְהִתְעוֹרְרוּ שְׂתִים עֲשָׂרָה
 מִשְּׂפָחוֹת מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ וְנָסְעוּ לְשֵׁהוֹת שָׁם כָּלֵם בְּחָג, וְכַדִּי שִׁיזְכּוּ
 לְקַיֵּם הַמְצָוָה כְּמֵאֲמָרָה וְהִיָּתָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה בְּאוֹתָהּ עֲיָרָה עַל בִּיאָתָם
 שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ, עַד מְאֹד, וְהָרַב שֶׁל הַמְּקוֹם שֶׁהָיָה אָדָם נִכְבָּד וְהָיָה
 מִצַּד הַחוּלְקִים הוֹדָה אִף הוּא עַל חֲסִידוֹתָם שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ. וְאָמַר
 בְּכַאֲבוֹ: מְכַל הָעִירוֹת הַסּוֹכְבוֹת לֹא הִזְדַּרְזוּ אִי מִי מִן הַחֲסִידִים וְאַנְשֵׁי
 מַעֲשֵׂה לָבוֹא וּלְהִדַּר בְּמְצוֹה זֶה כְּמוֹ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ וְהָיָה זֶה קְדוּשׁ ה'
 וְכַבוֹד גָּדוֹל לְרַבְּנוּ וּלְדַרְכּוֹ.

ז – קלא

הָיָה כְּמָה שָׁנִים שְׁסָגְרוּ אֶת הַקְּלוּיִז בְּאוּמָן בְּעֵת תְּפִלַּת מִנְחָה
 וּמַעֲרִיב בֵּין יוֹם א' לְיוֹם ב' מִחֲמַת רַב הַדַּחַק שֶׁבָּאוּ כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר
 לְמְקוֹם, וְהָיָה חֲשֵׁשׁ תַּעְרוּבוֹת וְהָיָה רַב אַנְ"שׁ מִתְּפִלָּלִים מִנְחָה וּמַעֲרִיב
 בְּאַכְסְנִיּוֹתֵיהֶם. וּפְעָמִים סָגְרוּ אֶת הַקְּלוּיִז מִבְּפָנִים לְכָלִי לְתַן לְצַבּוֹר
 הַגּוֹדְשִׁים לְהַכְּנִס.

ז – קלב

בְּחֶאֱרָקוֹב דָּר אֶחָד מִנְּכַדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מִבְּנֵי בְּנֵיהָ שֶׁל בְּתוֹ מֵרַת
 חֲנָה צִירֵל שֶׁהָיָה בְּעַל בֵּית נִכְבָּד. וְהָיָה נוֹהֵג כְּמִנְהַג פְּשוּט וְקַבּוּעַ
 שְׂאֵחַר הַתְּפִלָּה יֹשֵׁב וְלִמַּד י"ח פְּרָקִים מִשְּׁנִיּוֹת לְלֹא הַפְּסֵק דְּבוּר, וְכַדִּי

נהג פמה וכמה שנים, רל"י ז"ל הכירו ופגשו שם בחארקוב, והיה מגיע מדי שנה לקבוץ אנשי שלומינו לאומן. ת.נ.צ.ב.ה.

ז - קלג

בלובלין היה דר אחד מאנשיו של ראבר"נ ז"ל בשם רבי שלמה זילבערמן ז"ל הוא היה מגיע מדי שנה לקבוץ אנשי שלומינו, וראבר"נ העריכו מאד, הוא היה מלמד תינוקות במקצועו.

ז - קלד

אלו העשרים ושבע מאנשי שלומינו לקחום השלטונות למאסר בשנת תרצ"ח, ובר"ה של שנת תרצ"ט שהו עדין בכלא שבאומן, ובאמצע החורף לקחום למקום הלא נודע. וכשבאו נשותיהם למשרד המשטרה לשאל ולחקר אחריהם ענו להם: אם יהיה מהם שום הודעה ושום חדשות נודיע לכם. וכל זמן שלא נודיע לכם שוב אל תבואו לשאל עליהם. הי"ד.

ז - קלה

כידוע שעם עליית הקומוניסטים לשלטון היה בהכרח מחק הממשלה לשלח את הילדים לבתי ספר עממיים מערבים, ועקר הקשי היה לילדים מגיל 7 עד 16. ורבים מאנשי שלומינו הצליחו והבריחו את הילדים מבתי ספר אלו, ובאו לחפשם בביתם והיה הדבר מספן מאד, כי על פי החק היו מתרים לשלח את ההורים לגלות לסיביר עבור חטא זה, למשך כמה שנים ואת הילדים היו לוקחים אז השלטונות למשפחות אומנות של גויים וכדומה, ולא פעם היו השכנים הגויים מלשינים לומר הנה הילד מתחבא פה ופה וכדומה. והיו הרבנים שואלים את אנשי שלומינו איך אתם מסתפנים בדבר זה והלא חלילה אם יתפסו את ההורים ויגלו אותם לסיביר הרי הילדים האלו יגדלו כגויים גמורים, וטוב יותר שתשלחום לבתי ספר ובבית תחנכום לתורה פיאות, והיו אנשי שלומינו אומרים להם נכון

דְּבַרְיֶכֶם וְצוּדְקֵיכֶם לְעִצְמוֹתֵיכֶם אֲבָל אָנוּ: נוֹסֵף לָנוּ כַּח עֲלֵיכֶם, כִּי יֵשׁ לָנוּ אֶת רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא בַעַל כַּח גְּדוֹל לְפַעַל יְשׁוּעוֹת עֲבוּרֵינוּ בַּשָּׁמַיִם, וְלֹא סָמְכוּ סֵתֶם בְּדַבְּרוֹם לֹאמֹר כֵּן, אֲלֵא הֵיוּ זוֹעֵקִים וּמְרַעִישִׁים וּבוֹכִים בְּתַפְּלָה עַל זֶה עַד מְאֹד מְאֹד בְּצִיּוֹן רַבְּנוֹ. וְכַמָּה וְכַמָּה מִשְׁפָּחוֹת הִצְלִיחוּ בַדְּבָר וְהִצִּילוּ אֶת הַיְלָדִים. וְאֲכֵן רָאוּ בְּזֶה כַּמָּה וְכַמָּה נְסִים גְּלוּיִים מִפְּלָאִים.

ז – קלו

הוֹכַח בְּכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁאַחַר דּוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, כְּשֶׁהִתְגַּבְּרוּ הַמַּחְלֻקוֹת עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הָרִי שֶׁכָּל אֱלוֹ שֶׁהַבְּלִיגוֹ וְקִבְּלוּ הַיְסוּרִים הַבְּזִיוֹנוֹת, הַרְדִּיפוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים בְּאַהֲבָה וְשִׁתְּקוּ וְלֹא עָנוּ לְמַחְרָפִם דְּבָר, הֵם שָׁעְלוּ וְנִתְעַלּוּ וְזָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ, וְלִהְפֹךְ אֱלוֹ שֶׁנִּהְלָו וּכְפוּחִים וּמְרִיבוֹת וְהִתְקוּטְטוּיֹת, הוֹכַחוֹת וְטַעֲנוֹת. לֹא הִחְזִיקוּ מֵעַמֵּד וְנָפְלוּ מִמַּעַמְדָם לְגַמְרִי. (וראה חלק ב סימן תשעה. ובחלק ג, תכה)

ז – קלז

פַּעַם כְּשֶׁהָעִיר מָאֵן דִּהְיָה לְרַבֵּי אֱלִיהוּ חַיִּים רוֹזִין ז"ל עַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שֶׁצוּעַק מְאֹד בְּתַפְּלָה עַד כִּדֵּי כֵּן שֶׁמִּפְרִיעַ לְסֹדֵר הַתַּפְּלָה. עָנָה וְאָמַר: דְּוָקָא לִי יֵשׁ מַעְלָה גְּדוֹלָה בְּצַעֲקוֹתָיו שֶׁל הַלֵּה, שֶׁמִּחַמַת צַעֲקוֹתָיו נִדְּחִים מִמְּנֵי הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת שְׁלִי. כִּי פַעַמִּים אֶפְשָׁר לְהַתְּפִיל תַּפְּלָה אֲרַכָּה בְּמַחְשְׁבָה וְרָה אַחַת, וְכֵן מִחַמַת צַעֲקוֹתָיו שֶׁל זֶה הַזּוֹעֵק וְהַצּוּעֵק מְזַכֵּיר לוֹ וּמְבַלְבֵּל אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו הַזְּרוֹת וְחוֹזֵר שׁוֹב לְתַפְּלָתוֹ הָרְאוּיָה.

ז – קלח

אָמַר ר' אֶלְחָנָן סְפָקטוֹר ז"ל לְרַבֵּי לִוִי יִצְחָק ז"ל בְּשֵׁם סְפָרִים עַל לְשׁוֹן הַתַּפְּלָה 'וְקִדּוּשִׁים בְּכָל יוֹם יִהְיֶה לְוָךְ סְלָה', שְׁדִיָּקָא הַקְּדוּשִׁים מִחַמַת שְׁקִדּוּשִׁים הֵם יֵשׁ בְּכַחֵם לְהַלֵּל סְלָה וְאִינָם מִתְעַיְפִים מְלַהֵלֵל, כִּי הָעֵיפוֹת בָּא מִחֹסֵר קִדְּשָׁה.

ז - קלט

ספר רבי שמואל הורביץ ז"ל לרבי שמואל ציציק ז"ל שבשהותו באומן משך זמן של למעלה משנתיים ימים, היה בווער לבו כל כף שכשהתחיל בתפלה היה מתלהב בכל תבה ותבה, וכמו כן בהתבודדותו ובתפלתו עד שלא הצליח משום כן בשום פעם לסיים את כל ספר התהלים ברצף מהחל ועד כלה.

ז - קמ

שהה פעם רבי מענדל ליטוואק ז"ל בטעפליק, והיה שמח ורוקד כל כף עד שבאו כל תושבי העיר לראות בשמחתו וצהלתו. והיה לשיחה בפני התושבים כל כף שנים עד שאחר כמה עשרות שנים כשבא רל"י ז"ל לדור שם עוד שמע מספרים בשבחו זה שמאז.

ז - קמא

שמעתי מאחד מאנשי שלומינו על מה שאמר רבנו בשיהר"ן סימן קסו מיט איין זאך איז מיר גיראטיין' בדבר אחד הצלחתי. ולא אמר וגלה מהו הדבר. שנה מרמז למה שאמר במקום אחר שהנכון שיבחר אדם לעצמו בכל פעם שיעבד על מדה ותאווה אחרת לבטלה וכו' (וכמוכא בתורה נב ובעוד מקומות). שעל כן אמר רבנו ש'בדבר אחד' הצליח הינו בסדר עבודה כזו, שבכל פעם היה אצלו 'דבר אחד' שעליה המשיך כל כחותיו לתקנו ולבררו בכל פעם עד שזכה וזכך עצמו לגמרי. ודפח"ח.

ז - קמב

על המבאר בספר חיי מוהר"ן סימן שמ. בשבח מעלת תורתו שאמר: אלו היו העולם שומעין את התורה שלי עם הנגון שלו ועם הרקוד שלו היו הכל מתבטלין לפני תענוג הנורא הזה וכו' שמעתי מאחד מאנשי שלומינו הי"ו שאמר בצחות ש'התורה', הינו לרמז על

ספרו לקוטי מוהר"ן, והנגזן שלנו הינו בחינת ה'לקוטי תפלות' שהוא מלא שירות ותשבחות ורננות והוללים, וה'רקוד שלו', הינו ספרי 'לקוטי הלכות' שנקרא הלכות על שם הליכות הרגלין. פי אם היינו מרגישים נעם צוף תענוג זה של התורות והתפלות והלקוטי הלכות המיסדים עליהם, היינו מתבטלין לפניו יתברך בתכלית. ואשרי הזוכה לשמע אלו הנגונים.

ז — קמג

רבי אהרן קיבליטשער ז"ל היה פידוע עובד ה' מפלג מאד אבל לרב צניעותו לא ידעו להעריכו והיו מכנים אותו רבי אהרן הרקדן 'הטענצער', כי מרב הדורו במצות השמחה כשהיה הולך לחתונה היה משמח מאד את החתן ברקודים מיחדים. עד שכנוהו בשם זה. נלב"ע כ' אלול תרפ"א ת.ג.צ.ב.ה.

ז — קמד

רבי אהרן קיבליטשער ז"ל היה פידוע בעל מנגן נפלא. וידע גם היטב נסחאות התפלה של אנשי שלומינו. ושנה אחת עשו מנגן ביום פפור בביתו מחמת זוגתו של רבי לוי יצחק היולדת שלא יכולה היתה ללכת לבית הכנסת. והתפלל אז רבי אהרן תפלת 'כל נדרי' ומוסף מדיק היטב. ורל"י התפלל אז תפלת שחרית ונעילה.

ז — קמה

כל כך עני היה רבי אהרן מקיבליטש ז"ל שבהיות ר' לוי יצחק סמוך על שלחנו בשנה הראשונה לנשואיו, הנקרא קעסט בלע"ז לא היתה זוגתו אוכלת עמו והיה אוכל לבדו ארוחתו ולא ידע מדוע, עד שאחר כך נודע לו שחמותו היתה מכינה עבורו אכל פראוי מהמעט שהיה להם וזוגתו וחמותו התפרנסו מהנשאר להם, וכדי שלא ירגיש הוא בשום חסרון. והתבטא פעם ואמר: את התנהגותם וכבודם שכבדו אותי עוד יוליכו על גס בעולם הבא.

ז - קמו

פלא גדול הִיה לראות אִיף שֶׁר' אֶהרֶן מְקִיבֵלִיטְשׁ ז"ל הִיה נְעוּר מְעַצְמו מְדֵי יוֹם בְּיוֹם בְּדִיוֹק בְּשַׁעַת חֲצוֹת לַיְלָה לְלֹא שְׁעוֹן, וְהִיה אוֹמֵר רַבִּי לְוֵי יִצְחָק ז"ל שֶׁבְּהֶכְרַח לֹאמַר עַל פִּי הַמְּבֹאֵר בְּלִיקוּ"מ סִימָן נד שֶׁכְּשֶׁמְגִיעַ עַת חֲצוֹת לַיְלָה אָזִי מִתְעוֹרֵר גַּם בְּיוֹם הַרוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנֻשְׁבֶּת בְּפִנּוּר שֶׁל דָּוִד, וּמִי שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְרוּצֵה לְקַיֵּם הָעֲבוּדָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת שֶׁהִיא 'הַעֲקָר' בְּעֲבוּדַת ה' כְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל. מְסִיעִים לוֹ מִלְמַעְלָה וְזוֹכָה לְהִתְעוֹרֵר מְעַצְמוּ בְּנִקְדַת חֲצוֹת. (וראה עוד חלק ד סימן שלו)

ז - קמז

סִפֵּר רַבִּי אֶהרֶן קִיבֵלִיטְשֶׁעֶר לְרַל"י ז"ל בְּשִׁבְחַ זְקֵן אֶחָד מִפְּלֶג שֶׁהִיה דָּר בְּמוֹסְקָבָא וְהִיה חוֹתְנוֹ שֶׁל הַשּׁוֹחֵט הַמְּקוּמִי שֶׁקָּדַם פְּטִירְתּוֹ מִן הָעוֹלָם הַשְּׁתַּבַּח וְאָמַר: תּוֹדָה לָאֵל שֶׁכָּל יְמֵי רַדְפוֹ אוֹתִי מְצִיָּקִים וּמְסִיָּקִים, וְיִרְדּוּ לְחַיֵּי בְּנֵי עוֹלָה אִף עַל פִּי כֵּן, אֲנִי מְעוֹלָם לֹא הִיִּיתִי רוֹדֵף לְשׁוּם אָדָם. וְאָמַר רַל"י ז"ל שֶׁזֶּהוּ שִׁבְחַ נְפִלָא יוֹתֵר מִכָּל דְּבוּרֵי הַשִּׁבְחַ שֶׁמְשַׁבְּחִים נְפִטֵר בְּמִדַּת מְעַשְׂוֵי הַטּוֹבִים. (שְׂקִים בְּשִׁלְמוֹת צוּרֵי מְאָמְרֵם ז"ל מִה אֲמִנּוּתוֹ שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יַעֲשֶׂה עֲצָמוּ כְּאֵלִים).

ז - קמח

לֹא פַעַם הִיה שְׁלֹרֵב עֲנִיּוּתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶהרֶן מְקִיבֵלִיטְשׁ ז"ל לֹא הִיה לוֹ כָּלֵל לְקִנּוּת צָרְכֵי שִׁבְתַּ כְּמוֹ דְּגִים אוֹ שׁוּם עוֹף, וְהִיוּ מְקִיָּמִים סְעוּדוֹת הַשִּׁבְתַּ בְּעֲנִיּוּת גְּדוּלָה מְאֹד. וּבְמוֹצָאֵי שִׁבְתַּ הִּיוּ מִתְנַחֲמִים זוּגָתוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ עִמוֹ, בְּאִמְרוֹ ב"ה הַצְּלַחְנוּ וְעִבְרַ עֲלֵינוּ הַשִּׁבְתַּ כְּרְאוּי אִף בְּלֹא דְּגִים וּבְלֹא בְּשׂוֹר. דְּאִנְקַעֵן גָּאט אִיבְעֵר גִּיגְאִנְגְּעֵן דְּעַם שִׁבְתַּ הָאֵן פִּישׁ אוֹן הָאֵן פְּלִיִּישׁ.

ז - קמט

רבי נחמן ב"ר אהרן מקיבליטש ז"ל מת ברעב הוא וזוגתו ביום אחד יום שביעי של פסח, וכשהלכו לקרא לזוגתו שתבוא להלוויה מצאוה אף היא מתה, ותכף לקחו השלטונות את שני ילדיהם למוסדותיהם, והסתפן רל"י ז"ל בנפשו ונסע לעיר בארשאד להשתדל להוציאם מרשותם, ואנ"ש ועוד רבים הזהירוהו שלא יסתפן בזה, בפרט אנ"ש שבעיר ברשאד (היה שם מגן מכבד מהם), כי תכף כשירגישו השלטונות שמטרתו כדי להצילם משמד ולגדלם בדרך התורה יגרשוהו לסיביר, והוא בא למשרדיהם וטען עמהם שהיות שיש להם שני דודות באומן היא זוגתו של רל"י, וכן זוגתו של רבי הירש לייב ליפל ז"ל ורוצים הם לגדלם, ותכף כשחזר ממשרדיהם הזהירוהו אנ"ש שלא יישן בביתו, כי בודאי תכף יבואו לעצרו על עצם הבקשה, והיה זה נס גמור שנתנו לו אחר כמה ימים כל האשורים לכך והחזירום אחר חצי שנה שכבר היו אצלם, וכך נצלו משמד.

ז - קנ

רבי נחמן ב"ר אהרן מקיבליטש ז"ל מת ברעב הוא וזוגתו ביום אחד יום שביעי של פסח, וכשהלכו לקרא לזוגתו שתבוא להלוויה מצאוה אף היא מתה, ותכף לקחו השלטונות את שני ילדיהם למוסדותיהם, והסתפן רל"י ז"ל בנפשו ונסע לעיר בארשאד להשתדל להוציאם מרשותם, ואנ"ש ועוד רבים הזהירוהו שלא יסתפן בזה, בפרט אנ"ש שבעיר ברשאד (היה שם מגן מכבד מהם), כי תכף כשירגישו השלטונות שמטרתו כדי להצילם משמד ולגדלם בדרך התורה יגרשוהו לסיביר, והוא בא למשרדיהם וטען עמהם שהיות שיש להם שני דודות באומן היא זוגתו של רל"י, וכן זוגתו של רבי הירש לייב ליפל ז"ל ורוצים הם לגדלם, ותכף כשחזר ממשרדיהם הזהירוהו אנ"ש שלא יישן בביתו, כי בודאי תכף יבואו לעצרו על עצם

הבקשה, והיה זה גם גמור שנתנו לו אחר כמה ימים כל האשורים
לכך והחזירום אחר חצי שנה שכבר היו אצלם, וכך נצלו משמד.

ז - קנא

רבי אהרן קיבליטשער ז"ל על אף היותו מטבעו אדם שמח
מאד, אף על פי כן היה נוסע לפעמים לרבי נחמן מטולטשין ז"ל
לשבתות כדי לשאף ולקבל ממנו עוד ועוד ממדת השמחה שלו כי
היה אדם שמח. כי היו אנ"ש משתדלים בעבודת השמחה להגדילה
ולהרחיבה בכל פעם.

ז - קנב

ספר רבי לוי יצחק ז"ל בשבח חותנו ז"ל שלא פגש עדין אדם
עני כמותו וגם איש שמח כמותו לא פגש, ואף קדם הסתלקותו ממש
לא נס ממנו ליחת השמחה והרגע הנפלא, והיה בזה איש פלאי.

ז - קנג

אביו של רבי אהרן מקיבליטש ז"ל היה אדם מכבד בעירו
ותקיף גדול, והתנגד מאד על התקרבותו של רבי אהרן בנו לדרך
רבנו, והנה כשהגיע ראש השנה נסע אף על פי כן רבי אהרן לקבוץ
אנשי שלומינו, והיה חשש גדול בחזרתו שיציק לו עד מאד מאד.
וכשחזר פגש בהלכותו של אביו ששבק חיים ר"ל. ספור זה לא שמע
רל"י מרבי אהרן שלא רצה לדבר מזה אולם תושבי העיר ספרו לו
זאת.

ז - קנד

היה מספר על חותנו, רבי אהרן ז"ל, שהיה כל כך נחבא אל
הפלים וצנוע מאד, שכשהציעו לו את בתו לשדוף היה נדמה לו

לרל"י ז"ל שהוא איש פשוט כי כן היה מדמה עצמו בעיני כל רואיו עד כדי כך שהיו מכנים אותו 'אהרן הרקדן' 'אהרן טאנצער' משום שהיה משתדל להחיות ולשמח את כל סובביו בפרט לקראת חתן וכלה, ורק אחר נשואיו ראה והבין מה גדל מעלתו של חמיו רבי אהרן עד אין שעור.

ז - קנה

לאומן באו להסתופף רבים הן מגדולי המעלה כרבנים ועוד, והן מהקטנים במעלה, כלל כלם שהיו כלם מתבטלים ועובדים את ה' ביראה נוראה. וכמו הרב מאסטער הסמוך לקיוב הבירה, שהיה מכנה בשם 'דער אוסטויער רב', שבראותו איך בניו מחיבים לילך על פי חקי המדינה ללמד בבית ספריהם עזב את ביתו ומקומו במסירות נפש ועבר לדור באומן וגדל את בניו לתורה פראוי, כי באומן היה קל יותר לעבד את ה' וכך היו עוד רבים גדולים וטובים.

ז - קנו

רבי נחום פהאן ז"ל הדגן מתארקוב היה הרב של חסידי חב"ד שם, והיתה לו דירה סמוכה לבית המדרש, הוא התקרב לאנשי שלומינו אחר שהתאכסן אצלו פעם רבי נחמן המכנה נשקע מטולטשין ז"ל והיה בא לראש השנה לאומן וכן באמצע השנה כמה פעמים, אף שסבל משום בן, הוא היה למדן מפלג, וכשהיה בא לאומן התאכסן בבית רל"י ז"ל ולא אבה לאכל אצלו רק אחר שבדק איך נוהגת זוגתו להכשיר את העופות כי בחב"ד היו מחמירים בזה מאד, ורק לאחר שראה את הכשרתה הסכים לאכל אצלו. באחד הימים התאלמן ר"ל בהיותו כבן חמשים שנה וכשבא לאומן אחר כך תיכף ורזוהו אנשי שלומינו וכראשם רל"י ז"ל ודאגו לו לשדוף עם בחורה מבגרת מאנשי שלומינו, בינדם שכרב כמוהו מכרח לו

שְׁתַּהֲיָה לוֹ אִשָּׁה שְׁתַּדָּאג הַיֵּטֵב לְכָל מַחְסוּרוֹ, וְהוּא בְּחָשָׁשׁוֹ מְשׁוּם מַה יֵּאמְרוּ עָלָיו בְּחֶרְקוֹב הַסַּס בְּדָבָר עַד שְׁחִזְקוּהוּ בְּזֶה אַנְשֵׁי שְׁלֹמֵינוּ שְׁלֹא יִחַשֵׁשׁ לְשׁוּם לַעֲזוֹ. וְאַכֵּן נִשְׂא אוֹתָהּ לְאִשָּׁה וְעִבְרָה לְדוֹר עִמּוֹ בְּחֶאֱרָקוֹב וְאַחַר כֵּן הוֹדָה לְאַנְשֵׁי שְׁלֹמֵינוּ עַל כֵּן מְאֹד מְאֹד. הוּא הִתְקַרֵּב בְּשֵׁנֵת הַתַּר"צ, מִזְוָגְתּוֹ הָרֵאשׁוֹנָה הָיוּ לוֹ כַּמָּה בָּנִים וְכֵן מִזְוָגְתּוֹ הַשְּׁנֵיטָה. הוּא הָיָה מְלַבֵּד לְמַדְנוֹתָיו גַּם עוֹבֵד ה' גָּדוֹל בְּתַפְלָה וְזִהִיר בְּקִימַת חֲצוֹת לַיְלָה וְכוּ' וְכוּ' וְהָיָה חֲבִיב מְאֹד עַל הַרְבֵּי מַחְבֵּ"ד שְׁקָרְבוּ מְאֹד מְאֹד. וְאַחַר שֶׁהִתְקַרֵּב לְאַנְשֵׁי שְׁלֹמֵינוּ מִחֲמַת הַשְּׁפָעַתּוֹ הַגְּדוֹלָה וְחָן דְּבוּרוֹ הָיָה מְסִיעַ רַבּוֹת עֲבוּר אַנְשֵׁי שְׁלֹמֵינוּ לְפָנָיו הַשְּׁלִטוֹנוֹת שֶׁבְּחֶאֱרָקוֹב. אַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַנְּאֲצִים הַרוֹצְחִים לְחֶאֱרָקוֹב תָּלוּ אוֹתוֹ שֵׁם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, הַי"ד.

ז - קנז

סֵפֶר רַבִּי מֹשֶׁה שְׁמוּאֵל ז"ל לְרַבִּי לױ יִצְחָק בְּנֵדָר ז"ל שְׁפַעַם הַלֶּף וְעָלָה לְהַשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּאִמְצַע הַלֵּילָה וְהַתְּנַפֵּל עָלָיו כְּלָב אִימְתָנִי גָדוֹל בְּכַעַס גָּדוֹל, וְכָל כַּמָּה שְׁצַעַק וְצָרַח וְהִתְעַמַּת עִמּוֹ לֹא עָזָבוּ וְהָיָה כְּפִשֵׁעַ בֵּינוֹ לְבֵין סוּפוֹ, וְלִפְתַּע הִגִּיעַ רַבִּי מִתְתַּיְהוּ כִּהֵן הַי"ד אֵף הוּא לְהַשְׁתַּטַּח עַל הַצִּיּוֹן וְתַכְף כְּשֶׁרָאָהוּ הַכְּלָב בְּרַח בְּפֶחַד גָּדוֹל וְהָיָה זֶה לְרַבִּי מֹשֶׁה שְׁמוּאֵל נִס גָּמוּר וּבּוֹדָאוֹת שְׁנֻצַּל מִחֲמַת קִדְשָׁתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי מִתְתַּיְהוּ הַי"ד.

ז - קנח

סֵפֶר רַבִּי מְרַדְכֵי אֶלְעָזָר רוֹבֵנְשֵׁטִיין ז"ל בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל הַרְה"ח רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא ז"ל, שֶׁלְהַבְדִּיל מִכָּל בְּנֵי חֲבוּרָתָם שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים יַחַד בְּעִבּוּדַת ה', וְהָיוּ נִתְמַכִּים מִיַּד חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשָׂה וּבַעֲלֵי צְדָקוֹת, הָרִי שָׁהֵם מְלַבֵּד מַה שֶׁהִבִּיאוּ לְבֵיתָם לְהַחֲיוֹת אֶת בְּנֵי הַבַּיִת הָיוּ מְשֹׁאֲרִים שִׁירִים גַּם לַעֲצָמָם לְצַרְפָּם הַחַיּוּנִית, בְּעוֹד שְׁרַבִּי שְׁמוּאֵל הָיָה נוֹתֵן וּמוֹסֵר הַכָּל לְזוּגְתּוֹ בְּלִי לְהַשְׁאִיר לַעֲצָמוֹ כְּלוּם כְּלוּם.

ז – קנט

רבי יעקב המכנה רבי יעקב מהיער ז"ל היה עובד את ה' ביער שהיה דר שם והיה מנהל את האחזה באמונה כזו שלא היו הבעלים בודקים את חשבונותיו כלל והיו סומכים על כל דבריו, ושם ביער היה עובד את ה' בתפלות בכל כחותיו עד כדי כך שאף הגויים הסוחרים שבאו לקנות ממנו העצים אמרו שהם אוהבים לבוא ליער כדי להאזין ולהקשיב לנעימות קול תפלותיו. (וראה עוד חלק ד סימן תקנד).

ז – קס

רבי נחמן בר' יצחק שטרנהרץ ז"ל (אביו של רבי ישעיה שטרנהרץ הי"ו ונפטר כאן בארץ ישראל) התפלל פעם באומן תפלת מנחה של ערב ר"ה, והתפלל בכזה שברון לב ובשפיכת דמעות כזו שאין נתן לתאור כלל וכלל, כי היה בעל לב רגש גדול מאד והדמעות היו מקלחות ממנו בשטף כזה ללא הפוגות בלא גזמא כלל וכלל.

ז – קסא

רבי הירש כהן ז"ל, זכור לטוב מכלל מעשי תמימותו ופשיטותו בפרט מזה שהתנדב לנקות את הקלוזי שבאומן, והשקיע בזה את כל נפשו ומרצו והיה מטאטא את רצפת העץ שבקלוזי בנקיון כזה שיצא נקי יותר מאלו היו שוטפים אותו במים.

ז – קסב

רבי מתתיהו כהן ז"ל שהיה ממבשרי תלמידי הישיבה בראדין עזב את הישיבה גם מחמת זה שלא יכול היה לסבל את הכבוד וההערכה שהעניק לו החפץ חיים זצ"ל, והלך ונשא אשה וגר בעיר ראדזימין, והנה חותנו לקחו לחתן מחמת גדל למדנותו המפלגת והוא בהיותו צדיק ונרא וחרד היה מנדב עצמו ללמד עם הנערים תושבי המקום והפקיר עצמו ואת תורתו ללמד לכל. (וראה חלק ד סימן תקט)

ז - קסג

רבי נחמן נעמירובער ז"ל התפלל באומן כשליח צבור גם ביום כפור, והיה מתפלל בנעימות כזו שאף שמשה את תפלת הנעילה בלילה מאד, אף על פי כן מרב הנעימות שהיה בתפלתו לא הקפיד מאן שהוא על כך.

ז - קסד

רבי דוד צבי דאשיווסקע ז"ל היה דר בעיר דעמיטריוקע וספר אחיו רבי יודיל שהיה הגבאי בקלויז, שכשראה את מצב אחיו ביום י"ח תשרי ז"ל, צעק וזעק ובכה בשברון לב גדול מאד כי היה אוהבו אהבת אח בלב ונפש מאד, והרים אחיו את ראשו כמתעורר וחי עוד כמה שעות ושבק חיים ביום י"ט תשרי תרע"ג ת.נ.צ.ב.ה.

ז - קסה

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל לרבי יעקב דב ז"ל, ששמע שעקר הדבורים שגרום לרבי עוזר ז"ל להתעורר ולהתקרב למוהרנ"ת ז"ל היה בשמעו מבאר את הכתוב (תהילים ח) 'מפי עוללים ויונקים יסדת עז', שפרש שדיקא מפי העוללים המטנפים המרמז על הירודים בישראל, שכשהם מתחזקים ומתעוררים שוב לעבדו יתברך ואינם מתאזשים חלילה, הם הם המיסדים את עז ותקף הקדשה בעולם. ועוד מדבורים אלו. וראה ליקו"ה הלכות ברכות הראיה וברכות פרטיות הלכה ה'.

ז - קסו

אמרו אנשי שלומנו בצחות בשבחון של רבי שבתי ברסלבר ז"ל שעסק בצדקה לעניים ודאג למחסורם, שענש 'עולם התהו' שלו יהיה בזה שיאספו לערמה גדולה את כל הלחמים והמאכלים שחלק ויהיה נעשה מהם הר שלם והוא יסתובב ויטיל וירוה נחת סביב הר זה.

הוא הִזָּה בַּעַל חַנוּת בְּגָדִים וְהִזָּה נוֹהֵג לֶאֱכֹל רַק פַּעַם אַחַת בְּיוֹם, בְּשַׁעַה 2 בַּצְּהָרִים, אַחַר שְׁנַכְנַס לְקְלוּזוֹ לְאַסֵּף אוֹרַח שְׂיָבוֹא לֶאֱכֹל עִמּוֹ. (ראה עוד חלק ד סימן תקעו תקצג).

ז – קסז

קִדְּם הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁל רַבֵּי שַׁבְּתִי בְּרֶסֶלְבֵּר ז"ל בְּקֶשׁ מֵאַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוֹ שִׁיעֲשׂוּ אֶצְלוֹ רְקוּד וְאֶכֶן כֶּף עָשׂוּ וּלְאַחֲרֶיהָ הִשִּׁיב אֶת נִשְׁמָתוֹ לְבוֹרְאָהּ. ת.נ.צ.ב.ה. הוּא נִפְטָר בְּעָרֵב שַׁבַּת בְּהִיּוֹתוֹ לְמַעַלָּה מִגִּיל שְׁמוֹנִים. הוּא הִזָּה אָדָם תָּמִים בְּמַעֲשָׂיו, וּבְקַבּוּצוֹ אֶת הַצְּדָקָה וְהָאֲכָל עֲבוּר הָעֲנִיִּים תִּפְרַר שְׁקִים לְפִי מִדָּתוֹ הַגְּדוּלָּה וְכֶף הַלֶּךְ וְאָסֵף לְחֲמִים וּפְרוֹת בְּאֵלוֹ הַשְּׁקִים הַגְּדוּלִּים. וְחִלְקָם לְעֲנִיִּים. וּבִפְטִירָתוֹ הָיוּ הַיְלָדִים שְׂבָרְחוּב צוֹעֲקִים כְּדִי לְפָרְסֵם הַלּוֹנֵיתוֹ שַׁבְּתִי 'מֵהַשְּׁקִים עִם הַלְּחָם' נִפְטָר. וְאָמַר רַל"י ז"ל בְּשִׁבְחוֹ 'אוֹי אֵיךְ הַסְּפִידוּהוּ טוֹב הַיְלָדִים'.

ז – קסח

הִרְאָה פַּעַם רַבֵּי אֵיִזִיק קְרֵאֲסִינְשְׁטֵיין ז"ל לְרַל"י ז"ל מִכְּתָב מִבְּנוֹ שֶׁשָּׁלַח אֵלָיו וּבּוֹ מְשַׁבְּחוֹ וּמְפָאָרוֹ שְׁלוּלָא דְבוּרֵי הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁהִזָּה כּוֹתֵב אֵלָיו בְּכָל עֵת לֹא הִזָּה מִחֲזִיק מְעַמָּד חֲלִילָה, כִּי הִזָּה רַבֵּי אֵיִזִיק מִחֲזִיקוֹ בְּכָל עֵת דְּרָךְ קָשָׁר הַמְּכַתְּבִים.

ז – קסט

זוּגָתוֹ שֶׁל רַבֵּי אֵיִזִיק לְמֵאוּמָאן (אֵיִזִינְשְׁטֵיין) נִפְטָרָה קִדְּם לוֹ בְּכַמָּה חֲדָשִׁים וּכְבָר שָׁכַב אֲזַעַל עָרֵשׁ דְּוֵי וְלִכְבוּדָּהּ יָרַד מִמִּטָּתוֹ לְלוֹוֹתָהּ כַּמָּה פְּסִיעוֹת וְאֲזַעַל אָמַר עָלֶיהָ מְאֹמֵר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב שֶׁאָמַר שְׂאִין מִי שְׂמַכִּיר בְּשִׁנֵּי אֶלָּא הַבַּעַל אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִיא אוֹתָהּ. וּבִכֵּן אוֹמֵר אֲנִי לְכֶם: הִיא הִיְתָה אִשָּׁה כְּשֶׁרָה וְכוּ'.

ז - קע

רבי נחום פהאן ז"ל נפטר ביום א' של סכות קדם אור יום. ושכב כף בחלשתו בשעותיו האחרונות כשהוא מצפה שיזכה עוד לטל הארבעה מינים בידו כמצוה, ושכב כף בגעגועים, אולם לא זכה כי קדם אור היום עלתה נשמתו השמימה ת.נ.צ.ב.ה.

ז - קעא

ספר רל"י ז"ל שבשהגיע לאומן, פגש שם בבחור אחד שהיה אז חתן, שמו היה יצחק מאיר, והיה למדן גדול מתלמידיו המיוחדים של הצדיק רבי יחיאל מיכל מאוסטרובצע זצ"ל. הוא היה לומד מדי יום שיעורים קבועים, ואחד משעוריו היה למוד גמרא עם רבי שמשון בארסקי ז"ל, וכן היה לומד מדי יום במשך שעתים לקויטי מוהר"ן ולקויטי הלכות עם רל"י ז"ל, והיה מתפעל כל כף בכל פעם והיה אומר בהתרגשותו: למוד זה הרי יש בה טעם גן עדן ממש.

ז - קעב

בברדיטשוב היה גר החסיד רבי דוד שוסטער ז"ל שהיה דודו של רבי נחום שוסטער ז"ל, ואף הוא היה סנדלר במקצועו. והיה מאנשי ראבר"נ ז"ל.

ז - קעג

רבי ישראל מענדל ז"ל דודו של רבי שמשון בארסקי (אחי אביו), היה עובד אצל רבי פסח זסלבסקי ז"ל שהיה מחשובי וגדולי אנשי שלומינו, והוא היה מאריך בספור גדלתו של ר' פסח איך שנהג בשלחן הערוף בסדר הפסח, בסבלנות נפלאה, למעלה מגדר אנושי.

ז - קעד

אחד מאנ"ש מאומן בשם רבי אברהם שטרנפלד ז"ל היה דר באמריקא בסוף שנותיו. והנה לימים נפל מנכסיו, ובלית בררה התיאשו נושיו מלגבות חובם, פי ידעו שאין לו ואין זה באשמתו מקרהו. אולם הוא אסף ממון לאט לאט מעסקיו החדשים ופרע להם הכל, וכשבא לשלם להם התפלאו הפעלי חובות על ישרו, ואמר להם. חוץ ממה שאני יהודי, עוד גם זאת נוסף על זה הם דברי רבנו היקרים הנטועים בנו, והיה זה קדוש ה' גדול וכבוד רב לשם רבנו. הוא האריך ימים ונפטר בשם טוב.

ז - קעה

רבי משה בער רוזנפלד ז"ל סבל קשות ומרוזים משלטונות הצבא יותר מכל אנשי שלומינו שבזמנו, שרדפו אחריו מאד לגיסו למלחמה בעוד שאת כל אנשי שלומינו עצבום לנפשם ופטרום בלא כלום, פי הוא היה אדם בריא וחסון ולא הסכימו לוותר עליו, ופעם התחבא בציון רבנו ז"ל ופעם במקום אחר וכך במקום למקום, וברח פעם גם לעיר דמיטריוקע ושם שעה מחבא במקלט וגם שם חפשו אחריו. פעם התאונן לפני רבי לוי יצחק ז"ל מאד על צרתו ונחמו וחזקו מאד, וכך עבר בטלטולים קשים עד שעלה לארץ בשנת תרצ"ה וכאן זכה להקים ביתו לתפארת פידוע, וראה אחר כך איך שהכל התהפך אצלו לטובה, ועסק בעבודת ה' כרצונו.

ז - קעו

ראה רבי לוי יצחק בנדר ז"ל את רבי אברהם רימער ז"ל בבארדיטשוב, שהיה במקצועו מנקה ארבות (קומין קערער) מגיע עם כלי עבודתו ועם בגדי עבודתו המלכלכים, לבית הפנסת קדם שבת והניח כליו בפנה והלך רץ לטבל במקנה לכבוד שבת ואחר כך ראהו

בתפלתו בתפלת מנחה וליל שבת מתפלל בהתלהבות כאחד מגדולי העובדים עד שלא היה עולה על דעת מאן דהו שזה המתפלל הוא הוא המנקה הארבות הקדם. כי אין לתאר כלל להבין איך מתחברים אלו שני הפכים באדם אחד. וכל זה לגדל התמימות והפשטות שהיה לאנשי שלומינו. (וראה עוד חלק ו, צט)

ז - קעז

כשנפטר רבי אייזיק קראסינשטיין ז"ל רצה רל"י להכניסו לתוך בית המדרש שלנו ליד הבימה ושם יאמרו קדיש אחריו וכמה דברים בספור מעלתו. אולם גבאי בית הכנסת שבתוך העיר ששם היה מתפלל בסוף ימיו, מחמת שלא יכל היה להגיע להתפלל אצלנו לרב הלשתו לא הרשה. באמרו שאינו חסיד ברסלב, ולא הכניסוהו, אחר כך פשהגיע לבית החיים והיה המקנה פלו גושי קרח ולא רצה לטבולו אמרו לו אנשי שלומינו, נו! הרי הוא נפטר שלך נא הטבילו! ולא אבה והטבילו רבי יעקב זיטאמיר הי"ד. (ועיין להלן).

ז - קעח

רבי יצחק אטוואצקער ז"ל הגיע לישיבת מאקעוו אחר פסח שנת תרע"ד אחר שהותו באומן משך זמן קצר עד אחר פורים. ותקף פשהגיע לישיבה, התחילו כל הבחורים למשך אליו עד שכלם ממש התקרבו מיד לדעת רבנו בינם היה רבי לוי יצחק ז"ל ורבי משה גלידמאן טשנסטחובער, ורבי ישראל פהן ואחד ששם משפחתו סאראצקע ועוד, כי הוא היה גאון מפלג מאד עד שאפלו הראש ישיבה נהג בו בכבוד לגדל למדנותו וגאונותו.

ובז' אב בפרץ המלחמה העולמית כבר נתפזרה כל הישיבה וכל אחד הלך לדרך ונסגרה הישיבה, ורל"י ז"ל נסע אז לוארשא ומשם

שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו עג

לאומאן בעברו דרף בארדיטשוב. ובאמצע אלול בא והגיע ראבר"נ ז"ל מארץ ישראל. רבי יצחק זה היה אז אף רק בחור בן 16 שנים.

ז - קעט

רבי דוד שוסטער ז"ל היה דר בבארדיטשוב והיה דודו של רבי נחום שוסטער (אח אביו) הוא היה עובד ה' גדול מהאנשים המקרבים לרבי אברהם בר"נ ז"ל, אף הוא היה סנדלר במקצועו והיה מתפרנס ממנה בכבוד.

ז - קפ

רבי יעקב מזיטומיר הי"ד היה מתפלל בכל כחותיו. וכשהיה לפעמים מתלהב ביותר היה יכול לקחת לו למשל, תפלת עזרת אבותינו כמשך שעה ויותר. והיה לומד ספורי מעשיות בעיון כזה שהיו הלומדים השומעים אותו חושבים ששומעים דברי תורה בעיון כלמוד מהר"ם שיף שעל הש"ס.

ז - קפא

רבי יצחק דוחובנא ז"ל התפלל לפני העמוד אחר פטירתה של אמו (היתה אחות רבי אלטער מטעפליק הי"ד) והיה מתפלל בנעימות כזו שכשהיו תושבי העיר שומעים את קול תפלתו אמרו בקנאה איך זוכים לבן כזה שיתפלל ויאמר אף אחריהם קדיש כמותו, אחר כך עבר לדור בחארסאן אצל בתו שדרה שם, והיו התושבים משבחים אותו שם מאד מאד.

ז - קפב

באומן דר אחד בשם אהרן שהיה מכנה 'אהרלע קצב' הוא בעסקיו שכר את המאפיה במקום, והיה בא איזה זמן להתפלל אצל

אנשי שלומינו, והיה מפטפט בתפלה ומפריע לצבור בדברי בטלה שהיה מרבה בהם, וחפצו כמה מאנשי שלומינו להרחיקו ולא נתן להם דאבר"ג ז"ל באמרו להם הרי מה יש לו לחפש אצלנו, ואם הוא בא להתפלל עמנו, צריכים אנו להשתדל לקרבו, ויש תקנה לאחריתו. אחר כך משום מה נסע לדור בארצות הברית והיתה בתו שולחת מכתבים למשפחתה שבאומן וספרה כמתגעגעת ואיך שאביה היה מוכיח את המתפללים עמו בבית הכנסת: וכי זו תפלה היא? אני ראיתי מה זו תפלה בהתפללי עם חסידי ברסלב באומן. וכך הלך והשתנה לטובה מיום ליום ונפטר שם בשם טוב.

ז - קפג

רבי זאנוויל מאומן ז"ל נפטר ונקבר בלעמברג ואחר כשנתיים השתדלה זוגתו להעלותו לארץ ישראל, וכשהוציאוהו מקברו היה גופו שלם כביום קבורתו ויהי לפלא.

ז - קפד

נחלה פעם רבי ברוך חתן רבי געציל ז"ל עד מאד במחלת הראה. ונכנס רל"י ז"ל לבקרו והיה זה ביום ששי בבקר. בין דבריו אמר לו רל"י ז"ל אתם הרי לא לוקחים רפואות לפחות תעמידו לכם עלקות. אמר לו רבי ברוך בתקיפות מי בקש ממך לבוא הנה לחיות לי דעות. כי רבי ברוך היה חזק מאד בדעתו לציית לרבנו לבלי לקחת שום רפואות כלל וכלל וכמו שנהג בן מוהרנ"ת ז"ל. והנה אחר כך בצהרם ראהו רל"י ז"ל במקנה יחד עם כלל האנשים שבאו לטבל לכבוד שבת וכאלו לא היה לו שום חלי והיה זה לפלא.

ז - קפה

שהו פעם בשבת רבי נחמן המכנה רבי נשקע מטולטשין ז"ל עם רל"י ז"ל אצל ר' מרדכי קנלסקי ז"ל המכנה מאטיע, בעיר

קרימנטשוק. ונהג בזמירות בכזה התרוממות רוח ובהתעוררות נשגב, כי הִיהָ מטבעו בעל בכי ורגש גדול מאד. עד שאמר רבי נחמן לר"י ז"ל בהתפעלות: ראה נא איך יהודי יושב בשלחן השבת.

ז – קפו

ר' נחמן ב"ר הרשל שהיה מנקה את הקלויז הנקרא והמכנה הדוד הלכן, סבו היה מתלמידי מוהרנ"ת ז"ל וסב סבו היה עוד מתלמידי רבנו ז"ל.

ז – קפז

ספר רבי נחמן המכנה רבי נשקע מטולטשין ז"ל שבילדותו הייתה שוררת עניות כזו בבית אביו רבי שכנא, עד שהיה משתדל להסתובב על דלת בית זקנו הלא הוא רבי דוד צבי ז"ל בזמן אכילתו כדי שייכבדוהו משירי האכילה שלו. וספר, שכמעט ולא היה אוכל כלום, ותכף כשטעם כף או שתיים מהמגש לו כבר הניחו וחלקו לו.

ז – קפח

רבי יחיאל ב"ר הירש לייב ווייסלייב ז"ל נשא לאשה את מרת רחל בת ר' נחמן מטולטשין ז"ל. ובתם נשאה לרבי משה טשנסטחובער ז"ל, אולם אחר שנה התגרשו. ונשאה לאחד שהתחרטה על זה כל ימיה, והיתה אומרת לחברותיה היכן הוא והיכן רבי משה, ואז נשא רבי משה בשנית לבת רבי אהרן קיבליטשער ז"ל.

ז – קפט

רבי שמשון בארסקי ז"ל היה מתפלל במתיקות גדול ובמתינות מלה במלה עד מאד, ומספרים שאמר פעם, שאינו מספיק לומר בליל

שבועות בפעם אחת את כל התקון ועל כן עשה לעצמו סדר לומר בליל החג כפי הספקו, ואת השאר היה אומר כל יום פיסקא פיסקא עד שלקראת תשעב באב סימו.

ז - קצ

רבי שלמה יהודה אפרים ז"ל הופמן. היה בעל תפלה נפלא כזה עד שאפלו רבי מאיר שפירא ז"ל אמר פעם לאנשי שלומינו אינכם מבינים איזה בעל תפלה יש לכם. וספר רבי מרדכי יגלניק ז"ל שפעם כשאמר התבות תקעו בחדש שופר וכו', אמרו בשאגה זו עד שנבהל וחשב שהקירות מתמוטטות סביבו. (שם אמו היה צפורה).

ז - קצא

פעם כששטה בלובלין הגאון רבי שרגא ז"ל תלמידו הגדול של הגאון רבי יוסף מנוברדוק זצ"ל שבא ללובלין לאסף ממון עבור שיבתו שיסד, התאכסן סמוך לבית רבי מרדכי יגלניק ז"ל ויצא להם לדבר הרבה, וכך בא להתפלל בבית הכנסת של אנשי שלומינו, והתפעל כל כך מתפלתם עד שאמר לו: אצלנו עם ההתלהבות שיש כל ההכנות לפני תפלות ימים הנוראים וההתעוררות הגדולה בהכנות שלפניה אין מגיע אצלנו התפלה כמו התלהבות אצלכם בתפלת ליל שבת רגילה. כי היו מתפללים בהתלהבות ובקול רם עד מאד. והרקוד של נגון 'שבוענו' וקדוהו בשמחה רבה כמה וכמה פעמים ובסבלנות.

ז - קצב

רבי יחזקאל העשיל גערשינוב ז"ל היה אדם מישוב ומסדר מאד ומשום כך היה עובד ה' מנעוריו כסדר ולא החסיר בשום פעם קימתו בחצות לילה, פעם אמר שאחת מתפלותיו לה' שיזכה להסתלק

מהעולם מיִשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ עַד רָגְעוּ הָאֲחֵרוֹנָה, וְסֵפֶר רַל"י ז"ל שְׁאֵכֵן זָכָה לָהּ כִּי בְּאוֹתוֹ לִילָה הָאֲחֵרוֹנָה לִימֵי חַיָּו, עָבַר רַל"י ז"ל דֶּרֶךְ בֵּיתוֹ בְּחֻצוֹת לִילָה וְשָׁמְעוּ עוֹד אוֹמֵר הַתְּקוּן בְּנִעִימָה עֲרֵבָה וּמְתוּקָה בְּנִגּוּן הַמִּיחָד לוֹ, כִּי הָיָה גַם בְּעַל מְנַגֵּן, וְאַחַר כֵּן בְּבִקְרָה לְרַב חֲלֻשְׁתּוֹ הַתְּפִלָּה עִם מְנַיֵן בְּבֵיתוֹ, וְתַכְף אַחַר גִּמְרַת הַתְּפִלָּה דִּבֶּר כַּמָּה מְשֻׁפְּטִים וְשָׁבַק חַיִּים.

ז - קצג

בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁנַת תרצ"ח הִגִּיעוּ מֵהַמְּשֻׁטָּרָה הַרוֹסִית לְקְבוּץ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וְשָׂאֲלוּ אֶת הָאֲנָשִׁים מִי כָּאֵן הַמְּאַרְגֵּן אֶת כָּל הַהֲכָנוֹת וְהַסְּעוּדוֹת הַנִּדְרָשׁוֹת לְקֶהֱל הָרֶחֱב, וְנִגַּשׁ רַבִּי מֹשֶׁה יְרוֹסֶלְבֶּסְקִי ז"ל וְאָמַר לָהֶם אֲנִי הוּא הָאֲחֵרָאִי. וְתַכְף אֲסֻרוּהוּ וּלְקַחְוֵהוּ לְחֻקֵּירוֹת, וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ מִדּוּעַ מְאַרְגֵּן הוּא אֶת הַקְּבוּץ לְכַמָּה מְאוֹת הָאֲנָשִׁים. וְעָנָה לָהֶם, שֶׁהַתְּחִיב בְּדָבָר מִחֻמַּת הַצִּלְתּוֹ שֶׁנִּצְלַל מִמְּוֹת בְּטוּחַ כַּמֶּסֶפֶר בְּחֻלְק ד' סִימָן תְּקֻמָּה. וּבְלִשׁוֹ וְחֻקְרוּ לְמַעֲשָׂיו כָּל הַשָּׁנָה, וּבְרָרוּ אֵף בְּמוֹסְקָבָא עַל מַעֲשָׂיו, וּמְצָאוּ שֶׁהוּא אָדָם פְּשוֹט הָעוֹבֵד כְּעִגְלוֹן לְפָרִינְסָתוֹ. וְלֹא מְצָאוּ עֲלָה לְאֲסֻרוֹ וְשִׁחְרוּרוֹ בְּאֲמֻצֵּעַ יוֹם הַשַּׁבָּת שְׁלֵאֲחַר רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה, וְתַכְף הֵלֶךְ לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ. וְהָיָה זֶה גַם הַצִּלְתָּה שְׁלֵא כְּדֶרֶךְ הַטָּבַע בְּאוֹתָן הַשָּׁנִים הַקְּשׁוֹת, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּרֵאוּתָם אוֹתוֹ שְׁמַחוּ כָּל כֵּן בְּסֻעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבַּת שְׁרָקְדוּ עִמּוֹ זְמַן רַב בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּגְדוּלָה כָּל כֵּן עַד שֶׁשָּׁנִים הַרְּבָה אַחַר כֵּן נִחְרַט זְכוּרֹן שְׁמַחָה זוֹ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי מִחֻמַּת מְאֻסְרוֹ בְּרַחוּ וְהַתְּחַבָּאוּ כָּלָם וְהָיוּ בְּפִתְחָה כִּי לֹא יָדְעוּ מַה יֵּצֵא וְיָבֹא מִמְּאֻסְרוֹ, וּבְשִׁחְרוּרוֹ לְמַעֲשֵׂה שִׁחְרוּרוֹ כָּלָם.

וְאַחַר כֵּן תַּכְף אַחַר רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה הֵלֶךְ לְמִשְׁרְדֵי הַמְּמַשְׁלָה הַמְּאַשְׁרִים אֶת אֲשֵׁרוֹת הַיְּצִיָּאָה מִהַמְּדִינָה וְהֵלֶךְ לְשָׂאֵל עַל בְּקֻשְׁתַּת יְצִיָּאתוֹ שְׁבִקְשׁ הוּא עִם בְּנָיו מְרוֹסְיָא, זֶה מְכַבֵּר וּמְצָא הַרְּשִׁינּוֹת כְּבָר מוֹכְנוֹת, וְהָיָה אֵף זֶה לְגַם גְּמוּרָה שְׁיִתְּנוּ לוֹ כָּלֵל אֲשׁוּר יְצִיָּאָה, וְעוֹד עִם

בְּנֵי הַקְּרוּבִים כָּבֵד לְגִיל גִּיּוֹס הַצָּבָא, הוּא עֲצָמוּ עוֹד לְפָנַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה
כָּבֵד אָמַר בְּבִטְחָה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ "בְּשָׁנָה הַבָּאָה כָּבֵד אֲדוּר בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל" וְכֵן הָיָה לִיָּהּ.

ז – קצד

פַּעַם כְּשֶׁנִּחַלְהָ רַבִּי שְׁלוֹם ז"ל הָרַב שֶׁל אוֹמֵן נָתַן צְדָקָה לְמַנְיָן
אֲנָשִׁים שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עָלָיו, וְהִלְכוּ וְהִתְפַּלְלוּ לְרַפּוּאָתוֹ בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל אַחֵר
כִּף בָּאוּ אֵלָיו חֲבָרָיו מִהַמְּתַנַּגְדִּים בְּטַעֲנָה עַל זֶה. דָּחָה אוֹתָם בְּאָמְרוֹ:
אֲנִי נִתְתִּי לָהֶם צְדָקָה שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עָלַי, וְיָמָּה זֶה עֲנִינִי הֵיכֵן הִתְפַּלְלוּ
וַיַּעֲלוּ לְרַפּוּאָתִי. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז – קצה

אָמַר פַּעַם רַבִּי שְׁלוֹם הָרַב שֶׁל אוֹמֵן ז"ל לְאֵלוֹ מִהַמְּתַנַּגְדִּים עַל
אֲנִי"ש. וְכִי אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְחַלֵּק עֲלֵיהֶם? 'בְּשֶׁר בְּשֶׁר' מְהֵדָר נָתַן לְהַשְׁיֵג
רַק אֶצְלָם, 'חֵלֵב יִשְׂרָאֵל' בְּשֶׁר, כָּמוֹ כֵּן, כִּי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הָיָה
דוֹאֵג לְזֶה לְרוֹחַת הַכֶּלֶל, 'מִקְוֵה' יֵשׁ אֶצְלָם, בְּעוֹד שֶׁבְּכָל הָעִיר סְגָרוּם
הַשְׁלִטוֹנוֹת זֶה מִכָּבֵד. 'חֲנוּף בְּשֶׁר לִילְדִים' מֵאֲרָגָן אֶצְלָם, וְכָמוֹ כֵּן אֵינָם
מְשַׁנִּים לְבוּשָׁם, וְכִף הִלְךְ וּמָנָה עוֹד שְׂבָחִים רַבִּים, וְאֵיךְ שֶׁיֵּךְ אִם כֵּן
לְחַלֵּק עֲלֵיהֶם כָּלֵל וְכָלֵל. הוּא הָיָה מְגֹדוּלֵי חֲסִידֵי סְקוּוּעֵר וּבִתְחִלָּה
חָשַׁשׁ מְאֹד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וְאַחֵר כִּף חֲבַב כָּל כִּף אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ
עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן לָהֶם אֶת מַעֲשָׂרוֹתָיו, וְאֵף גַּם זֹאת שֶׁהָיָה רַבִּי מַשֶּׁה
שְׁמוּאֵל ז"ל לֹמַד לְפָנָיו עִם עוֹד אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מִהַסְּפָר לְקוּטֵי
מוֹהֲר"ן, הָיָה מְקַשֵּׁב לָהֶם וְאֵף נִכְנָס לְהַתְפַּלֵּל פְּעָמִים בְּיוֹם ב' שֶׁל
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְקַבּוֹץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ. *

ז – קצו

הוּא שֶׁבַח מְאֹד אֶת הַשְּׁחִיטָה הַכְּשָׁרָה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ עַד כְּדֵי
כִּף שָׁאֵמַר שְׁלִפֵי מַה שֶׁבִּדֵק בְּהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת נִהַג וְסִדֵּר הַשְּׁחִיטָה בְּעִיר,

הרי שלא הייתה שחיטה מהדורת כזו כבר משך מאה שנים. ואמר פעם בצחות על אלו שמצד המתנגדים שבאו עליו בטרוניה על חברותו כל כך עם אנשי שלומינו ענה ואמר להם: אני מכהן באומן במשרת רב וכל העל המטל עלי הוא לדאג לכל הפתוב ב"שלחן ערוך", ומה אעשה והרי מדקדקים הם חסידי ברסלב קלה בכחמורה, וכל מעשיהם הוא על פי דיני התורה ומה לכם כי תלינו עלי. ואמר פעם בצחות על אלו שיש באמתחתם כאלו 'דברי קבלה' לחלק על אנשי שלומינו: אמר בצחות תבת קבלה בשנוי נקודו 'קבלה', שבלשון רוסיא משמעותו סוס אביר. כאומר שיש להם קבלעס - סוסים אבירים. ולהדגיש שדברי קבלה כאלו לחלק אחד על השני הם דמיונות ושטיות. בשבחו גם יאמר שהיה נוהג לאכל בלילי פסח רק את הפזית מצה בלבד משום חשש חמץ. ובזקנותו כשהיה חולה במעיו ולא היה יכול לאכל המצה אם לא לשרותה, שאל על מנהגו והתירו נדרו ואכל שרויה.

ז - קצו

הרב שבאומן שנהג שם במשרת הרבנות קדם לרבי שלום ז"ל, לא היה רב הגון, אף שהיה גאון אדיר וידע ממש כל התורה בלה, עד כדי כך שידעו אנשי מעשה שאסור לפנס בביתו מחמת חנוף ילדיו שלא היו כהגון. והיה בחור אחד מאנשי שלומינו בשם יודל שהגיע לאומן מהישיבה שבמאקווע, בן גילו של רבי לוי יצחק ז"ל והיה למדן מפלג, והתפלל בכל הכחות פראוי והתחיל לילך לבית של זה הרב, כי מחמת העניות הגדולה שהיתה אז התקרב לבית הרב, שהיה אוכל שם ומדבר עם הרב בדברי תורה והתחבב כל כך עד שהיה שם לבן בית, ורבי לוי יצחק ז"ל הזהירו בכל פעם יודל אל תלך שם אולם לא שמע בקולו, לאחר זמן שדכו לו שם את בת אחות זוגתו של הרב, ומיום ליום ירד מדחי אל דחי, ולאחר זמן נסע ללמד באוניברסיטה, וכשפגשו רל"י ז"ל אחר כך כבר היה מגלח

בְּזַקְנֵנוּ וְלִבּוֹשׁ בְּכַנְדִּים אַחֲרִים, וְכִף לְאֵט לְאֵט וּמִיּוֹם לְיוֹם נַעֲקֶר מִיְהִדּוּתוֹ וְלֹא נוֹדַע מָה עָלָה אַחַר כֵּן בְּגוֹרְלוֹ.

ז - קצח

כְּשֶׁדִּבֶּר פַּעַם רַבִּי אֱלִיהוּ חַיִּים רוֹזִין ז"ל עִם הָרַב בְּעֲנִיָּים וַצ"ל בְּעֲנִין הָרַב הָיָה אָמַר לוֹ הָרַב בְּעֲנִיָּים ז"ל, רְאוּי הָיָה לְרַב זֶה שֶׁהֶאֱדַמָּה תְּקִיא אוֹתוֹ מִמְּנָה. כִּי הַכִּירוֹ לְשִׁמְצָה אֶף הוּא מִקְדַּמַּת דִּנָּא.

ז - קצט

פַּעַם נִכְנַס רַבִּי בְּרוּךְ חֲתָן רַבִּי גַּעְצִיל ז"ל לְשָׂאֵל אֵיזָה שְׂאֵלָה אֶת הָרַב מֵאוּמָן שֶׁפִּדּוּעַ הָיָה מְקוּרוֹ מִצַּד הַמִּתְנַגְדִּים. בְּהִיּוֹת הָרַב טְרוּד בְּשׁוּם עֲנִין בְּאוֹתוֹ עֵת וְהָיָה מִכְרַח רַבִּי בְּרוּךְ לְהַמְתִּין לוֹ. הִסְתַּכַּל בֵּינֵתִים בְּסִפְרֵיו שֶׁבִּבֵּיתוֹ וּמִצָּא שׁוּם סֵפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב בּוֹ סְפוּרִים עַל הָרַב הַחֲזוּה מְלוּבְּלִין, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם שֶׁהָרַב הַחֲזוּה נָתַן חֲמִשָּׁה הַסְּפָמוֹת בְּחַיָּיו לְחֲמִשָּׁה סְפָרִים שֶׁהִדְפִּסוּ בְּחַיָּיו, וּבֵין אֵלּוֹ הַחֲמִשָּׁה הָיָה מְנוּי גַּם הַסֵּפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן וְכַמְפָּרְסָם. אַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּפְנָה הָרַב לְשִׂאֵלָתוֹ, וְעָנָה לוֹ עַל שְׂאֵלָתוֹ, אָמַר לוֹ רַבִּי בְּרוּךְ רַבִּי אַתֶּם יוֹדְעִים שֵׁשׁ לָכֶם בְּבֵיתְכֶם הַסְּפָמָה עַל הַסֵּפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן? וְהִתְפַּלֵּא הָרַב עַל דְּבָרָיו, וְהִלֵּךְ וְהוֹצִיא וְהֵבִיא לוֹ אֶת הַסֵּפֶר, וְכִשְׂרָאָהוּ נֶעְמַד דָּם. וְאָמַר: אַכֵּן, אֵין לִי יוֹתֵר שׁוֹב מֵה לּוֹמֵר.

ז - ר

אָמַר פַּעַם רַבִּי מְרֻדְכֵי בְּאַבְרִינִיצְעֵר ז"ל בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל רַאבְר"נ ז"ל, אָמַר לָכֶם אֶת הָאָמֶת: אֲנִי בָּא לְקַבּוֹץ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן כְּצוּוֵי רַבְּנוּ ז"ל אוּלָם בְּאִמְצַע הַשָּׁנָה כְּשֶׁאֲנִי בָּא לְאוּמָן הָרִי שְׁמֵלְבַד הַסִּבָּה לְבוֹא לְהִתְפַּלֵּל עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל אֲנִי בָּא לְשִׁהוֹת שֵׁם בְּכּוֹנְנָה לְשִׁבְתוֹת כְּרִי לְזִכּוֹת לְרֵאוֹת אֶת הַדֶּרֶת פָּנָיו שֶׁל רַאבְר"נ ז"ל בִּישִׁיבָתוֹ לְשִׁלְחַן הַשִּׁבְתָּ בְּלֵיל הַשִּׁבְתָּ.

ז - רא

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל, שהיו אנשי שלומינו מתפללים כל כך בלחות, שאף שהיה הקר גדול מאוד מאוד ופעמים היה הקר כ־30 מינוס, אף על פי כן לא מנע הקר את המשך יגיעתם בעבודת התפלה, לרב החיות וההתלהבות שהרגישו בתפלה, וספר שהיה פעמים שעמד הוא עצמו משתומם איך יכול להיות כזאת, כי לרב ההתאמצות היה פעמים שאף היו מזיעים בתפלה עד שהאדים שיצאו מהם בהתפללם התפלות, קפאו ונגלדו עליהם ועל הטליות, אף על פי כן היו עומדים כך מכסים בטליתם הקפואות, והתפללו בכל הכחות כשבוקעים בקולם כל תבה ותבה מתבות התפלה עד להפליא, ואין נתן הדבר כלל וכלל לתאור. וכך נמשך הדבר משך כמה וכמה שנים, אשרי להם.

ז - רב

בזמן הפרעות שעל ידי הפורעים הבולשביקים שהיו הולכים מבית לבית בכל פעם מחדש, ושודדים והורגים כדרךכם. היו שכני רבי ישראל טרהויצער ז"ל באים בעת צרה זו לשהות בביתו, וכל מי שהיה ושהה בביתו נצל.

ז - רג

רבי אייזיק מאומן ז"ל היה אדם חכם מחכם מאוד עד כדי כך שהיו הסוחרים מתיעצים עמו במסחר. פעם נענה ואמר בצחות משום מה אין מובן לי הענין שכשאני נמצא בשוק, או חזים אותי לחכם, וכשאני מגיע לציון רבנו ז"ל ואומר התקון הכללי ולאחריה התפלה שם אני רואה שאיני חכם כלל וכלל וכמו שמתפלל שם "יהמו נא מעיך וחנינותיך על עלוב גפוש כמוני על גרדף כמוני על מלכלך בחטאים כמוני, על חסר דעה וחסר עצה כמוני".

בְּזַקְנוֹ וְלִבּוֹשׁ בְּכַגְדִּים אַחֲרַיִם, וְכַף לְאֵט לְאֵט וּמִיּוֹם לְיוֹם נֶעְקַר מִיְהוּדוּתוֹ וְלֹא נוֹדַע מָה עָלָה אַחַר כֵּף בְּגוֹרְלוֹ.

ז - קצח

כְּשֶׁדִּבֶּר פַּעַם רַבִּי אֱלִיהוּ חַיִּים רוֹזִין ז"ל עִם הָרַב בְּעֵנְגִיס זצ"ל בְּעֵנִין הָרַב הָזֶה אָמַר לוֹ הָרַב בְּעֵנְגִיס ז"ל, רְאוּי הָיָה לְרַב זֶה שֶׁהֶאֱדַמָּה תְּקִיא אוֹתוֹ מִמְּנָה. כִּי הִפִּירוֹ לְשִׁמְצָה אֶף הוּא מִקְדַּמַּת דְּנָא.

ז - קצט

פַּעַם נִכְנַס רַבִּי בְּרוּךְ חֲתָן רַבִּי גֵּעְצִיל ז"ל לְשָׂאֵל אֵיזָה שְׂאֵלָה אֶת הָרַב מְאוּמָן שֶׁפִּידוּעַ הָיָה מְקוּרוֹ מִצַּד הַמַּתְנַגְדִּים. בְּהִיּוֹת הָרַב טְרוּד בְּשׁוּם עֲנִין בְּאוֹתוֹ עֵת וְהָיָה מְכָרַח רַבִּי בְּרוּךְ לְהַמְתִּין לוֹ. הִסְתַּכַּל בֵּינְתַיִם בְּסִפְרֵיו שֶׁבְּבֵיתוֹ וּמָצָא שׁוּם סֵפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב בּוֹ סְפוּרִים עַל הָרַב הַחַוּזָה מְלוּבְּלִין, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם שֶׁהָרַב הַחַוּזָה נָתַן חֲמִשָּׁה הַסְּפָמוֹת בְּחִיּוֹ לְחֲמִשָּׁה סְפָרִים שֶׁהִדְפִּסוּ בְּחִיּוֹ, וּבֵין אֵלּוֹ הַחֲמִשָּׁה הָיָה מְנוּי גַם הַסֵּפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן וְכַמְפָּרְסָם. אַחַר כֵּף כְּשֶׁנִּפְנָה הָרַב לְשִׂאֵלָתוֹ, וְעָנָה לוֹ עַל שְׂאֵלָתוֹ, אָמַר לוֹ רַבִּי בְּרוּךְ רַבִּי אַתֶּם יוֹדְעִים שֵׁישׁ לָכֶם בְּבֵיתְכֶם הַסֵּפֶר עַל הַסֵּפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן? וְהִתְפַּלֵּא הָרַב עַל דְּבָרָיו, וְהִלֵּךְ וְהוֹצִיא וְהִבִּיא לוֹ אֶת הַסֵּפֶר, וְכִשְׂרָאָהוּ נֶעְמַד דָּם. וְאָמַר: אֲכֹן, אֵין לִי יוֹתֵר שׁוֹב מֵה לּוֹמֵר.

ז - ר

אָמַר פַּעַם רַבִּי מְרֻדְכִי בְּאֶבְרִינִיֶּצֶר ז"ל בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל רַאבְר"נ ז"ל, אָמַר לָכֶם אֶת הָאֱמֶת: אֲנִי בָּא לְקַבּוֹץ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן כְּצוּי רַבְּנוֹ ז"ל אוּלַם בְּאֲמִצַּע הַשָּׁנָה כְּשֶׁאֲנִי בָּא לְאוּמָן הָרִי שְׁמֵלְבַד הַסֵּבָה לְבוֹא לְהִתְפַּלֵּל עַל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל אֲנִי בָּא לְשִׁהוֹת שֵׁם בְּכּוֹנָה לְשִׁבְתוֹת 'כְּדִי לְזַכּוֹת לְרֵאוֹת אֶת הַדְרֹת פָּנָיו שֶׁל רַאבְר"נ ז"ל בִּישִׁיבָתוֹ לְשִׁלְחַן הַשִּׁבְתָּ בְּלֵיל הַשִּׁבְתָּ.

ז - רא

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל, שהיו אנשי שלומינו מתפללים כל כף בכחות, שאף שהיה הקר גדול מאד מאד ופעמים היה הקר כ־30 מינוס, אף על פי כן לא מנע הקר את המשך יגיעתם בעבודת התפלה, לרב החיות וההתלהבות שהרגישו בתפלה, וספר שהיה פעמים שעמד הוא עצמו משתומם איך יכול להיות כזאת, כי לרב ההתאמצות היה פעמים שאף היו מזיעים בתפלה עד שהאדים שיצאו מהם בהתפללם התפלות, קפאו ונגדו עליהם ועל הטליות, אף על פי כן היו עומדים כף מכסים בטליתם הקפואות, והתפללו בכל הכחות כשבוקעים בקולם כל תבה ותבה מתבות התפלה עד להפליא, ואין נתן הדבר כלל וכלל לתאור. וכך נמשך הדבר משך כמה וכמה שנים, אשרי להם.

ז - רב

בזמן הפרעות שעל ידי הפורעים הבולשביקים שהיו הולכים מבית לבית בכל פעם מחדש, ושורדים והורגים כדרךם. היו שכני רבי ישראל טרהויצער ז"ל באים בעת צרה זו לשחות בביתו, וכל מי שהיה ושהה בביתו נצל.

ז - רג

רבי אייזיק מאומן ז"ל היה אדם חכם מחכם מאד עד כדי כף שהיו הסוחרים מתיעצים עמו במסחר. פעם נענה ואמר בצחות משום מה אין מוכן לי הענין שכשאני נמצא בשוק, אחזים אותי לחכם, וכשאני מגיע לציון רבנו ז"ל ואומר התקון הכללי ולאחריה התפלה שם אני רואה שאיני חכם כלל וכלל וכמו שמתפלל שם "יהמו נא מעיך וחינוותיך על עלוב נפש כמוני על גרדף כמוני על מלכלך בחטאים כמוני, על חסר דעה וחסר עצה כמוני".

ז - רד

לרבי דוד צבי דאשיווסקע ז"ל ה'יה א'ח ב'שם ר'בי יוד'ל ש'ה'יה
 ד'ר ב'אומ'ן ו'נפ'טר ז'ק'ן ל'מע'לה מ'ב'ן ש'מו'נים ש'נים, ל'פ'ני פ'ט'יר'תו ש'ל
 ר'בי יוד'ל ה'ת'אנ'ח ו'א'מר: מ'ה א'מר ו'א'צ'ט'ד'ק כ'ע'ת כ'ש'א'ב'וא א'ל א'חי ר'
 ד'וד צ'בי ב'ע'ולם ה'א'מת ע'ל ש'ב'ק'ש'ני ש'א'ש'ת'ד'ל ל'ה'ד'פ'יס ס'פ'ר'יו ש'פ'ת'ב,
 ב'ינ'יהם ה'יה ג'ם ס'פ'ר ח'דו'שי ת'ו'רה ע'ל ל'קו'טי מו'ה'ר"ן. כ'י ה'יה ר'בי
 ד'וד צ'בי ל'מ'ד'ן ו'ת'ל'מיד ח'כ'ם מ'פ'ל'ג.

ז - רה

פ'ע'ם ה'ת'או'נ'ן ר'בי יוד'ל א'ח'יו ש'ל ר'בי ד'וד צ'בי ד'אש'יווס'ק'ע ז"ל
 ל'פ'ני ר'בי ש'מ'ש'ון ב'אר'סק'י ז"ל ע'ל צ'ע'קו'ת'יה'ם ה'ג'דו'לו'ת ש'ל ה'מ'ק'ר'ב'ים
 מ'פ'ול'נ'יה ש'ה'יו צו'ע'קים ו'זו'ע'קים מ'אד ב'ת'פ'ל'ה, ו'ה'וא ה'יה א'ז ז'ק'ן מ'ב'ג'ר
 ו'ה'יה ק'ש'ה לו ה'ד'ב'ר ב'פ'ר'ט מ'צ'ע'קו'ת'יו ו'ש'א'גו'ת'יו ש'ל ב'ח'ור פ'ול'נ'י א'ח'ד
 ש'ה'יה מ'ת'ינ'ע מ'אד ב'ת'פ'ל'תו ו'ה'פ'ר'יע לו ה'ד'ב'ר מ'אד ל'ת'פ'ל'תו, ו'א'מר
 ל'ר'בי ש'מ'ש'ון א'לי ה'ם ל'א ש'ומ'ע'ים, א'ב'ל א'ת'ם כ'ש'ת'א'מ'רו ל'ה'ם
 ל'ה'ת'פ'ל'ל ב'מ'ת'ינ'ות יו'תר י'ש'מ'עו ל'כ'ם מ'פ'ני כ'בו'ד'כ'ם, ע'נ'ה לו ר'בי
 ש'מ'ש'ון ז"ל ר'א'ה ו'ה'ב'ן, ה'רי א'ני סו'ב'ל מ'ז'ה יו'תר מ'כ'ם, כ'י א'ני יו'ש'ב
 ב'ס'מו'ף לו מ'מ'ש, א'ב'ל מ'פ'חד א'ני לו'מר לו א'י'ז'ה ה'ע'ר'ה כ'ל ש'ה'יא כ'י
 ש'מ'א מ'ת'פ'ון ה'וא ב'ז'ע'קו'ת'יו ב'א'מת. ו'א'י'ך א'ע'ש'ה ד'ב'ר ל'מ'נ'עו מ'ז'ה.
 ו'ה'ס'כ'ים ע'מו. ט'א'מ'יר מ'י'י'נט ע'ר ד'א'ס ע'ר'י'נ'סט.

ז - רו

ר'בי א'ב'ר'ה'ם י'צ'ח'ק ו'י'ז'א'נד מ'או'ס'ט'רו'ב'צ'ע ז"ל ה'יה ל'מ'ד'ן מ'פ'ל'ג,
 ו'ה'ע'יד ע'ל'יו ה'צ'ד'יק ה'ג'א'ון ר'בי י'ח'י'אל מ'או'ס'ט'רו'ב'צ'ע ז"ל ש'מ'צ'או ב'ק'י
 ב'ש"ס כ'לו י'ש'ר ו'ה'פ'ו'ף מ'מ'ש. ו'א'מר ר'בי ב'ר'ך רו'ב'י'נ'ז'א'ה'ן ז"ל ש'ל'ד'ע'תו
 ה'וא ה'יה ה'ל'מ'ד'ן ה'מ'פ'א'ר ש'ב'א'נ'שי ש'לו'מ'ינו ש'ב'פ'ול'נ'י'א.

ז - רז

רבי משה לייב גערשינוב ז"ל הִיה עוֹבֵד קָשָׁה בְּעִבּוּדָתוֹ, וּבְמִיָּחַד כְּדֵי שְׁיָרוּיַח מְמוֹן עַד כְּדֵי שְׁיֻכַּל לַתַּת צְדָקָה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁבְאוּמָן, וְהִיה שׁוֹלַח מִמָּמוֹנוּ שְׂיַגַע וְטָרַח עֲבוּרָה טְלִיּוֹת צָמֵר וְשָׁמֵן לְאוּמָן.

ז - רח

רבי יצחק דוּחוּבְנָא ז"ל הִיה אוֹמֵר שְׁבַעַת שׁוֹכְבוֹ עַל מְטָתוֹ אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע הוֹלֵךְ וְנִרְדָּם בְּצִירוֹ לְעֲצָמוֹ אֵת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הַזְּקֵנִים שְׁנַפְטָרוּ וְהִלְכוּ לְעוֹלָמָם וּמִתְרַפֵּק וּמִתְגַּעְגַּע עַל זְכוּרָנָם, כִּי הַפִּיר הַרְבֵּה זְקֵנִים תְּלַמִּידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל.

ז - רט

רבי אייזיק קראסינשטיין ז"ל הִיה לְמַדָּן מְפֻלָּג וְיָשָׁב כָּל יָמָיו עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעִבּוּדָה וּבְזִקְנוּתוֹ הִיה דָּר אֶצֶל בְּנוֹ רַבֵּי הִירֶשׁ לֵיב שְׁדָר בְּאוּמָן בְּעִיר הַחֲדָשָׁה. בְּעַת הַלְוִיָּתוֹ אָמַר בְּנוֹ כְּמַסְפִּיד: אָבֵא הָרִי יִשְׁבֵּת כָּל יָמֶיךָ וְעַסְקֵת בַּתּוֹרָה וְלִמְדַת תּוֹרָה לְשָׂמָה כְּרֵאוּי תַדַּע שְׂאֲתָה כְּבָר אֵינְךָ בֵּין הַחַיִּים וְכוּ'.

וְהִנֵּה לֹא הִיה מִי שְׂיֻטְבִּיל אֵת רַבֵּי אֵיזִיק כִּי הָיוּ הַמֵּיִם שְׁבַמְקוּהָ קְפוּאִים, עַד שְׁנַגַּשׁ בְּנוֹ רַבֵּי הִירֶשׁ לֵיב וְאָמַר לְרַבֵּי יַעֲקֹב זִיטוּמִיר הִי"ד: אָבִי הַשְּׂאִיר קֵאפּוּטָה חֲדָשָׁה וְטוֹבָה בְּבֵית אֶתָּן לָךְ אוֹתוֹ אִם תְּטַבִּילָהּ וְשָׁכְרוּ הַקֶּרַח וְהַטְּבִילוּהוּ עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ טְבִילוֹת וְיִצָּא פְצוּעַ מִהַטְּבִילָהּ כִּי נִחְבַּל מִהַקֶּרַח הַקְּפוּא שְׁבַמְקוּהָ. וְהוּא נָתַן לוֹ הַקֵּאפּוּטָה אוּלָם לֹא לְבָשׁוּ כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיֶה בְּשֹׁכֵר הַמְצוּה רַק נָתַנוּ לְעֵנִי אֶחָד עַל אֵף שְׁהִיהָ הוּא עֲצָמוֹ עֵנִי מְרוּד. (וראה חלק ד תצו)

ז - רי

ספר רבי הירש לייב ליפל ז"ל בשבחו של רבי מרדכי קנלסקי ז"ל שהיה בעל צדקה ונדיב לב גדול, שפעם בא אליו בתחלת ימי החורף הקשים ונתן לו סכום מעות שיקנה בהם עצים להסקה כדי ספוקו לכל ימי החורף ועשה זאת בצנעה וממש שהצילו בזה מימות החורף הקשים.

ז - ריא

בעת ההתנגדות הגדולה שנתעוררה על רבי בערל שוחט ז"ל היה ההתנגדות קשה כזו שהיו המנגנים שרים בחתנות בעת שמחה בערל טרף, אז נסעו כמה מאנשי שלומינו החשובים לרבים של המתנגדים לדבר עמו בענין זה, ואמר שלא מפריע לו אם אנשי שלומינו ימנו שוחט אחר מטעמם אבל לא את רבי בערל מחמת שנתן והתחייב לו בתקיעת כף, כמספר לעיל חלק סימן ד סימן שיז, והפרו.

ז - ריב

רבי בעריל בארדיטשובער ז"ל שהיה גאון מפלג מאד מאד, והיה תלמיד חבר לבעל האבני גזר זצ"ל, אמר פעם להרבנים שבטבריה שהיו מצד המתנגדים והיו מכירים בגדלתו ולמדנותו: אני יכול להראות לכם איך שבדף אחד מהספורים שבספר ספורי מעשיות כלולים ובלולים כארבעים דף שבכתבי האר"י ז"ל ושתקו לו. כי בהפירם אותו ידעו שאכן יכול להראותם.

ז - ריג

רבי משה טשנסטחובער ז"ל היה מעורר את אנשי שלומינו מדי לילה לקימת חצות ואחר כך היה עולה להשתטח על ציון רבנו ז"ל, וכשרצה לחמם עצמו בעת ההליכה והעליה לציון בקר הלילה

המקפיא הִיָּה מַפְזֵם וְחוֹזֵר וּמַפְזֵם לְעֲצֻמוֹ הַכְּתוּב 'אֲדָרְס עַד בֵּית
אֱלֻקִּים'. (וראה עוד בחלק ה סימן שמ)

ז – ריד

רַבִּי דָּוִד צָבִי דְאֲשִׁיּוּסְקַע ז"ל נִפְטָר בְּשָׁנַת תַּרְע"ג וְהָיָה בֶּן
שְׁמוֹנִים וְאַרְבַּע בְּפִטְיָתוֹ. הוּא זָכָה עוֹד לְהַפִּיר אֶת מוֹהֲרַנְ"ת, וְהָיָה
בֶּן בֵּית אֶצְלוֹ, וּמִסְפָּרִים שְׁבַשְׁבוּעוֹת הַגְּדוֹל שֶׁל שְׁנַת תַּקצ"ה שְׁהָיָה
אִז כְּבֶן שֵׁשׁ שָׁנִים סָפַר אֶת הַמְזֻלְגוֹת לְהַכִּינֵם עֲבוּר הָאוֹרְחִים. (אִז נִסְפְּרוּ
בְּשְׁמוֹנִים מְזֻלְגוֹת).

ז – רטו

רַבִּי צָבִי הֵיָּרַשׁ וּוִיסְלִיב ז"ל הִדְפִּיס אֶת הַסֵּפֶר 'סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֵת'
בְּלַעַמְבֶּעֶרְג יַחַד עִם רַבִּי יִשְׂרָאֵל קֶאֶרְדוּוֹנֶעֶר ז"ל. הוּא הָיָה אָדָם גְּדוֹל
בְּמַעֲלָה מְאֹד וְזָכָה וְקָרַב מְאֹת אֲנָשִׁים לְדָרְךָ רַבְּנֵי ז"ל, וְנוֹהֵג הָיָה
שְׂאֵחַר שְׁקָרְבָם וְיָדְעוּ הַמְקַרְבִּים הֵיטֵב אֶת אֲשֶׁר לִפְנֵיהֶם הִנִּיחָם
לְנַפְשָׁם. כִּי הָיָה בְּנוֹסֵף לְכָל מַעֲלוֹתָיו אָדָם נִסְתָּר וְצָנוּעַ מְאֹד מְאֹד.
(וְרָאָה בְּחֵלֶק ד סִימָן שַׁעֲט, מִסְפָּר כְּמוֹ בֶּן עַל יִשְׂרָאֵל קֶאֶרְדוּוֹנֶעֶר ז"ל)

ז – רטז

הִגִּיעַ פַּעַם רַבִּי יִשְׂרָאֵל טְרַהוּיֶצֶר ז"ל לְבֵאֲרָדִיטְשׁוּב וְשָׁהָה בְּבֵית
הַמְדָּרֶשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי לֵיבְעֶר ז"ל וְרַב הַמְקוֹם בְּשֵׁם פְּרִידְמָן שְׁהָיָה
קָשׁוּר לְבֵית חֲסִידוֹת רוֹזִין קָרְבוֹ מְאֹד, כִּי בֵּית הַמְדָּרֶשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק הָיָה
בְּחֻזְקָתָם. וְהֵם לֹא יָדְעוּ שֶׁהוּא מְקַרֵּב לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וְכַבְּדוּ אוֹתוֹ שֶׁם
שְׂיֵאמַר דְּבָרֵי תוֹרָה, וְדָרַשׁ לִפְנֵיהֶם מְדַבְּרֵי רַבְּנֵי הַנְּפֻלָּאִים,
וְכַשְׁשָׂאֲלוּהוּ מֵהֵיכֵן לוֹקַח דְּבָרֵי תוֹרָה גַּחְמָדִים מִזֶּהָב כְּאֵלוֹ, הָיָה אוֹמֵר
לָהֶם שְׂרָאָה זֶה בְּסִפְרֵים שׁוֹנִים. וְכַשְׁהִבְחִין בּוֹ שֵׁם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵינוּ רָמַז לוֹ שְׂיִשְׁתַּק וְלֹא יִגְלֶה מִי הוּא וּמֵהֵיכֵן, כִּי הָיָה הַמְתַּפְּלָלִים
מַעֲדַת הַחוּלְקִים. וְהָיָה נִגְרָם לָהֶם הַפֶּסֶד מְזָה. (וְהָיָה לִפְל ז"ל)

ז - ריז

הַלֵּךְ פַּעַם רַבִּי יִשְׂרָאֵל טְרַהוּיֶצֶר ז"ל לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּחֻצוֹת
 לַיְלָה וְהַתְּנַפְּלוּ עָלָיו כְּלָבִים. וּבְאִיזָה אַפֵּן שֶׁהוּא הִצְלִיחַ לְגַרְשָׁם בְּמִקְל,
 וְאַחַר כֵּן כְּשִׁשְׁהָה בְּצִיּוֹן. נִרְדָּם וְחָלַם שָׂרָאָה אִיךָ שֶׁנִּפְתַּח לְפָנָיו מַעֲיָן
 וְעָמַד שָׁם רַבְּנוּ וְשָׂאֵב מִמֵּימָיו וְאָמַר לוֹ קַח וְשִׁתָּהּ, וְנִתְעוֹרַר. וְאָמַר
 שֶׁהִרְגִישׁ שֶׁמָּאֵז נִפְתְּחוּ לוֹ שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בְּחֲדוּשִׁים דְּאוּרִיָּתָא. *

ז - ריח

רַבִּי שְׁבִתִּי בְּרַסְלָבֵר ז"ל נִפְטַר וְהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת גָּדוֹל
 מְאֹד, וְעוֹד מִמֶּשׁ סָמוּךְ לְפִטְיֻרְתּוֹ רַקֵּד וְשָׂמַח, וְאָף אָמַר בְּשִׂמְחָה:
 בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ אֲנִי לְעוֹלָם שְׁכָלוֹ טוֹב. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז - ריט

רַבִּי מְרִדְכִי בֶּאֱבְרִינִיֶצֶר ז"ל הָיָה מֵאַנְשֵׁי רַבִּי אַבְרָהָם ב"ר נַחֲמָן
 הַנִּלְהָבִים. וְהָיָה לוֹ בֵּית חֲרָשֶׁת לְסַבּוֹן. וְהִנֵּה בְּעִירוֹ לֹא הָיָה בֵּית כְּנָסֶת
 מִיַּחַד לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וְהָיוּ מִתְּפַלְלִים כָּל־יָחַד בְּבֵית הַכְּנָסֶת הַמְּרִכְזִי
 שְׁבַע־עִירָה, הוּא הָיָה מִתְּאַמֵּץ בְּתַפְלָה מְאֹד, וְהָיָה מִתְּעַטֵּף בְּתַפְלָה
 כְּשֶׁהִטְלִית מְכֶסֶה פָּנָיו וְכוּן מִתְּפַלֵּל שְׁעוֹת בְּכַחוֹת. וְסִפֵּר עַל עֲצָמוֹ
 מִמְּלַחְמוֹתָיו עִם יֶצְרָיו וְדַמְיוֹנוֹתָיו, שֶׁפַּעַם אַחַר שֶׁגִּמְרוּ הַצְּבוּר הַתְּפִלָּה
 נִשְׁאַר הוּא לְבָדוּ בְּבֵית הַכְּנָסֶת וְהַתְּפִלֵּל כְּדַרְכּוֹ בְּכַחוֹת וּבְקוֹלוֹת,
 וְהַתְּחִיל הַיֶּצֶר לְבַלְבֹּלוֹ בְּהַרְהוּרֵי גְאוּהָ וּפְנִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת, שֶׁהִנֵּה אָדָם
 גָּדוֹל הוּא בְּמַעְלָה, וּבּוֹדָאֵי רַבִּים וְאוּלֵי כָּל בְּנֵי הָעִיר בָּאוּ לְרֹאוֹת
 וְלִהְתַּעַנֵּג וְלִהְתַּפְּעֵל מִתְּפִלָּתוֹ וְכוּן הִצִּיקוּ יֶצְרוֹ וַיִּסְרוּ בְּמַחְשָׁבוֹת אֱלוֹ,
 עַד שֶׁלֹּא יָכוֹל הָיָה לְהִתְאַפֵּק וְהִסִּיר טְלִיתוֹ וּפָנָה וְאָמַר לִיֶצְרוֹ רֵאֵה
 כִּמָּה מִשְׁגָּע וּמְטָרָף אַתָּה, שְׂאִין מִי שֶׁשָּׂם כָּל־לִבּוֹ לְתַפְלוּתֶיךָ, וְאֵינְךָ
 מַעֲנִין שׁוֹם נֶפֶשׁ וּבְרִיָּה. וְתַכְךָ הַתְּעַטֵּף שׁוֹב וְהַחֵל לְהַתְּפַלֵּל שׁוֹב וּבִיָּתֶר
 שְׂאֵת וּבִיָּתֶר עוֹ. *

ז - רכ

ספר פעם רבי שבתי ברסלבר ז"ל בצחות ואמר: פעם בליל חרף קשה יסרני יצרי ואמר לי מה לך לקום כדרךך בחצות והרי השלג והקרר בחוץ על הארץ ומספן הדבר לך, שמא תחליק ממנה ותשבר עצמותיך, וגם חלוש פח אתה עוד מהיום הקודם, והכל קר וקפוא, ואף על פי כן קמתי והלכתי ובאתי לקלוז, והנה רואה אני שזה יצרי ששדלני בביתי ופתני לבלי לקום, הוא עצמו הזדרז עוד לפני וקם ובא לבית הפנסת בלא שום עיפות, ופניתי ליצרי ואמרתי לו תתביש לך, אותי נסית לפתות לבלי לבוא לבית הפנסת בעוד שאתה עצמך מזדרז לבוא ועוד להקדימני, בוש לך. (רא"ח רוזין ז"ל)

ז - רכא

רבי חיים הקצב המכנה 'חיים שיש בו' והמספר ממנו בחלק ה סימן ריג, ריד. הנה עוד מתפרנס כקצב בזמנו של רבי לוי יצחק שהנה עוד קונה אצלו בשר לשבת, והיו לו כמה בנים יראי ה'. הוא היה אדם פשוט שעיקר למדו היה חמש רש"י ושלחן ערוך ומדרש וכיוצא. ת.נ.צ.ב.ה.

ז - רכב

פעם בזקנותו של רבי אייזיק אייזינשטיין מאומן כשהיה כבר חלוש פח ולא היה בכחו ללכת לבד לציון רבנו לקח והו בעגלה אלו מאנשי שלומינו. וספרו רבי בנציון אפטער ורבי הירש לייב ליפל ז"ל שפעם כשלקחוהו לציון והתחיל לומר את ה'יהי רצון' שקדם להעשרה מזמורים כשהגיע לתבות 'הבוחר בדרך ובזרעו אחריו', והחל מיד לבכות בכי רב ללא הפוגות והתרגש והצביע בידו על הציון כאומר: הלא רבנו ז"ל הוא הוא מ'זרעו אחריו' כידוע.

ז – רכג

נַעֲמַד פַּעַם רַבִּי יִשְׂרָאֵל טְרַהוּיֶצֶר ז"ל בְּעֵת שְׂמִיחַת חֲתָנָה כְּשֶׁכָּל הַצָּבוּר שָׂמַח וְטוֹב לֵב וּבִהְתְּרוֹמָמוֹת רוּחַ, וְאָמַר מוֹכֵן אָנִי לְשִׁמְעַת כָּל קוֹשֵׁיָא שְׁבַעוּלָם וְאַתְרָן אוֹתָהּ עַל פִּי דְבְרֵי תוֹרוֹתָיו שֶׁל רַבְּנּוּ שְׁבַסְפֹּר לְקוּטֵי מוֹהֲרָן. הוּא אָף אָמַר פַּעַם בְּפִשְׁטוּת לְמָאן דִּהּוּ שְׁכָבַר בְּהִיּוֹתוֹ בְּגִיל הַבֵּר הַמְצֹוה יָדַע עַל פֶּה כָּל הַסְפָּר הַלְקוּטֵי מוֹהֲרָן. (וּרְאֵה חֵלֶק , שֵׁנַּי מְסַפֵּר בְּעֵין זֶה עַל הַחֲסִיד רַבִּי מְנַדְלֵי לִיטְוּוּאָק ז"ל)

ז – רכד

רַבִּי מִתְתִּיחֵהוּ כִּהֵן הִי"ד הִיָּה בְּעֵת שְׁלִיחוֹתוֹ לְמָקוֹם הַבְּלָתִי יָדוּעַ יַחַד עִם הָעֲשָׂרִים וְשִׁבְעַת מַאֲנִ"שׁ שֶׁלֹּא נוֹדַע מֶה עָלָה בְּגוֹרְלָם כְּבֵן שָׁשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. וְהִיָּה חָשׁוּב כָּל כֶּף בְּעֵינֵי רַאבְרָ"נ ז"ל שְׁכַּשְׁהִיָּה בְּאֵ מַפְעַם לְפַעַם לְשִׁמְעַת דְּבוּרָיו שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם ז"ל, הִיָּה רַאבְרָ"נ קָם מִפְּנֵי. כְּדִין קִימָה מִפְּנֵי תַלְמִיד חָכָם חָשׁוּב הִי"ד.

ז – רכה

פַּעַם כְּשֶׁנִּכְנְסוּ בְּפוּרִים מִתְנַגְּדִים לְקְלוּזֵי כְּדֵי לְהַפְרִיעַ לְשִׂמְחַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, כְּדַרְכָּם הַנְּלוּזָה וְהַתְּגָרוּ בְּכּוֹנָה עַד שְׁנַעֲשֶׂה אֵיזָה קְטָטָה וְאַחַד מֵהֶם עָשָׂה כֵּן בְּכּוֹנָה כְּאֵלוֹ הוֹלֵךְ לְמוֹת וְעָשָׂה כֵּן בְּכּוֹנָה כְּדֵי שְׁתַּבּוֹא הַמְּשַׁטָּרָה לְמָקוֹם וַיֹּאסְרוּ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וְכֶף בְּשִׁכְבוֹ נִגְשׁ אֵלָיו אַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ כְּמִשִּׁיחַ לְפִי תַמּוֹ וְאָמַר לוֹ תִקּוּם מִהֵר כִּי אִם לֹא תִקּוּם וְתִסְתַּלַּק מִיָּד אֶשְׁפֹּף עָלֶיךָ אֶת כָּל אַגְן הַשּׁוֹפְכִין שְׁבִידֵי, וְהוּא בְּפִחְדוֹ תִכְף קָם 'לְתַחֲיָה' וּבִרְחַת כָּל עוֹד נִפְשׁוּ בּוֹ.

ז – רכו

רַבִּי אֶלְטֶעֶר טַעֲפְלִיקֶעֶר ז"ל הִיָּה אִישׁ לְמַדָּן וְתַלְמִיד חָכָם, עַד כְּדֵי כֶף שְׁהַרְב פּוֹלְנִסְקֵי מְטַעֲפְלִיק ז"ל (עָלָה אַחַר כֶּף לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל), הַפְצִיר

בו בכל פעם שהיה צריך לנסע מהמקום שכל שאלה שתתעורר אצל אחד מאנשי העיר יפנו אליו בזה, כי סמך עליו הרב מאד. הוא היה גם מלמד דרדקי והיה לומד עמם כל הלמודים כל התנ"ך עם פרוש רש"י, שלחן ערוך, ש"ס ומפרשים, והיה אמן גדול בזה בהסברם של הדברים. בתפלות שבראש השנה היה החזן ממתין עליו להתחלת חזרת התפלה כי היה עומד על ידו. הוא היה מתפלל בהדגשת כל מלה ומלה מהחל ועד פלה ואף תפלת השמונה עשרה היו הקרובים אליו שומעים ממנו כל מלה ומלה, כי היה מבטא את התבות בברור. וכן נהגו להמתין לו לסדר התקיעות שבתפלת העמידה, זוגתו השנייה הייתה אחותו של רבי אברהם ב"ר נחמן. ומזה הייתה קרבתו ובטולו הגדול לראבר"נ ו"ל שהיה מעתיק וכותב שמועותיו.

ז - רכז

רבי ישראל דוד ו"ל מלובלין היה איש תם וישר כזה שלרב רצונו לנסע מפולין לאומן השפיר עצמו מחמת ענייתו הגדולה לרועה בהמות. וכך אסף כסף ונסע לאומן. אחר כך כשנסגרו השערים התמנה לחזן בלובלין והיה מתפלל כשליח צבור את תפלות המוספין בקבוץ אנשי שלומינו שבראש השנה.

ז - רכח

ספר רבי ישראל דוד ו"ל שפעם אחר אכילתו בליל סכות הלך לבית רבי שלמה גבריאל ו"ל, כדי לדבר עמו בעבודת ה' ולהתחזק עמו בעבודת ה', והבחין איהו שבכל פעם מביט הוא מחלון ביתו לחצר שלמטה ולא הבין הסבה, עד ששאלו על זה. והנה בפולין מחמת רב הקר ומחמת הדחק היו עושים דירי החצר סכה גדולה משתפת לכמה דירים, והיו בעלי המשפחות יורדות לאכל בסכה כל אחד בפנה אחרת. ואמר לו: אמר לך האמת שמחמת שאין לי מה

לֵאכֹל כִּי אִם לָחֵם שָׁחֹר (שֶׁל פֶּעַם) עִם מַעַט דִּיּוּסָא, וּמַחֲמַת כְּבוֹד אֲשֶׁתּוֹ שְׁלֵא יֵרְאוּ הַשְּׂכָנֹת אֶת מֵאֲכָלָם עַל כֵּן הִמְתִּין וּבִדֵּק בְּכָל פֶּעַם לִרְאוֹת אִם כָּבֵד סִימּוֹ הַשְּׂכָנִים אֶת סְעוּדָתָם וְאִזּוּ כִּשְׂכָּר הַחֲשִׁיד הַמְּקוּם וְעִזְבוּ הַשְּׂכָנִים אֶת הַסֶּכֶה אִזּוּ יֵרֵד עִמּוֹ לְקַדֵּשׁ וְלֵאכֹל אֶת "סְעוּדַת הַחֵג" וְכִף יֵשְׁבוּ וְדַבְּרוּ וּבֹא עִמּוֹ לְשִׂמְחָה כְּזוֹ עַד שֶׁעֲמַד וְרָקַד עִמּוֹ שָׁם מִשָּׁף שְׂעָה אַרְבָּה.

ז - רכט

רַבֵּי אַבְרָהָם יִצְחָק הַפֶּהֶן הַמְּזֻכָּר בְּסוֹף סֵפֶר שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, הָיָה אַבְרָהָם מוֹרֵם מֵעַם גָּדוֹל בַּתוֹרָה וְהוּא אֲשֶׁר קָרַב אֶת רַבֵּי אֶלְחָנָן סִפְקָטוֹר ז"ל לְדַעַת רַבְּנֵי הוּא הֵקִים יְשִׁיבָה עַל שֵׁם רַבְּנֵי בּוֹרֶשָׁא, וּמַחֲמַת שְׁנַפְטֹר צָעִיר לְיָמִים מְאֹד הַתְּבַטְּלָה הַיְשִׁיבָה. וְרַבֵּי אֶלְחָנָן הָיָה מִפְּלִיג בְּשִׁבְחוֹ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאָמַר פֶּעַם, אֲנִי שְׂכָּבֵר הֵייתִי אַבְרָהָם וְהוּא הָיָה עֲדִין בַּחֹר בִּישִׁיבָה כָּל כֶּף הַתְּפַעֲלָתִי מֵרַחֵב בֵּינָתוֹ וְיִרְאֶתוֹ עַד שֶׁהִלְכֹתִי פֶּעַם כַּחֲמֶשֶׁה עָשָׂר קִילוֹמֶטֶר רַגְלִי כְּדֵי לְהַתְחַמֵּם לְאוּרוֹ. הוּא לֹא הִשְׁאִיר אַחֲרָיו בָּנִים ת.נ.צ.ב.ה.

ז - רל

הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ בְּשֵׁם ר' הַעֲרָשֶׁל טַעֲפֶלִיקֶעֶר ז"ל, הוּא הָיָה אָדָם מְמַלַּח בְּמִסְחָר, וְהָיָה לְפָנָיִם בְּמַצָּב רוּחָנִי יְרוּד, בְּעַת הַמְּלַחְמָה לְקַחוּ וְחָטְפוּ אוֹתוֹ לְצָבָא, וְהוּא מִטְּבָעוֹ הָיָה חֲלַשׁ כַּח מְלַבֵּד זֹאת שְׁסָבַל עַל הַרְאָה, וּפֶעַם כִּשְׁנַתָּנוּ לוֹ וְלִקְבוּצַת הַחֲיָלִים אֲשֶׁר עִמּוֹ לְהַעֲמִיס וּלְהַעֲבִיר שְׁקֵי קֶמַח גְּדוֹלִים, הַרְגִישׁ שֶׁהֵנָּה הוּא נוֹפֵל כְּפָגֶר וּמַת, וְאִזּוּ נִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקֶרְבּוֹ מְאֹד וּפְנָה בַּתְּפִלָּה מֵעַמְקֵי לְבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שִׁיִּצִּילוּ מִצָּרָתוֹ הַקָּשָׁה הַזֹּאת, וְהוּא מִבְּטִיחַ שָׂאֵם יִנְצַל שִׁיִּחְזֹר לְמוֹטָב כְּרְאוּי וְכִנְכוּן, וְאִכֵּן בְּדֶרֶךְ גַּם נִצַּל מֵהֶם.

וְאִזּוּ בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ הַגִּיעַ לְאוּמָאן וּבְכָל בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁהִלֵּךְ לְשֵׁם רְאָה אֲגֻדוֹת אֲנָשִׁים עוֹמְדִים וּמְדַבְּרִים מַחֲדָשׁוֹת הַמְּלַחְמָה וְכָל אֶחָד

מצטט דבריו, זה מעתון זה וזה מעתון זה, והוא היה אז מתרחק מהעתונים הרעים, וכך הלך וסבב עד שהגיע גם לקלוז'ז, וכשנכנס לקלוז'ז שוב פגש באגודות בני אדם ונגש לשמע שיחתם, ושמע איה שקבוצת אנשים אלו מדברים בתורה ועבודה ודבורי חשבון הנפש מהתכלית, ובתחלה חשב אותם למשגעים שפעת במצב מסכן כזה עומדים אנשים ומדברים בשלות נפש ביראת ה' כאלו אין קורה דבר בעולם, וכשעזב קבוצת אנשים אלו וראה איזה אברכים עומדים במקום אחר ומדברים נגש גם אליהם ושוב חזר הדבר כמו כן שכל שיחתם היה בלמוד תורה ועבודת ה', והתפעל מאד ומזה התקרב לאנשי שלומינו.

ואחר כך עקר משם ונסע לעיר פולנאה ויסד שם תלמוד תורה בהסתתר ובהוראת הרבי מחב"ד, וכשבא להרבי ורצה להכנס אליו, אמר לו הגבאי שיקתב משאלות לבו על קוויטל, והוא לא ידע לכתב בלשון קודש רק כתב הכל בכתב עברי בלשון אידיש וכמו שכותבים תבת אמת - אמעס וכדומה, והגבאי הבין שיקשה לרבי לקרא דבריו באופן כזה, על כן אמר לו כתב הכל כהרגלך ואני יעתיקו כראוי והכניסו פנימה לרבי. והיה הגבאי והרבי מלאים בהתפעלות שכל מכתבו ובקשתו בעת קשה כזו שהיו מקפים בו אז כל בני ישראל, היה בעקר שמבקש עצות לאמונה וליראה והפליג בשבחו מאד.

ז - רלא

רבי נחמן ב"ר דוד צבי ב"ר יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל. התפרץ פעם בראש השנה בבכיה עצומה בעת שאמרו הקהל הפיט לאל עורך דין' בתבות 'לקונה עבדיו בדין' שמבקשים אנו מהשם יתברך שיקן אותנו אף פעבדים לשמשו ולעבדו, ובכה בזה בכיות עצומות קורעות לב. (וידוע בזה ספור עם הרב מבארדיטשוב שטען כלפי מעלה שלפחות שיהיה עבד כאן בעולם הזה כמו שיהיה משמש במרום).

ז – רלב

אנשי שלומינו שבדור האחרון ספרו בשבחו של החסיד המכנה רבי וועלוול ז"ל שמעיר דיבאבע, והרבו בשבחו מאד מגדל עבודותיו בתורה ובתפלה והיה איש שמח והיה שר ומפנים הרבה לעצמו הנגון 'אשרינו'.

ז – רלג

ספר רבי מרדכי באברניצער ז"ל לרל"י ז"ל, שרבי משה וולוול ז"ל נכדו של רבי ליפא תלמיד רבנו התפלל פעם מנחה באכסנייתו בראש השנה בלב נשבר מאד ושפף דמעות כמים. ופסק מלבוא משום מעשה שהיה.

ז – רלד

ספר רבי מאטיל שוחט לרל"י ז"ל שפעם התאכסן בשבת אצל רבי נחמן מטולטשין ז"ל, וראה שאחר גמר הסעודה שאכלו דגים ומרק וכו' פנהו, אכל שוב עוד מהחלה, וכשהבחין במבטו אמר לו רבי נחמן הרי רבנו אומר (בליקו"מ סי' נז ובח"ב סי' יז) שאכילת שבת כלו קדש כלו אלקות. ואין להסטר אחרא שום חלק בה.

ז – רלה

רבי יצחק אוטווצקער הי"ד. היה מנכדי ומצאצאי הרב הצדיק בעל הלבושים הגאון רבי מרדכי יפה זצ"ל פעם כשבא אביו לבקרו בישיבה, ראו התלמידים שנוי גדול בינו לבין אביו, שאביו היה איש שחור והיה אף מלער, בעוד שבנו היה מראהו יפה מאד, עד כדי כך ששאלוהו לרבי יצחק לפשר הדבר, וענה להם שסבם רבי מרדכי היה לו פעם שום נסיון לעברה ובערמתו ברח דרך חדר השרותים שקפץ משם לארץ, וקבל על עצמו קדם, שבאם ינצל ולא יפגע בנפילתו

הרי שִׁיחְבֵּר סִפְרָיו וּפִיָּצָם עַל פְּנֵי תֵּבֵל. וְעַל כֵּן קָרָא לְסִפְרָיו אַחַר כָּךְ בְּשֵׁם ה' לְבוּשִׁים. אַחַר כָּךְ כְּשֶׁנֶּצֶל, פָּנָה בַתְּפִלָּה לַהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמִים וּבַתְּחִנּוּנִים שֶׁיִּנְצְלוּ גַם בְּנֵיו מִשׁוּם חֲטָא וּמִחַמַּת שְׁהִנְסִיוֹן בְּאֵל לֹא מִחַמַּת יָפִיּוּ בִקְשׁ בַּתְּפִלָּתוֹ שְׁלִפְחוֹת עֲשֶׂרָה דוֹרוֹת מִמֶּנּוּ וּלְהִלָּאָה לֹא יִהְיֶה צְאָצְאָיו יָפִים וְלֹא יָבֹאוּ חֲלִילָה לְיַדֵּי נִסְיוֹן. וְאָמַר לָהֶם: אָבִי הוּא הַעֲשִׂירִי בִּיחּוּסוֹ, וְאֲנִי הוּא כָּכָר בֶּן הַדּוֹר הָאֶחָד עֶשֶׂר לְסִבְנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וּמִזֶּה בָּא הַהִבְדֵּל הַגָּדוֹל שֶׁבֵּינֵינוּ. הוּא הִיָּה לְמִדָּן מִפְּלֶג מְאֹד מְאֹד וְהִיָּה גָּאוֹן וּבָקִי גָּדוֹל גַּם בְּנִסְתָּר וְהָיוּ הַלּוֹמְדִים נִפְעָמִים מִכַּח תּוֹרָתוֹ עַל אֵף גִּילוֹ הַצָּעִיר. בְּכַח הַשְּׁפָעַתוֹ הַגָּדוֹלָה הַתְּקַרְבוֹ רַב תְּלִמִּידֵי יְשִׁיבַת מְאֻקְנוּעַ שֶׁבְּפוֹלְגָנִיהָ אֶל דֶּרֶךְ רַבְּנוֹ.

ז - רלו

אָמַר פֶּעַם רַבִּי יִצְחָק בְּרִיִּטְעַר הִי"ד לְרַבִּי מְרֹדְכֵי יַגְלֵנִיק ז"ל שֶׁבִּסְפָר עָלִים לְתְרוּפָה - מִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, נִתֵּן לְרֵאוֹת בָּהֶם אֶת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כְּאֵלוֹ לְבוּשׁ בְּבִגְדֵי הַחַל שְׁלוֹ. וּבַהֲתַמּוֹדְדוּתוֹ הַיּוֹם יוֹמִית.

ז - רלז

סִפֵּר רַבִּי יִצְחָק בְּרִיִּטְעַר הִי"ד שֶׁבְּנִסְיַעְתּוֹ הַשְּׁנִיָּה לְאוּמָן נִסְעוּ עִמּוֹ עוֹד שְׁבַע אַבְרָכִים חֲשׁוּבִים וּכְשֶׁהִגִּיעוּ לְבֵאֲרָדִיטְשׁוֹב הֵלְכוּ לְבֵית רַבִּי שְׁמַעְרִיל בְּאֲרָדִיטְשׁוֹבְעַר וְתַכְף כְּשָׂרָאם, פָּרַץ בְּשִׂמְחָה כְּזוֹ עַד שֶׁבֶרַךְ בְּרַכַּת שְׁהִחְיֵנוּ בְּשֵׁם וּמַלְכוּת, וּבִרְכָם בְּכָל לֵב שִׁיזְכוּ לְקַרֵּב אֶת כָּל יְהוּדֵי פוֹלִין לְדֶרֶךְ רַבְּנוֹ וְדָאג לְצָרְכָם מְאֹד.

ז - רלח

סִפֵּר רַבִּי יִצְחָק בְּרִיִּטְעַר ז"ל לְרַבִּי מְרֹדְכֵי יַגְלֵנִיק ז"ל, שֶׁהוּא מִטְבָּעוֹ קֹדֶם בּוֹאוֹ לְאוּמָן לֹא יָדַע בְּכִיָּה מֵהִי, וּמֵאֲז בּוֹאוֹ לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ

השתנה אצלו הדבר בטבע ושער הדמעות נפתחו לו. וספר רבי מרדכי שראהו בעצמו בעת הסליחות איך ששופך דמעות כמים ממש עד שנרטבו דפי הסליחות מדמעותיו הרבות הי"ד.

ז - רלט

היה אומר בצחות רבי יצחק ברייטער ז"ל בשבח הספר 'לקוטי הלכות', רבנו בעצמו חזר ויירד ובא לעולם והביא עמו ספר חדש הינו 'לקוטי הלכות' והינו מלבד הספר לקוטי מוהר"ן בא רבנו בדור השני וגלה הספרים החשובים שהם לקוטי הלכות.

ז - רמ

כשדבר פעם רבי יצחק ברייטער הי"ד עם ראבר"ן ז"ל בענין התכלת וכששאלו שאל ויחזור על הדבר: מאין אתם לוקחים הדבר להניח בטלית את חוט התכלת? שהתגלה על ידי הצדיק מראדזין זצ"ל, אמר לו רבי אברהם ז"ל בקפידה הפסק בשאלותיך, ולא, תענש. (ר' מרדכי יגלניק בשמו)

ז - רמא

פעם כשהלך רבי יוחנן ב"ר ברוך בארדיטשובער ז"ל להשתטח על ציון רבנו ז"ל באמצע הלילה כמנהגו התנפל עליו אחד מהשכנים והכהו מכות נמרצות, ולא היו ימים מועטים ושבק הלה פתאם חיים.

ז - רמב

היה אחד מאנשיו של רבי שמשון בארסקי ז"ל שהיה מתפרנס בשוק ממכירת מגפי עור משבחים והיה בא מדי יום לשעורו של רבי שמשון שהיה מלמד את הבעלי בתים שעורים קבועים, ולא פעם היו שומעים אותם מתאנחים ומתלהבים מגדל ההתעוררות שהיו

מקבלים מדבריו. והנה מדרך המשא ומתן היו מתוכחים הקונים על המחיר כדרך העולם. והנהג היה שכדי לסכם הדברים היו הגויים הבאים להתנחל על סכום הקניה מכים בכפם על ידיו של המוכר כאות הסכמה על המחיר, וכשלא הסכים ושוב העלו המחיר לרצותו היו שוב מכים וכוף היו מתוכחים הקונים ומכים על ידיו הלוח ושוב, ואמר כמתאונן בצחות, פאן בבית המדרש אני בא לשמע שעור תורה מרבי שמשון ומתקים בי הפתוב 'הקול קול יעקב', וכשאני יוצא לחוץ מתקים בי 'והידים ידי עשו'. ומי יתן ואוכל לשבת רק על התורה. ואנצל מהידים 'ידי עשו'. ואזכה להנות רק מ'הקול קול יעקב'.

ז - רמג

רבי מתתיהו כהן הי"ד היה משוף זמן פרוש לגמרי ונסע ללמד יחד עם בחירי תלמידי הרב החפץ חיים בעיר אישישוק. *

ז - רמד

כששאלו אנשי שלומינו פעם את ר' שמשון בארסקי ז"ל בענין הידוע שאמר רבנו בשבח מוהרנ"ת ורבי נפתלי ז"ל שלעתיד הם יהיו מלאכים וכמוכא לעיל חלק א סימן תפה, והרי ידוע שצדיקים עולים במדרגתם על מלאכים, ומהו השבח הגדול שבזה? ענה רבי שמשון בארסקי ז"ל ואמר, שאכן כן הם הדברים בעולם העליון כלפי צדיקים ומלאכים, אבל מלאכים שנעשו אחר שהיו צדיקים פאן בעולם הזה, מלאכים פאלו, גבוהים הם על מדרגת צדיקים ודו"ק.

ז - רמה

ספר רבי יעקב קלמנוביץ ז"ל ששמע מאנשי שלומינו הזקנים שאמרו בקבלה שלולא המחלקת הגדולה שהתעוררה על רבנו

בְּחֻזְרָתוֹ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָרִי שְׁהִיָּה רַבְּנוֹ עוֹלָה וּבָא שׁוֹב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וּמַעֲלָה עִמּוֹ כְּכֹר אֶת כָּל בְּנֵי הַגּוֹלָה.

ז – רמו

אָבִיו שֶׁל רַבִּי בֶּן צִיּוֹן אֶפְטֵטֶר ז"ל הִגִּיעַ גַּם הוּא בְּאִיזָה שָׁנָה
אֶחָת לְאוּמָן לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל צִיּוֹן רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ וּלְהַתְּפִלֵּל יַחַד עִם אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵינוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. הוּא הָיָה אָדָם חָשׁוּב וּמִיַּחַד מְאֹד וְנִזְכָּר כַּמָּה
וּכְמָה פְּעָמִים בַּסֵּפֶר 'שִׁיחַ שְׁרָפִי קֹדֶשׁ' שֶׁל אֲדַמוֹר"י פּוֹלִין הַמְּפָרָסָם
בְּעוֹלָם בְּשֵׁם רַבִּי יַחֲזִקְאֵל סוֹפֵר מְאֶפְטֵטֶע.

ז – רמו

סֵפֶר רַבִּי יִצְחָק מְאִיר קוֹרְמָן ז"ל שְׁהִיָּה אִיזָה זְמַן פְּקִיד בִּישִׁיבְתוֹ
שֶׁל הַמְּהַר"ם שְׁפִירָא מְלוּבְּלִין, וְשָׂאל רִי"מ פְּעַם אֶת הָרַב עַל אִיזָה
מִכְּתָבִים שֶׁהִגִּיעוּ אֶל הָרַב וְאָמַר לוֹ הָרַב הַיּוֹם הִגִּיעוּ שְׁנֵי מִכְּתָבִים,
וְאֶחָד מֵהַמִּכְּתָבִים הָיָה שְׂאֵלָתוֹ שֶׁל חֲסִיד סְלוֹנִים אֶחָד שְׁהִיָּה כּוֹסֵף
מְאֹד שָׁנִים רַבּוֹת לְנִסְעַ לְאוּמָן אוֹלָם בְּיָדְעוּ שָׂרְבוּ מִתְּנַגֵּד לְדַבֵּר עַל כֵּן
מִנְעַ עֲצָמוֹ מִזֶּה, וְהִנֵּה זֶה עֲתָה הִסְתַּלַּק רַבּוֹ לְבֵית עוֹלָמוֹ עַל כֵּן שׁוֹאֵל
אֶת הָרַב מַה לַּעֲשׂוֹת הָאֵם גַּם עֲתָה אַחַר הִסְתַּלְּקוֹת רַבּוֹ צְרִיף לְצִיַּת
לוֹ, אוֹ כַּעַת עֲתָה הִתֵּר לוֹ הַדְּבָר וְשׁוֹלַח אֵלָיו שְׂאֵלָה זוֹ בְּיָדְעוּ רַחֲב
דַּעְתוֹ בְּעֵנְיָנִים כְּאֵלוֹ עַל כֵּן שׁוֹאֵל אוֹתוֹ שְׂאֵלָה זוֹ, עָנָה לוֹ הָרַב עַל
פִּי הַמּוֹבָא שְׂאֵלָה כְּזוֹ לְהָרַב מִבְּאֶרְזָאן ז"ל, לְעֵנִין שׁוֹחֵט שְׁפֵטֶר
מִשְׁחִיטָתוֹ מִחֲמַת הַתְּנַגְּדוֹת אִיזָה רַב עָלָיו עַל שְׂאֵלָה הָיָה כְּפוּף לְמֵרוֹתוֹ
וְעֲתָה נִסְתַּלַּק הָרַב וְיָדוּעַ לָהֶם שֶׁהַשׁוֹחֵט הֵנוּ שׁוֹחֵט כְּשֶׁר וְיָרָא, אֲשֶׁר
עַל כֵּן שׁוֹאֵלִים אוֹתוֹ תוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם אִם כַּעַת לְאַחַר הִסְתַּלְּקוֹת הָרַב
יְכוּלִים לְהַחֲזִירוֹ לְמִשְׁרָתוֹ, וְאִין בְּזֶה מְשׁוּם פְּגִיעַת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הָרַב,
אִם לֹא, וְעָנָה לָהֶם הָרַב מִבְּאֶרְזָאן, שְׂאֵם אַכֵּן כְּשֶׁר וְיָרָא הוּא הַשׁוֹחֵט
אִם כֵּן כַּעַת גַּם הָרַב שְׁהִלֵּךְ לְעוֹלָמוֹ יוֹדַע שֶׁהוּא כְּשֶׁר וְיָרָא, אִם כֵּן

לית דין צריך בושש ומתן להחזירו למקומו כבתחלה, כמו כן הכריע לו הרב רבנו מהר"ם שפירא זצ"ל, כעת גם רבך יודע במעלת רבנו מהר"ן מברסלב ותלמידיו ויודע האמת ואין בזה משום זילות כבודו ומשום כן יכול אתה לנסע לאומן כחפצך. *

ז – רמח

ספר רבי אליהו חיים רוזין ז"ל שפעם במוצאי שבת היה נצרך משום מה ללכת לקלוזי והתפלא לראות איך שמבחוץ עומד אחד מפרסם ברשעותו ובאפיקורסותו, שהיה גר בסמוך לקלוזי (היה מחברי הקודמים של רבי הערשל טעפליקער) ומקשיב ומאזין לקול הזמירות הנעימות הבוקעות ממנה. וכשנכנס מצא שם את רבי אברהם זאבאקראטשער ז"ל שר לעצמו זמירות של מוצאי שבת בנעימה נפלאה), ושאלו מה הנך עושה כאן, וענה לו שכן נוהג מדי שבוע לעמד מחוץ לקלוזי לשמע ולהאזין להזמירות לרב מתיקות נעימתם והשתפכות הלב שבהם.

ז – רמט

כעשר שעות קדם לפטירתו של רבי אברהם שטרינהרץ ז"ל בקשו בני הבית להביא אליו רופא לבדקו, והוא כבר לא היה יכול לדבר אולם עשה תנועות גוף כאלו שהובן לכל שהוא מוחה על פונת בני הבית להביא אליו שום רופא. ולא הביאו את הרופא אחר כך כשנסתלק לא רצו ליתן לו בשל כך רשיון קבורה היות ורצו לדעת ממה נפטר והתחייב הרב הרצוג לשר המשטרה שפטירתו היתה מזקנה בדרך הטבע ואז ניתן הרשיון

ז – רג

פעם בהלכו לבית הכנסת לתפלה בדרך הלוכו היה איזה גמא ובור כל שהוא ומשום כן נפל ואבד את געלו האחת ונסה לחפשה

ולא הצליח למצאה ובא והלך כף לבית הכנסת עם נעל אחת. ואמר להמתמיהים: נו וכי מה אעשה וכי משום כן חלילה לא אבוא לתפלה?

ז - רנא

אמר רבי הירש לייב ליפל ז"ל: אין ביכלתי להסביר כלל וכלל איך זאת שבקר הגדול שהיה באומן כשקירות בית המדרש מבפנים היו מכסים בגליד הקרח, ומרב החיות והכחות שהיו מתפללים לא הרגישו את הקר והתפללו בהתלהבות כזו ובחיות כזו עד שכמעט שעלו אדים מהם. ואמר שכזה דבר אין לו שום הסבר אם לא מחמת אש הצדיק - רבנו ז"ל שיקד בהם אף בגשמיות כיקוד אש ממש.

ז - רנב

מספר רמ"ל שליט"א שפעם הלך להתרים בטבריה לצדקה את בעלי החניות וכשנכנס לחנות אחת שאלו בעל החנות מאין הוא, ואמר לו שהוא חסיד ברסלב מירושלים, אמר לו בעל החנות אני אין דרכי לתת צדקה אבל כשאמרת לי שאתה חסיד ברסלב אני נותן לך, וספר לו כשדמעות בעיניו שהוא זוכר בצעירותו את רבי ישראל קארדוונער ז"ל ואף שעזב את דרך התורה ר"ל אבל דמותו הנעלית חקוקה בנפשו, וכששמע שהוא חסיד ברסלב התרגש ועלה דמותו של רבי ישראל לפניו והתרגש ממנה עד כדי דמעות.

ז - רנג

להרבי מקאצק שהיה דר בבני ברק בשנותיו האחרונות שהיה גם אספן גדול כידוע, היה אצלו ספר לקוטי הלכות חלק יורה דעה שהיה שיף להרבי מראדאמסק זצ"ל והיו שם הארות והערות כמעט על כל דף מהספר. (ראו זאת אצלו רמ"ל שליט"א)

ז - רנד

מספר רמ"ל שליט"א שפעם כשראה קבוצת תורים עולה במעלות כדי להפנס להר הבית, פנה אליהם ואמר להם שפיהודים אסור להם העלייה להר והם לא שמו לב אליו, ולפתע פנה וחזר אליו אחד מהתורים החילוניים ואמר לו: רבי יהודי, יודע אתה מי אני? אני אחיו של רבי שמואל הורביץ ז"ל. ואז ראה לעיניו מה יכול היה להיות לו לא זכה רבי שמואל והתקרב לרבנו וסבל מה שסבל עבור התקרבותו. ומה נשאר ממנו ומה נשאר משאר אחיו, וראה בחוש איך שרק בזכות התקרבותו לדרך רבנו נשאר אחריו שארית טובה וברכה לו ולכל בית אביו.

ז - רנה

אמר ברמז רבי נפתלי כהן ז"ל לענין תקון הכללי שבתבה הראשונה שבהם מרמז מוהר"ת, כי 'מכתם' עולה כמספר 'נתן'. ותבה האחרונה שבאותה פרק מסים בתבת 'נצח' כמספר 'נחמן'.

ז - רנו

ספר רבי שמואל הורביץ ז"ל שבעת היותו תפוס בבית הסהר ברוסיה והיה סגור בחדר צר בלא ראותו החמה והירח וללא ספרים וכו', כי חשדוהו כמרגל והיה חי בפחד מות ממש. אז החיה עצמו בזה שהשתוקק לארץ ישראל וחזר בדעתו כל המקומות שהכיר בירושלים כמו הכתל המערבי, ובצפת, וקברי צדיקים. וכן חזר ושגן לעצמו התורות והמאמרים מלקוטי מוהר"ן ושאר ספרי רבנו, וזה החזיר לו החיות לזכרון התורה והתחזקות בתפלה. וקיים ענין ההשתוקקות לארץ ישראל המבאר בתורה קנה. ואמר שאלו הדברים נתנו לו פעמים חיות בזה עד שהרגיש במקומו קדשה כאלו הוא נמצא ממש במקומות קדושים אלו.

ז - רנז

הִיָּה אוֹמֵר רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ ז"ל שֶׁהוּא מֵאֲמִין שְׁכַל הַדְּבוּרִים שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ שֶׁכֵּן הוּא רְצוֹנוֹ כֵּן יִהְיֶה לְבִסּוֹף, וְאֶפְלוּ זֶה הַדְּבוּר שֶׁאָמַר שֶׁהוּא חִפֵּץ שְׁנֵהִיָּה כְּמוֹתוֹ מִמֶּשׁ כֵּן יִהְיֶה לְעֵתִיד. אָבֵל הַכֹּל תְּלוּי בַּתְּפִלוֹת בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָּה. וְכֵן הַדְּבוּר שֶׁאָמַר שֶׁרָצָה שְׁיִהְיֶה לוֹ כְּאֵלוֹ אֲנָשִׁים צְדִיקִים בְּעֲלֵי דַעַה וְהַשְּׁגָה שְׁבִכְמָה דוֹרוֹת לֹא הִיָּה שְׁכַל כְּזֶה (חיי"מ רכח) כֵּן יִהְיֶה לְבִסּוֹף בְּוַדַּאי כִּי כָּל דְּבָרָיו וְכָל רְצוֹנוֹתָיו לֹא יִחְזְרוּ רִיקָם חֵס וְשָׁלוֹם וּמִי שִׁיִּצִּית לוֹ יִהְיֶה לְבִסּוֹף מֵאֵלוֹ הַמְּבַחֲרִים.

ז - רנח

סֵפֶר הַחֲסִיד רַבִּי שְׁמוּאֵל מְרֵדְכִי קוֹרְנִבְלִיט ז"ל בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל רַבִּי בְּרוּךְ בְּאֶרְדִּיטְשׁוֹבֶעַר ז"ל שֶׁרָאָה הַרְּבֵה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמִינוּ עוֹבְדֵי ה' גְּדוּלִים אָבֵל זֹאת לֹא רָאָה כְּזוֹ הַתְּלַהֲבוּת וְהַתְּרַגְּשׁוֹת כְּמוֹתוֹ שֶׁכְּשֶׁלְמַד בְּסֵפֶר לְקוּטֵי הַלְכוֹת בּוֹכָה הִיָּה הַרְּבֵה לְרֹב הַתְּרַגְּשׁוֹת לְבוֹ.

ז - רנט

הַחֲסִיד ר' שְׁלֵמָה וועקסלער ז"ל לֹא נָסַע לְמִירוֹן בְּשׁוּם פְּעַם וְכָל זֶה מִחֲשֵׁשׁ יְצִיאָה לְחוּץ לְאֶרֶץ כִּי בְּדֶרֶךְ הַנוֹסְעֵת דֶּרֶךְ בְּקַעַת הַיַּרְדֵּן עוֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן בְּחֶלֶק הַנִּקְרָא אָרֶם נְהַרִים, וְלִנְסַע בְּדֶרֶךְ עֲכוּ חֲשֵׁשׁ לְדַעַת כְּמָה מֵהָרֵאשׁוֹנִים שִׁישׁ חֶלֶק מְרַצוּעַת חוּץ לְאֶרֶץ הַנִּכְנָסֶת לְאֶרֶץ כַּיְדוּעַ. וְעַל כֵּן מִסְפֵּק לֹא נָסַע. *

ז - רס

הַחֲסִיד רַבִּי יַעֲקֹב פִּילְמֵר ז"ל הִיָּה הוֹלֵךְ בְּכָל עָרֵב רֵאשׁ חֹדֶשׁ לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל קְבֵרָה שֶׁל רַחֵל אֲמֵנוּ, וְהִיָּה הוֹלֵךְ בְּרִגְלָיו וְלֹא אָבָה לְנָסַע, בְּהַדְּגִישׁוֹ שְׁרוּצָה לְלַכֵּת רִגְלֵי בְּדוּקָא שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת הַלִּיכָה לְצַדִּיק בְּרִגְלֵי דוּקָא וְכַמְבֹאֵר מְעַלַּת הַהֲלִיכָה בְּסֵפֶר חַי מוֹהֲר"ן, עֵינַי

שם. (סימן שכח שכט) וְהָיוּ עוֹד כְּמוֹתוֹ שֶׁהָיוּ עֲנִיִּים מְרוֹדִים וּמְחַמֵּת שְׁלֵא
הָיָה לָהֶם לְהוֹצֵאת הַדֶּרֶךְ, שֶׁהָלְכוּ פְעָמִים רַגְלֵי גַם עַד לְחֶבְרוֹן מִשָּׁר
לְיֵלֶה שְׁלֵם. *

ז - רסא

רַבֵּי עֲזַרְיָאֵל ז"ל הִמְכִּנָּה רַבִּי עֲזַרְיָאֵל הַגֵּר ז"ל הָיָה מְלַמֵּד גְּדוֹל
מְאֹד, וְכֵהֵן בְּתַפְקִיד חָשׁוּב קִדְּם הַתְּגִירוֹתוֹ, וְאָמַר שְׂאֲחֵר שְׁנֵבֵר
בְּסַפְרֵיהֶם כַּמָּה וְכַמָּה רָאָה בְּשׁוּם יָב שְׁכָלָם הִגִּיעוּ לְמִסְקָנָא אַחַת
שְׁלִבְסוּף יִתְבַטְּלוּ כָּל הַדִּתוֹת וְלֹא יִשְׂאָר בְּעוֹלָם כִּי אִם דַּת יִשְׂרָאֵל וְלִכֵּן
הִקְדִּים וְהַתְּגִיר. וְקָבַע מוֹשְׁבּוֹ בְּאוּמָן.

ז - רסב

הָיָה אֶחָד בְּשֵׁם רַבִּי גְּבַרְיָאֵל ז"ל שֶׁהִגִּיעַ לְאוּמָן מִקּוּוֹקָאז וְהָיָה
דָּר בְּאוּמָן כַּמָּה שָׁנִים וְהָיָה עוֹבֵד ה' גְּדוֹל וְתַלְמִיד חָכֵם מְפָלֵג וְזָכָה
אַחֵר כֶּף וְעָלָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְנִפְטָר בְּשִׂיבָה טוֹבָה לְמַעַלָּה מִבֵּן מֵאָה
שָׁנִים וְדָר הָיָה בְּנִהְרֵיהָ. וְכִשְׁשָׁמַע רַבִּי ז"ל פְּרִיסַת שְׁלוֹם מִמֶּנּוּ כָּאֵן
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִתְרַגַּשׁ וְשָׂמַח בּוֹ מְאֹד וְהִפְלִיג בְּשִׁבְחוֹ.

ז - רסג

אָמַר פְּעַם רַבִּי אֶפְרַיִם קְרֵאקוּבְסְקִי ז"ל לְרַבִּי יַעֲקֹב דִּב ז"ל שֶׁקִּדְּם
הִתְקַרְבוּתוֹ לְדֶרֶךְ רַבְּנֵי הָיָה לוֹמֵד עִם תַּלְמִידָיו בְּעִיּוֹן רַב וּמַעֲמִידִים
עֲצָמָם בְּלַמּוּד בְּעִיּוֹן רַב עַל כָּל דָּף וְדָף שְׁבַגְמָרָא. אוֹלָם תַּכְף וּמִיד
בְּהִתְקַרְבוּתוֹ לְדֶרֶךְ רַבְּנֵי כְּשָׂרָאָה אֶת הַנְּאָמַר בְּשִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן עו.
שָׁנָה אֶת כָּל סֵדֵר לַמּוֹדוֹ לְלַמֵּד כְּדֶרֶךְ רַבְּנֵי ז"ל הַמְּבָאָר שָׁם.

ז - רסד

בְּעֵת שְׁבָנוּ אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנֵי בְּשִׁכּוּנַת שְׁעָרֵי חֶסֶד
הַבְּטִיחַ רַבִּי מֹשֶׁה רוֹזֶנְטַל ז"ל לְשָׁנֵי אֲנָשִׁים שִׁיזְכוּ לְכָנִים אִם יִסְיְעוּ

לְבַנְיָתוֹ. אֶחָד הָיָה שֶׁלֹּא זָכָה לְבָנִים לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרִים שָׁנָה, וְאֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ רַק בָּנוֹת. וְזָכוּ וְהִתְקַיְּמוּ בְּרִכּוֹתָיו. וְלִרְבֵי מֹשֶׁה יְרוֹסְלָבְסְקִי ז"ל שֶׁתָּרַם אֶת הָעֵצִים בְּמָקוֹם, הִבְטִיחוּ שֶׁפַּע שֶׁל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וְזָכָה לָהּ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה. *

ז - רסה

נִסַּע פַּעַם רַבִּי יַעֲקֹב קִלְמֶנוֹבִיץ ז"ל הִמְכִּינָה רַבִּי יַעֲקֹב מְלָמֵד, בְּרִכְבֶּת וְשָׁמַע אֵיךְ זוּג חֲלוּנֵי מְלַגְלָג עָלָיו וְעַל הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה' עַל אוֹרְחוֹת חַיִּיהֶם הַמְסַכְּנוֹת וְכוּ' וְכוּ', נִגַּשׁ וְאָמַר לָהֶם בְּנִיחוּתָא בּוֹאוּ וְאַצִּיר לָכֶם אוֹרְחוֹת חַיֵּי שֶׁל יְהוּדֵי זֶה שֶׁמְלַגְלָגִים אַתֶּם עָלָיו. הַסְפִּיתוּ וְשָׁמְעוּ: יְהוּדֵי זֶה לוֹמְדֵי אוֹ עוֹבְדֵי כָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ, וְאַחֲרַי כֶּף בְּיוֹם שֵׁשִׁי כָּבֵד בְּבִקְרֵי הוֹלֵךְ וְקוֹנָה מִכָּל טוֹב לְכַבּוֹד שַׁבָּת, וּבְשָׁעוֹת הַצְּהָרִים הוֹלֵךְ לְמִקְוֵה טוֹבֵל וְרוֹחֵץ עֲצָמוֹ לְכַבּוֹד הַשַּׁבָּת וְאַחֲרַי כֶּף הוֹלֵךְ לְבֵית הַכִּנְסֵת וּמִתְפַּלֵּל בְּרַב שְׂמִיחָה וְאַחֲרַי כֶּף מִתְיָשֵׁב עִם בְּנֵי בֵיתוֹ וְאוֹכֵל וְדֹשֵׁן וְשֹׂמֵחַ וְשֵׁר זְמִירוֹת הַשַּׁבָּת וּמְדַבֵּר וּמְסַפֵּר עִם בְּנֵי בֵיתוֹ בְּנִחַת וּבְשִׁלוֹת הַנֶּפֶשׁ מְדֻשֵׁן עֲנֵג הוֹלֵךְ לִישֵׁן שָׁנָה מְתוֹקָה. וְאַחֲרַי כֶּף קָם וְהוֹלֵךְ שׁוֹב לְטַבֵּל לְכַבּוֹד שַׁבָּת וְהוֹלֵךְ שׁוֹב לְהִתְפַּלֵּל בְּשְׂמִיחָה וְכוּ' וְכֶף הֵלֵךְ וְסִדֵּר לָהֶם סֵדֵר הַנְּהַגְתַּת הַשַּׁבָּת שֶׁל יְהוּדֵי הַכָּשָׁר. וְהַפְטִיר וְאָמַר: וּלְבַסּוֹף עוֹד גַּם יִקְבַּל עֲבוּר תַּעֲנוּג זֶה שְׂכַר עוֹלָם הַבָּא, וְאַתֶּם הַחֲלוּנִים שְׂעוּזְבֹתֵם דֶּרֶךְ ה' וּמִתְנַפְּרִים לָהּ, שְׂאִינְכֶם שׁוֹבְתִים בְּשַׁבָּת אֵינְכֶם גּוֹמְרִים לַעֲבֹד וּלְהִתְיַגֵּעַ, וְאֵין לָכֶם מְנוּחָה אִמְתִּית בְּשׁוּם פַּעַם וְאֵין לָכֶם אֶפְלוֹ לֹא עוֹלָם הַזֶּה וּמִלְבַּד זֹאת עוֹד גַּם תִּקְבְּלוּ עֲנֵשׁ בְּעוֹלָם הַבָּא בְּוַדָּאִי, אִם תַּאֲמִינוּ בָּזֶה אוֹ לֹא תַאֲמִינוּ. נַעֲנֵתָה הָאִשָּׁה וְאָמְרָה לְבֵן זוּגָה הוּא נִצְחָךְ בְּדַבְּרֵי הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב.

ז - רסו

רַבִּי שְׁלֵמָה וְוַעֲקָסְלֵעַר זצ"ל הָיָה אִישׁ קְדוֹשׁ וּמְרָאֵהוּ מְרָאֵה קְדוֹשׁ, וְסִפֵּר רַבִּי לוֹי יִצְחָק ז"ל שֶׁשָּׂרְאָהוּ פַּעַם רֵאשׁוֹנָה הִתְפַּעַל

מפראהו עד מאד, ד"ר וואלאך ז"ל מבית החולים שערי צדק שהכירו היטב, פי היו הם מאותו ארץ מוצא גרמניה היה מחבבו מאד, וכשחלה ונזקק לאשפוז נתן לו טפול מיחד בחדר נפרד בבית החולים. והיה נוהג כשהיו נכנסים אליו לבקרו בביתו, שהיה קם ומרקד עם הנכנס ברקוד של שמחה. הוא היה למדן גדול והגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל היה מחבבו עד מאד.

ז - רסז

רבי פישל בערנשטיין המכנה רבי פישל דין ז"ל שהיה מנכדי הרב מסאוראן היה עוסק הרבה בלמוד ספרי רבנו בסוף ימיו, ופעם ראהו אחד מאנ"ש הי"ו לומד ומעין למעלה מעשר שעות ברצף בספר לקוטי מוהר"ן. וגם ספרי המתנות לבר מצוה שקבל היה משאל אצלו לעיון. כי היה אביו רבי דוד ז"ל בן בית אצלו. והיה גם משתתף בהוצאות הסעודה ביום היאר ציט של רבנו, ואמר פעם והפטיר אלו הייתי צעיר לימים הייתי הולך ומתחבר עם רבי שמואל שפירא וחבורתו אף שהיה מבגד ממנו בשנים הרבה. והיה משבח מאד את הספר 'עלים לתרופה' בהפליגו בפליאה זו שמוהר"ן זצ"ל שהיה אדם גדול ולמדן מפלג בזה היה לו תמימות ואמת כזו כנראה ממכתביו שאין ולא מוצאים דגמא לזה כלל וכלל. והיה נוהג מדי יום ביומו ללמד תכף אחר התפלה בספר המדות.

ז - רסח

ספר פעם רבי פישל דין ז"ל לרבי דוד שכטער ז"ל: בקר אצלי זה עתה רבי אברהם מרדכי אלטר זצ"ל הרבי מגור וכשראה אצלי את הספר לקוטי מוהר"ן, ספר לי שאביו בעל השפת אמת זצ"ל בקש לפני הסתלקותו שיקראו לפניו את המעשה מהשבעה בעטלערס ואמר שבספור זה מרמזת הגאולה העתידה לבוא.

ז - רסט

שמעתי מרבי מרדכי יגלניק ז"ל לענין זה שיש האומרים שכל ענין רבנו שיך יותר למבגרים ולא לצעירי הצאן או לזקנים חלושי כח שכבר אין בכחם לעבד את ה' כראוי. ואמר בצחות והרי זאת היתה עצת פרעה שאמר למשה (שמות י, ב) 'לכו נא הגברים ועבדו את ה' כי אותה אתם מבקשים', ועל זה ענה לו משה רבנו לא ולא פדעתך, אלא בנערינו ובזקינינו גלף בכנינו ובכנותינו גלף כי חג ה' לנו.

ז - ער

רבי אליהו חיים רוזין ז"ל הלך לפני פרדתו ונסיעתו מאומן לרב הגדול שבעיר שהיה שכנו וגר מולו וזה הרב היה הלמדן הגדול יותר משאר שלשת הרבנים שבעיר, והוא היה מחסידי סקווער המתנגדים, והיה ביניהם קשרי ידידות ראויים, ואז חזר בתקף על דבריו שאמר לו כמה פעמים מכבד בצחות לשונו, מה אמר לך אני בעצמי כבר מבלבל בענין המחלקת, בראותי איך שזה כבר למעלה ממאה ועשרים שנים אחר הסתלקותו של רבי נחמן ז"ל 'תבשיל הדיסא שלו עדין עומדת על האש ומתבשלת ובווערת כל כך'. "די קאשע קאכט נאך אלץ".

ז - רעא

היה משך זמן שנהגו להתקבץ כמה וכמה מאנשי שלומינו בליל ששי והיו לומדים יחד בספר "יקרא דשבתא" בבית החרשת של רבי יחיאל גרינולד ז"ל, ואחר כך הלכו יחדיו לכתל המערבי להרבות שם בתפלה ומשם לתפלת ותיקין וכל זה פהכנה לשבת קודש. *

ז - ערב

לא שָׁהָה רל"י ז"ל בירושלים איזה שָׁבַת אחת כְּהַרְגָלוֹ כִּי נִסַּע לְבְנֵי בְרַק מִפְּאֵת אֵיזָה שְׁמֻחָה. בְּשַׁבַּת בְּבִקְרָה כְּבָדוֹ לְלַמֵּד בְּמִקְוֵמוֹ בְּסִפְרֵי סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אֶת רַבִּי מֹשֶׁה יְרוּסֶלְבִּסקִי ז"ל, וְתַכְף כְּשִׁפְתַּח אֶת הַסֵּפֶר נִתְרַגַּשׁ כָּל כָּף וּפְרָץ דְּמַעוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו עַד כְּדֵי כָף שְׁלֹא יָכוֹל הָיָה לְלַמֵּד, רַק זֹאת שָׁעוֹרָר מְאֹד אֶת הַקְּהָל מִדּוּעַ שׁוֹתֵקִים הֵם וְאֵינָם מְעוֹרְרִים רַחֲמִים בְּשָׂמִים שִׁיפְתָּחוּ הַשְּׁעָרִים וַיּוּכְלוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ לְנַסֵּעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וּכְשִׁחֲזַר רל"י ז"ל לִירוּשָׁלַיִם סִפְרוּ לוֹ זֹאת וְאִיךָ שֶׁהִיְתָה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מִחֲמַת דְּבָרָיו הַנ"ל, וְשִׁבַּח רל"י ז"ל מְאֹד הַדָּבָר.

ז - רעג

רַבִּי מְרֻדְכֵי בְּאַבְרִינִיָּצֶעַר ז"ל, הָיָה מְתִידֵד מְאֹד עִם אַנְ"שׁ הָעוֹבְדֵי ה' הָעֲנִיִּים וּמְחַזְקֵם וּמְעוֹדְדֵם כְּפִי יְכָלְתוֹ, וְהָיָה לְמַשָּׁל מְזַמֵּן אֶת עַצְמוֹ לֶאֱכֹל בְּבֵית רַבִּי לֵיבְלִי צְעֵרְטִנְעֶר ז"ל, אִף שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ רִיקָם מְכֹל, מְלַבֵּד זֹאת שְׁלֹא הָיְתָה זּוּגְתּוֹ שֶׁל רַבִּי לֵיב יוֹדַעַת הֵיטֵב לְהַכִּין תְּבֻשִׁילִים רְאוּיִים, וְכֹל זֶה עָשָׂה בְּכּוֹנֵה כְּדֵי שְׁעַל יָדָיו זֶה יוּכַל לְתַמְךָ בּוֹ כְּתִמּוּרָה עַל ה'אֲרוּחַ'. וְכֹל זֶה כְּדֵי לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת הָעוֹבְדִים מְעוֹטֵי הִיכָלֵת. כִּי הָיָה חָכֵם בְּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים.

ז - עדר

כְּמִסְפָּר כְּבָר, הָיוּ בָּאִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מְדֵי שָׁנָה בְּשָׁנָה לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטְרִינְהַרְץ זצ"ל לְשִׁמּוּחַ בְּשִׁמְחַת הַפּוּרִים וְהָיוּ רוֹקְדִים שָׁם וּמְשַׁתְּפָרִים, וְסִפֵּר רל"י ז"ל שְׂאֵף שֶׁהָיָה שׁוֹתֵה כְּמוֹ כָּלֵם אוּלָם הָיָה לוֹ כַּח וַיִּשׁוּב דַּעַת כְּזוֹ שְׁלֹא הָיָה הֵינֵן שְׂרָף מְשַׁכְּרוֹ כָּלֵל וְכָלֵל עַד שֶׁהָיָה הַדָּבָר לְפָלֵא. (וְכֵן שְׁמַעְתִּי מֵאֲדוּנֵי אָבִי רַבִּי אֶלְעָזָר ב"ר שְׁלֵמָה

ההנהגה ז"ל שראוהו לשמות בפורים בעת זקנותו כוס מלא יין שרף מזקק החזק כמספר 96, ולא ראו עליו שום שנוי והמשיך לדבר בתורה ועבודה כרגיל).

ז - ערה

רבי יוסף כהן ז"ל אחיו של רבי אהרן כהן ז"ל ראש ישיבת חברון בהיותו במוסקבא, השתדל רבות אצל השלטונות עד שהשיג פאספורט כדי לעלות לארץ ישראל, ואחר כך השתדל הרבה עד שקבל גם ויזה, אולם הויזה הגיע אליו אחר שכבר פג תקפו של הפספורט, וידע שעתה יקח לו שוב זמן רב עד שיקבל אשור על הפספורט וחוזר חלילה, ונשבר לבו בקרבו מאד, ואמר לו רל"י ז"ל: שמע לעצתי ובא עמי לאומן כי נוסע אני לשבת הקרובה לאומן, ואמר לו וכי מה אעשה באומן על ציון רבנו ז"ל והרי כהן אני? אמר לו רל"י ז"ל ובכן תעמד מחוץ לציון ותבקש בתפלה על הדבר, והתחמק ממנו. אולם כשהגיע רל"י ז"ל לתחנת הרכבת פגשו שם שאף הוא בא בדרכו לנסע לאומן ונסעו יחדיו, ואכן נעמד מחוץ לציון במקום עמידת הפהנים, וספר אחר כך לרל"י ז"ל שאינו יודע פרוש הדבר שארע לו כי הוא מטבעו מעולם לא בכה ולא ידע דמעות מהו, ופתאם בעמדו במקום הציון, נפתחו לו מעין הדמעות ובכה ללא הרף, והיה זאת לו לפלא עצום, ואחר כך כשחזר למוסקבא והלך לחדש את הפספורט תיכף ומיד אשרו לו זאת ועלה לארץ ישראל והתקרב לדרך רבנו והסתופף בין אנשי שלומינו משך ימי חייו האחרונות ואשרי לו.

ז - רעו

אמר פעם בצחות רבי אפרים ז"ל בעל הספר 'ענג שבת' על פי הכתוב (חלהים טו), ולא נתן = למוט רגלינו, אלולא רבי נתן ז"ל היה למוט רגלינו ח"ו כי היינו מפסידים כאלו אוצרות אוצרות. (הרה"ח ר' יעקב רב ז"ל בשמו)

ז - רעז

ספר רבי אליהו חיים רוזין ז"ל, שספר לו הרבי מטאלנע ז"ל שדר כאן בארץ ישראל שפעם היה צריך הרבי מסקווער ז"ל לעבר נתוח קשה, ואמרו לו שאין מי שיודע לנתח נתוח כזה אלא רק רופא זקן ידוע שגר בוּינא וצריך להזמין תור לפחות שלשה חדשים קדם, והשתדלו עבורו החסידים וקבעו לו תור תיכף ומיד, באמרם גם לרופא שמאחר שהוא רבי גדול יתפרסם שמו הטוב על ידו מאד, מלבד מה ששלמו לו פהגן. ואחר כך עשה לו הנתוח ואכן הצליח, ובין דבריו עמו אמר לו הרופא ידע לך שכל מה שאנו יודעים ברפואה אנו יודעים רק בחיצוניות של הגוף אבל בפנימיות קרבי האדם וסוד קיומו וכו' נעלם הדבר הזה לגמרי מאתנו. אחר כך חזר לרוסיא, והלך שם לרופא מקומי שיבדקהו כפי הנצרך וספר לרופא מה שאמר לו הרופא הגדול הזקן בוּינא, הפטיר הרופא ואמר לו הוא יכול לומר לכם האמת פי הוא כבר זקן ובא בשנים ואין לו ממה לפחד לומר האמת, אולם אנו מפתחים לומר זאת וכדי שלא נפסיד פרנסתנו וכבודנו. אבל זאת היא האמת הצרופה.

ז - רעח

רבי אלטער בן ציון ז"ל מוצאו היה מעיר לאדז הוא היה למדן ועמקן עצום ובקי בכל התורה ש"ס בכלי וירושלמי, והיה מוסר שעורים באומן מדי שבת במדרש, והיו רבים מבני העיר באים לשמע שעוריו. היה לו אח בשם רבי אברהם משה ז"ל, ועלו אחר כך שוב לארץ ישראל, ואחיו נהרג וכבר לא פגשו רל"י ז"ל שוב בעלותו לארץ ישראל, בשנת תשט.

ז - רעט

רבי משה ירוסלבסקי ז"ל היה מוסר נפשו מנגד ממש עבור מצות הכנסת אורחים, ובעת שדר במוסקבא היה מארח בשבת כמה

וְכַמָּה אֲנָשִׁים עַל אֵף שֶׁבְחָצְרוֹ הָיָה דָּר כְּמֵר מְלִשִׁין שְׁאָרְב לּוֹ בְּכָל עֵת, וְלֹא הִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר וְהָיָה מְאַרְח בְּסִתֵּר פְּעָמִים לְמַעַלְה מִמִּנֵּן אֲנָשִׁים וְכָךְ מְדִי שֶׁבֶת וְלִמּוֹצָאֵי שֶׁבֶת הָיָה מְשַׁלְחֵם מִיַּד עַד לְשֶׁבֶת הַבָּאָה, וְכָךְ מְדִי שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ מִשְׁךָ זְמַן רַב.

ז - רפ

סֵפֶר רַבֵּי הִירֶשׁ לֵיִב לִיפֵל ז"ל שֶׁכְּשֶׁהָיָה בְּפוֹלִין הֵלֶךְ לְקַבֵּל פָּנָיו שֶׁל הַחֲפִץ חַיִּים, וְהִכְנִיסוֹ רַבֵּי הִירֶשׁ זַאֲקָס חֲתַן הַחֲפִץ חַיִּים אֵלָיו, וּבֵין דְּבָרָיו שְׁאָלוֹ לְאִיזָה חֲסִידוֹת יִתְקַרֵּב וְעֲנָהוּ 'לְחֲסִידוֹת הַמְּדַקְדָּקֵת יוֹתֵר לְקִיּוֹם הַשְּׁלֵחַן עָרוּךְ'. וּבְחֵר בְּדֶרֶךְ רַבְּנוּ.

ז - רפא

סֵפֶר רַבֵּי בֶּן צִיּוֹן אֶפְטָעֶר ז"ל עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלּוֹמִינוּ שֶׁשָּׁמוּ הָיָה רַבֵּי אֶלְקָנָה שְׁבֻזְכוֹתוֹ הִתְקַרְבוּ רַבִּים רַבִּים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלּוֹמִינוּ הַגְּדוֹלִים שֶׁבְּפוֹלִנְיָא כְּמוֹ רַבֵּי פִּנְחָס'ל עֲלוֹי ז"ל רַבּוֹ שֶׁל רַבֵּי אֶפְרַיִם מִפְּשַׁעַדְבוֹרֵז בְּעַל סֵפֶר הַמְּכַתְּבִים עֲנָג שֶׁבֶת וְעוֹד גְּדוֹלִים וְטוֹבִים.
(הִרְה"ח ר' יַעֲקֹב דֵּב ז"ל)

ז - רפב

בְּשַׁנַּת תַּרע"ח כְּמִדְמָה בְּיוֹם ל"ג בְּעֵמֶר הַכְּרִיזוּ חָרֵם בְּמִירוֹן שְׁלֹא יָבוֹאוּ נָשִׁים לְהַשְׁתַּטַּח בְּיוֹם זֶה בְּמִירוֹן בְּגִלְל הַצְּפִיפּוֹת שֶׁהָיָה שֵׁם וְחֲשָׁשׁוּ מִפְּנֵי הַתַּעְרוּבוֹת, וְהָיָה הַמְּכַרִּיז לָזֶה רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲרֵדָאן ז"ל, וְסֵפֶר רַבֵּי גְּדֻלְיָה בְּעֵרְגָעֶר ז"ל לְרַל"י שֶׁהוּא הָיָה נוֹכַח אֲזִי וְהָיָה כְּמָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלּוֹמִינוּ שֶׁאָמְרוּ לְעֲצָמָם מִדּוּעַ נִדְחַף לְהַכְרִיז כְּרוֹז כְּזֶה. וְנִבְאוּ וְלֹא יָדְעוּ, כִּי בְּתוֹךְ אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁלֹאֲחֲרִיָּה שָׁבַק חַיִּים.
ת.נ.צ.ב.ה.

ז – רפג

שָׁהָה פַּעַם אֵיזָה זְמַן רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאָרְדָּאן ז"ל בְּעִיר טַעֲפְלִיק, וּמִחֲמַת גְּדֹל אִישׁוּתוֹ וְצַדִּיקוּתוֹ עוֹרַר אֶת כָּל הָעִיר לְתַשׁוּבָה וְנִתְקַיֵּם בּוֹ מֵאִמֵּר רַבְּנוּ ז"ל (לעיל חלק ב, סימן סו) 'הֵיכֵן שְׂמַגִּיעַ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי כּוֹבֵשׁ הוּא אֶת כָּל הָעִיר' עַד כְּדֵי כֶּף שְׂאֵחַר כַּמָּה שָׁנִים כְּשֶׁהֲגִיעַ לְדוֹר שֵׁם רַל"י ז"ל עוֹד דִּבְרוּ בְּשִׁבְחוֹ כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר.

ז – רפד

רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאָרְדָּאן ז"ל הָיָה דָר בְּקְאָרְדָּאן שְׁבַגְלִיצָה, וְכִשְׁהִתְקַרַּב וְשָׁמַע שָׁמַע בְּרִסְלָב הִלֵּךְ וְנָסַע לְחַפֵּשׂ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁבַבְרִסְלָב אוֹלָם מִשׁוּם מָה טָעָה וְנִחַלֵּף לוֹ שֵׁם בְּרִסְלָב עַל שֵׁם בְּאֶסְלָאוֹ שֶׁהוּא אֵיזָה מְקוֹם סְמוּךְ לְקִיּוֹב, וְכִשְׁהֲגִיעַ לְשֵׁם וְחַפֵּשׂ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ פָּגַשׁ שֵׁם אוֹתָם כָּלָם מִתְּנַגְדִּים גְּדוֹלִים עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וְהֵם לְמַדוּהוֹ וְהַעֲמִידוּהוֹ עַל טְעוּתוֹ, וְהִלֵּךְ וְנָסַע וְהֲגִיעַ לְבְרִסְלָב. (גם הָרַב מִטַּעֲפְלִיק הַמְּפָרָסֵם ז"ל מוֹצֵאוֹ הָיָה מֵעִיר זו).

ז – רפה

כְּשָׁבָא רַבִּי יִשְׂרָאֵל קְאָרְדוֹנְעֵר ז"ל בְּתַחֲלַת הַתְּקָרְבוֹתָיו לְדֶרֶךְ רַבְּנוּ לְקַבֵּל תּוֹרָה מִהָרַב מִטְשַׁעְהַרִּין ז"ל הִתְפַּעַל מִמֶּנּוּ הָרַב מְאֹד וְאָמַר עָלָיו שֶׁהוּא כְּמוֹ 'הָאֶבֶן טוֹב' 'דְּיוֹמִיט' שֶׁהָיָה עָלֶיהָ כָּל הַמִּינֵי חֵן. הַמְּסַפֵּר עָלָיו בְּמַעֲשֵׂה מְזֻבּוֹב וְעַכְפִּישׁ (סיפורי מעשיות מעשה ז).

ז – רפו

מֵרַת גִּיטָל ע"ה שֶׁהָיְתָה נְשׂוּאָה לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאָרְדָּאן ז"ל, יִלְדָה לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים שְׁכָלָם מֵתוּ בַּמַּגְפָּה, וְאַחַר כֶּף נִשְׂאָה לְרַבִּי נֶתָן בֵּייטְלֵמַאכְעֵר ז"ל וְנוֹלְדוּ לָהֶם בֶּן וּבַת. זֶה הַבֶּן נִפְטַר מֵאֵיזָה מַחֲלָה בְּהִיּוֹתוֹ בֶּן כֶּבֶן חֲמֵשׁ שָׁנִים. וְהַבַּת נִפְטְרָה אַף הִיא. שְׁפַעַם כְּשֶׁנִּכְנְסָה

האם לביתה החליקה התינת מידה ונפלה וקבלה מכה בראש ושברה אחר כך חיים. והנה בעת החתונה בחששה שמא לא תזכה לבנים (כי לר' נתן עדין לא היו ילדים מקדם), בקשה מקהל המשמחים אנא התפללו שנזכה לבנים ושקחתהו לתגלחתו למירון בהיותו בן שלש שנים, ואכן נפקדה וזכתה לכך. ולאחריה שבק חיים, ה"י.

היא אמרה פעם בכאב: העולם משבחים את בעלי הראשון ר"י מקארדאן אבל אינם יודעים ומבינים בחשיבותו של ר' נתן.

ז - רפז

ספר רבי יהושע העשיל פרענקל ז"ל, שפעם חלה בדלקת ראות ושכב חולה כמה שבועות, והנה רואה איזה יום שבא רבי אפרים מפשעדיבורז ז"ל לבקרו ועודדו ונחמו כראוי, אחר כך כשהבריא הלך תחלה לפתל המערבי להודות על רפואתו, ולאחריה עלה לבית רבי אפרים ז"ל, והנה פגשו בצאתו מבית הכסא, והביט עליו ר' אפרים ז"ל ולא אמר כלום, ורחץ את ידיו וברך הברכה מלה במלה במתינות כהרגלו בפרט בהזכירו שם ה' מזדעזעים היו כל איבריו. וכשסיים הברכה נגש אליו ונתן לו ידו בחום ובלבביות, וכך באחזו בידי ברוך ברפת שהחנינו בשם ומלכות בשמחה גדולה מאד. והנה ידוע היה בגאונותו ובדקדוקו על כל קוץ וקוץ שבהלכה עד אין שעור, ואם ברוך ברפת שהחנינו נתן לשער כמה אהבה ושמחה גרם לו באמת בראותו אותו עומד על בריו. וצא ולמד כמה מדת אהבת ישראל היתה בו.

ז - רפח

פעם בא אליו רבי דוד שכטער ז"ל להזכיר לפניו את בתו החולנית שחלתה מאד והיה חשש גדול לחייה, ושאלו גם מה יעשה במצבו זה. אמר לו רבי אפרים המכנה רבי אפרים ז"ל דבר ראשון

הנח בצד את כל הרפואות ואל תתן לה מהם לאו כלום. והיה זה נסיון גדול לרבי דוד כי כבר היה לו בת אחת חולנית שנפגעה במחלתה, וחסש מאד לבתו זו אם לא יתן לה שום רפואה, אולם מחמת אמונתו בדבריו של רבי אפרים ז"ל, כך עשה, והנה למחרת הורע מצבה מאד מאד, ואף על פי כן עמד איתן לשמר על צויו, ולא נתן לה שום רפואה, וביום השלישי החלה פתאם להבריא עד שנרפאה לגמרי וזכתה להקים דורות ישרים מברכים בריאים ושלמים.

ז - רפט

רבי אפרים מפשעדיבורז ז"ל היה תמיד חוזר על הנאמר באקדמות: צלותא בכך מקבל והניא בעותא, שצריך לומר האדם לעצמו תמיד, שהשם יתברך מקבל ומאזין תפלתנו והתפלה מועילה תמיד בבחינת והניא בעותא.

ז - רצ

כשהיה מאן דהו נותן קוויטל (פתקא) לר' אפרים המכנה ר' אפרים ז"ל שיתפלל עבורו, היה נותנו בתוך הספר לקוטי מוהר"ן, ומפציר עבורו בתפלה. וכך היה ספרו מלא בפתקאות של אלו הנצרכים לישועה.

ז - רצא

כשהעיר אחד לר' אפריים ז"ל על זה שהוא משתעל קשות ומדוע אינו הולך לשום רופא לטפול, ענה ואמר בצחות תודה לאל שעדין חי ומשתעל אני.

ז - רצב

בליל פטירתו של החסיד רבי אפרים מפשעדיבורז ז"ל בעל ספר ענג שבת שהיה כבר גוסס וחוזר ונעור, כשהבחין ברופא העומד לידו

ונותן לו שום זריקה התעורר ואמר: אני מגלה דעתי בזאת שאין רצוני שייעשו לי שום רפואה על ידי רופא.

והנה בחלשתו הגדולה כבר לא היה בכחו להתפלל תפלת ערבית ושכב כך ואמר בעל פה כמה תבות מהתפלה ומעט ובחולשה גדולה כשעניו סגורות, ונח. והמשיך אחר כך לומר עוד כמה תבות, וחוזר חלילה. והעיד רבי יהושע העשיל פרענקיל ז"ל, שעמד אצלו למשמר אותו לילה, שעמד משתומם איך שאמר כל התפלה בעל פה, ולא טעה בשום טעות לחזור פעמים על אותה תבה. אף שהפסיק בינתיים בכל כמה תבות וכשהוא כבר חולה וגוסס.

אחר כך שלחו לומר לבתו הפלה שישבה בחדר סמוך שהיתה מארסת ורצתה לבטל השדוף, ובקש לומר לה שאם לא תבטל את השדוף הרי שימליץ עליה למעלה לטובה. ולאחר שעה שתים החזיר נשמתו הטהורה לבוראו. הוא עלה לארץ בשנת תרצ"ו וחי ששים ושש שנים. ת.ג.צ.ב.ה.

ז – רצג

הלכו פעם יחדיו רבי שמואל שפירא ז"ל עם ידידו ותלמידו רבי מרדכי אלעזר רובינשטיין ז"ל. (לפני כשבעים שנה) להתבודדות אחר חצות לילה בשדה לקבר הנמצא בהר שפנגד ציון הרשב"י אחר כך כשחזרו היתה אז הלבנה מאירה וזורחת, עד שהיה הנוף הנשקף יפה מאד עד כדי כך שהתפעל רבי מרדכי אלעזר ונענה ואמר לרבי שמואל שהלך עמו מצמצם עיניו ומביט על הארץ. ואמר לו: רבי שמואל, שא נא עיניך והבט נא וראה יפי הבריאה שמסביבינו. ולא הרים עיניו מהקרקע. ולא אבה. והמשיך בהפצרו ואמר לו בצחות: רבי שמואל, מבטיחך אני שצד מזרח ומערב, צפון ודרום, מעלה ומטה, בדוק לגמרי עד שאין בכל האפק שום נברא. ושוב לא אבה להרים עיניו, בהפטירו: וכי איך אדע מהיכן זה היצר יקום ויבוא

עלי, "מ'קען דען וויסן פון וואנעט וועט ער (הבעל דבר) מיר אונטער קומען". פאזער לו, פאן בעולם הזה מקום מספן הוא, ואין יודע האדם היכן טומן לו היצור מלכדת להפילו, וכל זה היה ביצר, ובהר מירון, ובאמצע הלילה, ולפני כשבעים שנה ששום נפש חי לא היה אז שם בנמצא פידוע. ומפאן בוא ולמד ותבין מהו קדשה. ומי היה רבי שמואל ז"ל אשרי לו.

ז - רצד

אמר ורמז רבי שמואל שפירא ז"ל בגדל חשיבות מעלת תקון חצות שעל פן תקנו חכמינו ויסדו לומר אז עשרה מזמורי תהלים שהם על נהרות בבל ומזמור לאסף שבתקון רחל, ושאר שמונה המזמורים שבתקון לאה. דוק ותשכח.

ז - רצה

אמר רבי שמואל שפירא זצ"ל שבפורים רמוזים כל הימים טובים, פסח וסכות ראש השנה יום הכפורים מתן תורה. והוא שיש למאמר שבלקוטי מוהר"ן ח"ב סימן עד.

ז - רצו

בפירתו של רבי שמואל שפירא ז"ל בשכבו עדין על הרצפה שבביתו צעקה ובכתה זוגתו מרת פריידא ע"ה אני יודעת מי היית, היית קדש קדשים.

ז - רצז

איש אחד שהיה לו בן חולה קשה בביתו היה נוהג מדי יום לבוא אל רבי שמואל ולתת לו מטבע לפדיון נפש עבור בנו החולה וכך נהג מדי יום, פעם בכואו לתת לו הפדיון כמנהגו לא אבה לקבלו

קיד שיח שרפי קודש / אנשי שלומינו

בְּשׁוּם אֶפֶן. וּכְשֶׁחֲזַר לְבֵיתוֹ בְּשׁוּרוֹהוּ עַל פְּטִירָתוֹ וְהִבִּין שֶׁהֲרֵגִישׁ רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּרוּחַ קִדְשׁוֹ שֶׁכָּבַד שָׁבַק חַיִּים וּמְשׁוּם כֵּן לֹא לָקַח הַפְּדִיּוֹן. *

ז - רחצ

הַגָּאוֹן רַבִּי אִיסֵר וְלִמֵּן מְלָצֵר ז"ל חִבֵּב כָּל כֶּף אֶת רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא ז"ל עַד שֶׁפַּעַם בְּסִימָם אֶת הַתְּפִלָּה אָמַר לְהַחֲזִין שְׁלִיחַ הַצְּבוּר לְהַמְתִּין לְחֻזַּת הַתְּפִלָּה עֲבוּר רַבִּי שְׁמוּאֵל ז"ל. *

ז - רצט

הַתְּבַטָּא פַּעַם רַבִּי לְוִי יִצְחָק ז"ל וְאָמַר בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא 'אֲשֶׁרִי הָעֵינִים שֶׁזָּכּוּ לְרִאוֹת אֶת רַבִּי שְׁמוּאֵל'.

ז - ש

הָיָה נוֹהֵג רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא ז"ל לְלַקֵּת מְרַחֵק רַב כְּדֵי לְקַבֵּל מֵדֵי שָׁבוּעַ אֶת פְּנֵי אָמוֹ, וְהָיָה מְקַפִּיד לְשַׁבֵּת בְּמָקוֹם מְיֻחָד שֶׁבַעַת עֲבָרָה לְפָנָיו הָיָה קָם מִפְּנֵיהָ כְּדֵי לְקַיֵּם מְצֻוֹת כְּבוֹד אִם בְּהַדּוּר.

ז - שא

רַבִּי שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא הָיָה מְתַפְּלֵל בְּשֵׁנַת אָבְלוֹ אַחַר אָבִיו בְּבֵתִי בְּרוּיָדָא יַחַד בְּמַנְיֵן עִם הַגָּאוֹן רַבִּי יַחֲזִיקָאֵל סְרָנָא זצ"ל, וְאָף שֶׁבְּמִנְהַג הַמָּקוֹם לֹא נִתְּנוּ לְבַחֲוֹר לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו הָעֲמוּד אָף עַל פִּי כֵּן עָלְיוֹ אָמַר הַגָּאוֹן 'הוּא יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל כִּי הוּא יֵרָא שָׁמַיִם בְּאַמְתָּ'. וְאָף אִם לֹא דֵי בְּכַף, הָרִי שְׁמַחְמַת תְּפִלָּתוֹ בְּדַבְּקוֹת הָיָה מְאַרְיָךְ בְּתַפְּלַת הַשְּׁמוּנָה עֲשָׂרָה. וְאָף עַל פִּי כֵּן אָמַר וְצִוָּה הַגָּאוֹן הַנַּ"ל שֶׁלֹּא לְהַפְרִיעַ לוֹ, כִּי הוּא מְתַפְּלֵל בִּירְאָה. וְהָיָה מְמַתִּין לוֹ לְסִיּוּם תְּפִלָּתוֹ בְּסִבְלָנוּת.

ז - שב

אָמְרוּ בְּצַחוֹת בְּעֵינֵי קְרִיאַת הַגָּבֵר, הִינּוּ הַתְּרַנְגוּל, לְקוּם בְּחֻצוֹת לִילָה וְכַמוּבָא בְּפֶרֶק שִׁירָה. וְרַמְזוֹ שֶׁלְאַמְתָּ צוּעַק 'קָא כְּאַרִי קָא' הִינּוּ

שְׂצוּעַק לְאָדָם שְׂיָקוּם מִשְׁנָתוֹ בְּזִרְיוֹת פְּקִימַת הָאָרֶץ כְּשֶׁעוֹמֵד מִרְבָּצוֹ.
וְזֶהוּ קָא וְעַמְד כְּעִמִּידַת הָאָרֶץ וְהִינוּ 'פְּאָרֵי קָא'. וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר הַפְּתוּב
בְּשִׁבְחַת יִשְׂרָאֵל הֵן עִם כְּלָבִיא יָקוּם וְכָאָרֵי יִתְנַשָּׂא. (במדבר כג)

ז – שג

אָמְרוּ בְּצַחוֹת: יְהוּדֵי אַפִּיקוֹרוֹס בְּעִיר וִינָה הוּא כְּבִדְרָגַת חֶסֶד
בְּבִרְלִין "אַ אַפִּיקוֹרוֹס אֵין ווִיעֵן אִיז אַ חֶסֶד אֵין בְּעִרְלִין".
מִחֲמַת רַב הַשְּׁפָעַת הָאֶפִּיקוֹרְסוֹת שָׁבָה.

ז – דש

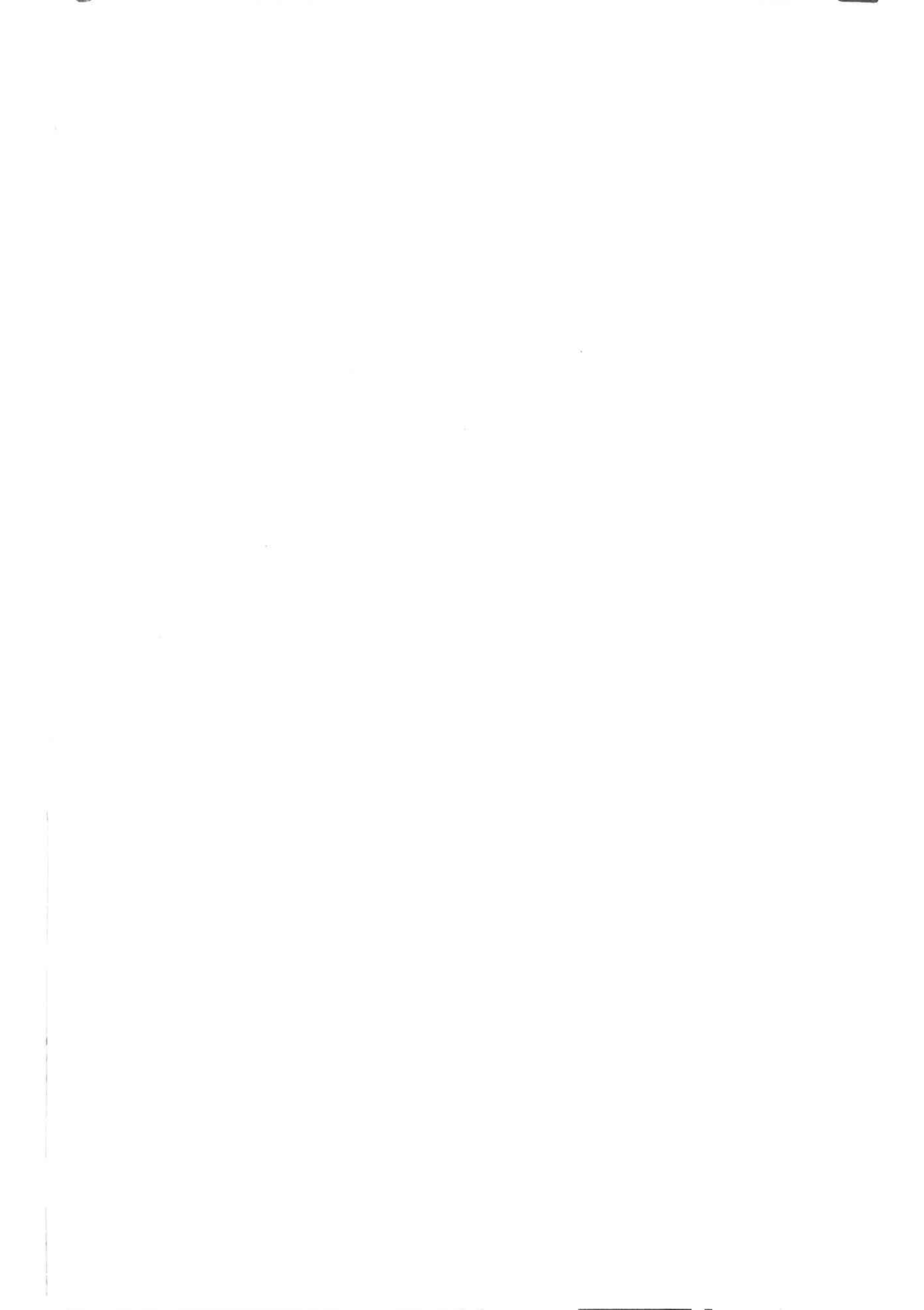
הָיוּ אוֹמְרִים בְּצַחוֹת: מָה בֵּין הַחֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים לְאַחֲרוֹנִים
שֶׁהָרֵאשׁוֹנִים עַל אֶף שֶׁהָיוּ עֲנִיִּים מְרוֹדִים כָּל כֶּף אֶף עַל פִּי בֶן
הַרְקוּדִים וְהַשְּׂמָחָה שֶׁהָיָה לָהֶם הָיָה לְאֵין שְׁעוֹר וְאָמְרוּ בְּצַחוֹת
'הַחֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ יְכוּלִים לְרַקֵּד בְּשִׂמְחָה לִילָה שָׁלֵם בְּאֶכְלָם
אֶף רַק חֲתִיכַת זָנָב מִדַּג הָעָרִינְג'. (רבי יעקב קלמנוביץ ז"ל)

שיח שרפי קודש

אמרות טהורות
- כלליות אנ"ש ז"ל -
[אין מוקדם ומאוחר]

ז - שה

אָמְרוּ בְּעֵינֵי אֱלֹהֵי הַכְּתוּבִים בְּעֶשְׂרֵה דְּוָרוֹת שֶׁמֵּאָדָם עַד נֹחַ,
שֶׁבְּפִרְשֵׁי בְּרֵאשִׁית בְּכֹלֶם כְּתִיב לְשׁוֹן 'וַיָּמַת' כְּמוֹ 'וַיְהִי כֹל יְמֵי אָדָם
תִּשְׁעֵי מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמַת', וַיְהִי כֹל יְמֵי שֵׁת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה
שָׁנָה וּתִשְׁעֵי מֵאוֹת 'וַיָּמַת'. וְכֵן בְּשָׂאֵר גְּדוּלֵי הַדְּוָרוֹת, וְהֵינּוּ שֶׁבֵּא
הַכְּתוּב לְשִׁבְחָם וּלְפָאָרָם שֶׁחִיו כָּל כֶּף הַרְבֵּה שָׁנִים וְאֵף עַל פִּי כֵן לֹא
פָּגְמוּ בְּקִדְשָׁתָם מִשֶּׁן כָּל כֶּף זְמַן רַב, וַיָּמַת כָּל אֶחָד צַדִּיק בְּצַדִּיקוֹ עַל
אֵף שֶׁחִי עָלֵי אֲדָמוֹת כָּל כֶּף הַרְבֵּה שָׁנִים.

ז - שו

בְּכְתוּב (שְׁמוֹת יח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתְנּוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשָּׂק לּוֹ
וַיִּשְׂאָלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֵהָלָה. אָמְרוּ: שֶׁכֵּן הַדְּבָר גַּם
בִּיחֹס הַמְּקַרֵּב הַמְּתַקְרֵב לְצַדִּיק, דִּהְיִנוּ שֶׁתְּכַף כְּשֶׁבֵּא אֶחָד לְהִתְקַרֵּב
לְצַדִּיק אֵף שֶׁהוּא רַחוּק מְאֹד מִהַצַּדִּיק וְהוּא עֹדֵן בְּמַדְרַגַת כֹּהֵן מְדִיָּן
שֶׁהִיא רֵאשׁ הַכְּמָרִים כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י, אֲבָל תְּכַף כְּשֶׁבֵּא לְצַדִּיק
בְּהַכְנָעָה תְּכַף יוֹרֵד אֵלָיו הַצַּדִּיק עַד שֶׁמְכַנֶּה אוֹתוֹ הַתּוֹרָה בְּשֵׁם 'רֵעֵהוּ'.
כִּי זֶהוּ אֲמִנּוּתוֹ הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַחֲיֹת וּלְהַאִיר בְּמַדְרַגוֹת
הַפְּחוּתוֹת בְּיוֹתֵר לְגַלוֹת לָהֶם שֶׁעֹדֵן לֹא אֲבָדָה תְּקִנּוֹתָם וְהֵם פְּרַעִים
וְאֵהוּבִים לְצַדִּיק. וְזֶה גַּם בְּחִינַת הַכְּתוּב בְּיוֹסֵף וּבְנֵי הַשְּׁפָחוֹת 'וְהוּא
נֵעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זְלָפָה' וְכַמְבָּאֵר הַדְּבָר בְּאֵרִיכוֹת בְּמָקוֹם
אַחֵר. (רֵאשׁ לְקוּטֵי הַלְכוֹת, הַשְּׁכֵמַת הַבְּקָר ד, טז. בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה הַלְכָה ד, כב).

ז - שז

אָמְרוּ: עֶקֶר הַתְּבִיעָה שֶׁיִּתְבָּעוּ אֶת הַחֲסִיד הַמְּקַרֵּב לְרַבְּנוּ יִהְיֶה עַל
עֵינֵי זֶה, הֵינּוּ 'עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא צָעָקָה' כְּהַכְּתוּב בְּנִצְעָרָה הַמְּאָרְסָה,
הֵינּוּ שֶׁיִּתְבָּעוּהוּ מִדּוּעַ שֶׁתִּקַּת וְלֹא הִשְׁתַּמְשַׁת בְּעֶצֶה הַגְּדוּלָּה שֶׁקִּבְּלָתָּ
מִרַבְּנוּ, וְהוּא הָעֶצֶה שֶׁל הַהִתְבּוֹדְדוּת וְהַתְּפִלָּה וְהַצָּעָקָה לֵה' שׁוּב וְשׁוּב

קכ שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

בְּכָל עֵת וּבְכָל מַצָּב יִהְיֶה מָה שְׂיִהְיֶה? וְנִגְדָה זֶה מָה יֵאמָר וְיִטְעַן הָאָדָם, כִּי יִטְעֶנּוּ וַיֵּאמְרוּ לוֹ אַף עַל זֶה שְׂאִין לָךְ כַּח וּמַח לְזַעַק וּלְהִתְפַּלֵּל גַּם עַל זֶה הִיָּה לָךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְזַעַק וּלְשׁוֹעַ. (וראה חלק ד, קטו)

ז - שח

אָמְרוּ: מִהֲכָתוּב בְּתַהֲלִים (קמו) "רוֹצֵה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמֵּיִחֵלִים לְחִסְדּוֹ", רְאִינוּ אִיךָ שָׁזָה הַמֵּיִחֵל וְהַמְקוּוֹה וְהַמְצַפֶּה לֵה' אַף שְׂאִינוּ בְּכָלֵל 'יִרְאָיו' וְעֵדִין רַחֲוֹק הוּא מִמַּעַלָּה זֹו אָבֵל בְּבַחֲיַנַת הַפְּסוּפִים שָׁוֶה הוּא לְזֶה הִירָא ה' וְחָשׁוּב הוּא כְּמוֹתוֹ, וּמָה שְׂזוֹכָה הִירָא מְבַחֲיַנַת יִרְאָתוֹ זוֹכָה זֶה הַמֵּיִחֵל בְּאַמַּת וּמִשְׁתַּדֵּל בְּכָל יְכָלָתוֹ בְּמַעֲמָדוֹ מְבַחֲיַנַת הַפְּסוּפִים, כִּי לְבִסוּף יִזְכָּה עַל יְדֵי פְּסוּפָיו הַטּוֹבִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְהִתְעַלּוֹת עוֹד וְעוֹד עַד שְׂיִזְכָּה שְׁמִלְמַעַלָּה יִכְנֹו גַּם אוֹתוֹ בְּשֵׁם יִרָא ה'. וְכִמוֹ בְּדִין סוֹרֵר וּמוֹרָה אָמְרוּ רַז"ל (סנהדרין פרק ח, ה). שְׂנַעֲנֵשׁ עֲתָה עַל שֵׁם סוּפוֹ. כְּמוֹ כֵּן בְּמִדָּה טוֹבָה דְּנִים אוֹתוֹ לְטוֹב וּלְזָכוֹת עַל שֵׁם סוּפוֹ וְרַחֲמָנָא לִיבָא בְּעֵי, וְה' יוֹדַע בְּאַמַּת מָה כְּוֹנָתוֹ בְּפִנְיַמִּיּוֹתוֹ.

ז - שט

אָמְרוּ בְּכָתוּב: חוֹשֵׁף שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ (משלי יג). שְׂאִין הַכְּוֹנָה בְּדוֹקָא לְהַרְבִּיץ בּוֹ אֶלָּא שְׂיִדַע הַתִּינּוֹק שְׂנַמְצָא הַשְּׁבִט וְהַעֲנֵשׁ מוֹכֵן וּמְזַמֵּן אִם לֹא יִתְנַהֵג בְּטוֹב. אָבֵל לֹא שְׂיִכָּה וְיִחְזֹר וְיִכְהוּ חֲלִילָה בְּפַעַל. רַק יִדַע בְּחֻכְמָתוֹ לְהַטִּיל עָלָיו מְרוֹתוֹ וְיִרְאָתוֹ. וְכֵאלוֹ מְנַח וּמוֹכֵן הַשְּׁבִט וְהַמְקַל לְהַכְּפָאתוֹ.

ז - שי

אָמְרוּ בְּמָה דְּכָתִיב (ישעיה י, ג) 'מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ' שְׂנַמְצָא לְפִי זֶה שָׁזָה הַבַּעַל גְּאֹוָה כְּשִׁנוּטֵל לְעַצְמוֹ אֶת הַגְּאֹוָה וְהַכְּבוֹד הָרִי הוּא כְּבִיכּוֹל מִמַּעַט אֶת ה'מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ'.

ז - שיא

אָמְרוּ בְּצַחוֹת: מַה שֶּׁאָמְרוּ רַז"ל (ברכות ו:): עַל הַפְּתוּב 'פְּרוּם זְלוּת לְבַנֵּי אָדָם', אֵלּוּ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהֶם. סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ בְּעֶקֶר עַל אֲמִירַת תַּחֲנוּן שָׂאז נֶפֶר בְּיוֹתֵר הַזְּלוּל, כְּמוֹ שֵׁשׁ בְּצַבּוֹר הַמִּתְפַּלְלִים הַשְּׂמַחִים עַל קִצּוֹר הַתְּפִלָּה.

ז - שיב

אָמְרוּ עַל מֵאֵמֶר רַז"ל: (ברכות לה:): הֲרֵבָה עָשׂוּ כְּרַבֵּי שְׂמֵעוֹן וְלֹא עָלְתָה בְיָדָם. שֶׁאֵכֵן 'הֲרֵבָה' לֹא עוֹלָה וּמִגִּיעַ לַעֲשׂוֹת, אֲבָל מְעַט שִׁיף וְשִׁיף, שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל מְעַט לְהַשְׁתַּדֵּל בֵּן לַעֲשׂוֹת כְּרַבֵּי שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאֵי וַיִּצְלִיחַ בְּמֵעַט וְעוֹד מְעַט. עַד שִׁיגְרַף הֲרֵבָה פְּעָמִים מְעַט לְהִיּוֹת כְּרַבֵּי שְׂמֵעוֹן וּכְמוֹ כֵּן בְּשֶׁאֵר מִדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁל תְּנָאִים וְאֲמוֹרָאִים וְצַדִּיקִים וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל חֵיב אָדָם לֹאֵר מְתִי יִגִּיעַו מְעַשֵּׂי כְּמַעֲשֵׂה אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְהֵבֵן. שֶׁעַל כֵּן יְכוּל אָדָם הַמִּתְיַגֵּעַ בְּעִבּוּדַת ה' שֶׁהֲרֵבָה פְּעָמִים יִהְיֶה בְּמֵעַט בְּמִדְרַגַּת צַדִּיקִים מְפִלְגִים, וְלִזְהָ צָרִיף שִׁשְׂאָף הָאָדָם שִׁיְהִיָּה מְעַט כְּצַדִּיק גְּדוֹל וְעוֹד מְעַט, וְעוֹד מְעַט עַד שִׁיזְכֶּה לְהֲרֵבָה מְעַט לְהִיּוֹת כְּמוֹתָם.

ז - שיג

אָמְרוּ בְּפִרוּשׁ מֵאֵמֶרם זְכוּרָנָם לְבִרְכָה: (שבת יב:): מִי שֵׁשׁ לוֹ חוֹלָה בְּתוֹף בֵּיתוֹ יִלֵּךְ אֶצֶל חָכָם וַיִּבְקֹשׁ עָלָיו רַחֲמִים. וְהֵינּוּ כִּי בְּדַרְךָ כָּלָל כְּשֶׁאֵינּוּ הוֹלֵךְ לְחָכָם, מְחַפֵּשׁ הָאָדָם לַעֲצֹמוֹ כֹּל מִיָּנִי עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת הַנִּגְרָאוֹת לוֹ לְנִכּוֹן - אֲבָל כָּלָם הֵם עֲצוֹת נִבְעָרוֹת כִּי מֵאִין לוֹ עֲצָה נִכּוֹנָה, וְעַל כֵּן עֲצָתוֹ הָאֲמִתִּית שִׁיִּלֵּךְ אֶצֶל חָכָם, וְהַחָכָם הַזֶּה יִלְמְדֵהוּ וַיַּחֲזִקֵהוּ עַד שִׁיּוֹכַח שֶׁעֶקֶר הָעֲצָה הַנִּכּוֹנָה הִיא הַתְּפִלָּה שֶׁעַל יָדָהּ יַעֲזְרֵהוּ ה' לְמַצֵּא עֲצָה נִכּוֹנָה לְכָל חָלָיו וּמְכוֹתָיו, וְזֶהוּ יִלֵּךְ אֶצֶל חָכָם - וַיִּלְמְדֵהוּ אִיךָ שִׁיִּבְקֹשׁ עָלָיו = עַל עֲצֹמוֹ רַחֲמִים.

ז - שיד

בְּמֵאמְרֵם ז"ל שְׁאָמְרוּ: אֵל תְּהִי בְרַכַּת הַדְּיוּט קְלָה בְּעֵינֶיךָ (מגילה טו.). אָמְרוּ כִּי הִנּוּהַג שְׁבַעוֹלָם שְׁמֵשִׁים הָאָדָם לֵב לְמַבְרָכוֹ דּוֹקָא כְּשֶׁמְבָרְכוֹ עַל דְּבָרִים נִשְׁגָּבִים וְעֲלִיוֹנִים, אָבֵל עַל בְּרַכָּה פְּשׁוּטָה כְּמוֹ לְמִשְׁלַל, שְׂיִזְכָּה לַעֲשׂוֹת בְּרַכָּה בְּכֹנֶה, וְשִׁינִיחַ תְּפִלִּין כְּרְאוּי וְכִדּוּמָה בְּרַכָּה כְּזוֹ קְלָה בְּעֵינָיו, וְעַל זֶה אָמְרוּ אֵל תְּהִי אֶפְלוֹ בְרַכַּת הַדְּיוּט הִינּוּ בְּרַכָּה שֶׁל מִצְוָה שְׁבַעֲנִיךָ הִיא קְלָה וּפְשׁוּטָה שְׁלֵא תִהְיֶה קְלָה וּמְבֹזָה בְּעֵינֶיךָ.

ז - שטו

אָמְרוּ בְּצַחוֹת בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה שְׁאָמְרָה: וְדַע מָה שֶׁתִּשָּׁבֵב לְאַפִּיקוֹרוֹס. (אבות ב, יד), הִינּוּ שֶׁתִּשָּׁבֵב לְאַפִּיקוֹרוֹס שְׁאִין לִי 'מָה' לְדַבֵּר עִמָּךְ שׁוֹם שִׁיחָה מֵאַחַר שְׁאַתָּה אֶפִּיקוֹרוֹס, וְאִינִי רוֹצֶה עִמָּךְ שׁוֹם שִׁיג וְשִׁיחַ. וְהִינּוּ 'מָה' - הוּא שֶׁתִּשָּׁבֵב וְתֵאמְרוּ לְאַפִּיקוֹרוֹס. (ר' יעקב קלמנוביץ מלמד ז"ל בשם אנ"ש)

ז - שטז

בְּמִשְׁנָה (אבות ה, כ) עַז פָּנִים לְגִיהֶנֶם וּבִשֵּׁת פָּנִים לְגַן עֵדֶן. שְׁאֵלוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵינוּ מִמָּה נִפְשָׁךְ אִם הוּא בַעַל עֵבְרָה מִגִּיעַ לוֹ עֲנֵשׁ הַגִּיהֶנֶם וְאִם צְדִיק הוּא מִגִּיעַ לוֹ גַּן עֵדֶן וְאִם כֵּן בְּמִי מִדְּבַרְתַּם הַמִּשְׁנָה. וְאָמְרוּ שִׁישׁ שְׁזָה קָאִי וְסוֹבֵב עַל זֶה שְׁאֵכֵן עֲשֵׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים, וּמִצַּד מַעֲשִׂיו לְבַד הִיא מִגִּיעַ לוֹ גַּן עֵדֶן, אוֹלָם מִחֲמַת גְּאוֹתוֹ וּמִחֲשָׁבוֹת הַגְּדֻלוֹת שְׁלוֹ נַעֲשֵׂה עַז פָּנִים וְיִכּוֹל לְהַכְשִׁיל רַק מִחֲמַת עֲזוֹתוֹ וְגְּאוֹתוֹ בְּמִכְשׁוֹלוֹת כְּאֵלוֹ שִׁיחָה עֲנֵשׁוּ גִייהֶנֶם, אָבֵל יֵשׁ אֶחָד שֶׁמִּצַּד מַעֲשִׂיו לְבַד מִגִּיעַ לוֹ עֲנֵשׁ גִּיהֶנֶם אוֹלָם אִם אֵף לוֹ, יֵשׁ בִּשְׁתַּת פָּנִים וְהַכְנָעָה וּמִתְבַּטֵּל בְּפָנֵי יְרָאִי ה' וְהַצְדִּיקִים, הָרִי שֶׁמִּחֲמַת הַבּוֹשָׁה וְהַלֵּב נִשְׁבָּר שְׁאוּפֶפֶת אוֹתוֹ, הִיא שֶׁתִּבְיָאָהוּ לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַד שִׁיזְכָּה לְגַן עֵדֶן.

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קבג

כי העקר ויסוד הקדושה של כל יהודי הוא ההכנעה והלב נשפר וזה אין יודע אף אחד כי אם השם יתברך שלפניו נגלה הכל. ועל כן אף שהוא צדיק אם יש בו חסרון זה של עצות פנים, סופו לירש גיהנם בודאי. ולהפך, אם אכן כעת המעשים שלו אינם פשוטה אבל יש לו בשת פנים סופו יהיה לירש גן עדן.

ז - שיז

אמרו ופרשו במאמרם ז"ל שאמרו: (קהלת רבה א) יש לו מנה רוצה מאתים וכו'. שכמו שבגשמיות כן הולכים וסובבים הדברים, על אחת כמה וכמה ברוחניות, שלא יסתפק האדם במה שיש לו ובמה שזכה (לפי דעתו) אלא יכסף לעוד ועוד ולא לחשב שכבר השיג והגיע, כי המלאכה מרבה ואף על פי כן לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין להבטל הימנה. ואדרבא אם מרגיש שיש לו 'מנה' רוחנית ובסוף ירצה וישתדל להשיג כפולו, וכן בכל פעם.

כי בענין מדת העזות יכול בקל להכשל העוסק בתורה פעמים יותר מזה שלעמיתו, אף שאינו כל כך בן תורה כי מתחזק בעזותו דוקא מחמת התורה ומעשים הטובים שעשה, ואם לא ישגיח יכול ליפל לדמיונות של גדלות עד שיהיה עז פנים ביותר עד שתביאהו לגיהנם ממש, ויש פעמים שאף יעבר ויחיה כך כל ימי חייו עם דמיונות שוא כשכלו עובר והולך לגיהנם, ועל זה בעקר סובב והולך מאמרם 'עז פנים לגיהנם' יהיה מי שיהיה.

ז - שיח

אמרו: על פי המובא בזהר ראה פרשת כי תשא דף קצב: ועוד בקשית הזהר ותרוצו הנורא, ותפס שם בלשון רחמימן דנפשאי ועוד כמה וכמה לשונות של חכה ואמרו אנשי שלומינו, שסבת ההשגות הגבוהות האלו היו אף ורק בגין אהבת החברים שהיתה ביניהם,

קבד שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

שְׁמַחַמַת גִּדְל הָאֵהָבָה שְׂבִינִיָּהֶם זָכוּ לְהָאֲרַת הַתּוֹרָה וְהַשְּׁגוֹת גְּבוּהוֹת כְּאֵלוֹ, וּמִכָּאֵן אָמְרוּ בְּצַעַר: מִי יוֹדֵעַ כִּמָּה הֵינּוּ אֶף אָנוּ זוֹכִים לְהָאֲרוֹת וְהַרְגָּשׁוֹת וְהַשְּׁגוֹת גְּבוּהוֹת אֵלּוֹ הֵיְתָה הָאֵהָבָה בֵּינֵינוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַצְּדִיק מִשְׁפִּיעַ בְּתוֹרָתוֹ לְהַדְּבוּקִים בּוֹ לְפִי גִדְל הָאֵהָבָה שְׂבִין הַמְּקֻרְבִים וְכִמּוֹ שְׁמַתְבָּאֵר הַדְּבָר הַיֵּטֵב בְּתוֹרָה יג ח"א בְּלִשׁוֹן הַרְבַּב"ח חֲבָרִית מִי שֶׁבָקַת מִיָּדִי בְּעֶלְמָא וְכוּ' עֵינַן שָׁם.

ז - שיט

אָמְרוּ: עַל הַנְּאָמַר בְּנִסְחַת הַתְּפִלָּה שְׁבִכְרַפְתָּ אֶהְבַּת עוֹלָם וְכוּ': לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבָרֵי תְּלָמוּד תּוֹרָתְךָ, שְׁכִידוּעַ 'לְשֹׁמֵר' סוֹבֵב עַל מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וְ'לַעֲשׂוֹת' הֵינּוּ הַמְּצוּוֹת עֲשֵׂה, וּמֵהוּ שְׁחָזַר וְאָמַר 'וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבָרֵי תְּלָמוּד תּוֹרָתְךָ'? וְאָמְרוּ שֶׁהוּא עַל פִּי הַמּוֹבָא בְּתוֹרָה כִּב בְּעֵינַן הָעֲבוּדָה שֵׁישׁ בְּכַחֲנִית הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיב הַמְּצוּוֹה, שְׁעַל זֶה אָנוּ מְבַקְּשִׁין 'לִקְיָם אֶת כָּל דְּבָרֵי תְּלָמוּד תּוֹרָתְךָ בְּאֵהָבָה'. שֶׁהֵם בְּכַחֲנִית הַדְּבוּרִים שְׁסָבִיבוֹת הַמְּצוּוֹת וְהָעֲבוּדָה בְּזֶה הוּא עֲבוּדַת הָאֱמוּנָה בֵּה' וּבְתוֹרָתוֹ וְהָאֱמוּנָה הַגְּדוּלָּה שְׁצָרִיף לְקִיּוֹם הַמְּצוּוֹת. עַד שְׁבוּ תְּלוּי קִיּוֹם כָּל הַמְּצוּוֹת וְכִמּוֹ שְׁכַתוּב (תהלים קיט) כָּל מְצוּוֹתֶיךָ אֱמוּנָה.

ז - שכ

אָמְרוּ בְּמָה שְׂאוּמְרִים בְּתְּפִלַּת רֵאשׁ הַשָּׁנָה "כִּי זוֹכֵר כָּל הַנְּשִׁכָּחוֹת אַתָּה הוּא ה'". הֵינּוּ שֵׁישׁ שְׁהָאָדָם שׁוֹכַח דְּבָרָיו הַטּוֹבִים וְאֵינּוּ מְתִיחַס אֲלֵיהֶם וְאֵינּוּ מִתְּנַאֵה בָּם, אֲזִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל זוֹכֵרָם וּמַעֲלָה זְכוּרָנָם בְּיוֹם הַדִּין לְהַמְּלִיץ טוֹב בְּעֵדוֹ וְלַחֲמִים טוֹבִים אֲרָכִים וּלְשָׁלוֹם. וְלַהֲפֹךְ ח"ו כְּשֶׁעֲשֶׂה מַעֲשִׂים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים וְאֵינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עֲלֵיהֶם, וּמַעֲבִירָם מִדַּעְתּוֹ כְּאֵלוֹ לֹא הֵיָה, אֲזִי בְּיוֹם הַדִּין זוֹכֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הַנְּשִׁכָּחוֹת שָׁלוֹ, וְדָנִים אוֹתוֹ לְמַעֲלָה בְּדִין ח"ו.

ז - שכא

שאלו אנ"ש במאמר תקוני הזהר (דף כט.) שאמר: מאן נצח מאן דאחיד מאני קרבא בידוהי. מי הוא זה המנצח הקרב זה האוחז כלי מלחמתו בידו. ואמרו זאת בשבח הד' מינים והלולב שבראשם, עין שם. ושאלו הרי המנצח האמתי הוא זה שכבר אינו אוחז הכלי קרב בידו, כי כבר נצח את אויביו ואין לו עוד צורך בכלי קרב? ותרוצו שזה עצמו גופא שאלת הזהר, וזה זה עצמו תרוצו והינו שאין מלחמת היצר כשאר המלחמות שיש מנצח ומנצח, ואחריו באה המנוחה, כי במלחמת מצוה והקדש המלחמה היא תמידית משך כל חיי האדם 'משעה שהוא ננער ממעי אמו' עד אחר קבורתו לאחר שנות ימי חייו. כי המלחמה היא תמידית, וזהו ששואל הזהר מי הוא המנצח שבקדשה במלחמת הקדש שאינה כדרך שאר המלחמות, זה 'האוחז תמיד' כלי הקרב בידו, כי היצר הרע הוא המסית והמדיח והאורב והמצפה בכל רגע על האדם להביאו לידי מכשול כל ימי חייו, והמלחמה והחזית שבה היא תמידית. (וראה ליקוטי הלכות הלכות שבת ז, נד. וראה עוד בהלכות ברכת הריח וברכת הפירות הלכה ה, יט)

ז - שכב

אמרו על זה המתקרב לרבנו שצריך לשמע לדברי רבנו ולהתבטל אליו ולציתו על כל דבר שאמר וצוה, ואם אינו מצית ל'כל' צויו המפרשות, דומה לגר שמתגיר על תנאי של אי ציות לתורה בפרט אחד, שאז בודאי אין מגירים אותו.

ז - שכג

הסבירו בענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו. שעקר מה שהיצר המסית מפחד ורוצה משום כך למנע מהאדם שיתנהג בדרך ומנהג זה, הוא משום שחפץ להתעלל ולהשפיל ואף לעשות את

הָאָדָם כְּמִשְׁגַּע וְשׁוֹטָה בְּמָה שְׁמַחֲטִיאֹ וְאִף כְּדִי לְהַמִּיתוֹ, וְכָל פְּחָדוֹ מִמֶּנּוּ הוּא מִזֶּה שְׁיִלְךָ וְיִסְפֹּר וְיִלְשִׁין עָלָיו לְפָנַי אָבִיו הוּא אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְעַל כֵּן יִשְׁקִיעַ בָּזֶה לְמַעַלָּה מִפְּחָדוֹ לְמִנְעַ מִהָאָדָם וְלִהְיוֹתוֹ מִדְּרָךְ וְהִנְהִיגָה קְדוּשָׁה זֹה, כִּי אִזּוֹ כְּשִׁילְךָ הָאָדָם וְיִסְפֹּר וְיִלְשִׁין עָלָיו עַל מַה שְׁעוֹלָל לוֹ בְּכָל יוֹם יִכְמְרוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ עַל זֶה הָאָדָם וְיִצִּילָהוּ מִיָּדוֹ הַמְּגַאֲלוֹת, וְלִבְסוֹף יִנְצַחוּ זֶה הָאָדָם וְיִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְלֹא תִהְיֶה לִיצֵר שׁוֹם אֲחִיזָה בּוֹ, וּמִזֶּה נּוֹבֵעַ פְּחָדוֹ וְחֻשְׁשׁוֹ שֶׁל הַיִּצֵּר הַמַּסִּית וְהַמְדִּיחַ וְהַמְמִית. אִף שְׁבְדוֹרְנוֹ אָנוּ, אֵין נְבִיאִים וְאֵין לָנוּ אוֹרִים וְתוֹמִים שְׁיֵאמְרוּ לָנוּ מְפָרֵשׁ עֲשֵׂה כָךְ אוֹ כָךְ, וְאֵין לָנוּ מְרֵאוֹת וְחִזְיוֹנוֹת, אִף עַל פִּי כֵן כְּשֶׁעוֹסֵק הָאָדָם בְּתַפְלָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְדַבֵּר לְפָנָיו דְּבוּרֵי אֱמֶת הַיּוֹצֵאִים וּבּוֹקְעִים מִתּוֹךְ הַלֵּב, הֵרִי מִחֲמַת שְׁחוֹתָמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֱמֶת כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל. אֲזִי מִצִּיץ בּוֹ וּמֵאִיר בּוֹ נִקְדַּת אֱמֶת כָּל שֶׁהוּא שְׂיַדַע עַל יְדֵה אֶת אֲשֶׁר לְפָנָיו לַעֲשׂוֹת, וּבְרַב הַתְּפִלוֹת וּבְרַב הַיָּמִים יִשִּׁיג וְיִגִּיעַ לְהַבִּין הַיֵּטֵב לְאֲשׁוּרוֹ אֶת אֲשֶׁר לְפָנָיו בְּאֱמֶת, וְיִנְצַל מִכָּל הַפְּחָתִים וְהַשְּׁקָרִים שֶׁהַיִּצֵּר מֵנִיחַ לְפָנָיו וְלֹא יִטְעֶה לְבָבוֹ מִן הָאֱמֶת, בְּאֱמֶת.

ז - שכד

אָמְרוּ שְׁעַקֵּר הַהִתְעוֹרְרוֹת תְּבוּא לְנִכּוֹן דִּיקָא עַל יְדֵי רַבּוּי הַהִתְחַזְקוֹת, וְכִמוֹ הַמוּבָא בְּסִפְרִים, שֶׁהִיָּה פַעַם מְלֶךְ אֶחָד שְׁאָחַד מִהַשָּׂרִים פָּגַע בְּכַבּוּדוֹ מְאֹד, וְהַמְּלֶךְ שֶׁהִיָּה חָכֵם לֹא הֶעֱנִישׁוּ בְּעִנְשׁ הַמְּקַבֵּל, אֲלֵא צָוָה לְשָׂרָיו הַגְּדוֹלִים לְהַעֲלוֹת אֶת זֶה הַשָּׂר לְדֶרֶגָא גְבוּהָה יוֹתֵר, וְזֶה הַשָּׂר שָׂרָא שְׂאֲחָר שְׁפָגַע כָּל כָּךְ בְּכַבּוּד הַמְּלֶךְ לֹא דִי שְׁלֹא הֶעֱנִישׁוּ עַל זֶה עוֹד גַּם מְכַבְּדוֹ וּמְגַדְּלוֹ יוֹתֵר, בּוֹשׁ לוֹ בְּנִפְשׁוֹ מְאֹד אִיךָ בָּא זֹאת לְיָדוֹ לְצַעַר כָּל כָּךְ אֶת הַמְּלֶךְ, וְהַמְּלֶךְ הֵלֵךְ בְּכָל פַעַם וְגַדְּלוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכָל פַעַם נִשְׁבֵּר לְבוֹ וְהַתְּבִישׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. כְּמוֹ כֵן בְּכָל פַעַם וּפַעַם שְׁנַחֲשַׁב אֲצֻלוֹ יוֹתֵר כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב שֶׁעָשָׂה וְכָל נִקְדָּה טוֹבָה שְׁמוּצָא בְּעִצְמוֹ וְשְׂמַח בָּהּ, אִזּוֹ מִתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְבוֹ בְּקַרְבוֹ

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קכז

לומר: אם כן חשוב ונפלא מעשה טוב זה ואף הרהור טוב זה וזה, הרי כמה חבל על הימים שעברו אצלי לריק ולא ידעתי להחשיב אלו המעשים טובים, וכמה חבל שעוד עשיתי אלו ואלו המעשים שהכעסתי בהם את בוראי. נמצא שדוקא פשמבין להתחזק ולהחשיב את הדברים הטובים, כל כמה ששמח בהם יותר ויודע להחשיבם יותר, כמו כן מתעורר לבו בקרבו להרבות עוד ועוד במעשים טובים כראוי פנכון וכהגן.

ז - שכה

בענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו. מאחר שיסוד הדבר הוא הענין של הישוב הדעת הנכון כאן בעולם הזה, הרי שעל פן הזמן הנכון לקימו הוא בזמן הנוח לאדם לקימו יהיה מתי שיהיה אם ביום ואם בלילה. הינו שיקבע זמן הנוח לו והמישב בדעתו לסגור עצמו במקום מיוחד ומפרש, שבו יוכל להשיח נכונה כל אשר על לבו בפרוטרוט. וכל שעות היום טובות לו לענין זה אם הם בזמן הנוח לו מסבה שתהיה לקימו בזמן זה. וכל אחד צריך לשקל בדעתו הזמן הנכון לו.

ז - שכו

אמרו: עקר מעלת השגותיו של רבנו היה בזה, שבכל פעם הגיע והשיג רחמנות השם יתברך יותר ויותר, ואף על הגרועים ביותר ומשום כן כפי השגותיו כן הם דבורי ההתחזקות שגלה, ואת זאת הרחמנות שגלה והשיג הורישו לנו. ואשר על כן נאמין יותר ויותר שעדין יש לנו תקנה וכן לחברינו ואשר על כן גם נביט בכל פעם בהסובב אותנו יותר ויותר בעין טובה וברחמנות, ונדון תמיד את הכל לכף זכות. (וראה ליקוטי הלכות תפילין ה, ט)

ז - שכז

אמרו אנ"ש בשבחו של רבנו הקדוש שמחמת טוב העין שלו נתן לנו הדרכות ועצות גבוהות כאלו, אף על פי שמצד מעשינו איננו ראויים לזה כי דרך סלל לנו בשפלותינו, ולכל אחד מישראל אף להקטן שבקטנים דרך גבוהה העולה למעלה למעלה, עד אין סוף, מה שלפנים לא היו משתמשים בדרך זו אלא בעלי מדרגות וצדיקים יראים ושלמים. ורק הוא בטובת עינו מסרה אף לנו והוא בחסד חנם ממש. וכמו שאמרו רז"ל (גדרים לח.) לענין הפלפול שמשה רבנו הוא אשר בטובת עינו מסרה לכל ישראל.

ז - שכח

אמרו: עקר חשיבותו הדרו וזיוו של דברי רבנו שנאמרו בכלליות גדול הוא דוקא כשיוצא ומתבטא בפרט, הינו בעבודת היחיד של כל אחד שמקבל דעתו כראוי ומצייתו כראוי. כי אין בכלל אלא מה שבפרט והפרט הוא כעין הכלל. כי הדברים הכללים עקר מעלתם כשנפרים בפרט.

ז - שכט

אמרו: מאחר שרבנו אסר לנו להפנות לבנים, מחיבים אנו ביותר מאחרים להשתדל בעצות אחרות, הינו בהרבה תפלות להשם יתברך, ובשיחות רבות עם הילדים בדבורים של יראת שמים, ובדרכי נעם עמהם ובמתנות ודברי מתיקה על התנהגותם הטובה וכדומה, כי החנוף הבא בדרך הכאה אף שנראה שפועל בה תיכף ומיד, ברוב הפעמים ההפאות הם מחמת כעס האב שיש לו הרבה כעסים מענייניו שלו ואינו כלו בטהרת החנוף, ולפעמים מחמת קצור דעתו וסבלנותו רוצה לגמר הדבר במהירות וממנה נובע המכות, שבפעם לא תקנו את בנו בשורש. (וראה עוד ח"ב צא. ו, שלו)

ז - של

אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְעֵנִין הַשִּׁיחָה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל הוֹכֵא לְעִיל
חֵלֶק סְעִיף א. לְעֵנִין עֲבוֹדַת ה' שְׁפִשְׁנוּפֵל הָאָדָם לְתוֹף בֵּין ח"ו צָרִיף
לְפָחוֹת שְׁיִהְיֶה רַגְלֵ בַחוּץ, וְכֹף רַגְלֵ בַחוּץ רַגְלֵ בַפְּנִים 'א פּוֹס אַרְיִין
א פּוֹס אַרְוִיס' וְהֶעֱקַר שְׁהַרְגֵל הָאֲחֵרוֹן יִהְיֶה בַחוּץ, שְׁזֵה הַרְגֵל
הָאֲחֵרוֹן הֵינּוּ בְיוֹם הַהִסְתַּלְקוֹת, כִּי כָל יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם הֵם נְסִיוֹנוֹת
קָשִׁים וּמְרוּרִים עַד נְשִׁימָתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה. וְהֶעֱקַר שְׁיִצְלִיחַ לְאַחַז עֲצָמוֹ
תָּמִיד בְּמִלְחָמָה הַגְּדוֹלָה וְהָאֲרָכָה, וְהַרְגֵל הָאֲחֵרוֹן יִהְיֶה מַחוּץ לְבֶן
וּבְזֵה יֵצֵא מְנַצֵּחַ בְּמִלְחָמַת עוֹלָם זו.

ז - שלא

אָמְרוּ שְׁכֵמוֹ שְׁמַחֲבוֹתֵנוּ לְמִצָּא טוֹב בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וּלְעוֹדְדוֹ
וּלְהַרְיֵמוֹ וּלְהַחֲזִיקוֹ בְּדַעְתּוֹ, כְּמוֹ כֵּן מַחֲבוֹתֵינוּ לְבָלִי לְהַגְבִּיחַ שׁוֹם
אָדָם יוֹתֵר מְדִי וְכֹדֵי שְׁלֵא יִפֹּל עַל יַדֵּינוּ לְגֵאוּהָ וְדַמְיוֹן הַכְּבוֹד. (וראה
חלק ב, תשצה)

ז - שלב

אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁהַתְּבִיעָה וְהַטְּעֵנָה וְיוֹם הַדִּין שְׁיִהְיֶה לְעֵתִיד
עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ יִהְיֶה קָשָׁה יוֹתֵר מִשְׁאָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי
אוֹתָנוּ יִתְבַּעוּ מְאֹד וַיֵּאמְרוּ לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הֲרֵי הִזָּה לָךְ
רַבִּי גְדוֹל כְּזֵה, וּמִדּוּעַ לֹא הִקְשַׁבְתָּ לְקוֹלוֹ וְכוּ' וְכוּ' וּמָה נֵאמַר וּמָה
נִדְבַר. אָבֵל אֵף עַל פִּי כֵן עָדִיף שְׁיִהְיֶה כֶּף - מְלֵהִיּוֹת חֶסֶם וְשְׁלוֹם מְרַחֵק
מִרַבֵּנוּ לְגַמְרֵי כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל, (יומא עו.) וּמַעֲט
הַתְּקַרְבוֹתֵנוּ אֶל רַבֵּנוּ עוֹלָה בְּמַעֲלָה יִתְרָה עַל רַב הַתְּרַחֲקוֹתֵנוּ. (וראה
חלק ד, ת. וְשֵׁנֵד)

ז - שלג

כִּידוּעַ כְּנֵה רַבְנוּ ז"ל אֶת בְּרִסְלָב בְּשֵׁם 'בֵּית חֲרָשֶׁת' שֶׁל הַיְהוּדוֹת 'פֶּאֶבְרִיק פּוֹן אִידִישְׁקֵיט' וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו שְׁכָמוּ בְּבֵית חֲרָשֶׁת גָּדוֹל שְׁעוֹבָדִים בּוֹ מְאוֹת אֲנָשִׁים לְהוֹצִיא וּלְגַמֵּר כְּלֵי כָּל שֶׁהוּא, הָרִי שְׁכָלָם עוֹמְדִים עַל עַמָּדָם וּמְשַׁלְּמִים אֶת הַתּוֹצֵר עַד שֶׁלְּבִסוֹף יוֹצֵא הַמוֹצֵר בְּרוֹר וְגָמוּר, וְהָאֵם שֶׁיָּךְ שִׁיחָשֵׁב וַיִּתְפָּאֵר אֶחָד מֵהַפּוֹעֲלִים שֶׁהוּא מַחְמַת חֲכָמָתוֹ וּמַעֲשֵׂיו הוֹצִיא מוֹצֵר זֶה וְזֶה, וְהָרִי יִהְיֶה לְשִׁחָק, וְכִי שֶׁיָּךְ לְהַפּוֹעֵל הַפְּרָטִי שִׁיחָגָאָה בְּמַעֲשֵׂה הַנְּגַמֵּר עַל יְדֵי כָּל הַפּוֹעֲלִים בְּבֵית הַחֲרָשֶׁת? כִּמוֹ כֵּן הוּא עֲנִין בֵּית הַחֲרָשֶׁת שֶׁל רַבְנוּ, שְׂאֵחַר הַתְּקָרְבוּתָנוּ לְדַרְכּוֹ הַקְּדוּשָׁה אֵין אֶחָד הַיְכוּל לְהַתְּגָאוֹת עַל חֲבֵרוֹ, וְכָל הַיּוֹצֵא וְהַנְּעֵשֶׂה וְהַמְּנַפֵּק הֵנָּם תּוֹצְאָה שֶׁל בֵּית הַחֲרָשֶׁת הַגָּדוֹל, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּאַחַדוֹת שְׁבִין הַפּוֹעֲלִים. וְכִשְׁפּוֹגֵם בְּאַחַדוֹת עַל יְדֵי שְׂמִתְגָּאָה עַל חֲבֵרוֹ הָרִי הוּא כְּאוֹתוֹ פּוֹעֵל הָעוֹמֵד וּמְקַלְקֵל אֶת הַמוֹצְרִים וְסוֹפּוֹ יִהְיֶה לְפִטְוֹרִין.

ז - שלד

אָמְרוּ לְזֶה הַמִּתְקָרֵב מִחֲדָשׁ: אֶכֶן נִתְגַּלָּה לָךְ סוּד הַלֵּא הוּא עֲנִין וְדַרְךְ רַבְנוּ, אֲבָל תִּדַע שֶׁסוּד זֶה נִשְׁאַר שׁוֹב סוּד וְעֲלִיךְ לְהַעֲמִיק בְּצִפּוֹנוֹת הַסוּד וַיִּתְגַּלָּה יוֹתֵר הַסוּד וְכֵן הַלֵּאָה. וְשִׁלָּא תַחֲשֵׁב חֲלִילָה בְּשׁוּם פֶּעַם שֶׁהַתְּגַלָּה לָךְ הַסוּד וְהָרִז. כִּי עֲמַק עֲמַק הוּא. (וראה חלק ד, שסט)

ז - שלה

אָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמֵאֲמָרוֹ הַיְדוּעַ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת: (על פי דְּבָרֵי רַבְנוּ ז"ל שֶׁבְּלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן סִימָן סו, עִי"ש בְּמָה שְׁמַבְאָר שֵׁם עֲנִין אוֹת א' וְהַט' נְקֻדוֹת מְקַמֵּץ עַד שׁוּרוּק). רַבְנוּ לוֹמֵד עֲמָנוּ קִמֵּץ א'. (כְּמוֹבָא לְעִיל וּבִסְפָר עָלִים לְתַרוּפָה מִכְּתָב ש"י) "דְּעַר רַבִּי לְעַרְיֵנֵט מֵיט אוֹנֵז קִמֵּץ א'", שֵׁיִשׁ גַּם בְּכּוֹנְתוֹ לוֹמֵר וּלְהַדְגִּישׁ א. שְׁצָרִיךְ תָּמִיד לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קלא

בהתקרבות לרבנו הקדוש וכתיווק הבא לחדר וכך בכל יום כל ימי חייו. ב. להרגיש שמחה בהתקרבות לרבנו בכל פעם וכתיווק ששמחה ומשתעשע על ידיעתו בהברת קמץ א'. וג'. לדעת ולהבין בעקר יסוד ההתחזקות של רבנו שבא ללמדנו שאפלו נקדה טובה קטנה ומעוטה כידיעת קמץ א' גם היא חשובה עד אין סוף וצריך להחיות את עצמו אף בזה.

ז - שלו

אמרו כל מי שאינו זהיר לגמרי לבלי לקחת רפואות פרצון רבנו ז"ל הידוע, אין לו רשות כלל וכלל לחוות דעה בזה לזה המשתמש ברפואות. רק זאת יכולים הכל לומר שכל מי שחזק יותר בתפלה ינצל יותר מלהגיע לשמוש ברפואות. וכמבאר בלקוטי מוהר"ן ח"ב סימן א'.

ז - שלז

אמר פעם אחד מאנשי שלומינו בצחות וברמז על פי לשון הכתוב (תהלים ד, ח) וברמז נ'תת ש'מחה ב'לבי ר"ת נ'חמן ב'ן ש'מחה. פ'דה ב'שלוש נ'פשי' ר"ת נ'חמן ב'ן פ'יגא. (שם נה)

ז - שלח

הסבירו ואמרו אנשי שלומינו לענין הבטחת רבנו ז"ל, שפשיאמרו על ציונו את העשרה מזמורים על ידי זה יוציא מהשואל תחתיים. שהפונה שישתדל לטובתו שיגמור תקונו כן בעולם הזה כל אחד לפי צרכי תקונו. וזאת הבטחתו, הינו שיגמר ענינו ושליחותו שגשלה לזה העולם על צד היותר טוב.

ז - שלט

אמרו: יש לפעמים שזה המקרב שנתקרב שוכח מבחינת מעלת ההתקרבות ומגדל רחוקו מהיכן הגיע ושוכח מגדל החסד שעשה

קלב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

ועושה ה' עמו, עד שחושב עצמו כ'בן בית' ושוכח שעקר מעלת ההתקרבות לענין רבנו הוא כ'די שיפיר היטב מדרגתו וכמה כמה יש לו להתעלות עדין יותר ויותר, והמשילו זאת לעני אחד שזכה משום איזה זכות מה עד שנתן לו רשות להפגס לבית אוצר המלך והוא סובב והולך בה ומתפעל מהדברים שבהם. וכך לרב שהותו שם מרגיש עצמו כ'בן בית עד שמתחיל להתחצר כנגד עבדי המלך וכדומה וחושב שזהו מקום הראוי לו מאז ומקדם, ושוכח מאין בא וכמה עני הוא באמת.

כמו כן זה המקרב לרב הרשות הרב וטוב העין הגדול של הצדיק שנותן לו רשות לחפש בגנזיו כפי רצונו יכול להיות שישכח ערכו האמתי. ועל כן צריך לזה שמירה יתרה לבלי לשכח עברו ולבלי לחשב ולדמות שהעשירות הגדול המנח לפניו שלו הוא, אלא יבין ויראה כמה רחוק הוא מזה מאד. וכל מה שנתנו לו לראות בגנזי המלך הוא בשביל שיראה כמה רחוק הוא ולא כמה קרוב הוא עד שיחשב חלילה ששלו הוא האוצר, ומראים לו כל האוצרות להראות ולומר לו ראה כל האוצרות ודע לך שאם תצליח תוכל גם 'אתה' לזכות לכאלו אוצרות כמו שזכה זה בעל האוצרות, שזה בחינת מה שאמר משה (במדבר יא, כט) "מי יתן והיה כל עם ה' נביאים". וזה בעל הדמיון לא די לו בעניויותו ובטעותו עוד גם מתחיל לחוות דעות לעבדי המלך הסובבים ויש שגם מבזם ופוקד עליהם ולא מרגיש שהנה בפתע פתאם אולי יצוו להוציאו ולגרשו החוצה ומאומה לא ישא בעמלו, כי אינו שלו כלל. ואין הוא בעצם שיק כלל למקום נכבד זה.

ז - שמ

היו כאלו מאנשי שלומנו שסברו שנתוח הנעשה לרפואה הוא קל יותר מנטילת הרופות. כי הרופא פותח המקום וחותר מה שאינו טוב וראוי או תופר תפירה הנצרכת וכל זה הוא דבר חיצוני שאינו

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קלג

מעלה ומוריד לשרש תהלוכות חקי נפש האדם והתערבות בסוד קיומו לא כן הם הרפואות המשנים אורחות.

ז - שמא

אמרו: הפשוטים והתמימים על פי רב מצליחים בחייהם יותר מהחכמים המתחכמים, ויש שזוכים אף לדרגות גבוהות, וכל זה מחמת שאין חכמתם מרבה ממעשיהם ואת מעשיהם עושים הם בתכלית הראוי לפי ידיעתם בעקר, ועל פן שלמים הם יותר מהחכמים. ובודאי זה החכם שהולך ומתאמץ בדרך התמימות מתעלה מאד מאד.

ז - שמב

אמרו דומה רבנו עם עצותיו הטובות הרבים לחנות בית המרקחת שיש בו את כל הרפואות והמרשמים הטובים המועילים בודאי ללא ספק, ורק נשאר לו לזה הנכנס בה לקחת את הרפואות והמרשמים ולהשתמש בהם ולעשותם ולהרכיבם כראוי כפי ההוראות הכתובות בהם.

ז - שמג

אמרו: עצם ההליכה לישן מקדם כדי לקום ולהתעורר בחצות הוא כבר חצי מהקימה.

ז - שדמ

היו אומרים אנשי שלומינו שההבדל שיש בין זה האדם שתיכף כשנכשל במה שנכשל ח"ו כל אחד ומכשולו, תיכף מהרהר בתשובה ומבקש סליחה וכפרה מאתו יתברך, לבין זה שממתין בתשובתו ודוחהו לאחר זמן, הוא פההבדל שיש בין חמץ למצה שהחמץ מקבל חמוצו ואסורו דוקא על ידי השהייה, מה שאין כן המצה, שאף שגם בה יש הקמח והמים אבל מחמת שאין משהה אותה נתן לה שם

קלד שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

מִצָּה, כִּי זֶה שְׁנוֹתַן תִּיכֶף מִחָאָה עַל מִצְבּוֹ בְּזֶה נִצָּל שְׁלֵא יִתְחַמֵּץ לְבָבוֹ
וּמִצְבּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִז קָלָה יוֹתֵר בְּהִרְבֵּה תְּשׁוּבָתוֹ.

ז - שמה

אָמְרוּ בְּמִשְׁלַל: כְּמוֹ סוֹחֵר טוֹב חוֹשֵׁב תָּמִיד עַל רוּחֵי מְסַחְרָיו,
וּמִנְסָה בְּכָל פַּעַם אֵיךְ לְהַרְוִיחַ עוֹד רוּחַ בְּאִפְנֵי כְּזֶה אוֹ כְּזֶה. וְכָל
מִחְשַׁבְתּוֹ תְּדִירָה בְּמִחְשָׁבָה זוֹ, כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ לְהִיּוֹת גַּם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, שְׁצָרִיךְ תְּדִיר לְחָשֵׁב אֵיךְ יְכוּל לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר קְדֻשָּׁה וְיוֹתֵר תּוֹרָה
וְדַעַת וְאֵיךְ אֲפָשֶׁר לַעֲשׂוֹת עוֹד דְּבָר וּפְעֻלָּה כְּזוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ מִזֶּה רוּחַ
רוּחָנִי יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכַמְבֹאֵר בְּתוֹרָה מ"ט (ליקו"מ ח"א) שְׂיִצָּר טוֹב הֵינּוּ
מִחְשַׁבּוֹת טוֹבוֹת אֵיךְ לַעֲבֹד אֶת ה'. כִּי כָּל עֲקָרוֹ שֶׁל הָאָדָם נִמְדָּד לְפִי
טְהָרַת מִחְשַׁבְתּוֹ וְכָל מֵה שְׁנִטְהַר מִחְשַׁבְתּוֹ יוֹתֵר כֵּן מַעֲלָתוֹ גְּבוּהָה
יוֹתֵר. וּכְשִׁנּוֹתַן צְדָקָה וְעוֹשֶׂה שׁוֹם מִזֶּה יִבְקֶשׂ בְּתַפְלָה שְׁעַל יְדֵי זֶה
יִטְהַר מִחְשַׁבְתּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפְעַם כְּשֶׁעוֹשֶׂה שׁוֹם מִזֶּה
וְשׁוֹם טוֹב.

ז - שמו

אָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּוָקָא אָדָם כְּזֶה שְׁכָל נִקְדָּה טוֹבָה וְכָל מַעֲשֶׂה
טוֹב שְׁעוֹשֶׂה חָשׁוּב הוּא בְּעֵינָיו הוּא זֶה הַמְצָלִיחַ לְאַגֵּר מֵהֶם הִרְבֵּה
וְלִהְתַּעֲשֵׂר בְּכֶף בְּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, אָבֵל מִי שְׂאִינוֹ אוֹסֵף וְשׁוֹמֵר וְשִׁמַּח
אֵף בְּקִטְנוֹת וּבְמַעַט לֹא יוּכַל לְהִתַּעֲשֵׂר כְּרֵאוּי מֵהֶם, וְאִם אֵין חָשׁוּב
אֲצִלוֹ הַמַּעַט מִפְּסִיד לְאֵט הִרְבֵּה הִרְבֵּה. וּכְעֵין מֵה שְׂאָמְרוּ רַז"ל (סוטה
ח:): לְעֵנִין צְדָקָה כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה מִצְטָרֶפֶת לְחֻשְׁבוֹן גְּדוּל. (וראה עוד
חלק א, תרצז)

ז - שמו

כְּפִדּוּעַ הַמוֹבָא בְּסִפְרִים בְּגִדְל מַעֲלַת חֲשִׁיבוֹת הַהִכָּנָה שְׁקָדָם
עֲשִׂית הַמְצוּה. (ראה דרך חיים אבות ה, יד. וקדשת לוי פרשת בשלח. ספר המדות
אות תפלה, כג) וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אֵין לָךְ הִכָּנָה לְמִצְוָה כְּמוֹ הַתַּפְלָה

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש קלה

להתפלל עליה קדם עשיתה, הינו שיזכה שיעשנה פראוי ושתהיה לנחת רוח לפניו יתברך, ושיעשנה בשמחה ובשלמות הראוי.

ז - שמח

אמרו לענין מצות צדקה ומעשר, שכמו שאם חלילה אדם חולה מאד, ובהכרח לו לעבר נתוח קשה ומסבך, אם יאמר לו הרופא הגדול שמבקש סכום זה וזה עבור הנתוח הרי שלא שיק שיאמר לו האדם שאין לו לתת סכום המעות הגדול, מחמת שאינו יכול לתת יותר ממעשר מממונו, כמו כן כשמרגיש האדם נגעי נפשו באמת ומבין כמה קשה הנתוח הקשה שצריך לעבר אין חל עליו דין מעשר ואפלו חמש ויש שהוא בבחינת 'כל אשר לאיש בעד נפשו' (איוב ב). רק שצריך בזה ישוב הדעת נכון.

ז - שמת

אמרו אנשי שלומינו שאצל זה שמקבל על עצמו לחזר בתשובה באמת, הזמן נעשה חשוב אצלו כל כך ובכל פעם יותר ויותר עד שאפלו חשבון של דקה אחת היא אצלו כשנים רבות, ושמירת הזמן של האדם היא היא הסימן על חזרתו בתשובה שלמה. וזה שאמר הכתוב (תהלים ז) תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם, פי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר. הינו שבעת שהאדם זוכה באמת לאור התשובה הרי שהזמן אפלו זמן של אלף שנה הם אצלו כאלו כיום אתמול שכבר פרח ועבר.

ז - שנ

אמרו לכלל כל היסורים העוברים על כל אדם: הרי לבסוף נגמרים היסורים הראשונים ובאים אחריהם נסיונות ויסורים וברורים חדשים, וצריך האדם תמיד לתפס עצמו ולהזכיר ולומר לעצמו: הרי סוף כל סוף יגמרו היסורים העכשויים ומה ישאר לי מהם לטובה, ויתחזק לקבלם באהבה ושיסכים שהיסורים ימקו אותו ויכפרו לו

קלו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - כלליות אנ"ש

על עונותיו, ודיקא על ידם יזכה לעלות ולהתעלות ולהשיג דרגות גבוהות, וכמו שהיה לישראל בעבודת הפך במצרים בכלליות ובפרטיות וכו' וכו'. ואחר כך במ"ט ימי הספירה, שדוקא לאחר שספרו מ"ט ימים והשתוקקו כל יום להשיג האורות הנעלמים, לבסוף אכן זכו לראות עין בעין איך שירד ה' על הר סיני וקבלו התורה, וכמו בן נעשה ונשנה הדבר לכל אחד בפרטיות בענין היסורים, שפשוטה להשכיל ולקבל היסורים באהבה לבסוף נגמרים ונתבטלים היסורים, וזוכה שהשם יתברך בכבודו ובעצמו יורד אליו לתן לו התורה לפי בחינתו, רק שצריך להשכיל לא להפסיק לספור ספירתו והשתוקקותו ויתחיל כל פעם מחדש עד שיזכה למה שיזכה.

ז - שוא

אמרו: בעת שהאדם מתפלל לה' יתברך על שום ישועה הנצרכת לו, צריך גם להתפלל שבעת שתבוא לו הישועה שיזכה להאמין שהכל בא ממנו יתברך ולא יתלה ישועתו חס ושלום בשום דרך הטבע, כי מאחר שדרך הנס לבוא ולהתלבש בדרך הטבע, על פן צריך להתחזק באמונה ולהאמין שהכל ממנו. וכמו שהתפלל אליהו בהר הפרמל כשהכניע את נביאי הבעל צעק ואמר: ענני ה' ענני (מלכים א יח). ואמרו רז"ל (ברכות ט:): ענני שתירד אש מן השמים וענני שלא יאמרו מעשה כשפים הם. ונמצא שהתפלל הן על הנס והן שלא יאמרו שהוא בא חלילה שלא מצד הקדשה.

ז - שנב

אמרו: שאף שפיוס בדורותינו בסוף הגלות אנו בירידה והסתרה כזו, אף על פי כן מצד השני פיוס מתקבלים התפלות ונחשבים הרצונות למעלה הרבה יותר, וכל מעשה טוב נחשב היום יותר ויותר משנים עברו. (ועיין ליקוטי הלכות שבת הלכה ז, מג).

ז - שנג

אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ לְעַנֵּן הַיָּצָר הָרַע הַבָּא לְאָדָם וּמִתְחַדֵּשׁ כְּנִגְדּוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סוכה נב). שֶׁהָאָדָם הָעֵקֶשׁן שֶׁאֵינוֹ שׁוֹתֵק לוֹ וּמִמְשִׁיף אֵף הוּא לְהִתְחַדֵּשׁ כְּנִגְדּוֹ, הֵרִי שְׂדוּמִים הֵם לְשָׁנִים הַמִּתְקוּטְטִים שְׁפַעַם זֶה סוּטֵר לְזֶה וּפַעַם זֶה סוּטֵר לְזֶה, אֲבָל עֵקֶר הַקּוֹבֵעַ לְנִצְחוֹן הוּא זֶה הַנוֹתֵן אֶת הַסְּטִירָה הָאַחֲרוֹנָה, וְזֶה הַנוֹתֵן בְּאַחֲרוֹנָה הוּא הוּא הַמְנַצֵּחַ וְהַזּוֹכֵה. וְכֵן כִּשְׁהוּא מִמְשִׁיף לְעֵבֶד ה' נִמְצָא שֶׁהוּא תָּמִיד מְנַצֵּחַ. (הרה"ח רא"ח רוזק ו"ל)

ז - שנד

אָמְרוּ: מִהֵיוֹצֵא וְהַנְּלָמֵד מִדְּבָרֵי הַזֵּהָר וְהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁמַּעֲלֵת הַתְּפִלָּה בְּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה הוּא גַם בְּזֶה, שֶׁאֵז מִתְקַבְּלִים הַתְּפִלוֹת שֶׁלֹּא כַּתְּפִלוֹת הַיּוֹם שֶׁצָּרִיכִים לְעֵבֶר דְּרָךְ שְׁעָרִים וְצָרִיכִים לְזָכוֹת שֶׁתִּתְקַבֵּל וְתַעֲלֶה וְתִבּוֹא וְתִגִּיעַ וְתִרְצֶה הַתְּפִלָּה. כִּי בַּחֲצוֹת לַיְלָה אֵז נֶאֱמַר (איכה ב) קוֹמִי רַנִּי בַּלַּיְלָה לְרֹאשׁ אֲשֶׁמוֹדוֹת שֶׁכִּי כַּמִּים לִבִּי נִכַח פְּנֵי ה' - מִמֶּשׁ. וְעַל בֵּן חֲשׁוּבָה הִיא מְאֹד, וְאֵז הַתְּפִלוֹת נִכְנָסוֹת לְפָנָיו מִמֶּשׁ. וְעַל בֵּן אֵז בְּסִגְלַת הַתְּפִלוֹת לְהִתְקַבֵּל בְּיוֹתֵר. (ועיין ביאור הַלִּיקוּטִים תו' ט).

שיח שרפי קודש

אמרות טהורות

ספרי רבינו

אמרות טהורות לקוטי מוהר"ן חלק א

ז - שנה

העירו ורמזו אנשי שלומינו לענין זה ששני חלקי הספר לקוטי מוהר"ן חלק א' וב' מתחילין בלשון 'איש הישראלי' ובודאי רמז דברים יש בה.

ז - שנו

תורה א

וזה בחינת תיו, שעל ידי הח"ן נעשה בחינת תיו, וכו'. ולעיל מבאר ענין יעקב ועשו, שיעקב הוא בחינת החן ודקדשה, לעמת זה עשו הוא ההפך מזה, עין שם. ואמר רבי אברהם ברבי נחמן זכרונו לברכה: דזהו ענין הארבע מאות איש כמספר תי"ו שבאו עם עשו נגד יעקב (בראשית לב, ו; לג, א), יען רצו להתגבר נגד בחינת התיו של יעקב.

ז - שנו

תורה ב

וכל מלחמתו שיעשה וכל הכבישות שיכבש הכל משם וכו'. (סעיף א) שמעתי בשם הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה: לרמז בזה גדל מעלת התפלה, שבא בשני אפנים, הן בתחלת הבקשה - שאז מבקש על עצם העצה, ולמשל בענין המבאר האם לצאת למלחמה אם לאו, והן לסיום הפעלה האם יצליח לכבש אם לאו, ולשני הפרטים הנ"ל תועלת התפלה הן לתת לו עצה נכונה, והן ההבטחה שבודאי יכבש וינצח. וזה הענין הוא בכל אחד מישראל,

קמב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

שֶׁמִבְטַח לוֹ שְׁאֵם אוֹחוֹ בַתְּפִלָּה וּמִתְמַיֵּד בָּהּ, יִקְבַּל עֲצָה נְכוֹנָה, וְהָעֲצָה תֵצֵא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב. וְזֶה שְׁאֵמֵר רַבְּנוֹ "וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שְׂיַעֲשֶׂה - וְכָל הַכְּבִישוֹת שְׂיִכְבֹּשׁ".

ז - שנח

תורה ג

וְכֹד אֶתְפַּלֵּג לַיְלִיא, כְּדִין כְּרוּזָא כְּרִיז, כְּצַפְרִים הָאֲחוּזוֹת בַּפַּח כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי אָדָם'. שְׁאֵלוֹ: לְכַאוּרָה מַה יֵשׁ לָנוּ מִהַכְּרוּז הַיּוֹצֵא כֹד אֶתְפַּלֵּג לַיְלִיא. וְאָמְרוּ: שְׂזֵה הַקָּם בַּחֲצוֹת לַיְלָה הוּא זוֹכֵה לְשִׁמְעַת אֶת הַכְּרוּז הַנִּ"ל, וַיִּזְהַר שְׁלֵא יִקְוֶשׁוּ אוֹתוֹ הַקְּלָפוֹת כְּאֲשֶׁר תּוֹפְסִים יוֹקְשִׁים אֶת הַצְּפָרִים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, בשם רבי אלחנן ספקטור זכרונו לברכה)

ז - שנח

תורה ד

מִבְּאֵר בְּפָנִים שְׂהָעוֹנוֹת נַחֲקָקִים עַל הָעֲצָמוֹת, וְנִשְׁפָּרִין עַל יְדֵי זֶה. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא וְדוּי דְבָרִים לְפָנֵי תַלְמִיד חָכָם. וְשֵׁם (בסוף אות ו') כְּתַב רַבְּנוֹ דְּמִצְוָה לְשׁוֹן הַתְּחַבְּרוֹת כְּשִׁעוֹשָׂה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מְצוּוֹת (מֵאלוֹ הַחֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבוֹרוֹת) אֲזִי נִתְחַבְּרוּ שְׂבָרֵי עֲצָמוֹתָיו. (מדרש רבה אחרי פכ"א) וְהִנֵּה שָׁם בְּמִדְרָשׁ כְּתוּב: "אִם עָשִׂיתָ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבוֹרוֹת, עֲשֵׂה כְּנִגְדָן חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מְצוּוֹת". אִךְ קִשָּׁה דְּאִיזוֹ שְׂיִכּוֹת יֵשׁ לְעִנְיָן זֶה לְעִנְיָן הַתְּחַבְּרוֹת הָעֲצָמוֹת שֶׁהוּא עַל יְדֵי וְדוּי דְבָרִים. וּבְאֵרוֹ אֲנָשִׁי שְׁלוּמִינוּ, שְׂהַכְּוִנָּה שְׁעַל יְדֵי וְדוּי דְבָרִים שֶׁהוּא הַתְּשׁוּבָה, עַל יְדֵי זֶה נִתְהַפְּכִין עוֹנוֹתָיו לְזַכִּיוֹת, נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי וְדוּי דְבָרִים עוֹשֶׂה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מְצוּוֹת (מֵאלוֹ הַחֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבוֹרוֹת), שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְחַבְּרוּ שְׂבָרֵי עֲצָמוֹתָיו. (מעדני מלך)

ז - שס

שם. ועל ידי ודוי דברים יוצא מעצמותיו האותיות וכו', פי הדבור יוצא מעצמותיו, כמו שכתוב "כל עצמותי תאמרנה" וכו'. (סעיף ה) שאלו אנשי שלומינו, איך אפשר להגיע לבחינת ודוי כזה של "כל עצמותי". ותרצו, שמשום כן צריך האדם להתודות בכל פעם לפני ה', ועל ידי רב והרגל הודוי יזכה עד שיבוא פעם לבחינת ודוי כזה של בחינת "כל עצמותי תאמרנה", שעל ידי זה יוציא כל צרופיו הרעים החקוקים עמק בעצמותיו. (מעדני מלך)

ז - שסא

שם. וזה לשון עברה, שהצרוף של עברה עובר בתוך עצמותיו מעבר אל עבר (סעיף ו) ולעיל בסעיף ה' נקט רבנו משל מהדבור של הלאו של "לא יהיה לך" שהיה כתוב בלוחות, ודיק בזה הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, שעל כן באמת גם בלוחות נאמר "משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים" (שמות לב, טו), שכמו שבקלפה העברה נחקקת בעצמותיו מעבר אל עבר, כמו כן בקדשה נאמר "משני עבריהם הם כתובים", ועל כן נקט דגמא מהכתוב בדבור 'לא יהיה לך' מעשרת הדברות שבלוחות. (שמעתי יום ג' פרשת "חיי שרה" תשמ"ז) (מעדני מלך)

ז - שסב

תורה ו

פי צריך כל אדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום דיקו בזה, שלכאורה מה העבודה הזו למעט בכבוד עצמו, וכי מה לו לאדם ולכבוד כלל עד שצריך למעט בכבודו, ויותר היה נראה לומר כי צריך כל אדם לבטל כבוד עצמו. ואמרו: שעל כן נקט רבנו לשון זה, לרמז שענין זה להרבות בכבוד המקום תלוי במעוט

קמד שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

כבודו, ומעוט כבודו היא עבודה תמידית בכל עת ורגע, שצריך כל ימי חייו להשתדל למעט עוד ועוד בכבודו, ולהרבות תמיד בכבוד המקום, ועל כן נקט "למעט", כי תאנה זו מתגברת בכל דרגא, על כן נקט למעט, והינו למעט תמיד. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה) (מעדני מלך)

ז - שסג

שם. פי מי שרודף אחר הכבוד אינו זוכה לכבוד אלקים וכו', והכל חוקרים אחריו ושואלים מי הוא זה ואיזהו שחולקים לו כבוד הזה וכו'. (שם) בארו אנשי שלומינו הפונה במה שכתב "הכל חוקרים אחריו", הינו בין למטה, בין למעלה בעולמות עליונים. (הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה) (ולעיל חלק ו', סעיף רנב)

ז - שסד

שם. ועקר התשובה - כשישמע בזיונו ידם וישתק (סעיף ב). דיקו אנשי שלומינו בלשון רבנו שאמר, שעקר התשובה הוא כשישמע בזיונו "ידם וישתק", ואמרו שדמימה היא בלב, ושתיקה הוא בפה, כי האדם כשמקבל בזיון צריך לשתק בפה למחרפו, וגם לדם בלב, ולבלי להתרעם על האדם המבזו, ולא על מדותיו ותברך ששלח לו את הבזיון הזה, וצריך להצדיק עליו את דין הבזוי ששלחו לו מלמעלה. (מעדני מלך).

ז - שסה

שם. והפ"ף הוא פתח וכו'. (שם) שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, שזהו שמוכא (פרדס רמונים שער ל, ח) שאות כ' שהוא מספר "עשרים" שזה בגימטריא למספר "פתח". (שניהם) (620): (מעדני מלך)

ז - שסו

שם. בענין תשובה - שהיא בחינת פתח, בחינת המתנה, "משל לאחד שבא לקנות אפרסמון, אומרים לו המתן", וכו'. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, שזה האפרסמון הוא בחינת השגת הפתח והסיג לחכמה המבאר להלן בתורה, ועל כן כשבא לקנות אפרסמון זה, חייב להמתין, כי אינו רואי לקבל זה האפרסמון - מחמת מעשיו ודרכיו הפגומים, ואם יתנו לו זאת תכף ומיד, יפגם זה האפרסמון, ואדרבא יבאיש ריחו. על כן אומרים לו המתן, ותראה ברצון ובהשתוקקות, ובה תנקה מחך, ועל ידי זה תוכל לקבל מעט מן זה האפרסמון הקדוש, וכך מדרגא לדרגא יבסם כלו. (מעדני מלך)

ז - שסז

בענין תשובה - בחינת פתח, בחינת המתנה, "משל לאחד שבא לקנות אפרסמון, אומרים לו המתן", וכו'. צריך להבין מה היא עבודת המתנה, עד שהיא היא עקר התשובה, הלא לכאורה אין שום עבודה ועשייה בהמתנה? אמרו ובארו אנשי שלומינו בזה שאכן ענין המתנה הוא עצם הדבר מה שהאדם עומד על עמדו, אף על פי שאין רואה ומרגיש בעצמו שום התעלות, אף על פי כן אינו נסג אחר, רק עומד וממתין ומצפה וכוסף ומשתוקק ומתגעגע "מתי אבא ואראה פני אלקים", כי יודע שכל זמן שעדין אין מקרבין אותו מלמעלה, זהו מחמת שעדין אין ראוי לזה, ועל ידי הרצונות והכסופין עצמן יזדכך ויתעלה, עד שיזכה להגיע להמדרגה העליונה שהיא בחינת האפרסמון, ו"לפום צערא אגרא": (מעדני מלך)

ז - שסח

תורה ז

על המבאר בתורה ז' חלק א' שתפלה היא בחינת זכרון. אמרו אנשי שלומנו שלזה גם מעלת התפלה. והינו שתזכר נשמתו לזכרון טוב בעולם הבא לבוא לצדיק האמת.

ז - שסט

תורה ח

מבאר בפנים סעיף ו' שברור הארבע יסודות הוא על ידי שלן בעמקה של הלכה, ומברר האסור והמתר וכו', עין שם. אפשר לבאר על פי זה מה שהלכות התורה נתחלקו בארבע חלקי שלחן ערוך, שאין ספק שזה מכון בדוקא. והינו כי על ידי זה מבררין הארבע יסודות, ונעשין בבחינת ארבע אותיות הויה, בבחינת "ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" כמבאר בפנים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה בשם אנ"ש) (מעדני מלך).

ז - שע

תורה ט

בסעיף ד' במאמר רבה בר בר חנה: "ואתלויין בהדן ההוא טעיא" - שקשרנו את עצמנו עם צדיק הדור. וקשה, שהנה בפשוטו של הכתוב, וכפי ספור האגדה, משמע בפרוש שהסוחר הוא שהתלוה עמהם בהליכתם במדבר, ולמה שנה רבנו ופרש שאנחנו קשרנו את עצמנו עם צדיק הדור? ויש לבאר, שבכונתו לומר, שאף על פי שהצדיק מעלה תמיד התפללות, שזה בחינת "ואתלויין בהדן ההוא טעיא", כי הוא בחינת משה משיח, שהוא כלול מכל התפללות, ומעלה אותם תדיר, בבחינת "ויקם משה את המשכן" וכמבאר לעיל בתורה ב'. אבל על אף זאת צריך האדם הרוצה שתתקבל תפלתו

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קמז

כְּרֵאוּי וְכַהֲגֵן, שִׁיקְשֶׁר הוּא עֲצֻמוֹ אֶת תְּפִלוֹתָיו לְצַדִּיק, וְזֶה שֶׁכָּתַב בְּתַחֲלַת סְעִיף ד': "וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְקַשֵּׁר אֶת תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר", כִּי סִגְלַת רְצוֹנוֹ תּוֹעִיל לְצַדִּיק לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּתוֹ לְשַׁעַר שְׁבָטוֹ.

ז - שעא

וּמַהֲרַב הַחֲסִיד רַבִּי לִוִי יִצְחָק בְּנֵדָר זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה נִשְׁמַע כַּמָּה פְּעָמִים שְׁבָאָר שְׁכָפִי שֶׁהָאָדָם מְקַשֵּׁר אֶת עֲצֻמוֹ לְהַצַּדִּיק, בֵּן זוֹכֵה שֶׁהַצַּדִּיק יִתְלוֹה אֵלָיו, כִּי "בְּאִתְּעֵרוּתָא דְלִתְתָּא אִתְּעַר לְעֵלָא", כַּמְבָאָר בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ. (מעדני מלך)

ז - שעב

תּוֹרָה י

(בסעיף ה) שֶׁהַצַּדִּיק הוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', וְעַל יָדוֹ נַעֲשֶׂה מֵאַחַר אֶחָד. יֵשׁ לְרַמֵּז דְלִכְּנֵן "קו"ץ ד'" בְּגִימְטְרִיא ר', הֵינּוּ דְעַל יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', נִתְבַטֵּל ר' דְאַחַר וְנַעֲשֶׂה אֶחָד. עוֹד יֵשׁ לְרַמֵּז, דְצַדִּיק בְּגִימְטְרִיא ר"ד, הֵינּוּ שְׁמַחְלִיף מַר' לְד' וְעוֹשֶׂה מֵאַחַר אֶחָד: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, בשם ר' מתתיהו כהן מאומן הי"ד) (מעדני מלך).

ז - שעג

תּוֹרָה יא

בְּפִרוּשׁ מְאֹמֵר חֲכָמֵינוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה (מנחות פה.) "תְּבִין אַתָּה מְכַנִּים לְעַפְרַיִם וְכוּ' אֲמַרִי אֲנָשִׁי" וְכוּ', הִיָּה אוֹמֵר הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי לִוִי יִצְחָק בְּנֵדָר זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁעֵנִין זֶה הוּא הוּא עֲצַת הַיִּצָּר הַבֵּא לְאָדָם תָּמִיד, וְאוֹמֵר לוֹ אַתָּה עֹפֵר וּנְחוֹת דְרַגָּא, וְאִין לָךְ שׁוּם סְפוּי וְתַקְוָה לְהַתְעַלּוֹת, וְכִי "תְּבִין אַתָּה רוֹצֵה לְהַכְנִיס לְעַפְרַיִם" כְּמוֹתָךְ? אוֹלָם עֲצַת הַצַּדִּיק לְעַמְתּוֹ, שְׂאוֹמֵר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יְהִיָּה מִי שְׂיִהְיָה: "אֲמַרִי אֲנָשִׁי" - אַל תִּפְסִיק לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְפָסֵק מְצַעֲקוֹת וּזְעָקוֹת וְתַפְלָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה בְּסוּף אַף אַתָּה תִּזְכֶּה לְתַבּוּנָת

קמח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

התורה לעמקא, וכל בחירתו הוא רק שישמע לצדיק ויקבל מרותו.
(מעדני מלך)

ז - שעד

תורה יג

וזה בחינת קטרת ישמח לב על שמקשר חמום הלב וכו'.
שמעתי מהרה"ח רבי לוי יצחק בנדר ז"ל. פי קטרת סובל שני
משמעויות א. לשון קשר כמו 'קטרא' שבלשון תרגום. ב. לשון חמום
כמו קטור הכבשן, וזהו שאמר שמקשר חמו"ם הלב ששניהם
נסבלים בלשון קטרת והבן.

ז - שעה

שם. שאלו אנשי שלומינו: לכאורה אינו מובן הדבר איך יכול
החכם להעלות את בחינת האריה שבנפש שהוא בחינת אריתי מרי
עם בשמי, מאחר שהם פגומים ושפלים מאד, והתרוץ, שהן נכון
שמצד עצמם הם פגומים ונכללים בבחינת מרת נפש, אבל מזה
עצמם תקונם, הינו מזה שהם שבורי לב ומרי נפש, זה מה שמוצא
בהם החכם נקדת אחיזה להעלותם עד שנתקיים אף בהם הפתוב:
'עיר גבורים עלה חכם וירד עז מבטחה כמבאר פנים'. (הרה"ח ר' לוי
יצחק בנדר ז"ל) (ה"ה ואולי בזה גם מרמז הפתוב בדוד בברחו מפני אבשלום
(שמואל-א כב) שהלכו עמו ארבע מאות איש מרי נפש פי זה זה גדל
כחו של הצדיק שיכול להעלות ולתקן כלם). בבחינת אריתי מורי -
עם בשמי.

ז - שעו

תורה יד

"ולפעמים שהוא קטן שבקטנים, צריך להקטין את עצמו
בנגד מדרגת עצמו" וכו', לכאורה קשה איך שיהיה ענו ושפל

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ה"א קמט

יותר מִמֶּנּוּ, מֵאַחַר שֶׁהוּא קָטָן שֶׁבְּקִטְנִים, וּפְרָשׁוֹ, שֶׁהַפְּנֵה הוּא פִּי בְּאֵמַת הוּא קָטָן שֶׁבְּקִטְנִים מִחֲמַת הַשְּׁגָתוֹ הוּא, אֲבָל לְפִי הַשְּׁגַת הַצַּדִּיק שִׁוְדָע וּמְכִיר בְּגִדְלָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא קָטָן עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל כֵּן גַּם אֶצְלוֹ בְּעֶצְמוֹ שִׁיף בְּחִינַת שְׁפָלוּת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי גַם כִּשְׁהוּא קָטָן שֶׁבְּקִטְנִים צָרִיף לְהַקְטִין עֶצְמוֹ יוֹתֵר מִחֲמַת שְׁפָלוּתוֹ לְפִי הַשְּׁגָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה) (מעדני מלך)

ז - שעז

תורה יז

שָׁם. לְגִלוֹת הִירָאָה וְהֶאֱהָבָה. הֵינּוּ כִּי עֲבוּדַת הַצַּדִּיק הוֹאִיל רַק 'לְגִלוֹת' הִירָאָה וְהֶאֱהָבָה, כִּי בִשְׂרָשׁ נִמְצָא הֶאֱהָבָה וְהִירָאָה בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעֲבוּדַת הַצַּדִּיק הוּא לְגִלוֹתָהּ מִכְּסוּיָהּ. (רל"י ז"ל)

ז - שעח

שָׁם. בְּמָה שֶׁהִבִּיא רַבְּנוּ הַדְּגָמָא מֵהִיתוּשׁ וּמֵהָאָרִי. לְרַמֵּז כָּא עַל עֲבוּדַת הַצַּדִּיק לְגִלוֹת הַטּוֹב וְהָאוֹר הַנִּמְצָא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מִהַקְטָן שֶׁבְּקִטְנִים כְּדִגְמַת הִיתוּשׁ עַד לְהַגְדוֹל שֶׁבְּגִדוֹלִים כְּמוֹ הָאָרִי, שֶׁגַּם בּוֹ צָרִיף לְגִלוֹת הִירָאָה וְהֶאֱהָבָה וְלִמְצָא בְּבַחֲיַנְתּוֹ עוֹד הַתְּפָאָרוֹת, עוֹד וְעוֹד. כְּדֵי שִׁיזְכֶּה לְעוֹד וְעוֹד לְבַחֲיַנַּת אֶהָבָה וְיִרָאָה. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל).

ז - שעט

תורה יח

עֲנִין הַשִּׁיחָה שֶׁשָּׁח רַבְּנוּ בְּעֵת שֶׁגָּלָה רָאשֵׁי פְּרָקִים מִתּוֹרָה י"ח, שֶׁאָמַר "הַיּוֹם חַיִּיתִי חַיִּים שֶׁלֹּא חַיִּיתִי מֵעוֹלָם חַיִּים כְּאֵלוֹ" וְכוּ' כְּמִבְּאֵר בְּסִפּוֹר חַיִּי מוֹהַר"ן (סימן ח). יֵשׁ לְבִאֵר שִׁיכּוֹת שִׁיחָה זֹאת לְתוֹרָה זוֹ, כִּי מִבְּאֵר שָׁם מֵעֲנִין הַשְּׁגָת הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל הַתְּכַלִּיתִין, שֶׁהוּא שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר "עֵין לֹא רָאָתָה" וְכוּ'. אֲבָל

קנ שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

הצדיקים יש להם תפיסה בזה, עין שם. וענין שעשוע עולם הבא הוא עקר החיים פנודע, ועל כן יחיו אז חיים נצחיים (עי' תו' כ"א), ובנודאי שבהשגה זו יש מדרגות עד אין סוף, וככל שהצדיקים משיגים בזה, הם זוכים לחיות חיים יותר עליונים במעלה, כפי השגת ותפיסת התכלית הזו בשכלם: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך)

ז - שפ

תורה כ

בהמבאר בתורה (בסעיף ב') קדם הדרוש צריך לבקש ברחמים ותחנונים שיפתח לב העליון, וישפע משם דבורים וכו'. ד"ק הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שהנה בזה נמצא מבאר שיחתו הקדושה של רבנו הקדוש שאמר (שיחות הר"ן סעיף רפ"ז): "אין צריך כי אם להתפלל וללמד ולהתפלל", "דאוינען און לערנען און דאוינען" - שהנה קדם לתורה צריך לשפך שיחו בתפלה, ואחר שכתב זכה לתורה, הרי ידוע ענין הגדול שצריך לעשות מתורות תפלות (תורה כ"ה חלק שני), נמצא מדיק לשונו הקדושה "להתפלל וללמד ולהתפלל". (מעדני מלך ושיש"ק ח"ג, סעיף תפ"ד)

ז - שפא

שם. בענין אסור דחיקת השעה אם יתן יתן ואם לאו לאו וכו'. הנה רל"י ז"ל מקשר ענין זה לספור ומעשה התם שבספורי מעשיות (מעשה ט) שמצד אחד בקשת האדם צריכה שתהיה גבוהה בבחינת מה שאמרו רז"ל (תדא"ר כח) חייב כל אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב, כי אסור לו לאדם להניח את הרצון, ועקר הבחינה בזה, כשרואה שאין עושים לו רצונו אפלו רצונותיו הרוחניים, שאז גם מחובתו לבלי להרפות מהתפלה והבקשה, וכמו התם שבקש מזוגתו המרמוז על הבקשה שמבקש האדם מהשכינה שום מאכל טוב ובגד נאה ומשקה טוב וכשלא קבל

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קנא

לא בא בתרעמת רק המשיך להיות בשמחה, ושוב חזר ובקש כרצונו הטוב, ויש פעמים שמקבל כבקשתו ואז נתרבה אצלו השמחה בתכלית. ויש פעמים אדם שלעולם אין עושין לו רצונו ואין מראין לו שפעל שום פעלה עד עת פטירתו והסתלקותו מהעולם. וכמבאר בספר שיחות הר"ן סימן רמד, אבל זה כל נסיונו לבלי להפסיק לרצות ואף אם לא יתנו לו ימשיך לבקש עוד ועוד, וכמו שמובא (כ"ר סב, ב.) על רבי אבהו שאמר אחר שהראו לו י"ג נהרות אפרסמון בשכרו "כל אלה לאבהו ואני אמרתי לריק יגעתי" הרי שאדם גדול כרבי אבהו היה בבחינה זו שלא הראו לו כל ימיו בשכרו עד שחשב שיגיע לריק כל ימיו, וכל שכן וכל שכן אדם שידע נגעי לבבו ומכאובי נפשו איך יצפה לראות שכרו כאן בעולם. ואף על פי כן יש כאלו נשמות שכן מראים להם. וענינים אלו מדרכי ה' הנעלמים הם ותלוי בסוד הנשמה של כל אחד. ואי אפשר בכגון זה להקיש מאחד על חברו כלל וכלל.

ז - שפב

שם. בענין אסור דחיקת השעה וכו'. אלא יבקש ברחמים ובתחנונים אם יתן יתן, אם לאו לאו. הקשו אנשי שלומינו, שלכאורה איך יסכים לבחינת 'לאו'? ובארו שהכוונה שאם יתן - הינו מיד, ואם לאו - שלא יפעל רצונו דקדושה מיד, אלא יצטרף להמתין עוד ועוד עד שיפעל רצונותיו הקדושים, ואף על פי שיקח לו הדבר זמן זמנים טובא, לא יפסיק לרצות ולכסף ולהשתוקק לדבר הטוב הנכסף: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

ז - שפג

שם. "נמצא מה שנהסר על ידם נשלם על ידם". בארו בזה: שבזה שנמשך אור הצדיק אחר הסתלקותו, בזה נשלם יותר ויותר החסרון שנהסר על ידם: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה מפי השמועה - מעדני מלך).

ז - שפד

תורה כא

וְזֶה "רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'" - זֶה בְּחִינַת מַח הַנְּאָמַר אֶצֶל חוֹטֵם (סעיף ב). הֵנָּה לְכַאוּרָה הַחוֹטֵם שְׁמוּשׁוֹ הוּא שְׁמוּשׁ הַקֵּל בְּיוֹתֵר וְהַנְּרֻגֵשׁ פְּחוֹת מִכָּל שְׁאֵר הַשְּׁבַע גְּרוֹת, כִּי "רִיחָא לָאוּ מִלְתָּא" (פסחים עו: ע"ז סו:), וְאֵין בָּהּ שׁוּם מִמְּשׁוֹת, אוֹלָם לְאָמַת מִהַחוֹטֵם הוּא הוּא עֵקֶר הַחִיּוֹת, וְכִמוּ כֵן מִדַּת הַיִּרְאָה הִיא הִיא עֵקֶר וְיִסוּד כָּל שְׁאֵר הַשֵּׁשׁ גְּרוֹת, וְכִמוּ דְבַר הַמְּרִיחַ כָּל מָה שְׁמִמְסַמְסִין אוֹתוֹ מְרִיחַ יוֹתֵר, כֵּן הַיִּרְאָה כָּל מָה שְׁמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ יוֹתֵר מִשְׁפַּעַת יוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית יֵצֵר הָרַע בְּרֵאשִׁית תּוֹרָה תְּבַלִּין" (קידושין ל:), וְלְכַאוּרָה מָה בְּכַח הַתְּבַלִּין לְהַשְׁפִּיעַ, אוֹלָם מִזֶּה נִלְמַד שְׁהַרִיחַ הוּא דְבַר חָשׁוּב, וְיִסוּד דֵּק כְּזֶה שָׁבוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים כָּל הַמְּדוּת וְהַתּוֹרָה וְהַמְצׁוּוֹת, כְּמוֹ כֵּן מִדַּת הַיִּרְאָה הִיא כְּהַחוֹטֵם שְׁכָל הַחִיּוֹת תְּלוּי בּוֹ. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה - מעדני מלך).

ז - שפה

שֵׁם. הֵנָּה בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה (בסעיף ב) מִתְחִיל רַבְּנּוּ קַדְּם כָּל לְבָאֵר עֲנִין פָּגֵם הַשְּׁבַע גְּרוֹת כְּמוֹ שְׁקָר וְכוּ', וְרַק אַחַר כֶּף (בסעיף ו') מְבָאֵר רַבְּנּוּ הַמַּעֲלָה שֶׁל קִדְּשַׁת שְׁבַעַת הַגְּרוֹת, כְּמוֹ "פָּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמַן הוּא" וְכוּ'. וְלְכַאוּרָה הִיזָה צְרִיף לְהַתְחִיל בְּבֵאוֹר תְּקוּן הַשְּׁבַע גְּרוֹת שֶׁהוּא הַחִיּוּבִי, וְלֹא לְהַתְחִיל בְּבֵאוֹר הַצַּד הַשְּׁלִילִי. וּבְאֵרוֹ אֲנִשִּׁי שְׁלוּמִינוּ טַעַם הַדְּבַר, מִשׁוּם שֶׁזֶה קָשׁוּר בְּזֶה, שְׁלִזְכוֹת לְבְּחִינַת "פָּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ" וְכוּ'. שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּקוּן, זֶה זוֹכִין כְּשֶׁלְּפָחוֹת נִשְׁמְרִין מִשְׁקָר, וְכֵן בְּשְׁאֵר הַגְּרוֹת וְכוּ'. (ועי' עוד בביאור הליקוטים). וְזֶה בְּחִינַת "הַטְּבַת הַגְּרוֹת" וְ"הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת", שֶׁעַל יְדֵי הַטְּבַת הַגְּרוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירָה מִשְׁקָר וְכוּ'. עַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְ"הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת",

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"נ ה"א קנג

עד שתהא שלהבת עולה מאליה כמבאר בפנים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

ז - שפו

היה אומר רל"י ז"ל בפשיטות שענין תקון הדבור מהשקר המבאר בפנים המאמר, כולל גם סתם ענין הדברים בטלים. שאין לה שקר גדול מזה היושב ומבטל זמנו על דבורי סרק ושל מה בכך.

ז - שפז

שם. עתיקא טמיר וסתים בחינת המקיפים שהם טמירים וסתומים בכל צד מפל המשך הזמן של עולם הזה ולא יתגלה אלא לעתיד. יש להבין אם פן מה הקשר והחבור שיש לנו עם זה ובשביל מה הביאו רבנו לידע אותנו כלל ענין זה, ועוד גם דוקא בזה המאמר, ואף אם בשביל להסביר את ענין הזעירא דאנפין שלאחריה, אולם אין זה מדרכו בספרו הקדוש ובפרט בזה שמגלה שהם טמירים וסתומים מכל צד. אולם הענין הוא שאם אדם מוציא לאור כל יכלתו כאן בעולם הזה, ומתיגע בתכלית יגיעתו אזי זוכה שלאחר הסתלקותו מגלים לו כל מה שלא השיגם בחייו מחמת שהיה מגבל אז בגוף וחרמר. וכמו שמבאר בשיחות הר"ן לענין השכחה, עיי"ש בסימן כו. כח.

ז - שפח

שם. יש לבאר כי אור הפנים מאיר על ידי הארת המוח, ועקר השנוי בפנים נעשה על ידי שנוי המוח, כי הפנים היא אספקלריית החכמה שבמוח, בחינת "חכמת אדם תאיר פניו" (קהלת ח, א), ועל ידי שהאדם מטהר מחשבותיו ומזכך מחו, על ידי זה נצל מהשונאים, כי נשתנים פניו, ונעשה לו בחינת מלבו"ש - שהוא בגימטריא חשמ"ל להצילו מכל רע כמבאר בפנים שם: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך)

ז - שפט

תורה כב

אמרו אנשי שלומינו, במה שמבקשים בכרפת אהבת עולם: "ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך", הרי לכאורה תבת "לעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך" הוא מיתר, אחר שאמר לשמר. ובארו אנשי שלומינו, ד"לשמר", הינו לקיים בפשיטות את המצוות המפרשים, שהם בחינת נגלה, בחינת תורה. ו"לעשות ולקיים את כל דברי התורה" - מרמז על הדבורים שסביבות המצוה, בחינת נסתר, כמבאר שם (בסעיף י) על הפסוק (דברים כט, כח) "הנסתרות וגו', לעשות את כל דברי התורה הזאת", עין שם. ואמרו אנשי שלומינו שזה ענין אמונה, שהוא בחינת "כל המצוות" כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצוותיך אמונה", וכן דיקו אנשי שלומינו בכתוב (דברים כז, כו): "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", דברי התורה דיקא, ועין שם ברמב"ן, שמפרש שזה סובב והולך על החפשי בדעה שאין לו אמונה אף על פי שעושה כל המצוות, שהרי הוא פאינו עושה. עין שם. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה מפי השמועה - מעדני מלך).

ז - שצ

שם. הסביר ואמר על המבאר בדברי רבנו בתורה כ"ב (ובתורה נ"ט ח"ב) בענין דבורי התורה שסביבות המצוות כגון וידבר ה' אל משה וכו', וכו' שזה סובב על כלל כל המצוות שצריך האדם להתחזק באמונה ולידע שכל מצוה שאנו עושים ומקימים אנו עושים אותה מחמת שכן דבר ה' אל משה לאמר, וכן צוה אותו ה' לאמר לנו לעשותה כך וכך, ואז כשנקיים זאת המצוה נעשה אותה בשלמות יותר ובאמונה ושמחה גדולה יותר. וזה זה בחינת העבודה שיש בדבורים אלו המבאר פנים.

ז - שצא

שם. אמרו אנשי שלומינו שענין הדבורים שסביבות המצוה הוא ענין האמונה שהוא בחינת "כל המצוות" כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצוותיך אמונה" וכן דיקו אנשי שלומינו בכתוב (דברים כז, כו): "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", דברי התורה דיקא, ועין שם ברמב"ן, שמפרש שזה החפשי בדעה שאין לו אמונה אף על פי שעושה כל המצוות, הרי הוא כאינו עושה. ובדבורים אלו שסביבות המצוה שהם ברורי האמונה בהם תלויים ועומדים כל המצוות המעשיות. עין שם. (מעדני מלך).

ז - שצב

שם. מה שבאר רבנו הקדוש בפרוש מאמר שבאבות יהודה בן תימא אומר עז פנים לגיהנם וכו'. יהי רצון וכו' שתבנה עירך וכו', עין פנים. שמעתי מהרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה לדיק בלשון המשנה שאמרה: "יהי רצון שתבנה עירך", ולא אמרה "בית המקדש", כי בכונתה לקשר זאת לענין ירושלים קריה נאמנה, שהרחיב עליה רבנו הדבור לעיל בפנים המאמר, ובבנין ירושלים שהיא האמונה, על ידי זה יבנה ממילא בית המקדש במהרה בימינו אמן. ודו"ק. (מעדני מלך).

ז - שצג

תורה כג

אמרו אנשי שלומינו מזה שאמרו חכמינו זכרונו לברכה (קה"ר א, לד; ג, יג; מובא להלן תו' רכ"א): "מי שיש לו מנה רוצה מאתים", ולא אמרו כמו כן ממש בשאר התאוות רואים חמרת תאות ממון משאר תאוות, כי בתאונה זו מוסיף והולך תמיד, ואינו געצר, מה שאין כן בשאר תאוות. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה).

קנו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

וַיֵּשׁ לְרַמְזוֹ שֶׁעַל בֶּן צוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה ק"מ קָלִין, כְּדֵי שְׁנִזְכָּה לְהַנְצִיל מִמָּנָה, כְּמִבְאָר בַּתּוֹרָה (בסעיף א) - כִּי תֵאָדָוּ כְּפוֹלָה, יֵשׁ לוֹ מָנָה רוֹצָה מֵאֲתִים. וְמָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה עַל פְּגָם הַבְּרִית (סוכה נב: סנהדרין קז): "מִשְׁבִּיעוּ רָעַב", אֵינוֹ כְּהֵנ"ל שְׂרוּצָה מֵאֲתִים בְּכָפֶל מִמָּשׁ. וְאוּלַי בְּעֵבוֹר זֶה כְּשֶׁנוֹפֵל לְפָגָם הַבְּרִית, וְאֵינוֹ שָׁב בְּתִשׁוּבָה, נוֹפֵל עַל יְדֵה לְתֵאָדוֹת מָמוֹן - הַחֲמוֹר יוֹתֵר, שְׂרוּצָה כְּפִלִּים מִמָּשׁ, כְּמִבְאָר בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת (אה"ע ה' קידושין ג, ג). (מעדני מלך).

ז - שצד

שָׁם. מִבְּאָר בַּתּוֹרָה (בסעיף א') עַל מֵאָמַר חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (משנה סנהדרין, דף מו.): "קָלְנִי מֵרֵאשִׁי קָלְנִי מִזְרוּעֵי" - שֶׁהִיא צִעֲקַת הַשְּׂכִינָה עַל אֱלוֹ שֶׁנִּפְלוּ בַּתֵּאָדוֹת מָמוֹן. עֵינֵי שָׁם. שְׁמַעְתִּי מֵהֵרָה"ח רַבִּי לִוִי יִצְחָק בִּנְדָר זְכוֹרָנוֹ לְבִרְכָה שֶׁתִּבַּת "רֵאשִׁי" מִרְמָז עַל הַמַּח, וְתִבַּת "זְרוּעֵי" עַל מַעֲשֵׂה הַיָּדַיִם, וְהֵינּוּ שֶׁתֵּאָדוֹת מָמוֹן טוֹרְדוֹת וְטוֹרְפוֹת דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם, וְגַם נִכְשָׁל בְּמַעֲשִׂים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים בְּעֶסֶק הַפְּרִנָּסָה, וְעַל זֶה צוֹעֶקֶת הַשְּׂכִינָה ק"מ קָלִין, בְּחִינַת "קָלְנִי מֵרֵאשִׁי קָלְנִי מִזְרוּעֵי".

[ועיי"ש בְּסוֹף הַתּוֹרָה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "רַק כָּל פְּנוֹתוֹ וְכו'". כְּדֵי שְׁיִזְכָּה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי וְכו' וְלִתֵּן צְדָקָה". וְזֶהוּ שֶׁצִּעֲקַת הַשְּׂכִינָה "קָלְנִי מֵרֵאשִׁי" - אִם לֹא מִכּוֹן לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "קָלְנִי מִזְרוּעֵי" - אִם לֹא נוֹתֵן צְדָקָה]: (מעדני מלך)

ז - שצה

שָׁם. בְּעֵינֵי סְבִי דְבִי אֲתוּנָא שֶׁבְקָשׁוּ מֵרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא: "אֵימָא לָן מִיֵּלֵי דְכְּדִיבִי" וְכו'. עֵינֵי שָׁם. לְכַאוּרָה מָה הַקָּשִׁי לֹאמַר שְׂקָר, עַד שֶׁצָּרִיף לָזֶה חֲכָם כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, אוּלָם מִחֲמַת שֶׁשָּׂאָלוּ אוֹתוֹ שִׁיאֲמַר לָהֶם שְׂקָר כִּזְזָה שְׂאִינוֹ נִרְאָה לְאֲנָשֵׁי הָעוֹלָם שֶׁהוּא שְׂקָר, וְלָזֶה צָרִיף צְדִיק גְּדוֹל וְטוֹב כִּזְזָה שִׁיבְאָר וּיְגַלֶּה זֹאת, וְגַם

יוציא את השקועים בשקר הזה שחושבים אותו לאמת, ולהעלותם לבחינת האמת האמתי שהוא שבירת תאות הממון, וזה היה מעלת רבי יהושע בן חנניא, שבאר להם שהשקר הזה הוא תאות ממון, שנדמה להם שמרויחים ומתים בעלי חובות וכו' בחינת "ומסקי ביה אבא" וכו'. כמבאר שם בפנים, ובשקר הזה שקועים ונבוכים כל בני העולם, עד שמרב השקר נדמה כבר בעיני כלם לאמת, ואין יכול לגלות השקר הגדול הזה אלא הצדיק האמתי שרחוק מתאות הממון בתכלית ממש. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

ז - שצו

שם. שמעתי בשם הרב החסיד רבי בנימין זאב חשין ז"ל שאמר בצחות על פי המבאר בתקוני זהר (עיי"ש בדף פה:), והובא בלקוטי מוהר"ן סימן כ"ג (סעיף ב) "בור דא טחול" וכו' "שהוא בחינת בעצבון תאכלנה" (בראשית ג, יז) וכו'. עיי"ש. ועל פי המבאר בשיחות הר"ן (סעיף מג) מגדל מעלת זה שמראה פנים שוחקות לחברו, שבזה מחייהו וכו', וכענין הני תרי בדחי (תענית כב). וכו' עין שם. שעל פן להפך כשאחד הולך בפנים זועפות ועצובות, הרי הוא ממש כבו"ר ברשות הרבים, ואדם מועד לעולם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (משנה ב"ק כו.), ויתחייב בדבר אם לא ישגיח בזה, שעל פן מחייב להראות פנים שוחקות, ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות טו.). (מעדני מלך)

ז - שצו

תורה כה

בענין שאין שני בני אדם עומדים על מדרגה אחת, ועל ידי עליתו של אחד, על ידי זה הוא מגביה את זה שלמעלה ממנו. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, וכן מהרה"ח ר' אליעזר בךלנד שליט"א, שזה הענין שעולה על ידי

קנח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

עלייתו של חברו, הוא פועל ביותר דיקא בעת שהם חברים בעבודת השם יתברך וכו'. אבל כשאין הם חברים בעבודת השם יתברך, אין עליית אחד מגביה את חברו כל כך, אף על פי שכל הנשמות אחת גבוהה מחברתה; כי אם לא כן, איך מצינו בקרח, וכן ביוחנן כהן גדול ובאלישע אחר שנפלו וכו', אבל בהכרח שפועל בעקר דיקא כשאחד קשור באחדות בחברו. ובזה נבין מה שאמר רבנו בחיי מוהר"ן (סעיף שכב), שכל אחד שייגע ויתחבר לאנשיו, אפלו שיהיה כמו שיהיה, יבוא לתקונו והינו מחמת טעם הנ"ל, כי באנשי שלומינו המקרבים לצדיק, בודאי נמצאים ביניהם כמה וכמה פשרים אמתיים, ועל ידי התחברותו אליהם, יעלוהו גם על ידי עליותיהם (ועיין בספר קב הישר סוף פרק ס"ו, עיי"ש): (מעדני מלך).

ז – שצח

תורה כט

בהמבאר בתורה כט בענין שבח הצדיקים אמרו אנשי שלומינו לעניננו אנו שעקר שבח הצדיקים אינו בספורי מופתים ממנו ז"ל, אלא עקר שבחו בזה הוא שנאמין ונספר מגדלתו ומענינו ודרךו הקדושה הנמשכת גם כיום בדורנו אנו, והוא איש אשר רוח בו ללכת אף כיום כנגד רוחו של כל אחד ואחד.

ז – שצט

שם. יעקב אבינו המשיך הלבונית וכו'. בחינת "מחשוף הלבן", בחינת "ראשית אוני" וכו'. עין שם. אמר פעם הרה"ח רבי שמואל שפירא זכרונו לברכה, שמובא (דעת זקנים בראשית כה, כה. בשם מדרש) שעשו לא היה מהול, כי היה אדם, ואסור היה למולו עד שיפנס בו הדם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קלד. חולין מז:), ואחר כך התמהמהו זמן רב, ולא נקלט בו הדם, עד שהגדיל ומרד במצות מילה. וזה שכתב כאן שיעקב שהוא כנגד עשו, המשיך

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קנט

הלבנונית, בחינת "מחשוף הלבן" וכו'; כי עשו מכנה בשם אדמוני, ולא ה'ה ל'ו בחינת לבנונית, [ועיין עוד בתו' ג"ז, סעיף ו' עיי"ש]:
(הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה בשמו עם מעט נופך - מעדני מלך).

ז - ת

שם. בדברי הזהר הקדוש, פי לאחר הסתלקותו של רבי שמעון בר יוחאי, ה'ה אומר אחד לחברו את לשון הכתוב: "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך" - הינו שלא יגלה סודות התורה. ומבאר רבנו שאז ה'ה הדבור אסור, בבחינת "נאלמתי דומיה", בהיות ולא ה'ה כבר יותר את בחינת תקון הכללי, וכו', עיין שם. ולכאורה קשה, שהרי מצינו כמה מאמרים מהזהר שחברו אחרי פטירתו של רבי שמעון בר יוחאי, וכמובא בשיחות הר"ן מזה (סימן רע"ח). ויש לבאר שאלו התנאים שחברו הזהר אחר פטירתו, אצלם ה'ה רבי שמעון בר יוחאי חי וקיים, ודוקא אלו שה'ה אצלם בחינת "בתר דשכיב" - שרבי שמעון בר יוחאי כבר אינו קיים, דיקא הם אסורים לדבר, וכמובא בלקוטי הלכות (ח"מ ח"א, הל' שלוחין הלכה ה' סעיף יא) על פי דברי הזהר שדרש על הפסוק "פי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון" - שענין מיתת משה הוא מסטרא דילן, עיי"ש: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה עם מעט נופך - מעדני מלך).

ז - תא

שם. במאמר הגמרא (בבכורות ח:): "האי נמי אתרמיא ליה בת מזליה" - בחינת "ונוזלים מן לבנון", הינו המחין שנתרוממין על ידי תקון הברית, עיין שם. אמרו אנשי שלומינו, שזה בחינת מה שמברכין לחתן "מזל טוב", כי טוב מרמז לצדיק כידוע (וכמובא בתורה כ"ג) הינו שיזכה למחין קדושים על ידי שמירת הברית, הינו לבחינת ונוזלים מן לבנון. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה בהוספת נופך - מעדני מלך).

ז - תב

תורה ל'

שם בענין הבן שאינו יודע לשאל וכו'. שעקר בחינת תשובה הוא בבחינת "אשר לא גזלתי אז אשיב". שאלו אנשי שלומינו לכאורה מה שיק לתיב אדם לעשות תשובה על דבר שלא פשע בו בבחינת "אשר לא גזלתי אז אשיב". ואמרו, כשיחפץ האדם לחזור בתשובה שלמה באמת ויחפש לנקות עצמו מחטאיו בשלמות בלי שום ערמה, ימצא פשעים עונות ועולות ששכח מהם לגמרי ולא שם לבו להרגיש בהם, ורק מחמת רב עסקו בתשובה יבחין עוד ועוד בחסרונותיו שכבר שכח מהם זמן רב, ואף עליהם מחיב לעשות תשובה. וזהו "אשר לא גזלתי אז אשיב" פי כשיבדק עצמו היטב היטב יראה שאכן גזל ועוה. רק כעת קדם התשובה נדמה לו שהוא בבחינת 'לא גזלתי'. (שיש"ק ח"ד, סעיף ל"ו; ומעדני מלך).

ז - תג

תורה לא

מבאר פנים (בסעיף ה') אברהם הוא בחינת ברית עלאה, שהוא בחינת הנאמר בפסוק (קהלת י, יז): "אשריך ארץ שמלכך בן חורין", ואליעזר הוא בחינת ברית תתאה, בחינת הנאמר (שם, טז): "אי לך ארץ שמלכך נער". ולכאורה קשה מדוע "אי לך מלך שמלכך נער" הרי אליעזר הוא בחינת ברית תתאה, וכמוכא במדרש (ב"ר נט, ח) על פסוק "המושל בכל אשר לו" - שמושל ביצרו כמותו? ובארו אנשי שלומינו, שכל זמן שאליעזר יודע שכל ממשלתו ומלכותו הוא מחמת אברהם, אזי גדול שבחו ומעלתו, מה שאין בן כשחושב שמשלתו וממשלתו הוא מחמת עצמו, אזי נאמר עליו: "אי לך ארץ שמלכך נער", כי כל חשיבותו של אליעזר הוא דיקא כשהוא יודע שהוא אף עבד אברהם. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

ז - תד

בְּעֵינַי צְדִיק וְלִמְדוֹן, חֲסִיד בְּמַעֲשֵׁים וְלִמְדוֹן בְּתוֹרָה וְכוּ' אָמַר רל"י ז"ל שֶׁעַל כֵּן בָּזָה שְׁלוֹמְדֵינ שׁוּם דְּבַר וְתַכְף אַחֲרֶיהָ מִתְפַּלְּלִין, וְהֵינּוּ כְּשֹׁעוּשָׁה מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה עַל יְדֵי זֶה נִצַּל מִפְּגַם תּוֹרָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו וּבָזָה נִכְלָל בְּבַחֲיַנַּת צְדִיק וְחֲסִיד וְלִמְדוֹן כְּנִכּוֹן.

ז - תה

תורה לד

וְעַקֵּר הַמְּשָׁלָה לְהָאִיר וּלְהַתְּעוֹרֵר לָפָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דברים ל"ג, ז): "שִׁמְעֵה ה' קוֹל יְהוּדָה, וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנוּ", הֵינּוּ לְהָאִיר הָאֶרֶת הַצְּדִיק בְּעֵנָפִים, הֵינּוּ כְּלֵב יִשְׂרָאֵל, וְזֵהוּ: "וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנוּ". (סעיף ב') הַפְּרוּשׁ הוּא שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע אֶת קוֹל הַצְּדִיק, וְאֵת הַקּוֹל הַזֶּה יָבִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶל עַמּוֹ שֶׁהֵם עֲנָפֵי הַצְּדִיק, וְהֵינּוּ כִּי מִמְּשָׁלַת הַצְּדִיק הִיא בְּתַפְּלָתוֹ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִקְּבֵל תְּפִלָּתוֹ וְעוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ; וְנִמְצָא שֶׁמָּה שֶׁפָּתַב שֶׁעַקֵּר הַמְּשָׁלָה שֶׁל הַצְּדִיק לְהָאִיר הָאֶרֶת בְּעֵנָפִים, הֵינּוּ שֶׁזֶהוּ תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, וְזֵה שֶׁמְבִיא רַבְּנוֹ אֶת הַפְּסוּק: "שִׁמְעֵה ה' קוֹל יְהוּדָה" - שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, וּמֵהִי תְּפִלָּתוֹ? - "וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנוּ" - לְהָאִיר הָאֶרֶת הַצְּדִיק בְּעֵנָפִים: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך)

ז - תו

שֵׁם. רַבִּי אֲבָרְהָם בְּרַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטָשִׁין זְכוּרָנוֹ לְבָרְכָה, אָמַר שֶׁבְּפְסוּק (שמות יט, ו): "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכְת כְּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" [פְּסוּק זֶה סוֹכְבַת שֶׁעַל מֵאֵמַר זו] - בְּפְסוּק זֶה עֲצָמוֹ מְרַמָּז בּוֹ הָאֲרָבַע בְּחִינּוֹת מְלָאפּוּם הַמְּזַכְרִים בְּפָנִים הַתּוֹרָה (בסעיף ו') [עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת עִם הַלּוּחוֹת, הַתּוֹרָה עִם

קסב שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

העולם, הצדיק עם ישראל, ואצל כל אחד מישראל בפני עצמו עיי"ש. כי תבות "ויג'וי" מרמז לג' פעמים וא"ו יו"ד שהוא נקוד מלאפוס, ובאמרו "אלה הדברים אשר תדבר" - בחינת הצדיק, "אל בני ישראל" - שהם בחינת הואו כמבאר בפנים שם - ירמז אל הבחינה הרביעית של מלאפוס, עין בפנים, ודו"ק. ורבי אברהם שטרנהרץ זכרונו לברכה, היה אומר תמיד בשמו. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

ז - תז

שם. בענין שבירת כלי החסד המבאר (בסעיף ז) עין שם. כתב הרב החסיד רבי יעקב קלמנוביץ (מלמד) זכרונו לברכה על גליון ספר לקוטי מוהר"ן, וזה לשונו: "שמעתי מהרב החסיד רבי אברהם שטרנהרץ זכרונו לברכה ענין שבירת כלי החסד; כי חסד יש בו שני פרושים, כמו שפרש רש"י (בויקרא כ"ו, י"ז): לשון חסד, ולשון חרפה. והבחירה ביד האדם, שאם יתקדש, ישפע בשפע החסד; ולא, חס ושלום ההפך. (וראה מה שאמר בשיחות הר"ן על מאמר התנא לא לידי נסיון ולא לידי בזיון, שפרש שאם לא יעמד חלילה בנסיון יבוא לידי בזיון, עיי"ש בסימן ד"ש). (מעדני מלך)

ז - תח

שם. בהמבאר פנים בענין הג' נקודות וכו'. אמרו אנ"ש: ענין הג' נקודות סובבים והולכים בכל רגע מימי חיו של אדם. נקודות עצמו, הינו כשהוא לבדו הוא. ונקדת חבר כשהוא בצבור. ונקדת צדיק כולל את שניהם להיות דבוק בו בהתקשרות פראוי. נמצא שאלו הג' נקודות סובבים סביבו בכל עת ובכל מקום.

ז - תט

שם. בענין השלש נקודות המבארים בתורה (סעיף ח); נקדה שבינו לבין קונו, ונקדת החבר ונקדת הצדיק, עיי"ש. שמעתי

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קסג

מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה, שעל פני האדם
שלומד עם חברו דברי הצידיק, ואחר כך מתפללים על קיומה, בזה
נתאחדים שלשת הנקודות יחד, וגורמים שעשועים שלא היו מעולם,
כדברי רבנו זכרוננו לברכה (ח"ב סי' כ"ה): (מעדני מלך)

ז - תי

תורה לה

בענין נייחא למחין המובא בדברי רבנו בתורה לה ועוד, הנה
אומר רל"י ז"ל בשם ספרים, שזהו גם מה שמצינו 'דברי אגדה'
באמצע סוגיות הש"ס, כי בכונה הניחו בין בסדר הגמרא, כדי לתת
נייחא והפסק בסוגיות הקשות וכדי להקל על סבל המוח.

ז - תיא

תורה לו

מענין צעקת השבעים קלין המבאר בפנים (בסעיף א'). הנה רבי
נתן זכרוננו לברכה בלקוטי תפלות על תורה זו (תפלה לו) בסופו, הביא
את לשון תפלת "עננו" שבסליחות (בלשון יחיד): "ענני ה' ענני, ענני
גואלי ענני" וכתוב שם תבת "וכו'", והינו שהיתה פונתו שהאומר
התפלה יסים מאליו את כל לשון התפלה הנ"ל. ושמעתי בשם הרב
החסיד רבי שמואל שפירא זכרוננו לברכה: שפאשר נמנה מספר תבות
"עננו", יעלו לחשבון שבעים, לרמוז לשבעים קלין המבאר בפנים.
ודפח"ח: (מעדני מלך).

ז - תיב

שם. אומר: שנמצא יוצא ומתבאר מדברי רבנו ז"ל בתורה לו,
שגם זה שאינו מקדש עצמו כראוי נכלל מצבו בשם פגם הברית.

ז - תיג

תורה לח

בְּעֵינַי הַמְּבֹאֵר שֵׁשׁ כ"ז אוֹתוֹת, וְכָל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשְׂרֵה, וְעוֹלָיִם כַּמְּסַפֵּר ע"ר וְכוּ'. עֵינַי שֵׁשׁ. הִיָּה הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי לֹוִי יִצְחָק בְּנֵדָר זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה מְקֻשָּׁרוֹ לְהַמְּבֹאֵר (בתורה י"ח, אות ו') שָׂאוֹת י' הִיא נְקוּדָה הַמְּשַׁלֶּמֶת כָּל אוֹת, וְעַל כֵּן כָּל אוֹת בְּאֵמֶת שָׁרְשׁוֹ הוּא יוֹד שֶׁהוּא נְקֻדָּה, וְעַל כֵּן כ"ז אוֹתוֹת כָּל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשְׂרֵה, הֵינּוּ מִבְּחִינַת יוֹד. כִּי כָּל דָּבָר וּבּוֹדָאֵי כָּל אוֹת כָּלוּל מִי סְפִירוֹת כִּידוּעַ בְּזֵהָר הַקְּדוּשׁ וּבִכְתָּבִים: (מעדני מלך)

ז - תיד

שֵׁשׁ. אָמַר עַל פִּי הַמּוֹבָא בְּתוֹרָה לַח. תְּפִלִּין מְרַמְזוּ עַל הַדְּבָקוֹת, וּבְתוֹרָה מ"ז כָּתַב שְׁתִּפְלִין הֵם בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבְתוֹרָה ז' מְבֹאֵר שְׂאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה בְּבְחִינַת שָׁכֵן אֶרֶץ וּרְעָה אֱמוּנָה. וְעַל כֵּן מֵאַחַר שְׂאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת דְּבָקוֹת בְּחִינַת תְּפִלִּין עַל כֵּן כְּמוֹ שֶׁבְּתִפְלִין אָסוּר בּוֹ הֶסֶח הַדַּעַת כְּמוֹ כֵּן צָרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת אֱמוּנָה בְּלֹא הֶסֶח הַדַּעַת. וְלִזְכוֹר בְּכָל יַעַת מַעֲלַת הַמְּקוֹם וְלְהִיּוֹת זְהִירִים בְּקִדְשָׁתָהּ וּלְהִתְלַהֵב וּלְשַׂמַּח עַל שְׂזִכְנוֹ לְשָׁהוֹת בָּהּ בְּפֶרֶט בְּעַת עֲסָקְנוּ בְּתוֹרָה וּבְתִפְלָה.

ז - תטו

שֵׁשׁ. אָמְרוּ עַל הַמּוֹבָא בְּתוֹרָה ל"ח: שֶׁהִסִּימָן עַל דְּבָקוֹת הוּא תְּפִלִּין. וּמְבֹאֵר שֶׁעֵינַי הַתְּפִלִּין הִיא בְּחִינַת הִירָאָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וְעַקֵּר הִירָאָה הִיא הַבוּשָׁה כְּמְבֹאֵר פְּנִים. נִמְצָא שֶׁכְּוֹנֵת רַבְּנוּ לֹוֹמֵר שֶׁהִסִּימָן שֶׁיַּדַּע הָאָדָם אִם הוּא דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא הַבוּשָׁה, שֶׁכִּפִּי בּוֹשָׁתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כֵּן דְּבָקוֹתוֹ, וְכָל מֵה שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר זֶהוּ הַסִּימָן שְׂאֵכֵן דְּבוּק הוּא בּוֹ יוֹתֵר.

שיח שרפי קודש / אמרות מהורות - ליקו"מ ה"א קסה

ז - תטז

תורה מ'

לְעַנֵּין הַטְּלָטוּל הַמְּבֹאֵר פְּנִים הִיָּה אוֹמֵר, שְׁאָדָם כָּשֶׁר יָכוֹל לְצֵאת
יְדֵי עֲנֵשׁ הַטְּלָטוּל הַנִּגְזָר עָלָיו, בְּמִקוּמוֹ הוּא עַל יְדֵי טְלָטוּלְיוֹ לְדַבֵּר
מִצְוָה, כְּקִימָה לִילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית מִדְרָשׁוֹת, וְכַדוּמָה בְּשִׂאֵר
עֲשִׂיּוֹת הַמִּצְוֹת וְאִין צְרִיךְ לְנִסְעַ וּלְהַטְלִיל דוֹקָא לְמַרְחָקִים.

ז - תיז

תורה מה

מִסְתַּבֵּר שְׁנֵאֲמַר בְּסוּף שְׁנַת תַּקס"ב עוֹד קָדָם לְהַתְקַרְבוֹתוֹ שֶׁל
מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל.

ז - תיח

תורה מח

כִּידוּעַ אֲמָרָה רַבְּנוּ בְּתַחֲלַת הַתְקַרְבוֹתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל,
וּבְמֵאֲמָר זֶה נִכְלָל כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלָיו אַז, הֵינּוּ תַחֲלַת שְׁנַת תַּקס"ג כִּי
אַז בְּשִׁמְחַת תוֹרָה הַתְּפִלָּל בְּסִפָּה מִחֲמַת שְׁלֹרֵב הַתְּלַהֲבוֹתוֹ הַגְּדוּלָּה
וְשִׂאֲגוּתוֹ בְּתַפְלָה לֹא הִיָּה יָכוֹל לְהַתְּפִלָּל בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְהַתְּפִלָּל
בְּסִפָּה. וּבְזֶה הַמֵּאֲמָר נִכְלָל כָּל הַפְּרָטִים הַנִּ"ל עֲנִין סִפָּה, וּבְנִים, וְתַפְלָה
בְּלַח, כְּמִבְּאֵר פְּנִים. גַּם בְּעֲנִין הַבְּנִים הַמְּבֹאֵר בְּפְנִים, רָמַז רַבְּנוּ ז"ל
לְמוֹהֲרַנְ"ת אוֹדוֹת הַצֵּעֵר גְּדוּל בְּנִים שְׁהִיָּה לוֹ עַד כַּה, שְׁהִיָּתָה זוּגָתוֹ
מִפְּלַת, וּבְזֶה הַמֵּאֲמָר הַמְּשִׁיךְ לוֹ יְשׁוּעָה. וְאֶכֶן בְּסִמּוּךְ נוֹלַד לוֹ בְּנוֹ ר'
שְׁכָנָא ז"ל, וּרְאָה לְעֵיל חֵלֶק ב' סִימָן רל"א.

ז - תיט

תורה מט

בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא נִסָּן אָבִיב דְּהֵינּוּ " עַם בֵּית וְכוּ', שְׁזַהוּ
בְּחִינַת בֵּיתָא עֲלָאָה וּבֵיתָא תַתָּאָה, וּמִבְּאֵר בְּתַחֲלַת הַסְּעִיף שְׁאִין

קסו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

השם יתברך נכנס לביתא עלאה שהוא בית המקדש העליון, אלא כשיבנה ביתא תתאה שהוא בית המקדש של מטה, וכשיש חס ושלום פרוז ביניהם עדין התרפן בתקפו וכו'. עין שם. ונראה לרמז שעל פן החדש שנחרב בו בית המקדש נקרא בשם "אב" - שזה מרמז שהיה פרוז ביניהם שהיה רק א' וב', והיה חסר הי"ב, ובניסן שהוא חדש האביב - הינו חבור של הא' וב' וי' וב' שזה בחינת א'ב'י'ב', על פן היה אז הקמת המשכן שאחריה נמשך בנין בית המקדש: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך).

תורה נד

ז - תכ

שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה על המובא בתקוני זהר (דף פו). כי שמע הוא ראשי תבות: "שאו מרום עיניכם" (ישעיה מ, כו), וכן שחרית מנחה ערבית, והינו שהן שחרית והן מנחה והן מעריב בכל השלש זמנים צריך להתדבק ולהרים עיניו למעלה, ולזכר בעלמא דאתי כמבאר בפנים המאמר, שזה עקר הזכרון - לזכר תמיד בעלמא דאתי ושללא יחשב שאין עולם אלא אחד: (מעדני מלך)

ז - תכא

דוד המלך, עליו השלום, ברח אז ממלכותו מפני אבשלום, וקלל אותו שמעי בן גרא, ואמר (שמואל ב, ט"ז): "אולי יראה ה' בעיני". "בעיני" דיקא, כי מי שרואה שנופל לרע עין, אם אינו מרגיש בעצמו שיוכל לעמד בזה להנצל ממנו, צריך לברח ממנו וכו': (סעיף ד', עיין שם).

שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה לפרשו גם לפי המבאר להלן בענין טוב עין וכו' והינו אולי יראה השם

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קסז

בְּעֵינַי, הִינּוּ בְּבַחֲיִנַת עֵין טוֹבָה שְׂפִי שֵׁשׁ לִי עֵין טוֹבָה אֶף בְּהַתְנַשְּׂאוֹת
חֲבָרִי. (מעדני מלך).

ז - תכב

תורה נה

שֵׁם. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עַל דָּא שְׁלוּמֵי אַמוּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְשֵׁם לְעִיל
פָּרָה בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּבַחֲיִנַת וּנְשִׁלְמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ. הִינּוּ כִי זֶה שֵׁשׁ
לְאָדָם כְּאֵלוֹ עַל בְּתַפְלָתוֹ וּמַחֲמַת זֶה חֲפֵץ לְפָטֵר עֲצָמוֹ מִהַתְּפִלָּה, כָּל
זֶה הוּא מַחֲמַת שְׂאִין לוֹ אַמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי אִם הָיָה לוֹ אַמוּנָה שְׁלֵמָה
וְהָיָה מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹמֵד אֲצֻלוֹ וְשׁוֹמֵעַ וּמֵאֲזִין לְכָל מוֹצֵא פִיו
וּמִצְפָּה לְתַפְלָתוֹ וְחֲפֵץ בְּהַצְדָּקוֹ, בּוֹדֵאי הַיְתָה לוֹ הַתְּפִלָּה בְּלֹא עַל רַק
הָיָה לוֹ מְמַנָּה חַיּוֹת גְּדוֹל וְנִפְלָא, וְהַיְתָה אֲצֻלוֹ הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיִנַת מִיִּין
מְתִיקִין בְּכָל אוֹת וְתַבָּה וּבְרָכָה שְׁבַתְּפִלָּה.

ז - תכג

תורה נו

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד, לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינּוֹת הַמַּלְכוּת שֵׁשׁ
לוֹ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְפוֹ וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת מְרֻדְכִי, בְּחִינַת מֶר דְּרֹר (חולין
קל"ט:) שֶׁהַמְּרוֹת, הִינּוּ הַמַּלְכוּת, יֵשׁ לָהּ דְּרֹר וְחֵרוֹת, שְׁלֹא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
בָּהּ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְפוֹ. כְּתַב הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי יַעֲקֹב קִלְמֵנוּבִיץ (מלמד)
זְכוּרֵנוֹ לְבְרָכָה, שֶׁבִשְׁם מְרֻדְכִי עֲצָמוֹ מְרַמֵּז עֲנִין זֶה כִּי מְרֻדְכִי הוּא
בְּחִינַת אוֹתֵיּוֹת מֶר דְּכִי, וְהִינּוּ "מֶר" - לְשׁוֹן מַלְכוּת, כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים,
וְ"דְכִי" לְשׁוֹן נְקִי (= דְּכִי בְּאַרְמִית טְהוֹר), וְהִינּוּ שֶׁהַמְּרוֹת וְהַמַּלְכוּת שְׁלוֹ
נְקִי וְטְהוֹר לְלֹא פְּנִיּוֹת, וְאֵינוֹ מְשַׁתְּמֵשׁ עִמּוֹ חֲלִילָה לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְפוֹ:
(מעדני מלך)

ז - תכד

שֵׁם. מֵעֲנִין הַסְּתָרָה וְהַסְּתָרָה שְׁבַתּוֹף הַסְּתָרָה הַמְּבֹאֵר בְּתוֹרָה
(בְּסֵפֶר ג') וְכוּ', שֶׁמֵּעֵתִי בְּשֵׁם הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי לוֹי יִצְחָק בְּנֵדֶר זְכוּרֵנוֹ

קסח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

לברכה, שענין זה סובב גם [ובבחינה אחת יותר] על אלו העוסקים בתורה ובתפלה, אף מתגאים ואינם מבקשים ודורשים באמת להתקרב להשם יתברך, שיש ובהם נמצא גם כן בחינת הסתרה שבתוך הסתרה, כי חושבים הם שהם בעלי מדרגות בעבודת השם יתברך ובתורה וכו', ולהם קשה לגלות תורה אף כשיש להם התעוררות, כיון שהם בבחינת הסתרה יותר מאלו הרחוקים לגמרי כי לא יאבו לקבל. (מעדני מלך)

ז - תכה

שם. בבאור הפתוב (קהלת ב, כו): "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה, ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנס" וגו' המבאר בתורה (בסעיף ה'), שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, שכמו שבקדשה יש ענין שנתהפך הכל לטובה כדברי רבנו זכרונם לברכה, כמו כן לצד הסטרא אחרא יש להם גם 'ענין', וכל מעשיהם ודבורם ומחשבותם הוא לענין זה, הינו, ה'ענין לאסף ולכנס ממון': (מעדני מלך)

ז - תכו

שם. בהמבאר בתורה (שם סעיף ו'): "ולפי הגדלת הדעת כן הפרנסה בנקל" - אמר הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה שבכונת רבנו הקדוש לבאר, שמאחר שכל ענין המן הוא לאסף ממון, מה נעשה אנחנו, ומהיכן נקח פרנסה לצרכנו, על כן אמר, שהפרנסה דקדשה תלוי בדעת, שהיא היא התורה הקדושה, וזהו "לאיש שטוב לפניו נתן חכמה ודעת", טוב הינו תורה "כי אין טוב אלא תורה", וזהו לאיש שטוב לפניו - הינו בחינת התורה המבאר במאמר, נתן חכמה ודעת - שממנה באה הפרנסה.

ז - תכז

תורה נז

בְּעֵינַי הַמְּבֹאֵר בְּתוֹרָה (בְּסֵעִיף ב') שְׁלֵהֲקִים אָמוּנָה הַנְּפוּלָה הוּא
עַל יְדֵי שְׂיִדּוּר אֵיזָה גִּדְר וַיִּקְיִם מִיָּד. עֵינַי שָׁם. כָּתַב לְעֲצָמוֹ הַרְה"ח
רַבִּי יַעֲקֹב קִלְמֵנוֹבִיץ (מְלַמֵּד) זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה. שְׂיִדּוּר גִּדְר שְׁמַעְתָּה וְהִלָּאָה
יְאֲמִין בְּאָמוּנַת חֲכָמִים וַיִּקְיִם מִיָּד, שְׁבֻזָּה שֶׁהוּא נוֹדֵר שְׂיִאֲמִין בָּהֶם,
בְּזָה הוּא מְקַיֵּם אָמוּנַת חֲכָמִים (שְׁמַאֲמִין בְּעֲצָתָם): (מַעֲדָנִי מֶלֶךְ)

ז - תכח

תורה סה

(בְּסֵעִיף ב) מְגִדֵּל יָפִי פָּאָר הַתְּפִלָּה וְכוּ'. וְשִׁצְרִיכִין לְעֲשׂוֹת אֶחָד
מִכָּל הַתְּפִלָּה וְכוּ'. לְכַאוּרָה צָרִיךְ בְּאוֹר מֵהוּ עֵינַי לְעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל
הַתְּפִלָּה, הָרִי כְּשֶׁהוֹלֵךְ לַתְּבָה הַשְּׂנֵיָה אֵינוֹ יָכוֹל עוֹד לְהִרְהֵר בַּתְּבָה
הַקּוֹדֶמֶת, הֵן מֵצֵד הַכּוֹנֵנָה הַפְּשׁוּטָה וְהֵן מֵצֵד הַסּוֹדוֹת שְׂבָה. וּפְרָשׁוּ
אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵינוּ, שֶׁהַכּוֹנֵנָה שְׂאֵת הַחַיּוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת, הַשְּׂמִחָה
וְהַשְּׂתוֹקְקוֹת, שֶׁהִיָּתָה לוֹ בַּתְּבָה זוֹ, מִחֲמַת יָפִי וְזִיו וּפָאָר הָאוֹר
שֶׁבַּתְּבָה, חַיּוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת זוֹ יִקַּח עִמּוֹ לַתְּבָה הַשְּׂנֵיָה, וְכֵן מִתְּבָה
לַתְּבָה, וּבְכָל תְּבָה וְתְבָה יִתּוֹסֵף לוֹ חַיּוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת נוֹסֵף עַל הַחַיּוֹת
שֶׁבַּתְּבָה הַקּוֹדֶמֶת. (מַעֲדָנִי מֶלֶךְ)

ז - תכט

תורה קיא

שְׁמַעְתִּי מֶרַל"י ז"ל בְּהַמְּבֹאֵר בְּתוֹרָה קִיא עַל הַכְּתוּב לֹא יִמוּשׁ
סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְכוּ' עֵינַי שָׁם. שְׁלֵכְאוּרָה מְדוּעַ לֹא תוֹעִיל לוֹ
הַתּוֹרָה הַקּוֹדֶשֶׁת בְּעֲצָמָה שֶׁהִיא תְּבָלִין נֶגֶד הַיָּצֵר כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(קִידוּשֵׁין ל:): 'בְּרֵאתִי יָצַר הָרַע בְּרֵאתִי תּוֹרָה תְּבָלִין לָהּ'. וּמְדוּעַ לֹא תִגַּן
עָלָיו הַתּוֹרָה עֲצָמָה נֶגֶד גְּשָׁמֵיּוֹתוֹ? וּמַזְהָ גִלְמָד וְנִבִּין שְׁבָכַל אֲפֵן שֶׁהוּא

קע שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

אף שלומד תורה בבחינת שלא לשמה בהכרח שיהיה לו איזה הקדמה ושום רצון טוב, ואזי נאמר עליו 'מתוך שלא לשמה בא לשמה' כי אם לאו על זה בא צעקת השם 'תברך שלא ימיש ויגשם את דברי התורה שבפיו ח"ו.

ז - תל

תורה קלא

אמר לענין המבאר צריך להתירא מן הכבוד וכו' שכל זה המבאר בפנים המאמר הוא כשהכבוד בא מעצמו אל האדם. ומזה נלמד ונבין כמה צריך להתירא מזה שרודף אחר הכבוד ומשתדל חלילה בעדה כמה סכנה יש בזה.

ז - תלא

תורה קמא

"אם יזכה שירגיש פאב חטאיו" וכו'. לכאורה קשה שהלא כשירגיש פאב חטאיו הרי יבוא לעצבות ומרה שחורה גדולה, ואיך יוכל לקיים המצוה הגדולה שצננו רבנו להיות בשמחה תמיד, ומה יביאהו לשמחה המחייב בה כשירגיש פאב חטאיו. ויש לבאר, שאדרבא כשירגיש פאב חטאיו ויתודה על עונותיו, וירבה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, זאת ההרגשה שירגיש במחילת העוונות היא היא השמחה האמתית, וכל עוד שאינו מרגיש פאב חטאיו, ומנחם עצמו בנחומי הבל, ואינו דואג על עונותיו הרבים והמתרבים, הוא הוא תכלית העצבות והמרה שחורה: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה מפי השמועה - מעדני מלך).

ז - תלב

תורה קמב

כי נמצאו בעולם שני צדיקים שמדברים זה לזה, והם ברחוק מקום זה מזה כמה מאות פרסאות, הינו שזה הצדיק מקשה

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א קעא

קשׁיא בתורה, והצדיק השני שם במקומו אומר דבר שהוא תרוץ על הקשׁיא של הצדיק הראשון. וכו' :

אמרו אנשי שלומינו שהשאלה והתשובה אינו דוקא בין שני צדיקים, ואפלו באדם אחד יש גם השאלה והתשובה, ואין שומע זאת כי אם הקדוש ברוך הוא בלבד, כי האדם אינו יודע שהעליה של היום היא היא התשובה לירידה של אתמול וכו'. וכן מובא בתורה ס"א מענין שאלות ותשובות באדם עצמו, עין שם. (מעדני מלך).

ז - תלג

תורה קנה

אמונה לשון גדול. אמרו כי כן היא מדת האמונה שצריך תמיד לגדלה ולהתעלות בה יותר ויותר, ובכל פעם לכסף להשיג אמונה גדולה יותר בה' ובצדיקים.

ז - תלד

שם. היה אומר על המובא בדברי רבנו ז"ל (ליקו"מ סי' קנה) על מה שאמרו ז"ל אמונה זה סדר זרעים, ואמונה לשון גדול כמו שנאמר ויהי אומן את הדסה. שכל זה לומר ולרמז שאת ענין האמונה צריך לגדל בכל עת, וכמו שאמר רבנו ז"ל בתורה ה' ח"ב שצריך לחפש את עצמו באמונה איך הוא אויזו עצמו באמונה, עין שם. וכפי שמגדל בתוכו יותר את האמונה כן גדל וצומח ועולה ממעלה למעלה.

ז - תלה

תורה קעא

בארו אנשי שלומינו בכונת המאמר, שענין זה מדבר אף גם על אלו המקורבים לצדיק, שזוכין בכל פעם לקבל ממנו שכל חדש כל אחד לפי כלי שכלו - שצריכים להשמר ולהזהר מאד לכלי להשתמש

בְּזֶה הַשֵּׁכֶל לְחֻרְפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם חֵס וְשָׁלוֹם, הֵינּוּ אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ.
(מעדני מלך).

ז - תלו

תורה קצא

מְבֹאֵר בַּתּוֹרָה שְׁאִפְשָׁר שְׁיִישֵׁב אֶחָד אֶצְלַח חֲבֵרוֹ בְּמָקוֹם אֶחָד בְּגֵן
עֵדֶן, וְלִזְהָ יִהְיֶה כָּל הַתַּעֲנוּגִים וְכוּ', וְחֲבֵרוֹ לֹא יִרְגִישׁ שׁוֹם תַּעֲנוּג.
וְלִכְאוּרָה קָשָׁה אֵיךְ שִׁיף שְׁיִישֵׁב בְּגֵן עֵדֶן, וְלֹא יִרְגִישׁ שׁוֹם תַּעֲנוּג
כַּחֲבֵרוֹ הַסְמוּךְ לוֹ, וְמֵה נִפְשָׁף אִם מַגִּיעַ לוֹ גֵן עֵדֶן, צָרִיךְ לְהִרְגִישׁ
הַתַּעֲנוּג, וְאִם אֵין מַגִּיעַ לוֹ גֵן עֵדֶן אִם כֵּן מֵה יוֹשֵׁב שָׁם כָּלֵל וְכָלֵל.
וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, שֶׁהוּא עַל פִּי מֵה שְׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם
לְבִרְכָה (ע"ז י: יז. יח.) "בְּכֶה רַבִּי וְאָמַר יֵשׁ קוֹנֵה עוֹלָמוֹ בְּשַׁעֲהָ אַחַת",
וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ כְּמֵה פְּעָמִים (ברכות סא:) "יִצְתָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה הֲרִי זֶה
מְזֻמֵּן לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא" וְכַדוּמָה, שֶׁהַפְּרוּשׁ שֶׁבְּשִׁבְלֵי מַעֲשֵׂה גְדוֹל כְּזֶה
וְכִזֶּה שַׁעֲשֵׂה זְכָה לְגֵן עֵדֶן וְנִצַּל מִגִּיהֵנוֹם, אוֹלָם לְהִרְגִישׁ אֶת הַתַּעֲנוּגִים
שֶׁבְּגֵן עֵדֶן אֵינוֹ יְכוּל, כִּי בְּאִיזָה זְכוּת יִזְכֶּה לָזֶה, וְעַל כֵּן יְכוּל לְהִיּוֹת
שְׁיִישֵׁבוּ שְׁנַיִם בְּגֵן עֵדֶן, וְזֶה יִרְגִישׁ כָּל הַתַּעֲנוּגִים, וְחֲבֵרוֹ הַיּוֹשֵׁב בְּסְמוּךְ
לוֹ לֹא יִרְגִישׁ שׁוֹם תַּעֲנוּג, וְגַם עַל זֶה בְּכֶה רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ, אֵיךְ זוֹכִין
לָזֶה, וְאָמַר "יֵשׁ קוֹנֵה" וְכוּ', כִּי נִסְיוֹנוֹת שְׁיִישׁ בְּעוֹלָם הֵם קָשִׁים וּמְרִים,
וּבְנֵי עֲלִיָּה מוֹעֲטִים - כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סוכה מה:)
(מעדני מלך; וראה כתובות דף קג: בתוס' ד"ה "מזומן", ודו"ק).

ז - תלו

שָׁם. בְּעֵנִין מֵה שְׁלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוּבָן מֵה יֵשׁ לוֹ לָזֶה לְיִישֵׁב בְּגֵן
עֵדֶן, בְּעַת שְׁאֵינוֹ מְרַגִּישׁ וּמְבִין וּמְתַעֲנֵג בְּהַשְׁגוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן מְחַמֵּת
שְׁאֵין לוֹ לֵב לָזֶה וְכוּ'. וְאָמַר רַל"י ז"ל, שֶׁלְאַמַּת אֵין לוֹ שׁוֹם תַּקוּן כִּי

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ה"א קעג

אם לחזר בגלגול, אולם שכרו יהיה שיולד בבית פשר שיוכל לקיים
מיד המצוות, ועל ידם לזכות כשאר הצדיקים לתענוג שבגן עדן:
(שם)

ז - תלח

שם. מובא בספרים ספור מעשה: היה אחד שזכה לשבת בגן
עדן במקום נעלה מחמת שום מעשה טוב מיחד שעשה, אולם לא
הרגיש שום חיות במקומו, וטען כלפי מעלה שהוא רוצה גם להרגיש
הנעימות שיש שם, ואמרו לו זאת לא נתן לך פי לא זכית להתיגע
ולהתאמץ כשאר הצדיקים היושבים שם. פי רק זכית לזה מחמת
מעשה אחד נעלה, מה שאין כן שאר הצדיקים הם התיגעו ועברו
נסיונות ועמדו בהם ומשום כך ראויים הם הן לישב בגן עדן, וגם
להרגיש את הנעם העליון השופע בו. ואמר וטען: אבל מה שיה לי
להיות כאן כשאיני מרגיש הדברים, ואמרו לו אם אתה חפץ נחזיר
אותך בגלגול ותתיגע על המצוות ותזכה כמותם, ענה וטען מפחד
אני שמא אם אחזר שוב בגלגול אחטא ואקלקל אף את מקומי זה,
אמרו לו: זאת מבטיחים אנו אותך שלא תקלקל ותחטא ח"ו, אבל
הנך מחייב לעבר היסורים והיגיעות ושבירת המניעות אם ברצונך
לזכות להרגיש גם את הנעם שבגן עדן. (ספור זה שיד להמבאר בליקו"מ
סימן קצא עיי"ש).

ז - תלט

תורה קצב

לא היה מרבנו לא ציור ולא תמונה. ואמרו אנשי שלומינו רבנו
לא רצה בכך ועל כן אין ממנו זאת. פי עקר אור פניו וחקמתו ושכלו
של הצדיק הוא בספרו כמובא ליקו"מ סי' קצב. ומי שדבוק בה יותר
כן נחקק בו זה האור שבפניו יותר ויותר.

ז - תמ

תורה קצח

כְּשֶׁאָחַד צוֹעֵק לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמְרִים לוֹ לִיִּסַּע וְכוּ'.
אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ, שֵׁישׁ בְּכֹונַת דְּבָרָיו לומר לְאָדָם שְׁאֵחֵר שְׁכָבֵר
צֹעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, תִּכְף וּמִיד יִזְדַּרְזוּ וַיִּתְחִיל כְּבָר לְנִסְעַ וְלִילָךְ וַיִּקְיֵם
דְּבָרֵי בְקִשְׁתּוֹ; כְּגוֹן אִם מִתְפַּלֵּל שִׁיזְכֶּה לְתַפְלָה כְּרָאוּי, יִתְחִיל
לְהִתְפַּלֵּל, וַיּוֹצִיא בְקִשׁוֹתָיו מִכַּח אֶל הַפְּעַל, וַיִּשׁוּעַת ה' תִּלְוָנוּ וְכֵן
בְּשָׂאֵר בְּקִשׁוֹתָיו לְתוֹרָה לְקַדְשָׁה וּלְטַהָרָה, אָמֵן. (מעדני מלך)

ז - תמא

שָׁם. סֵפֶר רַאבְרָ"נ לְר"א חַיִּים רוֹזִין ז"ל אַחַר שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ מַה
פְּרוּשׁ הַמֵּאֵמֶר שֶׁבְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימָן קצח 'כְּשֶׁאָחַד צוֹעֵק לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ אוֹמְרִים לוֹ לִיִּסַּע וְכוּ'. אָמַר לוֹ שֶׁשָּׂאֵל שְׂאֵלָה זוֹ אֵף הוּא אֶת
אָבִיו וְאָמַר לוֹ שֶׁשָּׂאֵל שְׂאֵלָה זוֹ אֶת מוֹהַרְנ"ת ז"ל וְאָמַר לוֹ: בְּעֵת
שֶׁאָדָם צוֹעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֶת אֲזִי מִן הַשָּׁמַיִם מְרַמְזִים לוֹ שֶׁיִּסַּע
הִלָּאָה בְּדוּרְכוֹ, וּכְשֶׁמֵן הַשָּׁמַיִם אוֹמְרִים לוֹ לְאָדָם לִיִּסַּע, הָרִי שְׂדוּרְכוֹ
כְּבָר צְלַחָה וְאִין לוֹ לְדַאָג אֵיךְ יִצְלִיחַ כִּי כְּשֶׁאוֹמְרִים לוֹ לִיִּסַּע, יִסַּע
וַיִּגִיעַ לְמִבְקָשׁוֹ מֵאַחַר שֶׁפָּעַל זֹאת בְּדוּרְךָ תַּפְלָה וְצַעֲקָה, אֵף עַל פִּי שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לְהִבִּין אֵיךְ יָבוֹא וַיִּקְרָה הַדְּבָר כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר 'אֵיךְ'. אִם
מִחֲמַת שְׂעֵדִין אִין לוֹ זְכוּת לָזֶה אִם לְסִבָּה אַחֲרֵת. (וראה עוד חלק ד, מ.ח.)

ז - תמב

תורה רלב

בְּעֵת שֶׁאוֹמְרִים וְצָבֵא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים וְכוּ' רָאוּי
לְבַקֵּשׁ וְכוּ' שְׁכֹונַתוֹ הַקְּדוּשָׁה הִיְתָה שֶׁיִּבְקֵשׁ רַק בְּמִחְשַׁבְתּוֹ וְלֹא בְּפִה

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"ט ח"א קעה

ממש. כי זה הדבר אסור אז על פי דין השלחן ערוך, אלא פונתו רק שייכון היטב ולבקש במחשבתו כל המבאר פנים. (רל"י ז"ל וכן מבאר בלקוטי עצות אות תפלה אות ע"ב)

ז - תמג

תורה רלז

רח"ש ר"ת 'שרים רדפוני חנם'. המנהג הזה שהחתן והמתנים היו באים לרב המקום לקראת החתנה כדי להתברך ממנו, בין שהיה בא הוא עצמו לחתנה ובין אם לאו. והיו מביאים לו שם מזונות ודברי מתיקה ושום מתנה, ולקבל ברכתו.

ז - תמד

תורה רנה

אמר רל"י ז"ל. מה שאמר שעל ידי אמונה בלא דעת אפשר לפל ממנה. שענין הדעת הפונה לדעת התורה, שאם אין לו לאדם דעת תורה הבא מרבוץ למוד התורה על ידי זה אפשר לו לפל מהאמונה לבדה מאחר שאין לה יסוד בדעת התורה. ובאה חלילה רוח קמעה ועוקרתו חלילה. (וראה גם בהקדמת העצות המבוארות באותו סגנון)

ז - תמה

אמר לענין הספור מה שמספרים בהנאמר בתורה רנ"ז, שפעם כשדברו מזה עם ראבר"ע ז"ל לא אבה לספר. הספור ואמר: הספור שמספרים אינו נכון, ולא כף היה המעשה. ושוב לא חקר בדבר.

ז - תמו

תורה ערב

לפי המבאר במאמר אפשר לפרש מה שהשם יתברך אמר לאדם הראשון "כי ביום אכלך ממנו מות תמות" (בראשית ב, יז), אם לא יאכל

קעו שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"א

מעץ הדעת אז יהיו חיינו נצח, אבל אם לאכל חלילה אזי כל ימיו יהיו מתים, וזהו שאמרו בגמרא (ברכות ה). "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו'. ואם לאו יזכיר לו יום המיתה - דהינו אם היצר הרע מפתה אותו לאמר לו: מחר תתפלל בחשק רב וטוב יותר, יזכיר לו יום המיתה, הינו שיזכיר לו שהיום הזה שהוא עומד בו, זה היום הוא יום מת, ולא יחזור לעולם ועד. פי היום המחרת הוא עולם אחר לגמרי. (הרה"ח ר"י קלמנוביץ (מלמד) זכרונו לברכה - מעדני מלך)

ז - תמז

תורה רעז

חלול שבת הוא בחינת חלל. הינו פי ישראל הם בני זוג של השבת, וכשמחלל השבת הוא כאלו הרג לבן זוג, ועל כן הוא בחינת חלל, וכמבאר בפנים: (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה - מעדני מלך)

ז - תמח

שם. רגל הוא רפואה להראה וכו', על כן השתדלו לאכל בשבת מאכל העשוי מרגל העוף או הבהמה.

ז - תמט

תורה רעח

"בקנאו את קנאתי" (במדבר כ"ה, יא), בחינת הצדיק שאינו מקנא שום צדיק, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, רק אותו לבדו יתברך:

ז - תנ

תורה רפא

אמרו אנ"ש על המבאר פנים. שעל כרחוק נמצאנו למדים שהכל תלוי כפי קדשת העינים. ועל כן אף האדם הפשוט יכול לראות

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"ט ה"א קעז

צפונות בתורה אף בדרגתו הפשוטה, וכל מה שיקדש יותר את עיניו
כן יראה ויבחין יותר בצרופי אותיות התורה. ועל זה אנו מבקשין
בכל יום בברכת התורה ויהאר עינינו בתורתך. שיאירו עינינו לראות
הנסתרות שבתורה כל אחד לפי דרגתו. (שמעתי מר"י בנדר ז"ל)

ז - תנא

תורה רכב

בענין שליח הצבור המבאר פנים. אמרו אנ"ש על פי המובא
בזהר שאלולי תפלות הצדיקים שבעולם העליון שמתפללים עבור
החיים לא היו מתקיימים כאן בעולם אפלו רגע אחד, נמצא
שהצדיקים שלמעלה הם שלוחי הצבור, שעל ידי תפלתם הזכה בזה
מתקיימים התחתונים. ולפי המבאר פנים נמצא מתבאר שכל מה
שהיה כאן הצדיק מלמד זכות ומלקט הטוב שבכל אחד מישראל,
וכל מה שיידע למצא הטוב יותר ויותר בפחות יותר ויותר, בן למעלה
הוא הוא השליח הצבור החשוב ביותר להתפלל לפני העמוד, ולתת
על ידי תפלותיו זכות קיום לבני העולם הזה יותר ויותר ודו"ק.
ונמצא שמה שהזכיר בענין שליח הצבור המתפלל לפני העמוד סובב
דבריו גם על השליח הצבור הגדול שבעולם העליון ודו"ק.

ז - תנב

שם. אמרו בצחות לענין חובת ההליכה והדבקות בתמידות עם
המאמר 'אזמרה לאלקי בעודי' שבלקוטי מוהר"ן בסיומן רפ"ב:
'בזאת יבא אהרן אל הקדש ב'פ'ר' בן בקר לחטאת. (ויקרא טז, ג) הינו
עם המאמר שבסיומן רפ"ב (אותיות בפר), שדיקא בקיום הנאמר פנים
בזה יתקן ויבוא כראוי אל הקדש פנימה.

לקוטי מוהר"ן חלק שני

ז - תנג

תורה א

בענין 'הממשלה על המלאכים' אמרו, שענין זה המבאר הוא דרגא כזו שאכן יתבעו את כל אדם אם הגיע לזה כי מאחר שאמרה רבנו בפשיטות בכלליות מאמריו, הרי שזה שיקף לכל אחד בדרגתו, ואם לא יעמד בזה פראוי יצטרך אף לחזור בגלגול עבור זה.

ז - תנד

שם. בענין הממשלה על המלאכים וכו'. אמר רל"י ז"ל: למעשה כל אחד ואחד יש בו כמה וכמה עתים שהוא במדרגה זו, שהוא למעלה בממשלתו על המלאכים. כי בכל פעם שעומד בשום נסיון הוא מתעלה עליהם בפרט כשמוקים מצוות התורה ברצף, אולם סבת הדבר שאינו אוהז פראוי בבחינת כסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל בקביעות, הוא מחמת שאין בו אהבת ישראל פראוי, על כן אינו עומד קים בקביעות בדרגא זו. כי אפלו משה רבנו עצמו לא זכה להנצל מקנאת המלאכים אלא רק מחמת זה שאוהז עצמו ביחד עם כלליות נשמות ישראל. ועל כן כל אחד כפי שאוהז עצמו באהבת חברים יותר כן עמידתו וקיומו בממשלתו על המלאכים יותר ויותר. כי הכל תלוי כמה אוהז ודבוק בכסא כבודו שהוא שרש נשמות ישראל, ואין לו כעס ושינאה וטינה וקנאה עליהם.

ז - תנה

שם. וזהו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ג.): 'ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי'; הינו על הפסד היראה, בחינת "אריה שאג מי לא ירא" (עמוס ג):

ז - תנו

שם. שמעתי מהרב הקסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה, שדיק בתבת "פארי", והינו כפי בחינת היראה פן השאגה, פי קול הזעקה על נפילת הדעת בא על ידי פגם היראה, והינו 'פארי' - כפי בחינת היראה שהוא בחינת אריה, כמו שכתוב "אריה שאג מי לא יירא" (מעדני מלך).

ז - תנו

תורה ב

בענין תורה הלכה וכו' המבאר במאמר, אמרו אנשי שלומינו שלמעשה בחינת תורה הלכה שדבר בה במאמר, הוא תכלית המכון של בחינות תפלה ותורה, פי תכלית התפלה הוא הודאה, ותכלית למוד התורה הוא ההלכה לעבדא ולמעשה, וכשמתחברים שני עבודות אלו, בזה זוכים לזווגים אמתיים, ומאירים השמות אל, אלקים, ה', ומאיר בו על ידי זה אור האמת באמת. ודו"ק. (מעדני מלך)

ז - תנח

שם. (סעיף ד) פי יש דבור של תשובה... בחינת [תשובה אנוש עד דכא] ותאמר שובו בני אדם - פי אלה שנים בעיניך כיום אתמול" (תהלים ז, ג) וכו'. אמרו אנ"ש שיש לרמז בזה, שזה הרוצה לחזור בתשובה על עונותיו, צריך לרוץ כל כך בתשובה ומעשים טובים, עד שאלה שנים יהיו בעיניו כיום אתמול - לרב זריזותו בתורה ועבודה, ובקריחתו מהרע (ועיין בסוף תו' מ"ט ח"א): (מעדני מלך בשם רל"י בנדר ז"ל).

ז - תנט

שם. מבאר במאמר (שם) שקדם השדיך והזווג אין לו לאדם אלא קב אחת של שיחה, ומשמצא זווגו אזי יש לו בחינת עשרה

קבין של שיחה, עיי"ש. אמר הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה: שמחמת שאחר שזכה לזווגו דקדשה זוכה לבחינת שלמות הדבור כמו שבאר רבנו זכרונו לברכה שם, אף על פי כן צריך שמירה יתרה שלא יפגם הדבור חס ושלום, ומשום כן הזהירו חכמינו זכרונו לברכה ואמרו: "אל תרבה שיחה עם האשה" (אבות א, ה), אף על פי שזכה לשלמות הזווג והדבור: (מעדני מלך).

ז - תס

שם. שבת הוא בחינת בן... בחינת "ויולד בן ויקרא שמו נח" (בראשית ה, כח-כט). עין שם. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה שדיק ואמר שרק בנח שלא כן בעשרה דורות שקדמו לו ושל אחריו כתוב לשון כזה כדבר בפני עצמו "ויולד בן ויקרא שמו נח" (וכמבואר במפרשים שם (עיי"ש ברש"י ובגו"א, ובחזקוני ורבינו בחיי, ועוד). והינו לדרש בחינת הבן המבאר בפנים בחינת שבת וכו': (מעדני מלך)

ז - תסא

תורה ג

מבאר פנים שאחר הפדיון אזי ורפא ורפא בצירי, בבחינת "הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם" (ירמיה ח, כב), שאחרי הפדיון אפשר ללכת לרופא ולהתרפאות על ידי רפואות וכו', עין שם. והנה מהתפלה שעל המאמר בלקוטי תפלות רואים שהיא מיסדת על מעלת ההתרחקות מהרופאים ורפואותיהם בתכלית. ולכאורה נראים כסותרים לדברי רבנו זכרונו לברכה. ואמרו אנשי שלומינו, שבהכרח התפלל רבי נתן תפלה זו, כי לכאורה למה אמר רבי אליעזר "חמה עזה בעולם" - מחמת שאין מי שימתיק את הדין כמבאר בפנים - הרי תלמידיו הקדושים ועוד תנאים גדולי מעלה היו בדורו בעולם, וכי לא היה מי שימתיק הדין על ידי הפדיון, ואם אף על פי כן אמר

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב קפא

כן, הרי שבכונתו לומר שכיום אין מי שימתיק חמה עזה כזו שיש בעולם, על כן אין עצה רק לתפלה בלבד. וכדברי רבי נתן בתפלה. (מעדני מלך).

ז - תסב

תורה ד

שם. סעיף ג. נמצא שעל ידי האדם שעושה המלאכה והעסק וכו', כשעושה המלאכה והעסק 'כראוי' כמו שצריך לעשות. פרשו אנשי שלומינו ענין 'כראוי' שאמר, והינו שבעת שעושה המלאכה הוא דבוק בו. תפלה ומאמין בו שהכל מאתו, (מלבד מה שבנדאי נזהר משקר ומגנבה ח"ו).

ז - תסג

שם. חסד הוא בחינת אהרן (הפחז), וצריך לקבלו על ידי הפלי, שהוא בחינת יראה, שהוא בחינת לוי וכו'. עיי"ש. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה לרמז שעל כן מובא (שערי אורה שער א', ועוד, וכן איתא בדעת זקנים על התורה במדבר יט, יז) ש'פלי' הוא ראשי תבות כהן לוי ישראל, והינו ישראל הוא בחינת הנותן צדקה, ולוי הוא בחינת היראה, וכהן הוא בחינת החסד, וכך גופר הפלי לקבלת החסד: (מעדני מלך).

ז - תסד

תורה ז

אמרו על הכתוב 'פי מרחמם ינהגם' שענין זה של הרחמנות של המנהיג, סובב והולך לא רק על המנהיג הגדול, אלא נאמר על כל אחד היכן שמנהיג הנהגתו אפלו האדם בהתנהגות עם בני ביתו והסמוכים לו צריך לדעת שעקר מנהיגותו ושליטתו תלוי כפי הרחמנות וכפי הסבלנות שבו, כי כל מנהיגות וממשלה תלוי כפי

רחמנותו על אלו שתתפיו. וכפי מדת הרחמנות שבו פן מנהיגותו ומלכותו.

ז - תסה

לענין מאמר הזהר המובא פנים בענין הצדיק יסוד עולם דאחיד בשמיא ובארעא. אמרו שזה זה מעלתו של הצדיק, שאף שעולה למעלה למעלה הרי שלאמת היה צריך להיות הצדיק שכל מה שעולה ומתעלה יהיה קשה לו יותר ללמד זכות על החיבים, אולם לא כן הצדיק האמת שאדרבא ואדרבא כל מה שעולה בשמיא הוא נחית יותר למטה, ללמד יותר זכות ולקרב יותר על אף שהוא עצמו גדולה יראתו ואימתו מה יותר ויותר, והם כאלו סותרים זה את זה. כי הצדיק מתדמה לקונו ובמקום גדלתו של הקדוש ברוך הוא שם אפה מוצא ענותנותו כמשארז"ל (מגילה לא). (וראה בליקוטי הלכות הלכות תפילין הלכה ה אות ט. ובהלכות נדרים הלכה ב, יד)

ז - תסו

שם. סעיף ה'. נמצא מי שרוצה להכניס דעת בחברו הוא צריך שיהיה לו יראת שמים כדי "שיהיו דבריו נשמעין וכדי שיתקומו דבריו". הינו שיהיו דבריו נשמעים בדורו' וכדי שיתקומו דבריו לעתיד, הינו לאחר מותו והסתלקותו. וכל צדיק שיש בו יותר בזה פן נתקמים דבריו לעולמים יותר. ומזה צא ולמד גדל פחו של רבנו הקדוש. שאמר מפרש עוד בתיו (חיי מוהר"ן סימן מו) שרוצה לעשות דבר וענין כזה שיתקומו דבריו לעולם, וכל תלמיד יקרב עוד תלמידים, ואלו התלמידים יקרבו עוד תלמידים, ולא יפסק מעין יראתו שהוא אוצר של יראת שמים לעולם. (הרה"ח רל"י בנדר ז"ל).

ז - תסז

תורה ח

שם. פי קול המוכיח הראוי הוא בבחינת "כְּשׁוֹפֵר הָרֶם קוֹלְךָ" (ישעיה נח, א)... כְּשִׁפִּיר רְאֵשֵׁי תְבוֹת פְּשׁוּט כְּפּוֹל שְׁלֹשׁ רְבוּעַ, וְכוּ', עיי"ש. הינו שהקדוש ברוך הוא צוה לנביא שכשמוכיח את ישראל, יוכיחם באופן כזה שיתעורר לטוב על ידי השיר פשוט כפול משלש מרבע, ויתהנהג על ידי תוכחתו ריח טוב. ובזה מוכן ביותר צווי התוכחה בלשון "כְּשׁוֹפֵר". וגם מה שאמר ובאר רבנו זכרונו לברכה קדם הכתוב: "את קולך שמעתי בגן - ואירא" (בראשית ג, י) - ויש ללמד מזה שאפלו בחטאים הגדולים ביותר, דרך התוכחה הוא רק בדרך רחמנות, ולהכניס ריח טוב בהשומע, שכן היה תוכחתו של הקדוש ברוך הוא יתברך ויתעלה פשהוכיח את אדם הראשון, שעל ידי תוכחתו עורר בו ריח טוב, שעל ידו זכה ליראה בבחינת את קולך שמעתי בגן - ואירא, כמבאר בפנים. (מעדני מלך).

ז - תסח

אמרו: אף שלא כתב רבנו צנאה במפרש אולם לאמת אכן כן השאיר צנאה והוא המאמר 'תקעו תוכחה' שבלקוטי מוהר"ן סימן ח' חלק ב', שאמרה רבנו ז"ל לפני הסתלקותו. וכאמר היה: כעת כשאני הולך ונסתלק זו היא צנאתי, שיחפש כל אחד מהסרים למשמעתי רק את הטוב בחברו ואף כשרואה בו שום עולה עד שמחייב בתוכחה, יקפיד שתהיה בו התוכחה באופן כזה שתכניס ריח טובה כמו שמכניס ריח טוב בחברו ולא יחליש דעתו חלילה, ובזה תשאר השארתו בעולם לנצח. והיא היא צנאת רבנו לנו ההולכים בדרךנו להשגיח מאד בהערותינו לחברנו ולתוכחה שנוכיח את זולתנו, ובאם לאו טוב שגדם ונשתק ולא נעיר ונוכיח כלל וכלל וכדי שלא נבאיש את הריח הטוב הנמצא עדין בנדיאי בחברנו ובכל אחד

קבד שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב

מישראל. וכמאמר התנא עוד בזמנו: תמה אני אם יש בדור הזה מי שראוי להוכיח. (ועיין בפל"ח על תו' זו).

ז - תסט

שם. בהמבאר פנים מענין הכתוב גם תנים חלצו שד בת עמי לאכזר' וכו'. אמר רל"י ז"ל שזה בחינת פגם שאול בעצמו, שמצד אחד נאמר בו (שמואל א טו) ויחמל על הצאן וכו'. ומצד שני הרג את הפהנים שבנב, (שם כב). וכל זה מחמת התגברות הסטרא אחרא על הרחמנות דקדשה בבחינת חיל בלע. עד שנתהפך הרחמנות לאכזריות ולהפך ח"ו.

ז - תע

שם. בפרוש הכתוב הכתוב ויט שכמו לסבל ויהי למס עובד. וכו'. דיק ואמר שכמו שנקט רבנו ענין המסמוס בדרך השלילה, שכמו שכשמונח דבר המעפף שכשמשמסין ונוגעים וממשמים בו הוא מעלה הריח הרע שבו, כמבאר בתחלת המאמר, כמו כן צריך ללמד להפכו בדרך החיובי שאם רוצה האדם לזכות ולקבל מרוח הקדש של הצדיק ולזכות להתעלות בקדשה יותר ויותר עד שיזכה לבחינת הנבואה המבאר פנים הרי שצריך למשמש ולמסמס בדבר ולמוד הקדשה שעוסק בה, ובפרט בתפלה, וכל מה שימשמש וימסמס בקדשה יותר ויותר ולא יניח ויעזב אף שום נקדה טובה להודות לה' על שזכה בה, ויבקש ויחפש עוד ועוד, כמו כן יעלה ויתעלה הריח הטוב יותר ויותר, וימצא נקדות טובות יותר ויותר בבחינת גר ה' נשמת אדם, 'חופש' כל חדרי בטן המבאר שם בפנים.

וכמו כן סובב הענין על ענין השמוש שמשמש את הצדיק שהוא בבחינת הכתוב (שמות לג) יהושע נער לא ימיש מתוך האהל. ועומד ומשמש ומחפש עוד ועוד אחר רוח הקדש של הצדיק. וכפי החפוש

בן המציאה וכן מתגלה הריח הטוב. וענין זה מתקשר ומתחבר למה שהתחיל במאמר מענין פגם התוכחה, שפשוואה חלילה שום חסרון ופגם בחברו צריך להזהר לבלי למסמס ולמשש ברע שבו אלא יחפש ויבקש למצא בו נקדה טובה, ובודאי ימצא בו הנקדה טובה וכשמוצא בו הנקדה טובה ימשמש בה וימסמס בה עוד ועוד וימצא בו עוד נקדה טובה וריח טוב, ובזה יעלהו מכף חובה לכף זכות כמבאר בתורה רפב, ואז יתקיים בו המבאר שם בפתוב, ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו. וכשיהפך בו מהפך אל הפך יראה וימצא בו כמה וכמה ריחות טובות ואז ורק אז כלי האי ואולי יוכל להוכיחו. כי קדם לזה אינו כלל בכלל הפתוב (ויקרא יט): הוכח תוכיח את עמיתך עליו שדרשו רז"ל (ב"מ נט.) עם שאתך בתורה. ודוקא רק אחר רבוי הזכיות שמוצא בו אז הוא בכלל שאתך בתורה.

ז - תעא

שם. אמרו לענין המבאר פנים בענין זה שעל ידי שנתוסף שכן אחד לבית התפלה על ידי זה נתרבין הבתים וכו'. שהתפון באמרו זאת על ר' אהרן הרב מברסלב שנסע וחזר בערב ראש השנה מאומן לביתו שבברסלב להיות עם אנשי העיר, ולא היה שכן עם אנשי שלומינו שנשארו אצל רבנו בראש השנה, וכאב לרבנו חסרונו שלו ועל חסרונו של עוד אחד מאנשי שלומינו שלא הגיע. והנה כל תלמידי רבנו הגדולים שהיו אז בראש השנה האחרון לימי חייו ז"ל כלם באו ונקבצו לראש השנה הבאה של שנת תקע"ב, שכלם הבינו שכן היתה פונת רבנו ז"ל בכל הזהרותיו לענין קבוצ ראש השנה, והבינו שדבר רבנו מפרשות בענין זה אף שידע ואמר מפרש שהוא עומד להסתלק, מלבד רבי אהרן ז"ל שלא היה אז ולא שמע כל דבוריו והזהרותיו ובקשתו בענין ההתאספות וההתקבצות לבוא אליו, ועל כן לא המשיך לבוא אחר הסתלקותו לקבוצ ראש השנה.

ז - תעב

שם. אָמַר: אֵלֹהֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁקִימוּ מֵאֲמַר רַבְּנוּ שְׁבִלְקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימֵן ח' ח"ב (שֶׁהוּא מֵאֲמָרוֹ הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְחֵי שְׁנֵי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן וְלֹאֲחֵרֶיהָ) בְּעֵינֵי הַחַפּוּשׁ אַחַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק אֲכֵן מְצֻאָהוּ, כְּמוֹ רַבִּים וְטוֹבִים שֶׁבְּאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שֶׁזָּכּוּ לָזֶה עַל יְדֵי שְׁקִימוֹת בְּתַמִּימוֹת עֲצוּתוֹ, וְאִם שְׁרַבְנוּ בְּעֲצָמוֹ עָלָה וְנִתְעַלָּה לְשָׁמַי רוּם, אֲבָל הַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁלּוֹ נִשְׁאַר וְהִשְׁאִירוּ אַחֲרָיו לְבָרְכָה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְכָל מִי שֶׁהָטָה לְבוֹ יוֹתֵר אֲכֵן מְצָא יוֹתֵר וְנִתְעַלָּה כְּמוֹ שֶׁנִּתְעַלָּה.

ז - תעג

תורה יב

הִזָּה אוֹמֵר: שְׁמִשְׁמַע מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ שֶׁבְּחִינַת 'אִיה' הוּא אוֹר גָּדוֹל הַמְּאִיר יוֹתֵר מִבְּחִינַת 'מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ' הַמְּבֹאֵר שֶׁם בְּסִימֵן ז'. כִּי בְּחִינַת אִיה שֶׁיֵּד הֵן לְגִדּוּלִים בְּמַעְלָה וְהֵן לְקַטְנִים בְּמַעְלָה, כִּי גַם זֶה הַגָּדוֹל כָּל מָה שֶׁגָּדוֹל יוֹתֵר מִבֵּין יוֹתֵר רְחוּקוֹ עַד שֶׁגַּם אוֹתוֹ שׁוֹאֲלִים מִלְּמַעְלָה מָה חֲמִיטָה מָה פִּשְׁפֻּשְׁתָּ, וְעַל כֵּן בְּמִצְרִים שֶׁהִיא עֲרוֹת הָאָרֶץ שֶׁם דִּיקָא הָאִיר בְּיוֹתֵר הָאוֹר הַגָּדוֹל, עַד שֶׁשֶׁם נֶאֱמַר בְּגֵאֲלָה וְעִבְרַתִּי בְּאָרֶץ מִצְרַיִם וְדָרְשׁוּ רַז"ל: אֲנִי וְלֹא מִלְּאָדָּה וְלֹא שְׂרָף, כִּי כָּל מָה שֶׁהִדְרָגָא נְמוּכָה יוֹתֵר שֶׁם הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ בְּיוֹתֵר, וְהִינּוּ אֲנִי וְלֹא מִלְּאָדָּה. 'אֲנִי = מִמֶּשׁ וְלֹא אַחֵר'.

ז - תעד

שם. בְּעֵינֵי הַמְּבֹאֵר בְּתוֹרָה עַל צְעֻקַת "אִיה" וְכוּ'. שֶׁהוּא בְּחִינַת "וְאִיה הַשָּׁה לְעֵלָה". יֵשׁ לְהַבִּין אִיךָ מִתְּפָרֵשׁ בְּפִשְׁטוֹת בְּחִינַת הַפְּתוּב "וְאִיה הַשָּׁה לְעֵלָה" הַנֶּאֱמָר בְּמַעֲשֵׂה הָעֲקֵדָה לְהַמְּבֹאֵר פְּנִיָּם. וְיֵשׁ לְבָאֵרוֹ עַל פִּי הַמּוּבָא בְּמִדְרָשׁ (רֵאשׁוֹ פְּסִיקְתָא רַבְחֵי פֶּרֶק מ) שֶׁהַשָּׁטָן

רצה לפתות את יצחק שיתנגד להקרבתו, בטענתו שהבטיח ה' "פי ב'יצחק יקרא לך זרע" (בראשית כא, יב) וכאן הולך להיות קרבן, וכמעט שהצליח בדבר, עד שאמר לו אברהם "יגער ה' בך השטן" (זכריה ג, ב). ונמצא שבאמת בשאלתו וצעקתו "ואיה השעה לעלה" היה צועק ושואג איה - איפה מקום כבודו, ואיך נפילתי לקושיות וחקירות אחריו יתברך, וכמבאר בפנים. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל - (מעדני מלך).

ז - תעה

תורה כא

שאל אחד מאנ"ש את רל"י ז"ל על ענין המבאר פנים, כמה הלכה צריך ללמד כדי שישמרו חדושינו מאלו הידועים! ענה לו: כפי כמות ועמק חדושיך בן אתה צריך ללמד פוסקים.

ז - תעו

תורה כה

בענין חבור 'תורות-ותפלות'. אמר רל"י ז"ל שבדרך ועצה זו למעשה נצולים אנו מפגם הגדול שהזהירונו רז"ל (אבות ג) שלא יהיה חכמתו מרבה ממעשיו. כי תקף בשלומד ומבקש אחריה שיזכה לקימה פרצונו יתברך בזה עצמו כבר נכלל בבחינת עשיה ושוב לא יהיה בכלל זה של כל שחכמתו מרבה ממעשיו אין חכמתו מתקימת.

ז - תעז

תורה לג

אמרו אנשי שלומינו לענין המבאר במאמר יש צדיקים גנוזים וכו' (שבליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ל"ב) שענין 'יחודא תתאה של הזוג הפשר' רמזו רבנו על הרב המגיד מטירקוויצע זצ"ל בעצמו, שעליו

קפח שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"מ ח"ב

בְּעֶצְמוֹ, סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ הַמְבַאֵר פְּנִים. וְהַתְּפַעֵל גַּם מְזַה. עַד שְׁאֵמַר
בְּסִיּוּמוֹ לְרַבְּנוֹ רַבֵּי הַנֶּכֶם חֲדוּשׁ'. וְעֵנָה לוֹ רַבְּנוֹ יְקוּתִיאֵל סְעֲרָצִי -
חֲבִיבִי כְּלָבְבִי אֲנִי חֲדוּשׁ כְּזֶה שְׁלֵא הָיָה וְלֹא יִהְיֶה. אֵיךְ בֵּין אֲזוּי א
חֲדוּשׁ וְוֹאס אֵיז נִישְׁט גִּיּוּוען און וועט נִישְׁט זיין.

ז - תעח

תורה לט

ע"מי יתן והיה לנו מנהיג הדור, רועה נאמן שיהיה לו זה
הכח" וכו'. אמר רל"י ז"ל: שהפונה פיוס לנו הוא שנזכה שיתגלה
לנו אור רבנו, שאף שנמצא רועה כזה אבל אינו נתגלה לכל אחר.

ז - תעט

שם. היה אומר לפי המבאר פנים, שהאדם נברא בכונה בסוף
הששת ימים כי הוא הצריך לתקן כל מה שנברא קדם לו, וכל יום
שמתקרב לקראת יום השבת נתעלה בדרגתו יותר ויותר דוק ותשכח
שכן סדר הבריאה, והאדם נברא ביום ו' בסוף השבוע מחמת שהוא
הוא תכלית מעשה שמים וארץ, ובתקונו נתתקן הכל וחו' להפך.
שעל בן פשאינו זוכה נאמר עליו: יתוש קנדמך. כמו שאמרו רז"ל.

ז - תפ

תורה סא

היה אומר בענין בטול הזמן ואפסיותו, המבואר פנים שאם בן
שתפס רבנו המשל מהחלום שהוא ברבע שעה, אם בן נמצא שבעת
העליון והגבוה הרי שחיינו הם רגעים ממש, ואף פחות מזה. אם בן
בודאי ובודאי צריכים להזהר ולהשגיח על מעט מעט הזמן שהוא
כחלום יעוף לבלתי לבזבזו להבל וריק.

ז - תפא

תורה סב

הִיָּה אוֹמֵר שְׁמָצְאוֹ וְרֵאיוֹ שְׁתֵּי פְעָמִים שְׁנָקַט רַבְּנוּ עֲנִין שֶׁל
'רְבֵעַ שְׁעָה' פְּעַם בְּלִיקו"מ ח"ב סִימָן קח. שְׁאָמַר שְׁעָבוֹר תִּעֲנוּג שֶׁל
רְבֵעַ שְׁעָה אֶפְשָׁר לְהַפְסִיד הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְכֵמוֹ כֵּן תִּפְסֵס
לְדַגְמָא בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן תוֹרָה סא ח"ב בְּעֲנִין הַחֲלוּם שֵׁשׁ שִׁיכּוֹל
הָאָדָם לְחַלֵּם חֲלוּם שֶׁל רְבֵעַ שְׁעָה אֶת כָּל יְמֵי חַיָּו. שְׁנַמְצָא לְפִי זֶה
שְׁמָה שְׁאָמַר שְׁאֶפְשָׁר לְהַפְסִיד הָעוֹלָם הַבָּא עָבוֹר תִּעֲנוּג קָטָן שֶׁל רְבֵעַ
שְׁעָה, שְׁזֶה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ גַּם עַל כָּל יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם, שְׁכָל יְמֵי חַיָּו
אֵינָם מְשׁוּלִיִּים אֲלָא כְּרְבֵעַ שְׁעָה, וְעַל כֵּן גַּם מִצַּד שְׁנֵי אָף שְׁחֲלִילָה
נִכְשָׁל הָאָדָם בְּבִזְבוּז שֶׁל רְבֵעַ שְׁעָה שֶׁהִיא רְבֵעַ שְׁעָה שְׁלֹפֵי דַעְתּוֹ,
אוּלָּם עֲדִין חַי הוּא בְּמִרְחָב זְמַן שֶׁל רְבֵעַ שְׁעָה הַכְּלָלִית, וְעֲדִין עֲדִין
יֵשׁ בְּיָדוֹ לְתַקֵּן וּלְהִיטִיב מַעֲשָׂיו כַּמָּה.

ז - תפב

תורה סו

בְּעֲנִין מַה שְׁקוֹרִין מְחַרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם ה', וּבְלַע"ז
"גְּאֻטְס נְאֻמְעֵן", עֵין בְּמֵאמֵר מַה שְׁפִרְשׁ רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה
בְּזֶה. וְשִׁמְעֵתִי לְפָרֵשׁ בְּפִשְׁטוּת, כִּי לְמַחְרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים מְקַטְרֵג
הַשְּׁטָן וְאוֹמֵר, אֶתְמוּל בְּקִשׁוֹ יִשְׂרָאֵל סְלִיחָה וּמְחִילָה, וְקִרְאוּ בְּשִׁמְךָ
"ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנּוּן" וְכוּ', וְהָיוּ שְׂרוּיִים בְּתַעֲנִית וְכוּ', הַכֹּל כְּדִי
שְׁתַּמְחַל לָהֶם, וְרֵאָה אֵיךְ מִתְנַהֲגִים כְּבָר עֲתָה לְמַחְרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים,
וְעַל כֵּן לְמַעַן שֵׁם ה' שְׁלֵא יִחַלֵּל, הָיוּ מְעוֹרְרִין אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ שִׁיעֲשׂוּ
תְּשׁוּבָה בְּאֻמַּת כָּל לְבָם, וְהָיוּ אוֹמְרִים זֶה לְזֶה: לְמַעַן שֵׁם ה' הַתְּפַלֵּל
וְלִמַּד וְעֲשֵׂה מִצְוֹת כְּרֵאוּי וְכִנְכוּן, "דְּאוּיִן אוּן לְעֵרָן אוּן טוֹ מִצְוֹת
פֶּאָר גְּאֻטְס נְאֻמְעֵן".

ז - תפג

תורה סז

במאמר הכתוב "רחל מבכה על בניה פי איננו" (ירמיה לא, יד) - שהוא בחינת הסתלקות מאורי אור, בחינת הצדיק, בחינת יוסף וכו', עין שם. רמזו בזה אנשי שלומינו, שמוכא בזהר הקדוש (ח"א קג ע"ב) שצדיק עליון נקרא בשם יוסף, וצדיק תחתון נקרא בנימין, ועל פי זה מדיק תבת "בניה" הינו שני בנים יוסף ובנימין, בחינת צדיק עליון ותחתון, ועל זה "רחל מבכה", שנתעלמו שני הצדיקים עליון ותחתון ואינם. (הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל - מעדני מלך).

ז - תפד

שם. בענין המבאר במעלת קימת חצות, שעל ידי זה זוכה לבחינת הנאמר בפסוק "לשום לאבלי ציון... פאר תחת אפר" (ישעיה סא, ג) וכו', וזה מתאבל ראשי תבות "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (שמות לה, ג) וכו', עין שם. שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה: שהנה נחלקו רבותינו זכרונם לברכה (גמ' שבת ע. וש"נ; מובא ברש"י עה"פ שם) בבאור "לא תבערו" - האם הבערה ללא יצאת, או לחלק יצאת. ולכאורה משום מה נחלקו דוקא לגבי הבערה, ולפי דברי רבנו זכרוננו לברכה יתפרשו הדברים, כי כל עברה ועברה גורם חס ושלום בחינת התגברות מאורי אש, ועל כן אף שעבר עברה פלונית ופלונית, למעשה התגבר על ידו בחינת מאורי אש, שעל ידי זה "ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה" (איכה ד, יא) המבאר בפנים. ועל כן הצווי של "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" הוא טעם למצות "וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו" (ויקרא ג, כג), כי על ידי זה שעובר על עון זה, גורם לבחינת האש והאפר. וזה שאמר רבנו שבחינת

מתאבל הוא התקון לזה, כי מתאבל הוא ראשי תבות לא תבערו אש בכל מושבותיכם פנ"ל.

ז - תפה

שם. נמצא מתבאר שהקימה בחצות לילה להתאבל על חרבן בית המקדש הוא תשובה ותקון לכלל העונות, שעל ידי שמתאבל על חרבן בית המקדש, על ידי זה נאמר עליו "לא תבערו אש", והוא מהפך את בחינת האפר שנעשה על ידי התגברות העון, לבחינת פאר ויפי. ועל ידו נתגלה אור הצדיק שהוא החן והיפי של כל העולם, בבחינת "ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה" (בראשית לט, ו), ובזכותו נאמר על ארץ ישראל "יפה נוף משוש כל הארץ" (תהלים מח, ג), וכמרמז בפנים. ולפי זה יתפרש לשון רבנו זכרוננו לברכה היטב במה שאמר "והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו וכו', אך כעת שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו וכו', על כן מאד צריך לזהר לקום בחצות", שלכאורה אינו מובן כל כך קשר ענין האבלות על החרבן, לבנין בית המקדש, ולפי הנ"ל יובן היטב, כי קימת חצות הוא תקון לכלל העונות והחטאים, שעל ידם התגבר בחינת מאורי אש, עד שגרם לשרפת בית המקדש, בבחינת "ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה", ובזה שנתעורר לקום ולהתאבל, בזה מתתקנים העונות וזוכה לתשובה, ולפאר תחת אפר, ודו"ק. (מעדני מלך)

ז - תפו

תורה עב

במה שמבאר פנים שצריך לראות את עצמו עם הצדיק וכו'. פרש רבי משה ברסלבר זכרוננו לברכה, שהפירוש שאני אראה את עצמי, הינו מרגתי על ידי הצדיק, וכעין המבאר לעיל בסימן ס"ו-ס"ז ע"ן שם. (מעדני מלך).

ז - תפז

שם. "במחלק במשענתם" - מחלק - דא משה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא טו:), גם מחלק בגימטריא רמ"ח, הינו בחינות השפלות של משה, שמלבש בכל אחד מישראל ברמ"ח אבריו, בכל אבר ואבר פנ"ל:

שמעתי מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרוננו לברכה: שעל פן ישנם רמ"ח מצות עשה, כי השפלות היא עקר חיות כל מצוה, ועל ידי השפלות, המצוה נקראת בשם מצוה, שעל פן עקר העבודה בקיום המצוות היא השפלות, דהינו שבנוסף לעצם קיום המצוה כפשוטו, הרי שכל פנימיות וחיובות המצוה היא בשפלות והבטול וההכנעה שיש למקימה, וכמו כן להפך, שעקר פגם המצוה וחסרונה היא בגאות וגסות רחמנא לצלן, שמזה נשמע שעקר עבודתנו בתמידות בהדור המצוה היא עבודת השפלות ועל פן כנגד הרמ"ח מצוות כנגדם בא בחינת מחלק שהוא בחינת השפלות של משה שחקוק בכל מצוה. (וכן משמע בתו' נ"ב חלק א' עיי"ש). (מעדני מלך).

ז - תפח

תורה עג

ועל פן אחר שנזדככו שם במצרים וזכו לצאת משם, ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם כנגד מ"ט שערי תשובה, שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל, וביום החמשים, אז: "ויירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ) - זה בחינת: "ואשובה אליכם" (מלאכי ג, ז), בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, כביכול, בחינת שער החמשים פנ"ל:

ז - תפט

שם. אמרו אנ"ש על פי המבאר יתרין הקושיה המפרסמת מה שהקשו הראשונים על מה שכתוב בתורה: "וספרתם לכם ממחרת

שיח שרפי קודש / אמרות טהורות - ליקו"ט ח"ב קצג

השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום", והלא באמת אין סופרים כי אם ארבעים ותשע יום ולא חמשים, (עין רש"י תוספות וראש על הפסוק שם; ותוספות מנחות סה: ועוד). אמנם לפי דברי רבנו הפונה היא תספרו את המ"ט יום, כדי שיעל ידי זה יאיר בכם בחינת יום החמשים, וזהו "תספרו" לשון "ספיר ונהיר" - "חמשים יום" - הינו את יום החמשים שהוא בחינת שער החמשים. (מעדני מלך).

ז - תצ

תורה עד

פורים הוא דרך והלוח לפסח. אמרו אנשי שלומינו שיש בזה רמז לענין הרקודים והזעה שמויעין בשמחה הגדולה שבפורים שבזכותו יהיו נצולים ממשהו מהחמץ שבפסח, ועל ידי זה ינצלו כל השנה מחטא כדברי האר"י ז"ל. שאמר: מי שנצל ממשהו חמץ בפסח ינצל מחטא כל השנה. כי הקמח נחמץ מחמת הזעה, ובזכות זעת הרקודין בפורים יזכו שיהיו נצולים מחמוץ הקמח בפסח. כמו כן אמרו שבזכות הרקודין והשמחה שבפורים על ידי זה יהיו נצולים מהעצבות שהוא ענין חמוץ המח.

ז - תצא

תורה עח

בענין מה שאומרים העכו"ם לסטים אתם וכו'. אמר רל"י ז"ל. שלסטים אלו הם הם הקטרוגים שלמעלה המקטרגים על האדם שאין לו אמונה בקדשת ארץ ישראל. ומעשי האדם הפוגמים בקדשתה הם המקטרגים עליו שלא יזכה להרגיש הנעם שבה. והם הם המקטרגים והמונעים האמתיים המונעים את האדם מלבוא ולזכות לקדשת ארץ ישראל.

ז - תצב

שם. שאלו ואמרו בהמבאר פנים מענין הדרך לארץ ישראל שהצדיק מתיה בזה את כל הפשוטים, והרי כל דבריו הוא רק בענין הדרך לארץ ישראל ומה עם ארץ ישראל עצמה, וענו ואמרו שחיות ארץ ישראל עצמה יהיה בביאת הגואל צדק, שאז תגלה קדשתה לעיני כל. וכל מה שמחיה הצדיק עצמו מהדרך לארץ ישראל הוא כעת עתה מחמת רב הפשוטים, אבל לעתיד כשיזכו כלם לבחינת ומלאה הארץ דעה וכו' אזי החיות יהיה מנעם זיו ומתיקות הארץ ממש. ועד שנזכה לזה אין פיוס שום אפשרות להסביר זאת.

ז - תצג

תורה פו

אמר לאחד בצחות לענין המבאר שמחמת חסרון אמונה צריך לעבודות קשות וכו'. שהציות לרבנו כפשוטם קשים הם יותר מתענית, שקל לאדם להתענות כמה תעניות ולהתיגע כמה וכמה יגיעות קדושות ולא לצית לרבנו בצווי צווי פשוט כראוי, ואף בדבריו הפשוטים. (וראה שיחות הר"ן סימן קפה)

ז - תצד

תורה צא

אמר שסיום הספר לקוטי מוהר"ן הוא במאמר זה. ומסים בענין התקשרות לצדיקים מהמדרגה הפחותה ביותר, עד הדרגא הגבוהה ביותר. שהצדיק בכחו הגדול יכול להעלות כלם ולהמתיק דין כלם ולכפר עוונות וכו' במבאר שם במאמר בבחינת מי יקום לי עם מרעים. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

ז - תצה

תורה צו

על המובא במה שהזכיר שם לבסוף מאמר החז"ל 'ולואי שיתפלל אדם כל היום כלו'. היה אומר רל"י ז"ל: הנה רבי יוחנן היה מרא דארעא דישראל והוא אשר חבר הגמרא ירושלמית, והוא עצמו עמד וכסף בודאי לזכות לדרגא גבוהה זו, הרי שבהכרח מדבר בזה בדרגא גבוהה עד לאין שעור. מה גם שאף בלמוד התורה בעצמה אפשר ללמד באפן כזה של דבקות והתעוררות בה' עד פלות הנפש, וכאשר ראינו מאנשי שלומינו שהתעוררו פעמים הרבה עד כדי דמעות באמצע הלמוד בהזכירם שם תנא או אמורא, והיו עושים מיד מהתורה תפלה. עד שגם תורתם עצמה היה בדבקות ובתפלה.

ז - תצו

שם. שמעתי מהרב החסיד רבי לייב שפירא זכרונו לברכה דבר צחות לענין שאמר רבי יוחנן (ברכות כא.): "ולואי שיתפלל אדם כל היום כלו" המובא בסוף המאמר, כי הנה לכאורה תבת "כלו" מיתר כי כבר אמר "כל היום" ומהו "כלו". אולם לפי שאמרו רבותינו זכרונום לברכה במה פעמים (פסחים ד. ועוד) שמקצת היום ככלו, ואם כן היינו סוברים לומר שאפשר לצאת במעט תפלה, כי מקצת היום ככלו, ועל כן הוסיף תבת "כלו", שהלואי באמת יתפלל אדם כל היום כלו ממש: (מעדני מלך).

ספורי מעשיות מעשה א
בספורי מעשיות בענין הכלי המבאר בספור המעשה הראשון, אמרו אנשי שלומנו שקלי זה הינו מדת האמונה והבטחון, שמדות

אלו הם הם הכלי שתמיד דרכם אפשר לקבל שפע וברכה כל אחד ואחד, לפי צרכו.

ז - תצח

מעשה ט

שם בהמעשה בענין שאגת החיות וכו' ואחר כך שמע והבין שהוא שיר נאה וכו'. אמרו אנשי שלומנו שזה מרמז על מה שאמר רבנו יש ענין שיתהפך הכל לטובה, שמה שנדמה לאדם כחיות השדה וכצרה צרורה עד שאין יודע איך ינצל מצרה זו, אם יאמין באמונה שהכל לטובה יבחין מעט מעט אף לפי דעתו שהוא שיר נאה, והירידה תתהפך לעליה, ויראה איך שגם בתוך הצרה בעצמה יש הרחבות גדולות, ולפי אמונתו בזה כן יראה הרחבות גדולות יותר, עד שיזכה לראות שהכל - הכל לטובה ממש, עד שיזכה למלכות פראוי לו וכמספר בפנים.

ועוד גם זאת שכל השיר והנגון הנפלא והנורא הזה נעשה ומתהנה דוקא על ידי החיות שהם מרמזים על הצרות והירידות והמכאובים והמעברים הקשים העוברים על כל אדם ואדם. (ליקוטי הלכות הוראה ו, מה)

ז - תצט

מעשה יב

בספורי מעשיות במעשה מהבעל תפלה. בענין בית הבשול שעל ידי הריח הבא ממנו מתבטל תאוות ממוץ. אמרו אנשי שלומינו, שרבנו נקטו בעקר מחמת הספור מאנשי המדינה של עשירות, אבל באמת על ידי זה הבית הבשול והריח הטוב של הקדשה מתבטלים כל שרשי התאוות כתאוות אכילה ותאוות הכבוד וכו' וכו'. פי אמרו רז"ל (ברכות מג:): איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו

וכו' הוא הריח. וריח זה הוא מזון הנשמה שעל ידי זה נתתקנת כלתה
מכל התאוות.

ז - תק

מעשה יג

דיקו ואמרו במה שאמר רבנו בלשונו הקדוש 'ואני רופא
אותה' הינו את הבת מלכה שנפלה אחר שפגעו בה כל העשר חצים
המשוחים בכל מיני סמים וכו', שלא אמר ואני רפאתי אותה בלשון
עבר כדרך לשון המספר, אלא אני 'רופא' אותה 'איך הייל זיא'
לרמז ולהדגיש שהצדיק ממשיך עוד היום ברפואת הבת מלכה
המרמז לנשמות ישראל, ואינו מניח לנשמות ישראל לפל על אף במה
שפגעו בהן. ועל כן אמרה בלשון הנה.

ז - תקא

שם. בספור מעשה מהז' בעטלירס (בספורי מעשיות מעשה יג) דיקו
אנשי שלומינו במה שמספר שם. שאחר שנתגעגעו זוג הילדים אחר
הבעטליר כל יום ביומו תיכף הופיע ואמר להם: הנה אני פה וכו'.
שמזה נשמע שהצדיק נמצא קרוב לכל אחד, אולם אינו מתגלה
ומתראה רק אחר שכוספים ומחפשים אחריו. כי במספר שם היו כל
הקבצנים יחד עם בחפירה שחפרו כדי להיות בחתנה, אולם לא
נתגלה אליהם כל קבצן ביומו רק דוקא אחר התגעגעו אתם אחריו.

ז - תקב

ספר המדות

אות התבודדות

לענין ה'התבודדות שאינו כראוי' שבא על ידי זה לידי פעם.
כמוכא בספר המדות (אות התבודדות). אמר רל"י ז"ל שיש שהאדם

מתבודד ומפציר פצירות הרבה ומתעקש שיתמלאו בקשותיו תכף ומיד, ואין לו כח להמתין ולסבל ולהסכים להנהגת השם יתברך, ואז מחמת זה בא לידי פעס.

ז - תקג

אות למוד

מי שאין יכול ללמד פי אין לו פנאי ולומד בשבת וראש חודש בזה הוא מעציר את רוח הטמאה. הסבירו אנ"ש שזה מחמת ולסבה שמראה שלאמת היה חפץ ללמד תמיד כסדר, אולם מסבב כל הסבות סבב שאין לו פנאי לזה. אבל בשבת וראש חודש שאז זמנו פנוי יותר ואף על פי שיושב ולומד ומנצל כל רגע ללמוד התורה, בזה מגלה דעת כלפי המקום שאף בימות החל הקשים שהוא טרוד בעסקיו אף על פי כן לבו ונפשו לתורה. ועל כן בזה הוא מעציר את רוח הטמאה הצועקת ומקטרגת עליו על שמבטל תורה. כי בהנהגתו הנכונה בשבת בזה מגלה דעתו וכונתו שכלו לשמים לה' ולתורתו. ואמר רל"י ז"ל שפמו כן, בעניני רבנו שבקש שנקום בחצות לילה ושאר העבודות וכו' וכו', ויש שקשים עליו לקיים הדברים, ואף שכן הוא האמת, אם אנו רואים ששאר דברי רבנו הקלים לקיים כמו מניעת העשון והרחת הטבק ואכילת בצלים חיים וכדומה אם בהם מצית לרבנו כראוי בזה מגלה דעתו שברצונו באמת לקיים כל דבריו, אולם מחמת הקשי שיש נמנע ולא עושהו, אולם כשמזלזל בצויו הפשוטים בזה מתגלה הדבר שאף אלו היה ביכולתו ואפשרותו לקיים דברי הדרכותו והנהגותיו הקשים יותר, לא היה מקיים ולא היה משתדל בזה, כי מהנהגותיו בצויו ובדבריו ז"ל הקלים, נלמד להבין פנימיות פונתו בדברים הקשים והפכדים יותר, ובא זה ולמד על זה. והבן.

ז - תקד

אָמְרוּ בְּמָה שְׁאָמַר רַבְּנּוּ (שיחות הר"ן סי' ג', ליקוטי עצות אות התחזקות)
 יש ענין שנותהפך הכל לטובה. שיש 'ענין' בזה, אבל אינו נתן להסבר
 כלל וכלל. והשם יתברך מסבב סבות רבות והוא מתהפך
 בתחבולותיו ומסבות שונות ומשנות אבל לא שיקף לצפות ולהגיע
 חקר תבונתו, עד לבסוף שאז יראו הכל שהכל היה לטובה.

ז - תקה

היה אומר שהשיתה זו שאמר רבנו (בשיחות הר"ן סימן נא), על כך
 שהעולם הזה מטעה אותנו לגמרי הרי שלא דבר רבנו רק לחוטאים
 ורשעים ח"ו, והרי אמר זאת לאנשי שלומינו יראים ושלמים שעמדו
 לפניו, ואותם - אותנו גם מטעה הבעל דבר, ועקר ההטעה שמטעה
 הוא בזה שמשריש בנו המיונות של כבוד והתנשאנות והרהורי גדלות
 וכדומה שבה נכשלים הרבה.

ז - תקו

היה אומר על מה שאמר רבנו (בשיחות הר"ן סימן נט) שסגלה
 לבנים להיות מרחק מהם וכמו כן הזהיר כמה פעמים לבלי להרביץ
 להם ח"ו. שאין האדם יכול רק לקחת צד אחד בזה, כי היו אנשי
 שלומינו מרבים הרבה הרבה בככיות ובבקשה מעמק הלב בכרפת
 התורה לבקש הרבה הרבה בתפלה עליהם והיו אומרים בצחות:
 ברפת התורה היא תחנה טובה במסע התפלות, שלעמת ההנהגה
 הנזכרת, לבלי להיות קרוב לילדים, צריך ומתייב להפציר כנגדו הרבה
 הרבה בתפלה ובקשה.

ז - תקז

(שהר"ן סימן ס) כל העוסק בכנין מתמסכן, אמרו שענין זה
 המבאר פנים, עקר החסרון הוא דוקא בחוץ לארץ, שרבותינו ז"ל

אָמְרוּ שֶׁהוּא בָּא לְיַדֵּי סִכְנַת עֲנִיּוֹת, וְרַבְּנֵנוּ מְפָרֵשׁ עֲנִינֵנוּ לְעֲנִינֵי חֶסְרוֹן הַחֲכָמָה.

ז – תקח

בְּעֲנִינֵי הַמַּעֲשֶׂה הַמּוֹכָא (חיי מוהר"ן סימן צח) בְּעֲנִינֵי מִשְׁחַת הַפְּאָקִיסֵט שֶׁמֶרַח עַל הַקִּיר זֶה שְׂצוּהָ לֹא הַמֶּלֶךְ לְצִיר, וְכִף נִרְאָה בַּשְּׂקוּף כֹּל מֵה שְׂצִיר חֲבָרוֹ וְכוּ', וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְכוּ'. אָמַר, שְׂזָה מְרַמֵּז לְעֲנִינֵי חוֹבַת בְּטוּל הַתְּלָמִיד לְרַב. שְׂכַשְׂזוּכָה הַתְּלָמִיד לְהַתְּבַטֵּל הַיֵּטֵב לְרַב בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת יָכוֹל לְהִרְאוֹת בּוֹ כֹּל הַטוֹב שֶׁל רַבּוֹ, וּכְדֹכְתִיב בְּאַלְיָשָׁע (מלכים-ב, ב). וַיְהִי נָא פִּי שְׁנַיִם בְּרוּיָחַף אֵלַי. וְכֹל זֶה מִחֲמַת רַב הַבְּטוּל שֶׁיֵּשׁ לְתַלְמִיד לְפָנֵי רַבּוֹ, וְהוּא מְפִלְאֵי הַנְּהַגוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. וְרִאָה לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן סִימָן קַלֵּג שֶׁהַתְּלָמִיד לְגַבֵּי הָרַב הוּא כְּהַלְבָּנָה מוּל פְּנֵי הַשֶּׁמֶשׁ שְׂאֵף דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם אֵף עַל פִּי כֵן זוֹרַח בָּהּ אֹר הַשֶּׁמֶשׁ וְכֹל מֵה שְׂהַלְבָּנָה יוֹתֵר לְטוֹשָׁה נִתְרָאָה בּוֹ יוֹתֵר הַשְּׂקוּף. וְלִדְרָגָה זֹו אֲכֵן זָכָה מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שְׂזָכָה וְהַתְּבַטֵּל לְרַבְּנֵנוּ בְּתַכְלִית עַד שְׂנַעֲשֶׂה כְּרֵאֵי מְלֻטֵשׁ הַיֵּטֵב וּכְבוֹאָה בְּהִירָה מוּל הָאוֹר הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁל רַבְּנֵנוּ, וְעַל כֵּן גַּם אָמַר: יֵשׁ אֲצֵלֵי 'שְׂלַחַן יָפֵה' יוֹתֵר מֵהַשְּׂלַחַן שְׂהִיָּה אֲצֵל רַבְּנֵנוּ וְכוּ'. אֲבָל כֹּל זֶה הִיָּה כְּלוֹ בַּכַּח הַגָּדוֹל שֶׁל רַבְּנֵנוּ שְׂאֲצֵלוֹ נִמְצָא הַכֹּל.

ז – תקט

עַל הַמּוֹכָא ("חיי מוהר"ן" סימן רט"ו): שְׂנִשְׁבַּע רַבְּנֵנוּ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ שְׂאִינֵנוּ יוֹדַע כָּלֵל, עֵינֵי שָׁם. אָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׂלוּמִינֵנוּ: שְׂנִשְׁבַּע בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ מִשּׁוֹם שְׂהַשְׁבַּת בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת "תְּכָלִית הַיְדִיעָה שְׂלֵא נִדַע", כְּמַבְאָר בְּלְקוּטֵי מוֹהֲרַנ"ן ח"ב סִימָן פ"ג, עֵינֵי שָׁם: (שיש"ק ח"ו, סעיף שט"ז).

ז - תקי

לענין המדפס בחיי מוהר"ן סימן רכט שנשאל רבנו בעת חליו שקדם הסתלקותו מה יהיה עם כל הדבורים שדבר בענין דרכו הקדוש, ואמר לו רבנו גם לי קשה זה הענין. ואחר כך אמר וכי אני לא גמרתיו הענין, גמרתיו ואגמר. אמן אמר רל"י ז"ל שכן גם נאמר בגאולה הכללית כמו שאמר הכתוב (זכריה ח) היפלא בעיני העם גם בעיני יפלא, שכן אמר גם השם יתברך לענין הגאולה העתידה. פי קץ הגאולה נקרא קץ הפלאות (דניאל יב), וכמו שאמרו רז"ל (תיקוני ג:): מלבי לפומי לא גליא, אולם חפה חפה לו פי בא יבוא ולא יאחר.

וכמו כן צריך כל אחד להמתין ולצפות אף באפן פרטי לגאולתו הפרטית שאף שקשה לו על עצמו חבילי חבילי קשיות, ומגיעות ויסורים בגוף ונפש. אף על פי כן צריך להמתין ולצפות ולבטח בה' ובצדיקי אמת שבנדאי תהיה לו אחרית ותקנה טובה, כל זמן שמתחזק בתפלה ובאמונה, בפרט אחר שאמר רבנו ז"ל (חיי"מ קצה. רכה) 'דופיט אויף מיין פח' - סמכו על פחי. ואמר: מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם, ואמר: שאין הקדוש ברוך הוא עושה לו כזאת לקחת אחד מאנשי קדם גמר תקונו. ועוד דבורים כאלו כהנה וכהנה, וכל מה שנשאר לנו לעשות הוא רק להתעקש ולהתחזק באמונה תמימה, ולהרבות בלמוד התורה ובעבודת התפלה בתמימות ובפשיטות והוא יבנה מהם בנינים נפלאים, כמו שאמר (שם רצג) אתם תביאו לי את הטיט ואבני הבנין ואני אבנה מהם בנינים נפלאים, וכמו שאמר (שם שלה) כל הנחת רוח שלי הוא בזה שאני רואה שאחד מתפלל טוב יותר ולומד טוב יותר.

פי הצדיק הוא אמן גדול מאד שבאותם האבנים והטיט יכול לבנות בנינים נפלאים מאד שלולא זאת שהוא יהיה הבנאי לא יוכל האדם הפשוט והפרטי לבנות בנינים נאים ונפלאים כאלו אף על פי

שֵׁשׁ לוֹ גַם הִרְבֵּה טֵיט וְאָבֵן, כִּי הוּא אֲמֵן נִפְלֵא בְּמִלְאֲכָתוֹ שְׂאִין לְשַׁעַר וּלְתַאֲר כָּלֵל וּכְלָל, וּבּוֹדָאֵי לְבִסּוֹף יִגְמַר תְּקוּנָיו עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקַרְבוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כְּרֵאוּי, וְלִהְיֵיטִיב אַחֲרֵיתוֹ בְּזֶה וּבְכָא.

ז - תקיא

הָיָה אוֹמֵר בְּמָה שְׂאֵמֵר רַבְּנֵי (חיי מוהר"ן רסו) שְׂאִין חֲלוּק בֵּינוּ לְבֵין הַמְּשִׁיחַ, שְׁגַם מְשִׁיחַ יִתֵּן לְעֵתִיד אוֹתָן הָעֲצוֹת שְׁלוֹ, רַק שְׂאֵלֵיו יִשְׁמְעוּ וַיִּצְיָתוּ וְכוּ'. נִמְצָא שְׂאֵף כֵּיוֹם מִי שִׁיִּצִּיֵּית לְרַבְּנֵי לְנִכּוֹן וַיִּקְיֵם עֲצוֹתָיו כְּרֵאוּי הָרִי שֶׁהוּא נִמְצָא כְּבַעֲדָנוּ שֶׁל מְשִׁיחַ וּמְאִיר בּוֹ אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וְאֵף שֶׁנִּמְצָא וְקֵיִם בְּכֻלָּיוֹת הַגְּלוּת הַמֵּר וְהַנְּמָהָר הַזֶּה.

ז - תקיב

כְּיָדוּעַ שִׁיחָתוֹ שֶׁל רַבְּנֵי מָה שְׂאֵמֵר (חיי מוהר"ן סימן תמז) 'אַתָּה עֲשֵׂה טוֹב הַטּוֹב יִשְׂאָר וְהָרַע מִמִּילָא יִתְבַּטֵּל וַיִּפְלֵ'. וְהַסְּבִיר זֹאת רַל"י ז"ל וְאָמֵר, שְׁמִשׁוּם שְׁכַחוֹת הָרַע לְעַמַּת אֲנָשִׁים קְטַנִּים כְּעַרְכָּנוּ הוּא גְּדוֹל וְרַב, וְאִין לָנוּ שׁוּם כַּח לְהַתְמוּדָד מוּלוֹ, כִּי חֲלוּשֵׁי כַּח אֲנַחְנוּ לְצִאת נִגְדוֹ לְמַלְחָמָה, וְעַל כֵּן עָקַר הַשְׁתַּדְּלוּתָנוּ הוּא לְהַרְבּוֹת בְּטוֹב וְאֵז מַחְמַת שֶׁהַטּוֹב הוּא אוֹר גְּדוֹל מְאֹד יֵשׁ בְּכַחוֹ לְכַלּוֹת אֶת הָרַע וְלִהְכַנְיֵעוּ. וְאֵף שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: סוֹר מְרַע וְעֲשֵׂה טוֹב (תהלים לד), הָרִי שְׁתַּפֵּס הַכְּתוּב תַּחֲלֶה אֶת עֲבוֹדַת ה'סוֹר מְרַע', כִּי הָרִי יָדוּעַ מִרַבְּנֵי שְׁסָבֵר שֶׁהָרַע יִתְבַּטֵּל מַחְמַת עֲשִׂית רַב הַטּוֹב, וְצָרִיךְ לְפָרְשׁוֹ בְּאִפְן זֶה שְׂאוֹמֵר הַכְּתוּב אִם בְּרִצּוֹנָךְ לְסוֹר מְרַע עֲשֵׂה טוֹב וּמִמִּילָא יִסוֹר הָרַע וּכְמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנֵי הַנִּזְכָּר 'אַתָּה עֲשֵׂה טוֹב - הַטּוֹב יִשְׂאָר וְהָרַע מִמִּילָא יִפְלֵ'.

ז - תקיג

(חיי מוהר"ן סימן תמט) בְּעֵינֵי הַהִתְקַשְׁרוֹת וְכוּ' הָיָה מְסַבֵּיר רַבֵּי לוֹי יִצְחָק ז"ל (מִלְכַד הַמְּבֹאֵר) שֶׁהַכּוֹנֵה שְׁבַתְּבַת הַתְּקַשְׁרוֹת הֵינּוּ הַהִתְחַבְּרוֹת

יחד בין החברים שלא יהיה האדם יושב בדרך רק ישתדל להיות יושב יחד עם החברים המקרבים ומקשרים לצדיק שאז מחמת זה ההתקשרות ינצל מאלו הפגעים רעים שבזה העולם.

ז - תקיד

היה אומר על המובא (חיי מוהר"ן סימן תעג) שאמר רבנו, שצריך כל אחד שיכתב לו ספר בתורה. שזה מרמז גם על ענין זה המבאר בליקו"מ תורה קמב. על הפתוב: אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וכו'. ויכתב ספר זכרון לפניו, שמהדבורים שמדבר כל אחד עם חברו נעשה מזה ספר למעלה.

וגם על פי המבאר בתורה ס"א בענין זה. שיש שאחד במקומו מקשה שום קושיא וחברו שבמקום אחר עונה תרוץ, ואין יודע מזה רק השם יתברך לבד ונעשה מזה ספר, וכשיגיע האדם לאחר הסתלקותו יראו לו ספר שאלות ותשובות שחבר, ועל כן אם אין זוכה האדם לכתב ממש ספר תורה הרי שעל פי הנ"ל, יכול ויכול לכתב ספר בתורה.

ז - תקטו

אנשי שלומינו אמרו שמספור זה שהיה אצל רבנו בשמיני עצרת שאמר לתלמידיו הגדולים שילכו ולא ישארו עמו בעת יושבו עם הבעלי בתים (לעיל שיח שרפי קודש חלק א סימן תרכה, ולעיל סימן ז-כו) שבזה נלמד איהו שצריך להשגיח בדבורים שמדברים ברבים שצריך שיהיו הדבורים יהיו שוים לכל נפש, ולא לדבר גבוהה לפני קטנים במעלה, וכן ראו כן נוהג ראב"ן ז"ל, שהיה מסגן דבריו שעם בעלי מדרגה היה מדבר בלשונם ועם הפשוטים לפי מדרגתם. וראה דברי רבנו הנוראים בליקו"מ סימן קלד. ועל כן רב דברי אנשי שלומינו

ושיחותם שברבים היו דבורים כלליים של יראת שמים והתעוררות
והתחזקות השוים לכל נפש שומע.

ז - תקטז

היה אומר בהמשך להמוכא לעיל חלק ב' סימן א'. ומקשר שזהו
מה שאמרו רז"ל תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה
ולא בעולם הבא. והינו שהם כל הזמן עובדים ויגיעים לעלות מדרגא
לדרגא ואף שרגל אחת טובעת בבץ אין מניחים את מקומם
ומשתדלים להוציאה על ידי הרגל השנייה וחוזר חלילה ומשום כן
יש לרמוז שרבנו הקדוש בספרו מעשה א' שבספורי מעשיות מעשה
מבת מלך אמר 'ולבסוף הוציאה', ולא ספר איך הוציאה, כמו כן
בספור המעשה מזכיר ועכביש לא ספר מה שנעשה לזכור. כי כן
הדבר שכל אחד יש לו נסיונות אחרים ואין לשום אדם מנוח לכך
רגלו כן בזה העולם ומחייב כל העת לדלג ולקפץ ממצב אחד
למשנהו עד שיבוא לגאלתו כי לבסוף הוציאה' ואי אפשר לספר
'איך', כי משתנים הדברים אצל כל אחד ואחד לפי מעלתו ודרגתו.

ז - תקיז

בספור נסיעת הבעל שם טוב ז"ל חלק ב' סעיף שו. צריך
להוסיף שזה הבעל עגלה שהצילם מהפראים הוא אשר היה
הקאפיטאן שהשיט אחר כך את הספינה, בעלותם על הספינה,
וחשבו שהם ממשיכים לנסע לארץ ישראל, ואף הבעל שם טוב
בעצמו חשב כן.

ז - תקיח

כידוע מאמר מוהרנ"ת ז"ל את התורה קבלנו על ידי משה רבנו
אולם הדרך לקיום התורה קבלנו אותה על ידי רבנו (הובא לעיל א,
שעה). היא נאמרה בחג השבועות המכנה 'שבועות הגדול', ואמר
רל"י ז"ל שבפרוש הדברים שפונתו גם זאת שאת התורה קבלנו על

יְדֵי מֹשֶׁה. וְקִיּוּמָהּ, הֵינּוּ עֲנִין הַתְּפִלָּה עָלֶיהָ שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְקִיּוּמָהּ וְלַעֲשׂוֹתָהּ כְּרֵאוּי קִבְּלָנוּ עַל יְדֵי רַבְּנוּ שֶׁהוּא זֶה שֶׁלְּמַדְּנוּ עֲנִין הַנְּשֻׁב שֶׁל הַדֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תְּפִלָּה כְּמִבְּאֵר בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן ח"ב סִימָן כה. וְהֵינּוּ חֲבוּר הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שְׁעֵלֵיהֶם. וְהֵינּוּ לְמוֹד הַתּוֹרָה, וְקִיּוּמָהּ עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה שְׁעֵלֶיהָ.

ז – תקיט

בְּעֲנִין הַשִּׁיחָה הַמּוֹבָא לְעֵיל חֵלֶק ב' סִימָן סא. פֶּעַם אָמְרוּ רַבֵּי לֵוִי יִצְחָק בֶּנְדֵר ז"ל בְּנֶסֶח זֶה: אִם מִשְׁאִיר לִי עוֹד דֶּרֶךְ צָרָה לַעֲבֹר דְּרָכּוֹ הָרִי שְׂאֵנִי מִטְּרִיחַ עֲצָמֵי 'מוֹטְשֶׁע אֵיף זֶאף' לַעֲבֹר דְּרָכּוֹ וּמִשְׁאִירוֹ בַּחַיִּים. וּבְאֵם סוּגֵר עָלֵי הַדֶּרֶךְ לְגַמְרֵי אָנִי לוֹקְחוֹ וּמַעֲבִירוֹ מִהַעוֹלָם. וְאָמְרוּ כִּידוּעַ עַל אֶחָד מִהַגְּדוּלִים שֶׁחֵלֶק עָלָיו.

ז – תקכ

אָמְרוּ עַל הַשִּׁיחָה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ (לְעֵיל חֵלֶק ב' סִימָן קכד). שְׁפַעַל אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִהְיֶה תָּמִיד אֶחָד בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שְׁיִהְיֶה עֲשִׂיר וּבַעַל יְכַלֵּת מִתּוֹכָם. וְאָמְרוּ: כְּמוֹ כֵּן חֲלִילָה כְּשֶׁאֵינּוּ מִשְׁגִּיחַ לְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים וּמִתְּנַאֶה חֵס וְשְׁלוֹם עֲלֵיהֶם, יְכוּל גַּם רַבְּנוּ לְקַחַת מִמֶּנּוּ תְּפִקִּיד וּמַעֲלָה זו, וְאֵין לוֹ שׁוּם בְּטַחֲוֹן וּמִבְּטַח שְׁיִשְׁאֵר כְּזֶה כָּל הַיָּמִים.

ז – תקכא

לְעֲנִין מַה שְׂאֵמֵר מוֹהַר"ן ז"ל לְעֵיל חֵלֶק ב' סִימָן תרסו. שְׂאֵם חֲלִילָה הִיָּה סְגוּר הַדֶּרֶךְ מִלְּבוֹא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהִיָּה כָּל הַדֶּרֶךְ מְלֵא בְּסַפְיָנִים וְחֲרָבוֹת חֲדָיִם הִיָּה אֵף גּוֹחֵן וְרוּחַשׁ עַל יְדֵיו וְרַגְלָיו וּבָא אֵלָיו אֲבָל לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה דְּרָכּוֹ לְשֵׁם בְּלֹא פֶּאֶסְפוּרֵט וְרִשְׁיוֹן. הַסְּבִיר וְאָמֵר, כִּי כְּשֶׁהוֹלֵךְ עַל דֶּרֶךְ הַמְּסַכְּנֵת בְּסַפְיָנִים וְחֲרָבוֹת אוּלַי יִזְכֶּה וַיִּשְׁאֵר בַּחַיִּים וַיִּצְלִיחַ לְהַשִּׁיג מַה שְׁנֻצְרָךְ לוֹ. אוּלָם אִם חֲלִילָה יִסַּע בְּלֹא

פאספורט ויתפסוהו ויחבשוהו בבית התפיסה, ובזה תפגם נשמתו ויעבר על אסורים בהכרח, חס ושלום, משום זה לא היה עושה כן דרכו, כי בזה מסכן את כל יהדותו ורוחניותו. ועל כן אף אם על סבינים וחרבות היה מנסה בכל כחו להגיע לציון רבנו להשתטח עליו בתפלה, אולם בלא פספורט שהוא כנגד חק המלכות לא היה מסתכן, כי אינו נכון לעשות כן ואין זה ברצון רבנו הקדוש, כי יש בזה סכנה לכל יהדותו.

ז - תקכ

על השיחה שבחלק ב סימן תשפג אמרו: דבור זה סובב והולך על כל אחד ואחד, שפמה יגיעות יגע רבנו עד שהתקרב לדעתו ולבסוף הוא עומד מהצד ואין מתחדש לשים לב לדבריו ז"ל כראוי, וכמה הפסד יש בדבר, כי כמה עולמות התהפכו וכמה סבובים ורמזים ושליחיות נעשים מלמעלה עד שזוכה האדם שתאיר לו אור הצדיק והתורה, ואחר כך פשאין משגיח נתישנים אצלו הדברים וכמה הפסד יש בדבר. וכמה צער יש מזה לצדיק.

ז - תקכג

על המובא בחלק ב, תקע, אמר אחר כך מוהרנ"ת ז"ל: קדם שלקחתי ממנו את השתי רובל, לא ידעתי בנפשי אם מתר לי לקחתם ממנו מאחר שהוא עני מרוד, ואלו הם כל כסף קיומו, אולם מאחר שכל ענין רבנו תלוי ועומד על ענין המסירות נפש, על כן התרתי לעצמי ולקחתים ממנו.

ז - תקכד

על השיחה המובאת לעיל חלק ג סימן קלא שאמר מוהרנ"ת ז"ל: אף מחשבה של תאות הממון הרי הוא חמור כהרהור עברה. הסמיך לזה רל"י ז"ל שהוא על פי המבאר בתורה כט, שזה שאמר הכתוב וזהבם לנדה' צא תאמר לו' ודו"ק.

שיח שרפי קודש

ראבר"נ ז"ל

(ר' אברהם ב"ר נחמן מטולטשין ז"ל)

ז - תקכה

ספרו על ראבר"נ ז"ל שעוד בהיותו ילד קטן כבן שש שנים. היה כבר ילד מיחד. ולמשל כשהיה חוזר מהחיידר מעולם לא נגש אל אמו להפציר בה שתתן לו לאכל אף על פי שהיה בית רבי נחמן אביו בית של עניים, והיה הרעבון קבוע אצלם, רק מיד נגש ונצמד לארון הספרים, ועמד מהרהר שם או הביט בספר, ועד שלא קראה לו אמו שיבוא לאכל לא בקש זאת הוא ממנה.

כשראה אביו את עדינות נפשו אמר לו אתה שיף לארץ ישראל וחו"ל אינה יכולה לסבל נשמה כמותך.

הוא כידוע נולד בשנת תר"ט ובשנת תרנ"ד עלה לראשונה לארץ ישראל בהיותו בן ארבעים וחמש שנים, ורק כאן בארץ נולדו לו ילדים, אולם לא האריכו ימים פי גועו בעת הרעב ממחלת הטיפוס.

ז - תקכו

אנשי שלומינו שעוד הכירו אותו בצעירותו ספרו בהפלגה בשבחו. איך שהיה מכבד את אמו בכבוד רב מאד, היא היתה עורת בסוף ימיה. וכשהגיע רל"י ז"ל לאומן כבר לא היתה בין החיים.

ז - תקכז

ספרה מרת רחל אחותו, שספרה לה זוגתו הראשונה מרת מלכה ז"ל, שפשהיה נוהג עצמו בהתבודדות והיה עוזב את ביתו לכל ימות השבוע היה קשה לה הדבר מאד מאד, אולם השמחה שהביא עמו וקרינת פניו השמחים והמשמחים שהביא עמו פיסו ופצו אותה על כל הסבל. וכמוכא בחלק ה, קצה. היא באה והשתתפה בהלווייתו וספרה ואמרה 'חבל חבל' בצער ובחרטה, על שלא הסכימה לעלות עמו לארץ ישראל וכהבטחתו לה ששם יזכו לבנים ולא הסכימה והתגרשו. (וראה חלק ג, תקפז. תקפח)

ז - תקכח

שָׁמְעוּ פַּעַם אֶת רַאבְר"נ ז"ל בַּעֲת מַלְחַמַת הָעוֹלָם הָרִאשׁוֹנָה זוֹעֵק וְצוֹעֵק בְּצִיּוֹן רַבְּנוֹ, 'רַבִּי זֵיט מְעוֹרָר רַחֲמִים זָאל זַאךְ אוֹיפְפֶּעֶרֶן צו פֶּאַרְגִּיסֶן אִידישֶׁע בְּלוֹט' רַבְּנוֹ עוֹרְרוּ רַחֲמִים שְׁכָבֵר יִפְסֵק שְׁפִיכַת דָּמִם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

ז - תקכט

פַּעַם כְּשֶׁלְמַד בְּצַבּוֹר אֶת הַתּוֹרָה ע"ד שְׁבַלְקוּיִי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב'. כְּשֶׁהֲגִיעַ לְתַבּוֹת וְעַכְשָׁיו וְכוּ' אָמְרָה בְּהַדְגָּשָׁה וּבְהַתְלַהֲבוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד.

ז - תקל

אָמְרוּ בְּשִׁבְחוֹ שֶׁהָיָה כָּל כֶּף דְּבוּק בְּרַבְּנוֹ עַד שֶׁכָּל שִׁיגוֹ וְשִׁיחוֹ וְכָל אֶבֶר מֵאֲבָרָיו הָיוּ כְּלָם סְפוּגִים בְּאוֹר רַבְּנוֹ, וְלֹא הָיָה עוֹשֶׂה וְחוֹשֵׁב שׁוֹם דְּבַר כִּי אִם שִׁיחָה עַל פִּי דַעַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל. וְכֵן הָיָה כְּזֶה לְעַנְיֵן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה כָּל כְּלוֹ חוֹשֵׁב וּמִתְגַּעְגַּע אַחֲרֶיהָ תְּדִיר.

ז - תקלא

כְּשֶׁשָּׂאָלוּ פַּעַם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוֹ שְׁכַפּוֹלְנִיָּא עַל נְסִיעוֹתָיו הַתְּמִידוֹת וְהַקְּשׁוֹת מְדֵי שָׁנָה מֵאוֹמֵן לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאוֹמֵן לִימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עָנָה וְאָמַר לוֹ: אֵינִי מוֹצֵא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשִׁי כִּי אִם בְּשָׁנֵי מְקוֹמוֹת אֵלוֹ, הֵינּוּ בְּצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל וּבַכֶּתֶל הַמְּעַרְבִי.

ז - תקלב

אָמַר לְעַנְיֵן זֶה שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּכָל פַּעַם יָפָה יוֹתֵר, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּכַלְלִיּוֹת הַנְּהַגְתּוֹ בְּעוֹלָם,

אָבֵל בְּאַפֵּן פֶּרְטִי צָרִיף כָּל אֶחָד לְהִזְהַר מִסְטִירָה 'צִיטְעֵרן פּוֹן אַ פֶּאַטֶש' אַם אֵינּוּ מִשְׁפֶּר מַעֲשִׂיו.

ז - תקלג

הָיָה אוֹמֵר ראבר"נ ז"ל אֶף שָׂרְבֵנוּ ז"ל הָיָה כְּיָדוּעַ סָגוּר וּמְסֻגָּר וְנִסְתָּר לְגַמְרִי, וְכִמּוֹ שֶׁהִתְאוּנָן וְאָמַר: בְּשִׁבִיל מָה הָיִיתִי צָרִיף אֶת כָּל הַפְּרָסוּם, וְכַדּוּמָה עוֹד וְעוֹד דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, אוּלָם כָּל מָה שֶׁהָיָה שִׁיף לְדוֹרוֹת הַבָּאִים, בְּזֶה יֵצֵא מִגְּדֻרוֹ וְלֹא הִסְתִּיר דְּבָרָיו כְּמוֹ עֲנִין הַנְּסִיעָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַקְּבוּץ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָאן וְעוֹד כְּהִנָּה וְכַהֲנָה דְּבָרִים שֶׁעֲנִין גְּאֵלֵת יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּלוּת תְּלוּי וְעוֹמֵד עֲלֵיהֶם.

ז - תקלד

וְכִמּוֹ כֵּן הָיָה אוֹמֵר: אֶף עַל פִּי שָׂרְבֵנוּ לֹא הָיָה דִּרְכוֹ לְהִתְעַקֵּשׁ עַל שׁוּם דְּבָר הָרִי שֶׁבְּעֲנִינִים שְׂרָשִׁיִּים כְּהַעֲלִיָּה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהַכֹּל מֵעֲלִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (כְּתוּבוֹת יג, יא) וְשָׂאֵר הָעֲנִינִים הַשְּׂרָשִׁיִּים הָרִי שֶׁבְּזֶה הָיָה עֲקָשָׁן וְתַקִּיף עַד מְאֹד. וְאֶף עַל פִּי שֶׁצָּרִיף לְהִתְעַקֵּשׁ, עַקֵּר הָעֲקָשָׁנוֹת צָרִיף לְהִיּוֹת בְּרִצּוֹן וּבְכִסּוּפִים וּבִתְפִלָּה. וְלֹא הִתְעַקֵּשׁ דּוֹקָא עַל הַזְּמַן לוֹמַר: כְּעַת בְּעַת הַזֶּה דּוֹקָא אֲגַמֵּר הַדְּבָר. כִּי כְּפִי הַמְּבֹאֵר בְּתוֹרָה כ' זֶה הָיָה פָּגַם הַכָּאֵת הַצּוּר שֶׁמִּזֶּה הַשְּׁתַלְשֵׁל הָעֵנֶשׁ 'כִּי מִנְּגֵד תִּרְאֶה אֶת הָאֶרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תְּבוֹא'. שֶׁזֶּה הַדְּבָר הוּא 'כְּמוֹ שְׁלוֹקֶחִין הַדְּבָר בְּכַח וּבְחֻזְקָה'. כְּמִבְּאֵר שָׁם.

ז - תקלה

הָיוּ כְּמָה שֶׁהָיוּ תוֹמְכִים בְּראבר"נ ז"ל מְדֵי שָׁנָה תְּמִיכָה קְבוּעָה לְנִסְיֵעוֹתָיו לְאוּמָן וְאֶחָד מֵהֶם הָיָה הַרְבֵּ הַחֲסִיד ר' מֹשֶׁה פֶּעֶסְטֶעֶר (אֵיזִינְבֵּאָף) ז"ל שֶׁהָיָה נוֹתֵן לוֹ 'נְאֻפּוּלִיּוֹן' אֶחָד מְדֵי שָׁנָה עֲבוּר הוֹצֵאוֹת הַנְּסִיעָה.

ז - תקלו

כְּשֶׁהָיָה ראבר"נ ז"ל בְּבארְדֵיטְשׁוֹב הָיָה נִכְנָס אֶל רַבֵּי בְרוֹךְ בארְדֵיטְשׁוֹבֶעַר לְדַבֵּר עִמּוֹ יַחַד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְסִפֵּר רַבֵּי יוֹחָנָן בֶּנוֹ ז"ל שֶׁפַּעַם כְּשֶׁהָיָה מִכְרָח אָבִיו לְצֵאת מִשׁוּם מָה מֵהַבֵּית אָמַר בְּצַעַר וּבְכָאֵב לְבָנוֹ "יֹשֵׁב כָּאֵן יְהוּדֵי יָקָר כְּזֶה שְׁפִיו מִפִּיק דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ הַשְּׂוִים בְּעָרְכֶם לְמַרְגְּלִיּוֹת וַיּוֹתֵר, וְאֲנִי לְרַגֵּל מִצְבֵי הַדְּחוּק מִכְרָח לְצֵאת לְשׁוּק וּלְהַפְסִיק מִשְׁמִיעַת אֵלוֹ הַדְּבוּרִים.

ז - תקלו

חֹתְנֵנו רַבֵּי נִפְתָּלִי כֹהֵן ז"ל אָמַר פַּעַם בְּשִׁבְחוֹ "כְּשֶׁשׁוּמְעִים מִמֶּנּוּ דְּבוּרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ דְּבוּרָיו הֵם גּוֹרְמִים לְבִטּוּל הַבְּחִירָה". כְּאוֹמֵר שֵׁשׁ בְּלַחֵם, לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם כֹּל כֶּךָ בְּאוֹתוֹ מִעֲמַד עַד כִּדֵי בִטּוּל הַבְּחִירָה.

ז - תקלח

אָמַר פַּעַם ראבר"נ ז"ל. אִוְרוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבְּנוֹ גָּדוֹל וְנִשְׁגָּב כֹּל כֶּךָ עַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַח הַחֲסִיד הַיְחִיד וְהַבּוֹדֵד לְקַבֵּלוֹ אִם לֹא בְּצַרוּפוֹ וְהַתְּחַבְּרוּתוֹ לְרַבִּים הַחֲפָצִים עִמּוֹ לְקַבֵּל אִוְרוֹ, וְדוֹקָא בְּצַרוּפוֹ לְרַבִּים יֵשׁ בְּכַחוֹ לְקַבֵּל אִוְרוֹ הַגָּדוֹל. (וְרֵאָה בְּלִיקוּטֵי הַלְכוֹת הַלְכוֹת תְּפִילִין ב, ד) וְאֲשֶׁר עַל כֵּן מְזֵה יֵשׁ לְהַבִּין וְלַדַּעַת הַיֵּטֵב אֶת הַמְּסַפֵּר בַּזֵּהָר (וַיִּקְרָא קַכח:) שֶׁאָמַר רַשְׁב"י "אֲנִן בְּחִיבוּתָא תִּלְיָא", שֶׁעָקַר כַּחֵם לְקַבֵּל מִרְבֵּם הַרַשְׁב"י הָיָה רַק מִחֲמַת הָאֵהָבָה שְׁבִינִיָּהֶם, וְאֲשֶׁר עַל כֵּן בְּיוֹתֵר הַזֵּהָר הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ לְתַלְמִידָיו עַל אֵהָבַת הַחֲבֵרִים, כִּידוּעַ. כִּי רַק בְּזֶה תְּלוּי קַבְּלַת אִוֵר הַצְּדִיק, בְּפָרֵט כְּשֶׁהַצְּדִיק רָם וְנִשְׂאָ בְּמַעְלָתוֹ כֹּל כֶּךָ כְּנִשְׁמַת רַבְּנוֹ, בְּדוֹרְנוֹ אָנוּ.

ז - תקלט

פֶּעַם בְּדַבַּר ראבר"נ ז"ל עִם אָבִיו מֵעֲנִין סֵדֶר הַלְמוּד שֶׁל רַבְנֵנו אָמַר לוֹ שֶׁנִּתֵּן לְהִבִּין גַּם עַל פִּי הַשֶּׁכֶל שְׁדַרְךָ רַבְנֵנו בְּסֵדֶר הַלְמוּד (כְּפִי הַפְּתוּב בְּסֵפֶר שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן עו, וּבְשִׁיחוֹתָיו בְּעַל פֶּה בְּזֶה) כֵּן הוּא הַנִּכּוֹן, אָמַר לוֹ אָבִיו, שְׁחֹבֶת הַלְמוּד בְּדַרְךָ זוֹ צְרִיךְ לְקַיְמוֹ מַחֲמַת שֶׁכֵּן צְוָה וְהִדְרִיךְ אוֹתָנוּ רַבְנֵנו, וְלֹא מַחֲמַת הַהִבְנָה שֶׁהֵנָּה מִבֵּין שֶׁכֵּן הַנִּכּוֹן. כִּי קָעַת מִבֵּין אֶתָּה כֶּף וּפְעַם אַחַר אוֹלֵי תְּבִין אַחֲרָת, וְאָנוּ צְרִיכִים לְקַיֵּם עֲצוּתָיו אֲף בְּלֹא הִבְנָתָנוּ. וְאַחַר זְמַן אָמַר וְהוֹדָה לוֹ, שְׁלֹלֵא צְוִי רַבְנֵנו בְּזֶה מִפְּרִשׁ הָיָה נִרְאָה לְדַעְתּוֹ לְנַהֵג אַחֲרָת. (וראה חלק ג, רצט לענין הרופאים ורפואותיהם)

ז - תקמ

כָּל דְּבָרָיו שֶׁל ראבר"נ ז"ל שְׁדַבַּר בְּרַבִּים הָיוּ דְּבָרִים פְּשׁוּטִים הַנּוֹחִים לְכָל שׁוֹמְעֵיו, וְלֹא הָיָה מְדַבֵּר בְּרַבִּים גְּבוּהָה כְּלָל וּכְלָל. (וראה חלק ג, תמד)

ז - תקמא

אָמַר ראבר"נ ז"ל: כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁיֵּצֵא מִפִּי רַבְנֵנוּ וְנִתְגַּלָּה בְּעוֹלָם שְׂיָכִים הֵם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּבְכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן. וְאָמַר רל"י ז"ל: שְׁאֵפְלוּ דְבוּר זֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בוֹ רַבְנֵנוּ שֶׁהִשִּׁיג אֶת תְּכֵלִית הַיְדִיעָה עַד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לָאוּ כְּלוּם, גַּם זֶה שֶׁיֵּךְ לְכָל אֶחָד, כִּי בְּאֵמַת אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם כְּלָל מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִמּוֹ וּמַהוּ מְדַרְגָּתוֹ הָאֱמֵתִית. עַל אֲף שֶׁבּוֹדֵאֵי וּפְשׁוּט הַדְּבָר שֶׁיֵּשׁ חִלּוּק גְּדוֹל בֵּין אֵי הַיְדִיעָה שֶׁל הַצְּדִיק הַגְּבוּהָה בְּמַעֲלָה לְבֵין אֵי הַיְדִיעָה שֶׁל אֲנָשִׁים כְּעֶרְכָּנוּ.

ז - תקמב

אָמַר ראבר"נ ז"ל לְעֲנִין הַלְמוּד בְּסֵפֶר מוֹרָה גְּבוּכִים שֶׁלְמַעֲשֶׂה מִמָּה שֶׁרְאִינוּ בְּמִשְׁךְ הַדּוֹרוֹת הָרִי שֶׁתְּשַׁעִים וְתִשְׁעַ מִתּוֹךְ מָאָה שֶׁמְצָאנוּ

וְרַאינו אוֹתָם לוֹמְדִים בְּסֵפֶר זֶה רַאינו לְהִיכֵן הַתְּדַרְדְּרוּ וְעַדִּין לֹא פָגְשָׁנוּ אוֹתוֹ הָאֶחָד מִתּוֹךְ הַמָּאָה שֶׁהֵטִיב מַעֲשָׂיו דְּרַךְ סֵפֶר זֶה. 'די נַיִן אֹיִן נַיִנְצִיג הָאֲבִין מִיר גִּיזְעָהֵן אֹיִן דַּעַם אִיִּנְעַם הָאֲבִין מִיר נָאךְ נִישְׁט גִּיטֶאָרֶאפֶן'.

ז - תקמג

כְּשֶׁשָּׂאֵל רל"י ז"ל אֶת ראבר"נ ז"ל אודות רבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל 'איזה יהודי היה', כי ראבר"נ ז"ל עוה הפירו היטב, ענה לו: הוא היה יהודי כזה שהיה דבוק במחשבתו בהשם יתברך תדיר, וכשהיה לו שום הפסק מדבקותו צר לו הדבר כל כך ותיכף הריץ מכתב לאביו מוהרנ"ת ז"ל, ומזה נעשה ונכתב רב הספר "עלים לתרופה".

ז - תקמד

על הנאמר בזמירות שבת בזמר 'כי אשמרה שבת' המובא בגמרא הוא יום מכבד הוא יום תענוגים וכו' המתאבלים בו אחר נסוגים. וכן להלן; מחל מלאכה בו סופו להכרית, אומר שאין זה לשון הנכון לומר כי אין מזמרים בשום זמירות ענשים ויסורים, על כן היה אומר ומזמר "השמחים בו שמחה משיגים". "הבטלים בו" או "השובתים בו סופם לשארית".

ז - תקמה

פעם כשילמד ראבר"נ ז"ל לפני הצבור ישב אצלו גם רבי מתתיהו כהן בארזסקי ז"ל. והתפעל מאד מדבוריו ואף ר' ישראל הכהן התלהב אז מאד. אחר גמרו הלמוד התלהב רבי ישראל כל כך, עד שאמר 'אם נזכה ונשמע ממש יח דבורים כאלו יש לנו כבר עבור מה להתגעגע אליו'.

ז - תקמו

אמר פעם שאצל רבנו ענין מדת דרך ארץ ורחישת הכבוד אחד לחברו אינו כתוספת על שאר מדות הטובות אלא הוא ביסוד ושרש כל דברי תורתו והנהגותיו, ואכן ענין זה היה לפלא בין אנשי שלומינו. וספר בשבחו זה של ראבר"נ ז"ל שהיה נוהג בדרך ארץ ובהצנעה אף בדברו עם ילד קטן. (וראה עוד חלק ה, תא)

ז - תקמו

היה ראבר"נ ז"ל מפליא ומפליג בספורו את המעשה המובא בחלק א' סימן תרלו מרבי חיים לירסמאן ז"ל שהיה אז בשאלתו בגיל ששים וחמש שנים! ואף על פי שמוהרנ"ת ידע מעלתו הנעלית אף על פי כן לא אמר לו במפרש לעזוב את העבודה. שהיה מנהל חנותו הגדולה של העשיר בשם זיידמאן. הוא נטמן בבית החיים שבאימן לצדו של רבי נפתלי תלמיד רבנו ז"ל.

ז - תקמח

כשדבר פעם ראבר"נ ז"ל בשבחם של העובדים שבטרהויץ אמר: העקר מה שזכו לעמד בכאלו עבודות ויגיעות שבתפלה היה מחמת גדל קדשתם העצומה.

ז - תקמט

אומרים בשם ראבר"נ ז"ל שאמר, אחת מהתחכמיותיו של היצר הרע הוא לחדר למחשבות בני אדם, ומצליח להטות לכבם כל כף, עד שחצי ממחשבתם חושבים ומתהררים ומתבלבלים ממה שעבר עליהם בעבר, וחצי השני חושבים ומתהררים ודואגים ומתכננים הם את מה שעתיד לבוא, ובינתים מפסידים בכך את ההזוה הפורח והעובר.

ז - תקנ

היו הרבה שכל מה שהפירו וידעו לומר על רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל הוא זה שהיה לו עינים אדמות, כי היו עיניו נפוחות ואדמות מרב הבכי שהיה בוכה בשנותיו הצעירות. וכמו שאמר הוא עצמו בזקנותו שהוא מפחד לבכות, כדי שלא יכאבו לו עיניו. כי בצעירותו היה בוכה כל כך עד שהתקלקלה אצלו כח הראיה.

ז - תקנא

זוגתו השנייה הייתה בתו של רבי נפתלי כהן שהתחתנה עמו עוד בחוץ לארץ, ועלו לארץ ונולדו להם שני ילדים בן ובת, ואחר כך מתו במגפה. ואחר פטירתו נשאה שנית פאן בארץ ישראל.

ז - תקנב

בסוף ימיו של רבי אברהם ב"ר נחמן מחמת שהתגבר עליו החלי התיר נדרו מלאכל שרויה (גיבראקס).

ז - תקנג

ראבר"נ ז"ל נהג פדעת הראב"ד ללכת שני חוטי תכלת הינו חוט אחד צבוע כלו. (וראה בחלק ד קנה)

